

ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆ - ೪೧

ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ - ೪೦

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಪ್ರಧಾನ್ ಗುರುದತ್ತ

ಪಾಂಡವಪುರ

ಪಾಂಡವಪುರ

ಮಲಯಾಳಂ ಮೂಲ
ಎ. ಸೇತು ಮಾಧವನ್

ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ
ಕೆ.ಕೆ. ನಾಯರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜಿ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

PANDAVAPURAA Malayalam novel by **A. Sethu Madhavan** ; Kannada Translation by **K.K. Nair** ; Editor-in-Chief : **Dr. Pradhan Gurudatta** ; Published by **Registrar, Karnataka Anuvada Sahitya Academy** ; Kannada Bhavana, J.C. Road, Bangalore 560 002 ; 2007 ; Pp. xv + 121; Price : Rs. 60/-

ಹೆಚ್.ಡಿ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ವಿಧಾನಸೌಧ
ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೧
ದಿನಾಂಕ : ೧೫.೦೩.೨೦೦೭

© : ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮುದ್ರಣ : ೨೦೦೭
ಪುಟಗಳು : xv + ೧೨೧
ಬೆಲೆ : ರೂ. ೬೦/-
ಪ್ರತಿಗಳು : ೧೨೦೦

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಪಿ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜೆ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

ದೂ : ೨೧೦೭೭೭೦

ಸಹಕಾರ :

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಬೆಂಗಳೂರು

ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರ : ವಿಶ್ವನಾಥ್

ISBN : 978-81-906101-2-4

ಮುದ್ರಕರು :

ಮೆ|| ಮಯೂರ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಡ್ಸ್

ನಂ. ೬೯, ಸುಭೇದಾರ್‌ಭತ್ತಂ ರೋಡ್

ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦೦೨೦ ದೂ : ೨೩೩೪೨೨೨೪

ಮುನ್ನುಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ ಘಟನೆಯ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ 'ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ'ದ ಸಂಭ್ರಮಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿತ್ತು. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಣ ಪಾರಸ್ಪರಿಕ ಅರಿವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ನಮ್ಮ ನಾಡು-ನುಡಿಗಳ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಇತರ ಭಾಷಾ-ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಜಾಗತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಈ ಹೊತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತರುವುದೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿರಿಮೆಯ ಜೊತೆಗೆ, ಕನ್ನಡದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಹಿರಿಮೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ.

'ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ' ಸಂಭ್ರಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಈ ಹಿಂದೆ ನಾಡು ನುಡಿಗೇ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಹಿರಿಯ ಚೇತನಗಳು ಸ್ವಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು 'ಸುವರ್ಣ ಅನುವಾದ ಮಾಲೆಯ' ಅಂಗವಾಗಿ ಹೊರತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಪರಿಚಯಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತವೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಸಹೃದಯತೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜನತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

(ಹೆಚ್.ಡಿ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ)

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಮಹದೇವ ಪ್ರಸಾದ್
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವರು

ನಂ. ೩೩೦, ೩ನೇ ಮಹಡಿ,
ವಿಧಾನಸೌಧ,

ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೧

ದಿನಾಂಕ : ೦೮-೦೨-೨೦೦೭

ಶುಭಾಕಾಂಕ್ಷೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಥ ಆದ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು ಅನೇಕ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಹಂಬಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ತರುಣದಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಸುವರ್ಣ ಸಂಭ್ರಮದ ಉತ್ಸವವೂ ಕೂಡಿಬಂದಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗಾಂಧೀಜಿ, ನೆಹರೂ ಇಂಥ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನೇ ಆಲ್ಲದೆ, ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವುದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳ ಕಥೆ-ಕಾದಂಬರಿಗಳೂ, ನಾಟಕಗಳೂ, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಕೃತಿಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದು, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಅನುಭವವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ದೊರೆಯಲಿವೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಾಧನೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುವಂಥ ಸಾರ್ಥಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಹೊರಬರುತ್ತಿರುವ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ವಾಚಕಲೋಕದ ಸಹೃದಯಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಗತ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥ ಸ್ವಾಗತ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳು ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನೊದಗಿಸಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

(ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಮಹದೇವ ಪ್ರಸಾದ್)

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಬಿ.ಎಂ. ವಿಠ್ಠಲಮೂರ್ತಿ, ಭಾ.ಆ.ಸೇ.
ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಾರ್ತಾ
ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ

ಕಛೇರಿ : ೨೨೨೫ಬಿಳಲ೨

೨೨೦೩೪೦೦೭

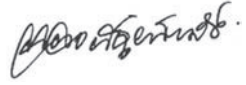
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಸಚಿವಾಲಯ
ಕೋ.ನಂ.೫, ನೆಲಮಹಡಿ, ವಿಕಾಸಸೌಧ,
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೧

ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆ

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ 'ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾಭಾರತೀ' ಎಂಬ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಭಾಗವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ'ಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ (೨೦೦೬ರಲ್ಲಿ) ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತಂದಿದೆ. ಇಂಥ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಮೆರೆಯುವಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವೇ ಮೊದಲನೆಯ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ತರುಣದಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪುನರ್-ರಚನೆಯ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭ ಕೂಡಿ ಬಂದದ್ದು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಯೋಗಾಯೋಗವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದ ಆಚರಣೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಮೊದಲೇ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹಲವು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಲೇಖಕರ ಹಲವಾರು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಯಥಾವತ್ತಾದ, ಸಂಗ್ರಹರೂಪವಾದ, ಅಳವಡಿಕೆಯಂತಿರುವ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಅವರು ನಮಗೆ ಕೊಡಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಒಬ್ಬನೇ ಉಂಡ ಊಟ ಹಬ್ಬವಲ್ಲ; ಒಬ್ಬನೇ ಸವಿದ ರುಚಿ ರುಚಿಯಲ್ಲ' ಎಂಬ ಗಾದೆ ಪಾಠವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸುವಂತೆ, ಅವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜನಪ್ರಿಯ, ಅಲಭ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು 'ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ' ಯೋಜನೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಹೊರತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹೊಸ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ, ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ-ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅನುವಾದ ಇಂದು ತನ್ನ ಆಯಾಮವನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸುವತ್ತ ನಮ್ಮ ಗಮನ ಹರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ

ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖವಾಗಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಬಹುಮುಖೀ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ತನ್ನದೇ ಆದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಮೆರೆದಿರುವ, ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ-ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಂಗೊಳಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥಗಳು ದೊರೆಯುವಂತಾಗುತ್ತಿರುವುದು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬೆಂಬಲದ ಜೊತೆಗೆ, ಜನತೆಯ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವೇಚನಾಶೀಲರೂ, ಸಹೃದಯರೂ ಆದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಇಂಥ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಪತಿಶಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಲಿ ; ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳ ಲೋಕವನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾರೈಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

(ಐ.ಎಂ. ವಿಠಲಮೂರ್ತಿ)

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಹಿರಿಮೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ್ದಾಗಿದೆ. ಜನವರಿ ೬, ೨೦೦೬ರಂದು ಅಂದಿನ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ಅವರು ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ವೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮಾಜಿ ಕುಲಪತಿಗಳೂ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿದ ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರೂ ಆದ ಪ್ರೊ||ದೇ. ಜವರೇಗೌಡ ಅವರೂ, ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಪ್ರೊ|| ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ಅವರೂ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ದಿಕ್ಕು-ದೆಸೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದರು.

ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದರೆ ವಿದೇಶೀಯ ಭಾಷಾಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಪರಿಚಯವಾದರೂ ಇರುವ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯದ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಪರಿಚಯ ಬಹುಮಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದುಂಟು. ಆದರೆ, ಈ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಪರಸ್ಪರ ಕೊಳು-ಕೊಡೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹೆಚ್ಚು-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಗೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವೂ ಇದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಭಾಷಾಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಎರಡು ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ: (೧) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ; (೨) ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹತ್ವದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಬುಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಲೇಖಕರ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರತರುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ತಮ್ಮ ಮುಂದಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಮಾನವಿಕ ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತರುವ ಯೋಜನೆಗಳೂ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಮುಂದಿವೆ. ಇತರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ಅಂತೆಯೇ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವಿಭಾಗ, ಕೇಂದ್ರೀಯ ಹಿಂದಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಾವಳಿ ಆಯೋಗ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನೂ ಅಕಾಡೆಮಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅಂಗವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿ, ಅನುವಾದದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸುವ, ಸಮರ್ಥ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕನ್ನಡ-ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ-ಹಿಂದಿ, ಯಂತ್ರಾನುವಾದ, ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನುವಾದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಶಿಬಿರಗಳನ್ನೂ, ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಉರ್ದು ಮತ್ತು ತಮಿಳು ಭಾಷೆಗಳ ಕಾರ್ಯಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಆಲೋಚನೆಯೂ ಇದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸ್ಯಾಮ್ ಪಿಟ್ರೋಡಾ ಅವರು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅನುವಾದ ಮಿಷನ್' (National Translation Mission) ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಚಾರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರವರೆಗೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಟ್ಟುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿಯೂ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಉದ್ಯೋಗಸೃಷ್ಟಿಯ ಮಹತ್ತರ ಯೋಜನೆಯೂ ಆಗಲಿದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಂದಿ ಅನುವಾದಕರ ಪಡೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಹೊಣೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಹಾಗೂ ಹೊರಗಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಭಾಷಾಂತರ ವಿಭಾಗಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದ್ದು, ಅವು ಕಾರ್ಯಶೀಲವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಶುಭಸೂಚಕವಾಗಿದೆ.

ಇದುವರೆಗೆ ವಿಧ್ವಾಂಸರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಒಲವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದ್ದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಾಗಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ-ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಮತ್ತು ಬಹುಭಾಷಾ ನಿಘಂಟುಗಳನ್ನು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಗಾದೆಗಳ ಕೋಶಗಳು, ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಮತ್ತು ಭಿನ್ನಾರ್ಥಕ ಕೋಶಗಳು ಹಾಗೂ ವಾಕ್ಯರಚನಾ ಕೈಪಿಡಿಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವುದು -

ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿವೆ. ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇತರ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದು, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕನಕದಾಸ ಮಿಷನ್‌ನಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊರತರುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅನೇಕ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವುದು ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಬಾರಿ ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅಂಗವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಧನಸಹಾಯ ನೀಡಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ/ಅಲಭ್ಯ ಅನುವಾದಗಳ ಮರುಪ್ರಕಟಣೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು, ಮತ್ತಿತರ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಿಶೇಷವಾದ ಸಹಾಯ-ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವುದು ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ಗೌರವದ, ಸಂತೋಷದ ಹಾಗೂ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಲ್ ಡ್ಯೂರಾಂಟ್ ಅವರ ಜಗತ್-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಬೇರಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಇನ್ನೂ ಬೆಳಕು ಕಾಣದಿರುವ 'ದಿ ಸ್ಕೋರಿ ಆಫ್ ಸಿವಿಲಿಜೇಷನ್' ಸಂಪುಟಗಳ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದವನ್ನು ಹೊರತರುವಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ|| ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ಅವರೂ, ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೦ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೃತಿಯಾದ ಸೋಮದೇವನ 'ಕಥಾಸರಿತ್ಸಾಗರ'ದ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಅನುವಾದಿಸಿ ಹೊರತರುವಲ್ಲಿ ಡಾ|| ಪಿ.ಎಸ್. ರಾಮಾನುಜಮ್ ಅವರೂ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಹೃದಯ ಲೋಕ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಈ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಹೃದಯತೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಕಾರಣರಾದ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ಅವರಿಗೂ, ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿ, ಎಲ್ಲ ನೆರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ.ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಅವರಿಗೂ, ಮಾನ್ಯ ಉಪಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್.ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರಿಗೂ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರಿಗೂ ಅಕಾಡೆಮಿ ವಿಶೇಷ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಯಸುತ್ತದೆ. ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಸಹಾಯ-ಸಹಕಾರ-ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ

ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮತಿ ಉಷಾ ಗಣೇಶ್ ಅವರಿಗೂ, ಚೈತನ್ಯಶೀಲರೂ, ದೂರಗಾಮಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನುಳ್ಳವರೂ ಆದ ಇಂದಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಐ.ಎಂ.ವಿಠಲಮೂರ್ತಿ ಅವರಿಗೂ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಹಿಂದಿನ ಆಯುಕ್ತರುಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಆರ್.ನಿರಂಜನ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಫ್. ಯೋಗಪ್ಪನವರ್ ಅವರಿಗೂ, ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಕಾ.ಶ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರಿಗೂ ಅಕಾಡೆಮಿ ವಿಶೇಷ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತದೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಎಲ್ಲ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀ ಎ. ಸೇತು ಮಾಧವನ್ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಶೋಷಣೆಯ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಅವರ 'ಪಾಂಡವಪುರ' ಕಾದಂಬರಿ ಅವರ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂಬುದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿದೆ. ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದವನ್ನು ಹೊರತರಲು ಉದಾರವಾಗಿ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ ಶ್ರೀ ಸೇತು ಮಾಧವನ್ ಅವರಿಗೆ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೃತಜ್ಞವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಕೊಡುಗೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ನಂಬಿದ್ದೇವೆ. ಕನ್ನಡದ ಅನೇಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದಿರುವ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಕೆ. ನಾಯರ್ ಅವರು ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಅನುವಾದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳು.

ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕೆಲಸ-ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೈತೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಪಿ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರಿಗೂ, ತಮ್ಮ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕರಡು ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನೆರವಾಗಿರುವ ಡಾ|| ಅ.ಲ. ನರಸಿಂಹನ್ ಅವರಿಗೂ, ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿರುವ ವೆಂ. ಮಯೂರ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಡ್ಸ್‌ನ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಲ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳು.

ಪ್ರಧಾನ ಗುರುದತ್ತ

ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ಪರಿವಿಡಿ

ಮುನ್ನುಡಿ	v
ಶುಭಾಕಾಂಕ್ಷೆ	vi
ಹೊಸಹೆಜ್ಜೆ	vii
ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ	ix
ಪಾಂಡವಪುರ	೧-೧೨೧

ಪಾಂಡವಪುರ

ಒಂದು

ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ನಾನು ಎಂದಿನಂತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭಯಾನಕ ಕನಸನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಮಲಗಿದ್ದೆ. ಪಾಂಡವಪುರವು ಅಪೂರ್ವವಾದ ಕೆಲವು ನೆನಪುಗಳ ರಂಗುರಂಗಾದ ಗಾಜಿನ ಚೂರುಗಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತ್ತು. ನಿರಾಶ್ರಿತ ಕಾಲನಿಯ ದೇಗುಲದ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಕೋಣೆಯ ಸಪ್ತವರ್ಣಗಳ ಗಾಜುಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಗೊಂಚಲು ದೀಪ ಬಹುಶಃ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಚೂರುಚೂರಾಗಿರಬೇಕು. ಮೊದಲು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದದ್ದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಕೆಂಪು ಹೆಂಚು ಹಾಕಲಾದ, ಗೋಡೆಗೆ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣ ಬಳಿಯಾಲಾದ, ತಗಡಿನ ಸೂರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮನೆಗಳು; ಅವುಗಳ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಎರಕಹೊಯ್ದಂಥ ಹಳದಿ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಆ ಬಳಿಕ ಇಡೀ ಕಾಲನಿಯೇ ಒಂಥರಾ ಹಳದಿಯಾಗಿತ್ತು. ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಎತ್ತರದ ಚಿಮೀಣಿಗಳು ಉಗುಳುವ ವಿಷಾನಿಲವನ್ನು ಉಸಿರಾಡುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯರ ಮೋರೆಗಳೂ ಹಳದಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಕಾಲನಿಯೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸುವ ಕರಿಸ್ತೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ದೀಪದ ಕಂಬಗಳೂ ಹಳದಿ ಬೆಳಕನ್ನೇ ಉಗುಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಾಲನಿಯ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಮಲಿನ ಹೊಗೆ ಮೋಡದ ಪದರೊಂದರ ಹಾಗೆ ಇಳಿಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅದರ ಆಕೃತಿ ಮತ್ತು ಭಂಗಿ ಆಗಾಗ ಬದಲಾಗುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಬಾಯಗಲಿಸಿ ನಿಂತಿರುವ ಬೆಸ್ತನ ಭೂತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಅದು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಧ್ಯಾನಲೀಲೆಯಾದ, ಶಾಂತಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ, ನಿರ್ಲಿಪ್ತೆಯಾದ ತಾಯಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂತಹ ರೂಪ, ಭಾವಗಳ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಗುಲಾಮರ ಭಾವನೆಗಳೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು.

ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ ಕಳೆದಿತ್ತು. ಕಾಲನಿಯ ಹಿಂಬದಿಯ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಜಿನ ಮುಸುಕು ಕವಿದಿತ್ತು. ಮಂಜು ಬಿದ್ದು ಒದ್ದೆಯಾಗಿದ್ದ ವಿಶಾಲವಾದ ಹುಲ್ಲು ಮಾಳದಗುಂಟು ನಾನು ನಡೆಯತೊಡಗಿದ್ದೆ. ಅದೂ ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ; ಕೇವಲ ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ. ನನ್ನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆ ಮತ್ತು ಮುಸುಕು ಮಂಜು ಜತೆಗೂಡಿ ನವಿರಾದ ಹಲವಾರು ಪರದೆಗಳನ್ನು ಇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು. ಹುಲ್ಲುಮಾಳದಲ್ಲಿ ಬೇರಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ನನ್ನನ್ನೇ ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ. ದೇವೀ ನಿನಗೆ ಭಯವಾಗೋದಿಲ್ಲ ? ಈ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ನಿರ್ಜನವಾಗಿರುವ ಮೈದಾನದ ಗುಂಟು..... ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆದರೂ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೈದಾನವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ದಾಟಿ ತಂತಿಬೇಲಿಗಳಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾದ ಕಿತ್ತಲೆ ತೋಟಗಳ ಮಧ್ಯದ

ತೇವವಿರುವ ರಸ್ತೆಗುಂಟ ಯಾವ ಗೊತ್ತುಗುರಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ನಾನು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ದೂರ ಕ್ರಮಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಫಕ್ಕನೆ ಒಂದು ನಡುಕದೊಂದಿಗೇ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಹಿಂಬದಿಯ ಗೇಟಿಗೆ ಒರಗಿಕೊಂಡು ಆ ಹುರಿಮೀಸೆಯ ಕಾವಲುಗಾರ ನಿಂತಿರುವನೆ?

ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಒಂದೊಂದೇ ಕಲ್ಲು, ಗಾಜಿನ ಚೂರು, ಒಂದೊಂದೇ ಬೊಗಸೆ ಗಾಳಿ, ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲ ವಾಸನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಶಬ್ದಗಳು ನೀಡುವ ಅರಿವನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಪಾಂಡವಪುರವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಲು ಹೇಣಗಾಡುವಾಗ ಮನಸ್ಸು ತಳಮಳಿಸುತ್ತದೆ. ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದೇ ವಾರದ ಪರಿಚಯ ಹೊಂದಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಲಿರಿಸಿದ್ದು ಗಲಿಬಿಲಿಯೊಂದಿಗೇ ಆಗಿತ್ತು. ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ನಿರ್ದ್ರೆಬಾರದೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೊರಳುತ್ತ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಪಾಂಡವಪುರದ ಆ ಕಪ್ಪಿನ ಕೃಶಕಾಯದ ಜಟಕಾವಾಲನ ಮುದಿಕುದುರೆಯ ಗೊರಸಿನ ಸಪ್ಪಳ ಕೇಳಿಸಿತ್ತು. ದಣಪೆ ಹಾರಿ ಬಂದು ಮನೆಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿ ಗೊರಸಪ್ಪಳಿಸುತ್ತ ಕುದುರೆ ಹಲವಾರು ಸಲ ಮನೆಗೆ ಸುತ್ತು ಬಂದಿತ್ತು. ಕಿಟಕಿ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ನೋಡಲು ನನಗೆ ಭಯವಾಗಿತ್ತು. ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಆತ, ಆ ಮುದಿ ಜಟಕಾವಾಲ, ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ಖಚಿತವಾಗಿತ್ತು. ಆತನ ಹೆಸರನ್ನು ಎಂದೋ ಮರೆತಿದ್ದೆ. ಆದರೂ ಆತನ ಬೂದುಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ್ದ ಕಪ್ಪು ಟೋಪಿ, ಕಿಸುರು ಒಸರುವ, ಕಿಲುಬು ಅಂಟಿರುವ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಸಿಡುಬಿನ ಕಲೆಗಳು ತುಂಬಿರುವ ಮುಖ ಮುಂತಾದವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈಗಲೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆತನನ್ನು ಮರೆಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಆತನ ಜಟಕಾದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೇ ನಾನೂ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಣ್ಣ ನೂ (ಗಂಡನನ್ನೂ “ಅಣ್ಣ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ) ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಿನ ದೇವಿಗುಡಿಗೆ ನಮಿಸಲು ಹೋಗಿದ್ದೆವು.

ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಿನ ಶಿಲಾಗೋಡೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಗರ್ಭಗುಡಿಯೊಳಗೆ ದೇವಿ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಉಡುಗೆತೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಧೂರವಿಟ್ಟು ಪದ್ಮಾಸನ ಹಾಕಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಧ್ಯಾನದ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳ ಮುಖ ಫಕ್ಕನೆ ಜ್ವಲಿಸಿತ್ತು. ಸಿಂಧೂರ ಉದುರಿ ಬಿತ್ತು. ಮುಖ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕೆಂಪಾಗಾಯ್ತು. ಪಾಂಡವಪುರದ ಜಾರರು ಪತಂಗಗಳ ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಬಂದು ಆ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಬೂದಿಯಾದರು. ದೇವಿ ಆ ಬೂದಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು, ತಮ್ಮ ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನತದೃಷ್ಟ ಹೆಂಗಸರ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತಿಲಕವಿಟ್ಟಳು.

ಅವಳು ಪಾಂಡವಪುರದ ಸುಮಂಗಲಿಯರ ರಕ್ಷಕಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಲುಪುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿವಾಹಿತ ತರುಣಿಯೂ ಅವಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದಳು. ಅವಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು. ದೇವೀ, ಪಾಂಡವಪುರದ ಜಾರರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು; ಅವರ ಸೆಳೆತಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಲಾರದಂಥ ಬಲವನ್ನು ಕರುಣಿಸು.

ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ ಪಾಂಡವಪುರದ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರರು ದರ್ಪದಿಂದ ಓಡಾಡಿದರು; ಅಬಲೆಯರಾದ ತರುಣಿಯರ ಬಾಳ್ವೆಯನ್ನು ಚೆಂಡಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ.

ಈಗ ನಾನು ಸಾವಿರಮೈಲು ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಈ ನಿರ್ಜನವಾದ ಫ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮಿನಲ್ಲಿ,

ಅಪರಿಚಿತ ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಹೇರಿಕೊಂಡು ಬರುವ ರೈಲನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಪಾಂಡವಪುರವಿರುವುದು ಎಷ್ಟೋ ದೂರದಲ್ಲೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನಸುನಡುಕದೊಂದಿಗೇ, ನೋವಿನಂದಿಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ : ಪಾಂಡವಪುರವಿರುವುದು ಬಹಳಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲೇ?

ಸಂಜೆ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿವೆ ಹಳಿಗಳು. ತಂತಿ ಬೇಲಿಗಳ ಆಚೆ ಕಡಿದು ಅಡಕಗೊಳಿಸಲಾದ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹಳದಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಸಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆಗಳು ಕಿರುಚುತ್ತಿವೆ. ಹಿಂಬದಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಎದುರಿಗಿರುವ ಮಣ್ಣು ದಿಬ್ಬಗಳ ಹಾಗೂ ಹಳದಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಳಿತು ಉಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದೆ ಆಕಾಶ.

ದಿನದಲೊಂದು ಬಾರಿ ಧಾವಿಸುತ್ತ, ತೇಕುತ್ತ ಬರುವ ರೈಲಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುವ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವಪುರದಿಂದ ಬರುವವರು ಯಾರೂ ಇರಲಾರರು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ಅನ್ನವನ್ನು ಅರಸುತ್ತ ಹೋದವರು ತನ್ನ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಣ್ಣ ಒಬ್ಬರೇ. ಚುಕ್ಕೆದನಗಳು ಮೇಯುವ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನ ಆಚೆಗಿರುವ ತಗಡಿನ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಗುಡಿಸಲು ಪಾಂಡವಪುರದ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣ. ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಸನಿಹದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ನಿಲ್ದಾಣ ಇದೆ. ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನ ಪಡುವಣದಲ್ಲಿರುವ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ನೆಲೆಗಳ ಹಾಗೂ ಬಡಗಣ ಗುಡ್ಡಗಳ ಮಧ್ಯದ ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಳು ಬಳುಕಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಪಟ್ಟಣದ ಕಡೆಗೆ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಹೇರಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಗಾಡಿಯೆತ್ತುಗಳ ಕೊರಳ ಗಂಟೆಗಳ ನಿನಾದ ಕೇಳಿ ಹೌಹಾರಿ ಹಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು ಮರಳಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದದ್ದು ಬಹಳ ತಡವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಂಶಯಗ್ರಸ್ತವಾಗಿ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಕೋವಿಧಾರಿಗಳಾದ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಯುವ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಆ ಹಳ್ಳದ ದಂಡೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಹಳ್ಳದ ಕರಗಿನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅಂದು ನೆತ್ತರು ಬೆರೆತು...

ಕೆಂಪು ಅಂಗಿ ತೊಟ್ಟು, ಬಲಗಾಲಿಗೆ ಆಣಿಯಿರುವ ಮುದಿಪೋರ್ಟರ್, ಕಂಬಕ್ಕೆ ತೂಗುಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಹಳಿಗೆ ಬಲವಾಗಿ ಬಾರಿಸಿದನು. ರೈಲು ಹಳಿಗಳತ್ತ ಕ್ಯಾಕರಿಸಿ ಉಗುಳಿದನು. ಸಪ್ಪಳದ ಸೀಳುಗಳು ಸಿಡಿದು ಕಬ್ಬಿಣದ ತೊಲೆಗೆ ಬಡಿದು ಚದುರಿ ದೂರವಾದವು. ತಗಡಿನ ಛಾವಣಿಯ ಕೆಳಗಡೆ ತಂಗಿದ್ದ ಪಾರಿವಾಳಗಳು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಚಿಲಿಪಿಲಿಗುಟ್ಟುತ್ತ ಹಾರಿಹೋದವು. ಅವಸರವಸರವಾಗಿ ಯೂನಿಫಾರ್ಮ್‌ನ ಬಟನ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತ ಸ್ಟೇಷನ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಆತನ ಗವಿಯಿಂದ, ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತಿದ್ದ ನಿಶಾನೆಗಳ ಸಹಿತ ಹೊರಬಂದರು. ಆತನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನಿರ್ದೆಗೆ ಬಂದ ವಿಘ್ನದಿಂದಂಟಾದ ಅಸಮಾಧಾನವಿತ್ತು. ಕಿಸುರು ಅಂಟಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು, ಉಜ್ಜುತ್ತ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಆಕಳಿಸುತ್ತ ಆತ “ಗುರುವಾಯೋರಪ್ಪಾ” ಎಂದರು. ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ತೂಕಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಐದಾರು ಮಂದಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಇಷ್ಟರಲ್ಲೆ ಬೆಚ್ಚಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರು ದಿಗ್ಗನೆ ಎದ್ದು ಫ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮಿನ ಅಂಚಿಗೆ ಹೋಗಿ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನತ್ತ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ದೂರದಲ್ಲಿ, ತಂತಿಕಂಬಗಳ ಆಚೆಗೆ,

ಕಪ್ಪು ವೃತ್ತವೊಂದು ಗೋಚರಿಸಿತು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅದು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕರಿಮುಸುಡಿಯಿಂದ ಹೊಗೆಯುಗುಳುತ್ತ, ಯಾವುದೋ ಅನ್ಯಗ್ರಹದಿಂದ ಬರುವ ಸಂದೇಶವಾಹಕನ ಹಾಗೆ, ಗೊರಸಪ್ಪಳಿಸುತ್ತ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿತು.

ತಾಣವನ್ನು ತಲಪಿದ ನೆಮ್ಮದಿಯೊಂದಿಗೆ, ದಿಗಿಲಿನೊಂದಿಗೆ ರೈಲು ನಿಂತಿತು.

ಒಂದಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇಳಿದರು - ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬುತ್ತಿಪಾತ್ರೆ ಸಹಿತ ಉತ್ತರದ ಕಡೆಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಐದಾರು ಮಂದಿ ಸ್ಕೂಲ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಮೀನಿನ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತ ಮಾಪಿಳೆಯರು; ಶೇವಂತಿಗೆ ಹೂಮುಡಿದ, ಮೂಗುಬೊಟ್ಟು ಧರಿಸಿರುವ, ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನ ವಾಸನೆ ಹಬ್ಬಿಸುತ್ತಿರುವ, ಕಪ್ಪು ತೋಗಲಿನ ತಮಿಳತ್ತಿಯರು...

ದೇವಿ ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲಿಂದ ಕದಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅರಿವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಜನರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಹಡುಕುತ್ತಾ ಇದ್ದವು. ಪಾಂಡವಪುರದಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವ ಒಬ್ಬತ್ತ ಆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಇರುವವನೇ? ಕತ್ತಿನ ತನಕವೂ ಇಳಿಬಿಟ್ಟ ನೀಳಕೂದಲು, ಕಾವಿ ಬಣ್ಣದ ಉದ್ದನೆಯ ದೊಗಲೆಬುಟ್ಟು, ಕಪ್ಪು ಪೈಜಾಮ, ನರಗಳು ಉಬ್ಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಬಲಿಷ್ಠ ತೋಳುಗಳು. ಸಿಗರೇಟ್‌ನ ಕರೆ ಅಂಟಿರುವ ಉದ್ದ ಬೆರಳುಗಳು. 'ಜಾರ್'ನ ಇರಿಯುವ ಕಣ್ಣುಗಳು. ಜಾರನ ಖಾಯಂ ಮುಖಭಾವ. ಏನು ಆತನ ಹೆಸರು? ನೆನಪಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕಸುಬೇನೆಂದು ಗೊತ್ತು. ಆತ ಪಾಂಡವಪುರದ ಸಮರ್ಥರಾದ ಜಾರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದನು. ಮದುವೆಯಾದ ಹೊಸತರಲ್ಲಿ, ಅರಳಿದ ಕಂಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಾಗೂ ತುಸು ಗಲಿಬಿಲಿಯೊಂದಿಗೆ ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಬಂದು ತಲುಪಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ತರುಣಿಯರಿಗೆ ಆತನೊಬ್ಬ ಬೆದರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದನು. ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಕಿಟಕಿ ಬಳಿ ನಿಂತು ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದುತ್ತ ಹೊಳೆಯುವ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಯತ್ತ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ ಯುವಕ ಆತ.

ಪಾಂಡವಪುರದ ಅನೇಕ ಸಂಸಾರಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಿರುವ ವಿಟಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬತ್ತ ಆತ.

ರೈಲಿನಿಂದ ಇಳಿದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಗೇಟ್ ದಾಟಿ ದೂರವಾದರು. ಹತ್ತಬೇಕಾದವರು ಹತ್ತಿದರು. ಫ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಇತರರೂ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಪುನಃ ಘಂಟೆ ಬಾರಿಸಲಾಯಿತು. ರೈಲಿನ ಸಿಳ್ಳೆ ಮೊಳಗಿತು. ಸ್ಟೇಷನ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ತಲೆಕೊಡವಿ ಆಕಳಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಗುರುವಾಯೂರಷ್ಟು ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸುತ್ತಾ ಹಸಿರು ನಿಶಾನೆ ಬೀಸಿದರು. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧಿಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದನೆಂಬ ಸಮಾಧಾನದೊಂದಿಗೆ ಆತ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತನ್ನ ಗವಿಗೇ ನುಸುಳಿಕೊಂಡರು. ರೈಲು ನಗಾರಿ ಬಾರಿಸುತ್ತ, ತೆವಳುತ್ತ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಹೊಗೆ ಮಾತ್ರ ಕರಗದೆ ತೇಲಾಡುತ್ತಲೇ ಇದೆ.

ಇಲ್ಲ, ಈ ರೈಲಿನಲ್ಲೂ ಆತ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ? ನಾಳೆಯಾದರೂ ಆತ ಬರುವನೆ? ಈಗ ಆತ ಪ್ರಾಯಶಃ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ಎರಡು ಹಗಲೂ ಎರಡು ಇರುಳೂ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ

ಕುಳಿತಿರಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಬೇಸರಗೊಂಡ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಆತ ತನ್ನನ್ನು ಜಾರನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದ ವಿಧಿಯನ್ನು ಹಳಿಯುತ್ತಿರಲೂಬಹುದು. ನಿಧಾನವಾಗಿಯೇ ಬರಲಿ ಆತ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಾರದೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ತಾನೆ ಆತ? ಇಗೋ ಈ ಬೆರಳ ತುದಿಗಳಲ್ಲೆ ಇವೆ ಆತನ ಚಲನೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸಪೂರ ದಾರಗಳು.

ಆತನನ್ನು ನಾನೇ ಆವಾಹನೆ ಮಾಡಿ ಪಾಂಡವಪುರದಿಂದ ಬರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ದೇವಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಎದ್ದಳು. ಸೀರೆ ಸರಿಪಡಿಸಿ, ಕೊಡೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಗೇಟಿನ ಬಳಿಗೆ ನಡೆದಳು. ಗೇಟಿನ ಬಳಿ ಕೈ ಚಾಚಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿರುವ ಬಿಳಿ ಉಡುಪಿನ, ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ತೆಳ್ಳನೆಯ ಮೈಯ ಟಿಕೆಟ್ ಕಲೆಕ್ಟರ್‌ನನ್ನು ಕಂಡೂ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಅವಳು ಮುಂದೆ ಸಾಗುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಳು. ಆತನ ಸರಕ್ಕನೆ ಆಕೆಯ ಎದುರು ಹೋಗಿ ನಿಂತು ವಿಚಾರಿಸಿದ :

“ತೆಕ್ಕೇಪುರ ಶಾಲೆಯ ಟೀಚರ್ ಅಲ್ಲ ನೀವು?”

“ಹೌದು” ಎನ್ನುವಂತೆ ಆಕೆ ನಿಶ್ಚಯ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದಳು.

“ದೇವಿ ಟೀಚರ್ ಎಂದಲ್ಲೆ ಹೆಸರು?”

ಅದು ಗೊತ್ತಾದದ್ದು ಹೇಗೆ ಎಂಬಂತೆ ಅವಳು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿದಳು.

ಆತ ನಗುತ್ತಾ ಇದ್ದ.

“ನನ್ನ ಮಗಳು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಳೆ - ಪಿ.ಕೆ. ಮಾಲತಿ”

“ಗೊತ್ತು” ಎಂದಳಾಕೆ.

“ಮಾಲು ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳ್ತಾ ಇರ್ತಾಳೆ”

“ಉಂ”

“ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳ್ತೇನೆ. ಅಪಾರ್ಥ ಮಾಡೋಬೇಡಿ. ನೀವು ಯಾಕೆ ರೈಲು ಬರೋ ಹೊತ್ತು ನಿತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತಿರ್ತೀರಾ? ಯಾರಾದರೂ ಬರುವವರಿದ್ದಾರಾ? ಹೆಚ್ಚಿನ ಎಲ್ಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಲೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಕೇಳೋಕು ಅಂತ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಲೂ ಇದ್ದೇನೆ, ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಂದ.”

ಆತನ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಅಪಾರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಳೆ ಏನೋ ಎಂಬ ಭಯವಿದೆ.

“ಸುಮ್ಮನೆ” ಎಂಬ ಅವಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿರಿಸಿದಾಗ ಆತ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿದುಕೊಂಡನಾದರೂ ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಕೊಠಡಿಯ ಕೊನೆಯತನಕವೂ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು.

“ಯಾರಾದರೂ ಬರುವವರಿದ್ದಾರಾ?” ಆತ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಿದ.

“ಇರಲೂಬಹುದು”

“ಹಾಗಲ್ಲ. ನಾನು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದು ಏನು ಅಂದ್ರೆ...” ಆತ ತುಸು ಮುಜುಗರದೊಂದಿಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದ :

“ನಿಮ್ಮ ತೀರಾ ಆಪ್ತರಾದವರು ಯಾರಾದರೂ ಬರಲಿಕ್ಕಿರಬಹುದು ಅಲ್ಲ?”

ಹೇಳಬಯಸಿದ ಉತ್ತರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದಿತು :

ಹೌದು. ನನ್ನ ಜಾರ ಬರುವವನಿದ್ದಾನೆ.

ಅವಳು ಸರಕ್ಕನೆ ಮೆಚ್ಚಿಲಿಳಿಯ ತೋಡಗಿದಳು. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಆತನ ಮಾತು ಕೇಳಿಸಿತು:

“ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದು; ಕೇಳಿಸ್ತೇ?”

ಆಲದ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಪಾಗಾರದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಇಬ್ಬರು ಅವಳತ್ತ ಬೆರಳು ತೋರುತ್ತ ಏನೋ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಅವಳು ಬೇಗಬೇಗನೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದಳು.

ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತ ಸ್ಟಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸು ನಿಂತಿರಬಹುದು. ಅದು ಸಿಕ್ಕದೆ ಹೋದರೆ ಐದಾರು ಮೈಲು ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆ ತಲಪುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದಿರುತ್ತದೆ.

ಅವಳು ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆಯತೋಡಗಿದಳು.

ಎರಡು

ಮುಖ ಕಪ್ಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಆಕಾಶ, ಗುಡ್ಡಗಳ ಸಂದಿಗುಂಟ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ಓರೆಯಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತಿರುವ ಮಳೆಯ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಅವಳು ಭುಸ್ಸೆಂದು ಹಾರಿಸುತ್ತ, ಕುಪಿತಳಾಗಿ ನಡುಗುತ್ತ, ಗುಡ್ಡದ ಇಳಿಜಾರಿನ ಗುಂಟ ಕೆಳಗಿಳಿದಳು. ಅವಳ ಗರ್ಜನೆ ಕೇಳಿ, ಅವಳ ಗಗ್ಗರದ ಉಲಿ ಕೇಳಿ ಮಾಮರಗಳು ತತ್ತರಿಸಿದವು. ಪೊದೆಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ ನರಿಗಳು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು ಊಳಿಟ್ಟವು. ಅವಳ ನತ್ತಿನ ಹೊಳಪು ಸಿಡಲ ಖಡ್ಗವಾಗಿ ಮಿಂಚಿ ಮಾಯವಾಯ್ತು. ಅವಳ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಬಿದ್ದ ವಿಷಮುಳ್ಳುಗಳಿಂದ ಘೋರ ವಿಷ ಹರಿದಿಳಿಯಿತು. ಅವಳ ಕಟವಾಯಿಯಿಂದ ಹರಿದಿಳಿದ ನೆತ್ತರ ಹನಿಗಳು ಬಿದ್ದು ಕೇವಳ ಕಾಡುಗಳು ಹೂ ಬಿಟ್ಟವು. ದಟ್ಟಯಿಸಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಮಳೆಯ ಶರವ್ಯೂಹ ಭೇದಿಸುತ್ತ ಅವಳು ಮದೋನ್ಮತ್ತಳಾಗಿ ಕೆಳಗಿಳಿದಳು. ಅವಳ ಮದಭರಿತ ಶರೀರದ ಪ್ರಖರವಾದ ಉಷ್ಣದಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆವರ ಹನಿಗಳು ಮೂಡಿದವು.

ಮಳೆ ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಗಾಳಿಯ ಹೊಡೆತ ಕೊನೆಗೊಂಡ ಈ ಸಾಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಸಂಜೆಗಂಪಿನ ಮೂಲಕ, ಮುಗಿಲುಗಳ ಸಂದಿಗುಂಟ ಆ ಮುದಿ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತ ಬರುತ್ತಿರುವ ಯುವಪ್ರಾಯದ ರಾಜಕುಮಾರ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಜರತಾರಿ ರುಮಾಲಿನ ಕೆಳಗೆ ಕೆಂಪಡರಿದ ಮುಖ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಾಗಿರುವ ನುಣುಪಾದ ಮೀಸೆ. ಏಳು ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಅರಳಿಸುವ ವಜ್ರಕುಂಡಲಗಳು. ಒದ್ದೆ ತುಟಿಗಳು ಉಂಟು ಮಾಡಿದ್ದ ವಿಷದ ಕರೆಮಾಸಿರದ ಉದ್ದ ಕೊರಳು...

ಅಲ್ಲ, ಹಾಗಲ್ಲ. ನಾನು ಎಲ್ಲೋ ತಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವೆ. ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹರಳುಕಲ್ಲು, ಗಾಜಿನ ಚೂರು, ಒಂದೊಂದೇ ಬೊಗಸೆ ಗಾಳಿ,

ವ್ಯತ್ಯಸ್ತ ವಾಸನೆಗಳೇ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿ ನಾನು ಒಂದು ರೂಪವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣದ ಉದ್ದನೆಯ ದೊಗಲೆ ಜುಬ್ಬು, ಕಪ್ಪು ಪಯಿಜಾಮ, ನರಗಳು ಉಬ್ಬಿ ತೋರುವ ಕರಗಿನ ಬಲಿಷ್ಠ ತೋಳುಗಳು, ಸಿಗರೇಟಿನ ಕರೆ ಅಂಟಿರುವ ಉದ್ದ ಬೆರಳುಗಳು, ಕೈಗಳನ್ನು ಜೋರಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತ ಎಡಕ್ಕೆ ತುಸು ವಾಲಿಕೊಂಡಿರುವ ನಡಿಗೆ.

ಆಯಾಸದಿಂದ ಬಾಡಿರುವ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳು – ಜಾರನ ಕಣ್ಣುಗಳು.

ಹೌದು. ಅವೆಲ್ಲ ಹಾಗೆಯೇ ಹೌದು.

ಕಣ್ಣುಗಳೆಂದು ಸ್ವರಗಳನ್ನೂ ಹಾದು ಹಾರಿ, ಹಾರಿ ಹೋಗುವಾಗ ಜರತಾರಿ ರುಮಾಲಿನ ಕೆಳಗಿದ್ದ ಕೆಂಪಡರಿದ ಮುಖ ಎಲ್ಲೋ ಕದಡಿಬಿಡುತ್ತಿದೆ. ತರ್ಕಲವಾಗಿ ಹಬ್ಬುತ್ತಿರುವ ತರಂಗಗಳೆಡೆಯಿಂದ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳು ಮೂಡಿಬರುತ್ತಿವೆ.

ಹೌದು, ಇವೆಲ್ಲವೂ ವಾಸ್ತವವೇ. ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಗಳ ನಡುವಿನ ಸಪೂರ ಹುಣಿಯನ್ನು ನಾನು ಯಾವತ್ತೂ ಅಳಿಸಿಹಾಕಿರುವೆನಲ್ಲ! ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನಾಗಿಸಬಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ವಾಸ್ತವವಾಗಿಸಬಲ್ಲ ನನ್ನ ಈ ಅಪೂರ್ವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಈಗ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮೋಜನ್ನು ಕೂಡ ಉಂಟುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದರೂ, ಇಲ್ಲಿ ಹೀಗೇ ನಾನು ಮೊಳೆ ಹೊಡೆದು ಭದ್ರಪಡಿಸುವೆ. ಆಕಾರ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಕಲ್ಪನೆಗಳು, ಅಂಡಲೆಯುತ್ತಿರುವ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಯಾವ ಗುರಿಗೂ ತಲುಪಿಸಲಾರವು. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಆಕಾರ ಕೊಡುವೆನು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನೂ ವಾಸನೆಗಳನ್ನೂ ತುಂಬುವೆನು.

ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣದ ಉದ್ದನೆಯ ದೊಗಲೆ ಜುಬ್ಬು, ಕಪ್ಪು ಪಯಿಜಾಮ, ನರಗಳು ಉಬ್ಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಬಲಿಷ್ಠ ತೋಳುಗಳು. ದಣಿವಿನಿಂದ ಬಾಡಿದ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ಕಣ್ಣುಗಳು.

ಅವನ ಬರುವಿಕೆ ಆಕಾಶದ ಮೂಲಕವಲ್ಲ. ಅವನ ಕಾಲುಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಮಣ್ಣನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವಂಥವುಗಳೇ. ಬಲೆ ಬೀಸಿ ಸಿಲುಕಿಸಲೂ ಸೋಲಿಸಿ ಗುಲಾಮಳನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲೂ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವನು ಅವನು.

ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ಅದುಮಿಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಯಾಕೆ ನಾನು ಅವನಿಗೋಸುಗ ನಿತ್ಯವೂ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ನನಗೇನೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ನಾನು ನನ್ನ ಸರ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಆವಾಹನೆ ಮಾಡಿ ಬರಮಾಡಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ನನಗೇನೇ ತಿಳಿಯದು.

ಆದರೆ, ಮರೆಯಲಾಗದಂಥವು ಆ ಬೇಟೆಗಾರನ ಕಣ್ಣುಗಳು!

ಗುಡ್ಡದ ಇಳಿಜಾರಿನ ಗುಂಟ ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಾ ಕೆಳಗಿಳಿದ ದೇವಿಯ ರೂಪು ಈಗ ನನ್ನ

ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ ಇಲ್ಲ. ಮಳೆ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಮೋಡಗಳು, ಕತ್ತಲಿಸಿದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸರೆ ಪಡೆದಿವೆ.

ನಾನು ಅವನಿಗೆ ಬರಲು ಹಾದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವೆನು.

ಅವನ ಕೆಂಪಗಿನ ಕಾಲಡಿಗಳು ಮಣ್ಣನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನನಗೀಗ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿವೆ.

* * *

ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಹೊರಗಟ್ಟಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಒಂದು ಮುಲುಗುಟ್ಟುವಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ನಿಂತಿತು. ರಸ್ತೆಬದಿಯಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದ ನೊರಜು ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಕ್ಕರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಯುವಕ ಬೀಡಿ ಬಿಸುಟ ಬಳಿಕ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದ ಕದಲದೆಯೇ ತಲೆ ಓರೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ.

“ಕಳರಿಪಾಡದ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಮನೆ ಯಾವುದೆಂದು ಕೇಳು” ಪ್ರಯಾಣಿಕನು ಡ್ರೈವರ್‌ಗೆ ಹೇಳಿದ.

ಡ್ರೈವರ್ ಯುವಕನೊಡನೆ ಕೇಳಿದ :

“ಕಳರಿಪಾಡದ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಮನೆ ಯಾವುದು?”

ಯುವಕನು ತಲೆಯ ರುಮಾಲು ಬಿಚ್ಚಿ ಕೊಡವಿ, ಗಲ್ಲ ತುರಿಸಿ, ತಲೆ ತುರಿಸಿ, ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಯೋಚಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಹೇಳಿದ :

“ಕಳರಿಪಾಡ ಮನೆತನದವರು ನಾಲ್ಕೈದು ಮನೆಯವರು ಇದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲಿ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್‌ರ ಮನೆ ಯಾವುದೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.”

“ಉತ್ತರದ ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ಉದ್ಯೋಗಾರ್ಥ ಹೋದ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್...”

“ಪಾಂಡವಪುರವೂ ಕೌರವಪುರವೂ ಯಾರಿಗೊತ್ತು ಅವೆಲ್ಲ.” ಯುವಕ ಅಂಗೈ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ:

“ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ಮಿಲಿಟ್ರಿಗಂದು ಕೆಲವರು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲ ಈಗ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ಯಾರು ಬಲ್ಲರು?”

“ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಇದ್ದದ್ದು ಮಿಲಿಟ್ರಿಯಲ್ಲಲ್ಲ; ಫ್ಯಾಕ್ಟಿಯಲ್ಲಿ.” ಪ್ರಯಾಣಿಕನು ತಲೆ ಹೊರಗೆ ಚಾಚಿ ತುಸು ಅಸಹನೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಲೆತ್ತಿಸಿದ. “ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್‌ನ ಹಣೆಯಲ್ಲೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಾಯದ ಕಲೆ ಇತ್ತು. ನಡೆವಾಗ ತುಸು ಎಡಕ್ಕೆ ವಾಲುತ್ತಿದ್ದ...”

ಅದು ಕೇಳಿ ಯುವಕನಿಗೆ ನಗು ಬಂತು. ಅವನು ಉಡಿಯಿಂದ ಒಂದು ಬೀಡಿ ತೆಗೆದು ಹಚ್ಚಿದ ಬಳಿಕ ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದ.

“ಹೀಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದ್ರೆ ಯಾರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತೆ ಮಾರಾಯ್ತೇ? ನೀವು ಒಂದ್ ನಿಮಿಷ ತಡೀರಿ. ನಾನು ಆ ಗೂಡಂಗಡೀಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಬರ್ತೇನೆ.”

ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಡ್ರೈವರ್ ಹೊರಗಟ್ಟಿಗೆ ಕೊರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ, ಪಾಚಿ ಹಿಡಿದು ಕಾಣಿಯಾಗತೊಡಗಿದ್ದ, ಬರಹವನ್ನು ಓದಲೆತ್ತಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದ ತುಸು ಹೊತ್ತಿನ ಪರಿಶ್ರಮದ ಬಳಿಕ ಆತ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಓದಿದ.

“ಮ.ರಾ.ರಾ. ಶ್ರೀ ಕಳರಿಪಾಡದ ಕುಂಜುಣ್ಣೀಮೇನನ್ ಅವರ ಉದಾರ ಕೊಡುಗೆ.”

“ಈ ಕುಂಜುಣ್ಣಿ ಮೇನನ್‌ರು ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್‌ನ ಮುತ್ತಾತ” ಎಂದನು ಪ್ರಯಾಣಿಕ. “ಭಾರೀ ಪ್ರತಾಪಿಯಾಗಿದ್ದರು ಅವರು. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಳರಿಪಾಡ ಮನೆತನದವರು ಇಡೀ ಊರನ್ನೇ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಆಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಸಂಪತ್ತೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಂದೂ ಕುಡಿದೂ ಹೆಂಡಂದಿರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಒಯ್ಯುಕೊಟ್ಟು ಮನೆತನದ ಗಂಡಸರು ಹಾಳು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಒಂದು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಅಲೆದಾಡಿ ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಲಸಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ನನ್ನೊಡನೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದಾನೆ. ನನಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತು...”

ಇಷ್ಟರಲ್ಲೆ ಯುವಕನು ಗೂಡಂಗಡಿಯವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಮರಳಿ ಬಂದ. ಕೆಂಪಗಿನ ಬಾಯೊಳಗಿನ ಸವೆದ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುತ್ತ ಗೂಡಂಗಡಿಯವನು ಹೇಳಿದ:

“ನೀವು ಹೇಳ್ತೀರೋ ಮನೆ ಯಾವುದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕಳರಿಪಾಡ ಮನೆತನದವರ ಏಳೆಂಟು ಮನೆಗಳಿವೆ ಇಲ್ಲಿ. ಮನೆತನದ ಹಿಸೆಯಾದಾಗ ಒಂದೊಂದು ಕವಲಿನವರೂ ಒಂದೊಂದು ದಾರಿ ಹಿಡಿದು, ಅವಿಗೇ ಈಗ ಒಬ್ಬಿಗೊಬ್ಬ ಗುರ್ತು ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ. ನೀವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರ್ತೀ ಇದ್ದೀರಾ?”

“ನಾನು ಉತ್ತರದ ಪಾಂಡವಪುರದಿಂದ, ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್‌ನ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥಳದಿಂದ ಬರ್ತೀ ಇದ್ದೇನೆ. ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್‌ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ.”

“ನೀವು ಒಂದ್‌ಕೆಲ ಮಾಡಿ. ಈ ಕಳರಿಪಾಡದವರ ಕವಲುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿವಂತ ಕುಟುಂಬ ಇದೆ. ಆ ಕುಟುಂಬದ ಮನೆ ಅಳಿಯ ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ವಿಚಾರಿಸಿದ್ರೆ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ. ಅವರು ತೆಕ್ಕೇಪುರ ಶಾಲೆಯ ಮೇಷ್ಟ್ರು. ನಾಡವರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಹೌದು. ಈ ಊರಿನ ಎಲ್ಲ ನಾಯರ್ ಕುಟುಂಬಗಳ ಕುರಿತೂ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು.”

“ಅವರು ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದೆಲ್ಲಿ?”

“ಕಳರಿಪಾಡ ಮನೆತನದ ಮೂಲ ನಿವೇಶನದಲ್ಲೇ ಹಳೆಯ ಮನೆಯನ್ನು ಕೆಡವಿಸಿ ಹೊಸ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಹೋದ್ರೆ ಸಾಕು.” ಗೂಡಂಗಡಿಯವನು ದಕ್ಷಿಣದತ್ತ ಬೆರಳು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ. ಜಲ್ಲಿಕಲ್ಲುಗಳು ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವ, ಹೊಂಡಕುಣಿಗಳು ತುಂಬಿರುವ ಹಾಳು ರಸ್ತೆ. “ಅಪ್ಪುಕುಟ್ಟ ಪಂಡಿತರ ಶಾಪಿನ ಪಕ್ಕದಿಂದ ಪಡುವಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಂದ ತುಸು ಮುಂದೆ ಹೋದಾಗ ಒಂದು ಗುಡಿ ಮತ್ತು ಅಶ್ವತ್ಥಕಟ್ಟೆ ಕಾಣಿಸ್ತವೆ. ಅಶ್ವತ್ಥಕಟ್ಟೆಯ ಎಡಗಡೆಯಿಂದ ಪುನಃ ತೆಂಕಣಕ್ಕೇನೇ ಹೋಗ್ಬೇಕು. ಗುಡಿಕೆರೆಯ ಪಕ್ಕದಿಂದ್ಲೇ...”

“ಹೆಚ್ಚು ಹೋಗ್ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ” ಯುವಕ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿದ.

“ಎಡಬದಿಯಲ್ಲಿ, ಸುಣ್ಣ ಬಳಿಯಲಾದ ಒಂದು ಪಾಗಾರ ಮತ್ತು ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ಕಾಣಿಸುತ್ತೆ. ಪಾಗಾರದ ಮೇಲ್ಗಡೆಯಿಂದ ಮನೆಯಂಗಳದ ದಾಸವಾಳ ಗಿಡಗಳೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಮನೆ ಅದೇನೇ. ಮನೆ ತಪ್ಪೋಲ್ಲ.”

“ಈ ರಸ್ತೆಲಿ ಗಾಡಿ ಸಾಗೀತಾ?” ಡ್ರೈವರ್ ತುಸು ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತಾ ಉದ್ಗರಿಸಿದ.

“ಓ! ಗಾಡಿ ಸಾಗದೆ! ಇದೊಳ್ಳೆ ಪ್ರಶ್ನೆ!” ಯುವಕ ನಕ್ಕ. “ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ನಾಡವರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ಮುಂದಿನ ಬಾರಿ ಪಂಚಾಯತ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗೋ ಇರಾದೆಯಲ್ಲಿ ಇರೋರು...”

ಗಾಡಿ ಸಾಗತೊಡಗಿತು.

ಪ್ರಯಾಣಿಕನು ಒಂದು ಸಿಗರೇಟ್ ಹಚ್ಚಿ ಡ್ರೈವರ್‌ರೊಡನೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

“ಈ ಗಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತದ್ದೇ?”

“ಅಲ್ಲ ಸಾರ್; ಅಹಮ್ಮದ್ ಕುಟ್ಟಿ ಹಾಚ್ಚಾರದ್ದು.”

“ಬಾಡಿಗೆ ತುಂಬಾ ಬರ್ತದಾ?”

“ತುಂಬಾ ಬಾಡಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ” ಡ್ರೈವರ್ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟ.

“ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಯಾರಿಗ್ಗೆಕು ಸರ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಯಾವಾಗಲಾದ್ರೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ರೈಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿಳಿದವರು ಇರ್ತಾರೆ. ಈ ಕಡೆ ಬರಲು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ ಇದೆ. ಒಂದಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಕಾಯ್ದೇಕಾಗಿ ಬಂದರೂ ಎಪ್ಪತ್ತು ಪೈಸೆ ಕೊಟ್ಟೆ ಸಾಕಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಯಾರಿಗ್ಗೆಕು ಇಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ? ದಿನಾಲೂ ಒಂದು ಹರಕೆ ಒಪ್ಪಿಸೋ ಹಾಗೆ ನಿಲ್ಲಾಣದೆದುರು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಒಯ್ದಿರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏನಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಿದರಾಯ್ತು ಅಷ್ಟೆ. ಆದ್ರೆ ಒಂದ್ ವಿಷಯ; ಹಾಚ್ಚಾರ್‌ಗೆ ಸ್ವಂತ ಓಡಾಟವೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಇರ್ತದೆ.”

ಅಪ್ಪುಕುಟ್ಟ ಪಂಡಿತರ ಔಷಧಿಯಂಗಡಿ ಕಾಣಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಡುವಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದರು.

ಹಳೆಯ ಗುಡಿ. ಆನೆ ಚಪ್ಪರದ ಪಕ್ಕಾಸುಗಳೆಲ್ಲ ಮುರಿದು ಜೋತು ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿವೆ. ಅಶ್ವತ್ಥಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಾಗೆ ಹಿಕ್ಕೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ, ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಕೂದಲು ಬಿಟ್ಟ ಇಬ್ಬರು ಯುವಕರು ಉದಾಸವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ, ತಗಡಿನ ತುಂಡಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಲಿಯಿಂದ ಬರೆಯಲಾದ ನಾಮಫಲಕ-ವಿಜಯ ಕೇರಳ ಟ್ಯುಟೋರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜ್.

ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ, ತಿರುವು ದಾಟಿ ಒಂದು ಓಣಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಇಬ್ಬದಿಗಳಲ್ಲೂ ತಂತಿ ಬೇಲಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಕಾರ್‌ಗೆ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಗಬಹುದಾದಷ್ಟೇ ಅಗಲದ ಓಣಿ. ಎದುರಿನಿಂದ ಮೀನಿನ ಬುಟ್ಟಿ ಸಹಿತ ಬಂದ ಬೆಸ್ತರವಳು ತುಸುಹೊತ್ತು ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಂಡು, ಶಾಪ ಹಾಕುತ್ತ, ತಂತಿಬೇಲಿಗೆ ಒತ್ತಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಗೆ ಸಾಗಲು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಳು.

ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಓಣಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಾಂಗಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಹೊಸತಾಗಿ ಸುಣ್ಣ ಬಳಿಯಲಾದ ಪಾಗಾರ, ಹೊಸತಾಗಿ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಲಾದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು, ಪಾಗಾರದ ಮೇಲ್ಕಡೆ ಅರಳಿ ನಿಂತಿರುವ ದಾಸವಾಳ ಹೂಗಳು-ಕಾಣಿಸಿದವು.

“ಇದೇ ಇರ್ಬಹುದು ಸರ್ ಮನೆ” ಎಂದನು ಡ್ರೈವರ್. ಪ್ರಯಾಣಿಕ ಕೆಳಗಿಳಿದ.

ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯ ಸದ್ದು ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದಿರಬೇಕು, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬಾತ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಹೊರಕ್ಕೆ ಇಣುಕಿ ನೋಡಿದರು.

“ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಮನೆ ಇದೇ ಹೌದೇ?” ಪ್ರಯಾಣಿಕ ವಿಚಾರಿಸಿದ.

“ಹೌದು”.

ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ಪೂರಾ ತೆರೆದು ಆತ ಹೊರಗೆ ಬಂದರು. ನರೆಹತ್ತ ತೊಡಗಿದ ಕೂದಲು, ದಪ್ಪ ಮೈ, ಕೂಡು ಹುಬ್ಬುಗಳು, ದೊಡ್ಡ ಮೊಲೆಗಳು, ಡೊಳ್ಳು ಹೊಟ್ಟೆ, ಹೊಕ್ಕಳಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಡ್ಡೆ. ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ದನೆಯ ಹುಲಿಯುಗುರನ್ನು ಕುಂದಣಿಸಲಾದ ಮಣಿಸರ.

ಇರು. ಒಬ್ಬ ಶತ್ರುವಿನ ಮುಖವನ್ನು, ನನ್ನೊಳಗೆ ನೊರೆಯೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಿರುವ ರೋಷವನ್ನು ಬಳಸಿ ಎಲ್ಲ ಭಯಾನಕತೆಗಳ ಸಹಿತ ಚಿತ್ರಿಸಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನನ್ನಲ್ಲಿದೆಯೇ? ಅಥವಾ ಸೂರಲು ನೀರಿಳಿದು ಬೂಷ್ಟು ಹಿಡಿದು ಗುಡಿಯ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿರುವ, ಇದ್ದಲಿಯಿಂದ ಗೀಚಲಾದ ಅನೇಕ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ನಾನು ಆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಲೆ? ಆದರೆ, ಆತನಿಗೆ ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಎಂಬ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಮುಖವೊಂದು ಇದೆಯಲ್ಲ? ಒಂದು ಮುಖವೇ ಅನೇಕ ಮಂದಿಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆಯೆಂದೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಕರನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಕ್ಯಾಕರಿಸಿ ಉಗುಳುವಂಥವರೂ ಇರಬಲ್ಲರು. ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮುಖ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ನಡುವೆ ಏನಿದೆ ಸಾಮ್ಯ? ಮುಖವಾಡಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ ಹಾಕಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವವರೇನು ನಾವು?

ಆದ್ದರಿಂದ ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರುಗೆ ಅವರ ಮುಖವನ್ನೇ ಅಳವಡಿಸುತ್ತೇನೆ..

“ನೀವು ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು?” ಪ್ರಯಾಣಿಕ ಕೇಳಿದ.

“ಹೌದು... ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಗುರುತು ಸಿಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ.”

“ನಾನು ಕಳರಿಪಾಡದ ಕುಂಬುಕುಟ್ಟನ್‌ನ ಮನೆ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದು.”

“ಕುಂಬುಕುಟ್ಟನ್?” ಮೇಷ್ಟ್ರು ಹುಬ್ಬುಗಳು ವಕ್ರಿಸಿದವು. ಕುರುಚಲು ಮೀಸೆಯನ್ನು ನೇವರಿಸುತ್ತ ಅವರು ತುಸು ಹೊತ್ತು ಏನೋ ಯೋಚಿಸುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡರು.

“ದೂರದ ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರುವ...”

“ಸರಿ ಸರಿ! ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಈಗ ಕುಂಬುಕುಟ್ಟನ್ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೋ ಯಾರಿಗ್ಗೆತ್ತು?”

“ನಾನು ಆತನ ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಬರುತ್ತಿರೋದು.”

“ಇಲ್ಲಿಗೇ ಅಂತ ಬಂದದ್ದೆ ?”

ಆತ ಒಮ್ಮೆ ಹಿಂಜರಿದು ಬಳಿಕ ಹೇಳಿದ :

“ಹೌದು.”

ದಿಥೀರನೆ ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ನರ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ದುರಾಸೆ ಮಿಂಚಿತು. ಅವರು ದನಿ ತಗ್ಗಿಸಿ ಕೇಳಿದರು :

“ಕುಂಬುಕುಟ್ಟನ್ ಏನನ್ನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾನಾ? ಹಣ, ಸ್ವತ್ತು - ಏನನ್ನಾದರೂ...”

“ಅವನ್ನೆಲ್ಲ... ಪ್ರಯಾಣಿಕ ಕ್ಷಣ ಹೊತ್ತು ಗೊಂದಲಕ್ಕೊಳಗಾದ : “ನಾನು ತುಸು

ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿದ್ದು. ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್‌ನನ್ನು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.”

“ಹಾಗಾದ್ರೆ ಕಷ್ಟವೇ! ಅವರು ಕೂಡ ಕಳರಿಪಾಡದವರೇ ಹೌದು. ಆದರೂ ಈಗಿನ ಅವಸ್ಥೆ ಕಾಣುವಾಗ...” ತುಸು ಅಳುಕುತ್ತಲೇ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಒಬ್ಬ ಅಪರಿಚಿತನೊಡನೆ ಯಾಕೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ವಿವರಿಸಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡವರ ಹಾಗೆ ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು.

“ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಹಣವನ್ನೇನೂ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲೇ?” ಆತ ವಿಚಾರಿಸಿದ.

“ಹಣ ಕಳಿಸೋದಾ-ಥೂ! ಮೇಷ್ಟ್ರು ಕ್ಯಾಕರಿಸಿ ಉಗುಳಿದರು. “ಕಳರಿಪಾಡ ಮನೆತನದ್ದೇ ತಾನೆ ಬೀಜ? ಅಂತಹ ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿಯಾನು? ಹಣ ಬಿಡಿ. ಹೆಂಡತಿಯೆಂಬವಳೊಬ್ಬಳು ಇರುವಳಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿ? ಅವಳಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನಾದರೂ ರವಾನಿಸಬಾರದಾಗಿತ್ತೆ?”

“ಹಾಗಾದ್ರೆ ನಾನು ಹೋಗಬೇಕೇ ಸಾರ್?” ತಲೆತುರಿಸುತ್ತ ಡ್ರೈವರ್ ಕೇಳಿದ.

“ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್‌ನ ಮನೆಯನ್ನೊಮ್ಮೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.” ಪ್ರಯಾಣಿಕನು ಮೇಷ್ಟ್ರುಡನೆ ಹೇಳಿದ : “ಈ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು.”

“ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯನ್ನು ಬಿಟ್‌ಬಿಡಿ. ಮನೆಯಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ. ನಾನು ತೋರಿಸಿಕೊಡ್ತೇನೆ.”

ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯ ಡಿಕ್ಕಿ ತೆರೆದು ಡ್ರೈವರ್ ಒಂದು ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್ ಹಾಗೂ ಏರ್‌ಬ್ಯಾಗ್ ಹೊರತೆಗೆದ. ಮೇಷ್ಟ್ರು ಕಣ್ಣುಗಳು ದುರಾಸೆಯೊಂದಿಗೇ ಆ ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್ ಅನ್ನು ನೇವರಿಸತೊಡಗಿದವು.

ಹೇಳಿದುದಕ್ಕಿಂತ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದೊರೆತಾಗ ಡ್ರೈವರ್‌ಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯ್ತು. ಸಲಾಮು ಮಾಡಿ ನಮ್ರ ಭಾವದಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದ :

“ಸಾರ್, ಇವೊತ್ತು ಮರಳಿ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ?”

ಆತ ಆ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದು ಮೇಷ್ಟ್ರು :

“ವೇಳೆ ಸಂಜೆಯಾಯ್ತಲ್ಲ. ಇನ್ನಿವತ್ತು ಹೋಗ್ಬೇಡಿ.”

ಮೇಷ್ಟ್ರು ಕಣ್ಣುಗಳು ಆಗಲೂ ಆ ಸೂಟ್‌ಕೇಸಿನ ಮೇಲೆಯೇ ಕೀಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು.

“ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗಿನ ರೈಲ್‌ಗೆ ಹೋದ್ರೆ ಸಾಕು. ದೂರದಿಂದ ಬಂದದ್ದಲ್ಲ? ಒಂದ್ ದಿನ ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಹಿಂದಿರುಗಬಹುದು.”

ಆತ ವಿರೋಧವೇನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಡ್ರೈವರ್ ಆ ಬಳಿಕವೂ ಹೋಗದೆ ಅಲ್ಲೆ ಸುತ್ತಿ ಸುಳಿಯುತ್ತ ಹೇಳಿದ :

“ಹಾಗಾದ್ರೆ ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಗಾಡಿ ತರ್ತೇನೆ.”

“ಅದು ಬೇಕಿಲ್ಲ” ಮೇಷ್ಟ್ರು ಹೇಳಿದರು : “ಅಗತ್ಯವಿರುವಾಗ ಕರೀತೇವೆ.”

ಡ್ರೈವರ್ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸಲಾಮು ಮಾಡಿ ಗಾಡಿ ಚಾಲು ಮಾಡಿದ.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿಯಾಗಿತ್ತು.

“ಬನ್ನಿ, ಒಳಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ” ಮೇಷ್ಟ್ರು ಕರೆದರು.

“ಮತ್ತೆ ಬರ್ತೇನೆ. ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್‌ನ ಮನೆಗೊಮ್ಮೆ ಹೋಗಿ ಬರ್ತೇನೆ.”

“ಆಗಲಿ” ಅದು ಇಷ್ಟವಾಗದಿದ್ದರೂ ಬೇಸರ ಹೊರತೋರಿಸದೆ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ನಡೆದರು; ಹಿಂದೆ ಆತ ಕೂಡ.

“ಮೇಷ್ಟ್ರು, ನೀವು ತೊಂದರೆಪಡಬೇಡಿ. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ನಾನೇ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳೇನೆ.”

“ಇದರಲ್ಲೇನಿದೆ ಅಂಥಾ ತೊಂದರೆ? ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಬಿಡಿ.”

ಹೊರಾಂಗಣದಿಂದ ಅವರು ಒಂದು ಓಣಿಗೆ ತಿರುಗಿದರು. ತೀರಾ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿರುವ ಓಣಿ. ಕೆಸರು ನೀರು ಕಟ್ಟಿ ನಿಂತಿರುವ ಹೊಂಡಗಳು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಬೇಲಿ ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳೆಲ್ಲ ತೋಯ್ದು ತೊಪ್ಪೆಯಾಗಿವೆ.

“ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್‌ನ ಮನೆಮಂದಿಯ ಸ್ಥಿತಿ ತೀರಾ, ತೀರಾ ಕಷ್ಟವೇ” ಮೇಷ್ಟ್ರು ಏನೇನೋ ಹೇಳಲು ತವಕಿಸಿದರು :

“ಅವರಿಗೆ ಮನೆತನದ ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ ಮೂವತ್ತೇಳು ಸೆಂಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಒಂದು ಹಿತ್ತಿಲು ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಮನೆ, ಕೆಲವು ತೆಂಗಿನಮರಗಳೂ ಇವೆ. ಹಿತ್ತಿಲನ್ನು ಒಬ್ಬ ಕೊಂಕಣಿಗೆ ಅಡವಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಯಿ ಕೊಯಿಸುವವನು ಕೊಂಕಣಿ. ಬಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಅಸಲಿನ ಅಂಶ ಕಳೆದು ಆತ ಏನಾದರೂ ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಉಂಟು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಆ ಹಿತ್ತಿಲು ಕೈಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೇನೇ. ಆ ಹುಡ್ಡಿಗೆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಕಾಸು ಸಂಬಳ ಸಿಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮನೆಮಂದಿ ಉಪವಾಸ ಬೀಳ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಅಷ್ಟೇ. ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ ನನಗೆ, ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್‌ಗೆ ನೌಕರಿ, ಸಂಬಳ- ಎಲ್ಲ ಇದೆಯಲ್ಲ? ಅವನು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ರೆ ಈ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಅಡವು ಹಣ ತೀರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗೋದಿಲ್ಲ?”

ಆತ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಿಜ ಸಂಗತಿಯೇನು? ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್‌ಗೆ ನೌಕರಿ ಇಲ್ಲ? ಖಾಯಂ ವರಮಾನ ಇಲ್ಲ? ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ತೀರಿಸಲು ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್‌ಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ?

ಏನೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಲಿ?

“ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲವೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು.” ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಕಾಯದೆ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು : “ತೀರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸಿರಬೇಕು. ತನಗೆ ಮನೆತನದಿಂದ ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಮರಗಳಿಂದ ಯಾರ್ಯಾರೋ ಕಾಯಿ ಕೊಯಿಸುವುದು ಕಾಣುವಾಗ ನಾಚಿಕೆ ಆಗ್ಬೇಕು. ಹುಲಿಗೆ ಸಮಾನರಾದ ಪೂರ್ವಿಕರು ಲಾಗಾಯ್ತಿನಿಂದ ಆಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದ ಮನೆತನದ ಜಮೀನಿನ ತುಂಡೊಂದು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದೆಂದರೆ ಶರೀರದ ಒಂದು ಭಾಗ ಕಡಿಮೆಹೋದ ಹಾಗೆಯೇ. ಆದರೆ ಈ ಊರಿನ ನಮ್ಮ ನಾಯರ್ ಸಮಾಜದವರಿಗೆ ಅಂತಹ ಚಿಂತೆಯೇ

ಇಲ್ಲಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ ತೆತ್ತೂ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳೋರೋದು? ಇಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಅಂದಂದಿನ ಊಟ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡರಷ್ಟೇ ಸಾಕು. ಅಂದಮೇಲೆ ಮನೆತನದ ನಾಶವಾಗದೆ ಇರೋದಾದ್ರೂ ಹೇಗೆ? ನಾನು ಒಂದು ನೆಂಟ್ರಿಸ್ಟಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಕವಲಿನವರೇ ಕೆಲವರು ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆ ಹಿಡಿದದ್ದನ್ನು ನೋಡ್ಬಹುದಾಗಿತ್ತು...”

ಸಂಭಾಷಣೆ ಆ ಜಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಆತನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ವಿಷಯಾಂತರಕ್ಕಾಗಿ ಆತ ವಿಚಾರಿಸಿದ :

“ಕುಂಬುಕುಟ್ಟನ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರ್ಯಾರಿದ್ದಾರೆ?”

“ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಇದ್ದಾಳೆ; ಒಬ್ಬ ಮಗನಿದ್ದಾನೆ; ತಂಗಿ ಇದ್ದಾಳೆ, ಅಜ್ಜಿಯೂ ಇದ್ದಾಳೆ”

“ಕಷ್ಟ ಕಷ್ಟ” ಆತನಿಂದ.

“ಯಾವ ಕಷ್ಟವೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಾರಣ ದುರ್ವರ್ತನೆಯೇ. ಸೋದರಮಾವಂದಿರು ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿಗಳಾಗಿ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ನಾಶ ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾವು ಆರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವರ ಕಾಲವೇ ಅಂಥದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಓದಿದ, ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ಅಳಿಯಂದಿರು ಅಳಿದುಳಿದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನಾದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು; ಅವರೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಮಾವಂದಿರು ದುರಭಿಮಾನ, ಡಂಭಾಚಾರ, ದುಂದುಗಾರಿಕೆ, ಹೆಂಡಂದಿರ ಮನೆಗೆ ಸಾಗಣೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗಾಗಿ ಗದ್ದೆ, ತೋಟಗಳನ್ನು ಪರಭಾರೆ ಮಾಡಿದರು. ಅಳಿಯಂದಿರು ಇಸ್ವೀತಾಡಲೂ, ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯಲೂ, ಗುಂಪುಗೂಡಲೂ ಉಳಿದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ತೋಲಿಸಿದರು. ನಾನು ಬಂದು ಸೇರಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಕವಲಾದರೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅಲ್ಲವಾಗಿದ್ದರೆ...”

ಉಣ್ಣೆಮೇನನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಮತ್ತೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈತ ಅಸಹನೆಯಿಂದ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿದ.

ಮನೆ ತಲುಪಿತು.

ಚಿಕ್ಕ ದಣಪೆ. ಚಿಕ್ಕ ಮನೆಯಂಗಳ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಒಂದು ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆ. ತೆಂಕಣಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಸಿಮಾವು. ಅದರ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ತರಗಲೆಗಳು. ಹೆಂಚು ಹೊದಿಸಲಾದ ಚಿಕ್ಕ ಮನೆ.

ಮೇಷ್ಟ್ರು ದಣಪೆಯ ಮೆಟ್ಟಲಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಾಲನ್ನು ಎತ್ತಿಟ್ಟು ಬೇಲಿಯಿಂದ ಒಂದು ಮುಳ್ಳು ಮುರಿದು ಹಲ್ಲುಗಳೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚುತ್ತಾ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕರೆದರು :

“ದೇವಿ ಟೀಚರ್‌ರೇ...!”

ಅಗೋ ಅವನು ಬಂದ. ದಣಪೆಯ ಮೆಟ್ಟಲ ಮೇಲೆ ಕಾಲು ಎತ್ತಿಟ್ಟು ತುಸು ಗಲಿಬಿಲಿಯೊಂದಿಗೆ ಸುತ್ತಲೂ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಆ ಯುವಕನ ರೂಪವನ್ನು ಈ ಕತ್ತಲೆ ಕೋಣೆಯಿಂದ ನಾನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ. ದೀರ್ಘ ಪ್ರಯಾಣವೊಂದರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮುದುಡಿದ

ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಬಳಲಿದ ಶರೀರದೊಂದಿಗೆ ಒಳಗಡೆ ಬರುವ ಆತ ನನ್ನಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವನೋ ಏನೋ? ಆ ಗವಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಇಣುಕಿ ನೋಡಲು ಕೂಡ ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮೈಮರೆತು ನಾನು ದಣಪೆಯ ಬಳಿಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಅವನ ನೀಳ ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಸಿದು ಬೀಳುವೆನೆಂದು ಅವನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಬಹುದೇ?

ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿ ತರಿಸಿರುವೆನೆ? ಯಾವುದಕ್ಕೆಂದು ನನಗೇನೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ ದೇವರೇ! ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಪಾಂಡವಪುರದ ದೇವಿಗುಡಿ. ಶಿಲಾಗೋಡೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಒಳಗೆ ಕೆಂಪಗಿನ ಉಡುಗೆತೊಡುಗೆಗಳ ತೊಟ್ಟು ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಧೂರವಿರಿಸಿ ದೇವಿ ಚಿಕ್ಕಳ ಬಕ್ಕಳ ಕುಳಿತಿರುವಳು. ಧ್ಯಾನದ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳ ಮುಖ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸತೊಡಗಿತು. ಸಿಂಧೂರ ಉದುರಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತು. ಮುಖವಿಡೀ ಕೆಂಪಡರಿತು. ಆ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವಪುರದ ಜಾರರು ಪತಂಗಗಳ ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಬಂದು ಬಿದ್ದು ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡರು.

ಒಳಗಡೆಯಿಂದ ಸದ್ದೇನೂ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಗಲ ಕಿರಿದಾದ ಜಗುಲಿಯ ದಿಣ್ಣೆಯ ಮೇಲೆ ಮುದುಡಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದೆ ಒಂದು ಬಿಳಿ ಬೆಕ್ಕು. ಒಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಅದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದ ಬಳಿಕ ಪುನಃ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿತು.

ಉಣ್ಣೆಮೇನನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಪುನಃ ಕರೆದರು :

“ದೇವಿ ಟೀಚರ್‌ರೇ...!”

ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಯುವತಿಯೊಬ್ಬಳು ಜಗಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ಕೆಂಪಗಿನ ಕುಪ್ಪಸ ಹಾಗೂ ಅಗಲವಾದ ಅಂಚುಗಳಿರುವ ಮಾಸಿದ ಪಂಚೆ ಧರಿಸಿರುವ ಓರ್ವ ಯುವತಿ. ಆಕೆಯ ಮುಖ ಕಪ್ಪಿಟ್ಟಿದ್ದು ಉಣ್ಣೆಮೇನನ್ನರನ್ನು ಕಂಡದ್ದರಿಂದಲೇ ಇರಬಹುದೆಂದು ಆತ ಗಮನಿಸಿದ. ದಿಣ್ಣೆಗೆ ಒರಗಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತ ನಿಂತ ಆಕೆ ಸರಕ್ಕನೆ ಒಳಗಡೆಗೇ ನಡೆದುಬಿಟ್ಟಳು.

“ನೋಡಿದಿರಾ ಆಕೆಯ ಮರ್ಜಿ!” ಮೇಷ್ಟ್ರು ಗೋಣಗುಟ್ಟಿದರು. “ಕುಡಿಯಲು ಗಂಜಿಗೂ ಗತಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ತಾನೊಬ್ಬಳು ಸುರಸುಂದರಿ ಎಂದೇ ಭಾವಿಸುತ್ತಾಳೆ.”

ಆತ ಯಾವ ಮಾತೂ ಆಡದೆ, ಕಸಿ ಮಾವಿನ ಕೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ ಗದ್ದಲವೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಾಗೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತುಕೊಂಡ.

ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣದೊಳಗೆ ಆಕೆ ಒಂದು ಮಾಸಿದ ಟವಲನ್ನು ಹೆಗಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ಎದೆ ಮರೆಮಾಚಿಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಬಂದಳು. ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯೂರಿ, ಅಪರಿಚಿತನ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ಇರಿಯುವಂತೆ ನೋಡಿದ ಬಳಿಕ ಕೇಳಿದಳು :

“ಯಾರು ನೀವು?”

“ಕುಂಬುಕುಟ್ಟನ್‌ನ ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಬಂದವನು.”

“ಏನಂದಿರಿ?”

“ಪಾಂಡವಪುರದಿಂದ ಬಂದವನು” ಆತನೆಂದ.

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿಯೂ ದೇವಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಭಾವವ್ಯತ್ಯಯವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲೋ ದೂರದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ನಿಂತಿರುವಳು.

“ಹೋಗಿರಲ್ಲ ಒಳಗಡೆಗೆ.” ಮೇಷ್ಟ್ರು ಕುರುಚಲು ಕೂದಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಳಾಡಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದರು:

“ನಾನು ಹೋಗೇನೆ. ನೀವು ತುಸು ಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ ಆ ಕಡೆ ಬರ್ತೀರಲ್ಲ?”

“ಬರ್ತೇನೆ” ಆತನೆಂದ.

ದಣಿದ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ದಣಪೆಯ ಮೇಲ್ಗಡೆಯಿಂದ ಬಲು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಟ್ಟು ಆತ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಸಿದ. ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಬ್ಯಾಗ್‌ಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತುಸು ಎಡಕ್ಕೆ ವಾಲುತ್ತ ನಡೆಯತೊಡಗಿದ.

ದೇವಿ ಟೀಚರ್ ಜಗಲಿ ಹತ್ತಿ ಗೋಡೆಗೆ ಒರಗಿ ನಿಂತಿರುವಳು. ಆತ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿಲ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಿದನು. ಅವಳು ಏನಾದರೂ ಮಾತಾಡಿಸಿಯಾಳು ಎಂದುಕೊಂಡು ತುಸುಹೊತ್ತು ಕಾದು ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ಅವಳು ತನ್ನತ್ತ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಹಾಯಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನಗಂಡು ತುಸು ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಂಡನು. ಬಳಿಕ ಕಿರುನಗೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪೆಚ್ಚುತನವನ್ನು ಮರೆಮಾಚುತ್ತ ದಿಣ್ಣೆ ಹತ್ತಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ. ಮಂಪರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಬಿಳಿ ಬೆಕ್ಕು ಬೆಚ್ಚಿ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಗುರೈನ್ನುತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ಆತನತ್ತ ನೋಡಿದ ಬಳಿ ದಿಗ್ಗನೆ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಹಾರಿತು.

“ನಾನು ಬಂದಿರುವುದು ಪಾಂಡವಪುರದಿಂದ.” ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೇ ಎಂಬಂತೆ ಗೋಣಗಿದ.

ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಒಂದು ಉದಾಸ ಹುಂಗೆಟ್ಟುಕೊಂಡು.

ಮೂರು :

ಆತ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದ :

“ನಾನು ಪಾಂಡವಪುರದಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವವನು.”

ಪಾಂಡವಪುರವೆಂಬ ಹೆಸರು ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾವವ್ಯತ್ಯಯವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಆತ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬ ಪೆದ್ದನ ಹಾಗೆ ನಗಲು ಯತ್ನಿಸಿದ. ದೇವಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ಆಗ ಕೂಡಾ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅದೃಶ್ಯ ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲೇ ಕೀಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು.

ಇದಂತಹ ಬದಲಾವಣೆ ! ಆತ ಅಚ್ಚರಿಪಟ್ಟ.

ತುಸುಹೊತ್ತು ನಿಶ್ಚಿತ್ತ ನಿಂತ ಬಳಿಕ ಆತ ಹೇಳತೊಡಗಿದ :

“ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮತ್ತು ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದೇ

ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ” ಹೀಗೆ ಹೇಳತೊಡಗಿದಾಗ ಇದಂತಹ ಹೆಡ್ಡತನವೆಂದು ಆತನಿಗೇ ಅನಿಸಿತು; ಎಷ್ಟೊಂದು ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ನೆನಪಿಸುವಿಕೆ! ಆತ ಮುಂದುವರಿಸಿದ:

“ನೀವು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮರಳಿ ಬಂದು ಬಹಳ ಕಾಲವಾಯ್ತಲ್ಲ. ಆದರೂ ಯಾಕೆ ಇಂದಿನ ತನಕ ನಾನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನೀವು ಅಚ್ಚರಿ ಪಡುತ್ತಿರಬಹುದು, ಅಲ್ಲ? ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ನನಗೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ದೂರಗಳನ್ನು ಹಾಯುವ ಮನಸ್ಸಿನ ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸಡಿಲಾಗಿಯೂ, ಬಿಗಿಯಾಗಿಯೂ ಸಾಗುವ ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಬಂಧಗಳ ತಿರುಳು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದು, ಅಲ್ಲ?”

ದೇವಿ ಒಮ್ಮೆ ಹುಂಗೆಟ್ಟಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಯ್ತು.

ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಆವಾಗಿನ ಗಂಭೀರ ಭಾವವೇ ಇದೆ.

ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ದಣಪೆ ಮತ್ತು ಓಣಿದಾರಿಯ ಆಚೆಗಿರುವ ಮುಳ್ಳು ಬೇಲಿಗಳನ್ನೂ ದಾಟಿ ದೂರದಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಏನನ್ನೋ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಇವೆ.

ಅವರ ನಡುವೆ ತುಸು ಹೊತ್ತಿನ ತನಕ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ್ತ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಬಳಿಕ ಒಂದು ಸಿಗರೇಟ್ ಹಚ್ಚಿ ಹೊಗೆ ನುಂಗುತ್ತಾ ಆತ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ:

“ನನ್ನ ಗುರುತು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ?”

ತಕ್ಷಣ ದೇವಿ ಮುಖವೆತ್ತಿದಳು. ಅವಳ ದಣಿದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಆತನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಬಂದೆರಗಿದವು.

ಆತ ಮತ್ತೂ ಹೇಳಿದ :

“ನಾನು ಬರುವೆನೆಂದು, ಎಂದಾದರೊಂದು ದಿನ ಬಾರದೆ ಇರಲಾರನೆಂದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ? ನೀವು ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾದು ನಿಂತುಕೊಂಡಿರಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ.”

ಅವಳು ಅದಕ್ಕೂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಆತ ಮೆಲುದನಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದ :

“ಎಂಟೊಂಬತ್ತು ವರ್ಷ ಕಳೆದಿರಬಹುದು – ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿ, ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್‌ನ ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾನು ದೇವಿಯನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಕಂಡದ್ದು. ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಹೊಸತಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಬಂದುದರ ಸಂತೋಷಕೂಟ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಅಂದು ದೇವಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಒಬ್ಬ ಹಳ್ಳಿ ಹುಡುಗಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ನಾಚಿ ನೀರಾಗಿ ಒಳಗೆಲ್ಲೋ ಅವಿತು ಕುಳಿತವಳನ್ನು ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಹಿಡಿದು ನಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಕರೆತಂದಿದ್ದ. ಅಂದು ಸಮನಾಗಿ ಸೀರೆಯುಡಲೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಈಗಲೂ ಕೂಡಾ ನೆನಪಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅಂದು ನೀವು ಕೆಂಪು ಚುಕ್ಕಿಗಳಿದ್ದ ಒಂದು ಸೀರೆಯನ್ನು ಅಸ್ವಪ್ನಸ್ತವಾಗಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದಿರಿ. ಜನಸಂದಣಿಯ ನಡುವೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಂಥ ಗಾಬರಿಯೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಖದ ಕಡೆಗೆ ದಂಗಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನಂತರ ನಾನೇ ನಿಮ್ಮನ್ನೂ ಆ ಗದ್ದಲದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಿದೆ.

“ಮಿಸೆಸ್ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಪ್ರಯಾಣದಿಂದ ದಣಿದಿರಬಹುದು. ಹೋಗಿ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಿ.”
ಆಗ ಮದ್ಯದ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಆ ಕೊಳಕ ಕುರುಪ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದ.

“ಒಬ್ಬಳೆಯಾ?” ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನೀವು ತೀರಾ ಮುದುಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.

ದೇವಿ ತಾನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಾಸಿ ಮಸಿ ಮೆತ್ತಿದ್ದ ಪಂಚೆಯ ಕಡೆಗೂ ಎದೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಎಣ್ಣೆಯ ಕಮಟು ವಾಸನೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಟವಲಿನ ಕಡೆಗೂ ಸರದಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನೋಡತೊಡಗಿದಳು.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅವಳು ಗೊಣಗುತ್ತಿರುವುದು ಆತನಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು :

“ನಿಮಗೆ ಜನ ತಪ್ಪಿರಬಹುದು. ನಾನು ಈ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರಲ್ಲೂ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.”

“ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ.” ಆತ ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಿದ. “ನಾನು ಬಹಳಷ್ಟು ಸಲ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ”.

“ಅಂದಿನ ಆ ಸಂತೋಷಕೂಟದ ರಾತ್ರಿ ನನಗೆ ಈಗಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿದೆ. ನಾವು ಹಲವು ಮಂದಿ ಸ್ನೇಹಿತರು ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಾಗತ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿದ್ದೆವು. ಸೈನಿಕ ಕುರುಪ ಎರಡು ಬಾಟಲಿ ಮದ್ಯ ತಂದಿದ್ದ. ಅದರ ಕೆಟ್ಟ ವಾಸನೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹಬ್ಬಿದಾಗ, ಕುಡಿದು ತಲೆಗೆರೆದ ನಾವು ನಾಲಿಗೆ ಸೋತು, ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಏನೇನೋ ಹರಟತೊಡಗಿದಾಗ ನೀವು ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಒಳಗಡೆಗೆ ಓಡಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದು ರಾತ್ರಿಯಿಡೀ ನಾವು ಕುಡಿಯುತ್ತಾ ಕಳೆದಿದ್ದೆವು. ನಾನು ಯಾವತ್ತೂ ಒಬ್ಬ ಕುಡುಕನಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಲ್ಲ, ನಿಮಗೆ?”

“ಆದರೆ, ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ನಾನು ತಂಬಾ ಕುಡಿದಿದ್ದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ವಾಂತಿ ಮಾಡತೊಡಗಿದ. ಆ ವಾಂತಿಯಲ್ಲೇ ಮಲಗಿ ಅಂದು ಆತ ನಿನ್ನೆ ಮಾಡಿರಬೇಕು.” ಒಮ್ಮೆ ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಪುನಃ ಮುಂದುವರಿಸಿದ :

“ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿ. ಪಾಂಡವಪುರದ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಕಾಲನಿಯ ಆಚೆ ಒಂಟೆಗಳೂ ಚುಕ್ಕೆ ಹಸುಗಳೂ ಮೇಯುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಒಂದು ಹುಲ್ಲುಮಾಳ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಅದರ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ವತಿಯ ಕಾಲನಿಯಲ್ಲೇ ನೀವು ವಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದುದ್ದು. ಅಜ್ಜಿನಲ್ಲಿ ಎರಕ ಹೊಯ್ದ ಹಾಗೆ, ಹಳದಿ ಬಣ್ಣ ಬಳಿಯಲಾದ ಒಂದಷ್ಟು ಮನೆಗಳು. ಗೋಡೆ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಲಾದ ನಂಬರುಗಳಷ್ಟೇ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತವಾಗಿದ್ದವು. ಪಾಂಡವಪುರದ ಜನಗಳ ಹಾಗೆಯೇ ಲಕ್ಷಣಗಟ್ಟುವು ಈ ಮನೆಗಳೂ” ಎಂದು ನೀವೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲದ ಚಿಕ್ಕ, ಚಿಕ್ಕ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಗಾಳಿ, ಬೆಳಕುಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಂತಿ ಬಲೆ ಹಾಕಿ ಮರೆ ಮಾಡಲಾದ ನಿಮ್ಮ ಪಡುವಣದ ಜಗುಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ಇಂಜಿನ್‌ಗಳ ಷಡಿಂಗ್.

ದೇವಿಯ ಬತ್ತಿದ ತುಟಿಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರ ತುಂಬಿದ ಒಂದು ನಗೆ ಅರಳಿತು. ಅವಳು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು :

“ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರೇ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ? ಅವರೇ ತಾನೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆ

ತಂದದ್ದು?”

ಇದಂಥಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಆತ ಅವಳ ಮುಖದತ್ತ ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡಿದ.

“ಅವರು ಇದನ್ನೂ ಮಾಡಿಯಾರು, ಇದರ ಆಚೆಗಿನದನ್ನೂ ಮಾಡಿಯಾರು. ಅವರ ತಂತ್ರಗಳಾವುದೂ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ನಡೆಯೋಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಷ್ಟು ಹಟ.”

“ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರೇ ನನ್ನೊಡನೆ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ನಾನು ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಕಂಡದ್ದೇ ಇವತ್ತು.”

ಜಗುಲಿಯ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನರೆತ ತಲೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಬಾಗಿ ಬಗ್ಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಒಂದು ಶರೀರ. ಬಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿ ಎತ್ತರವಾದ ಜಗುಲಿಯ ಹೊಸ್ತಿಲು ದಾಟಿ ದಿಣ್ಣೆಯತ್ತ ಬರೋಣವಾಯ್ತು.

“ಯಾರೇ?”

“ಯಾರೋ ಒಬ್ಬಾತ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.”

ದೇವಿ ಕೋಪದೊಂದಿಗೆ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿದಳು.

“ನಾನು ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಅಜ್ಜಿ” ಆತನೆಂದ.

“ಏನು...” ಕಿವಿನಿಮಿರಿಸಿ, ಬೊಚ್ಚುಬಾಯಿ ತೋರಿಸಿ ನಗುತ್ತ ಅಜ್ಜಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.” ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಪುನರಾವರ್ತಿಸಿದ ಏನನ್ನೋ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಮುದುಕಿ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದಳು. ನಂತರ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳದೆ ಬಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿ ಹಾಗೆಯೇ ಒಳಗೆ ಹೋದಳು.

ಆತ ಪುನಃ ದೇವಿಯ ಮುಖವನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡಿದ. ಅವಳು ಮಾತ್ರ ದೂರದಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ನೋಡುತ್ತಾ ಗೋಡೆಗೊರಗಿ ನಿಂತಿರುವಳು.

“ಜ್ಞಾಪಿಸಿ ನೋಡಿ, ಪಾಂಡವಪುರದ ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜ ನಂತರದ ವರ್ಷ “ಓಣಂ” ಆಚರಿಸಿದಾಗ “ತಿರುವಾತಿರ” ಕುಣಿತದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ನಿಮ್ಮದಾಗಿತ್ತು.

“ಆ ವರ್ಷದ ಓಣಂ ಆಚರಣೆ ಅಮೋಘವಾಗಿತ್ತು... ಅದರಿಂದಾಗಿ ನೀವು ಮಿಸೆಸ್ ಪಣಿಕ್ಕರ್ ಜತೆ ಮುನಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು... ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿ ಚೆಲುವೆಯಾದ ಓರ್ವ ಹಳ್ಳಿ ಹುಡುಗಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿರುವಳೆಂದು ಸಮಸ್ತ ಜನಕ್ಕೂ ಗೊತ್ತಾದದ್ದು... ಪಾಪ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್‌ಗೆ ಅದಾದ ಬಳಿಕ ಸುಮಾರು ದಿನಗಳ ತನಕ ಅತಿಥಿಗಳ ನೂಕುನುಗ್ಗಲೆ ಎದುರಾಗಿತ್ತು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದದ್ದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಲೂ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಲೂ ಮಾತ್ರವಾಗಿತ್ತು...”

ಅವಳಿಗೆ ಬೋರ್ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದಾಗ, ಅವಳ ನಿಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಬಡಿಬಿಟ್ಟು ತನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನಗಂಡಾಗ, ಆತ ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ. ಬಳಿಕ ವಿಷಯ ಬದಲಿಸಲು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ :

“ಮಗನಲ್ಲಿ?”

“ಮೀಯಲು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ.”

“ಯಾವ ಕ್ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾನೆ?”

“ಮೂರನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ”

“ನಿಮ್ಮ ಸ್ಕೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೌದೆ?”

“ಹೌದು”.

ಪುನಃ ಮಾತು ಕಟ್ಟಿದಾಗ ಆತ ತನ್ನ ನೆಚ್ಚಿನ ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೇನೇ ಮರಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ನೆನಪುಗಳೊಳಗೆ ತಲೆತೂರುತ್ತ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನಗಲಿಸುತ್ತಾ ಆತ ಹೇಳತೊಡಗಿದ :

“ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಚಳಿಗಾಲ ಶುರುವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಟ್ಟಣ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಬಾಚಿ ಬಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲೇ. ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಗಳ ಉಣ್ಣೆ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡ ಜನಸಮೂಹ ಬೀದಿಗಳಗುಂಟ ತೇಲಾಡುತ್ತಾ ಇರ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ವಶ ಆ ಕೆಂಪಗಿನ ಪುಲ್‌ಓವರ್ ಈಗಲೂ ಇದೆಯಲ್ಲ? ಅಥವಾ ಅದನ್ನೂ ಮರೆತಿರುವಿರಾ? ಫಕ್ಸನ್ ಮರೆತುಬಿಡುವವಳೆ ತಾನೆ ಆ ಪುಲ್‌ಓವರನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದಂದು ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡಿದವನು ನಾನು. ಕೆಂಪೇ ನಿಮಗೆ ಒಪ್ಪುವ ಬಣ್ಣ ಎಂದಿದ್ದಾಗ ಗಹಗಹಿಸುತ್ತ ನೆಗಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಕೆಂಪು ಸೀರೆ, ಕೆಂಪಗಿನ ಪುಲ್‌ಓವರ್, ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಕುಮ, ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಧೂರ-ನೀವೊಂದು ಅಗ್ನಿಜ್ವಾಲೆಯಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೇರಿ ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡವನು ನಾನೊಬ್ಬನೆ ಅಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಆರಾಧಕರಾಗಿ, ಬಹುಶಃ ನಿಮಗೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ, ಬಹಳಷ್ಟು ಯುವಕರು ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರು...”

“ನಿಲ್ಲಿ...” ದೇವಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಸಿಡಿದು ಗುಡುಗಿದಳು :

“ನಿಮಗೆ ಒಂದೋ ಹುಚ್ಚು; ಅಲ್ಲವಾದರೆ ನೀವು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಯಾವುದೇ ಆದರೂ ನನಗಿನ್ನು ಈ ಕಟ್ಟುಕತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳೋಕಾಗಲ್ಲ. ನಾನು ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೇ ಅಲ್ಲ, ಈ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಲ್ಲಿಗೂ ಹೋಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಣ್ಣ ನನ್ನ ಕೊರಳಿಗೆ ತಾಳಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ನಿಜ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಳೆದದ್ದೂ ತೀರಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲವಷ್ಟೇ. ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಅವರು ಎಲ್ಲಿಗೋ ಓಡಿ ಹೋದರು. ಅದರ ನಂತರ ನಾವು ಪರಸ್ಪರ ಕಂಡೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಎಲ್ಲಿರುವರೆಂದೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀವು ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳ್ತೀರ...”

ದೇವಿ ತರಾತುರಿಯಿಂದ ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಆತ ತುಸು ಹೊತ್ತು ಚಕಿತನಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ನಂತರ ಒಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರಿನೊಂದಿಗೆ ಬಡಬಡಿಸಿದ :

“ಅಚ್ಚರಿಯೇ ಸರಿ! ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ!...”

ನಾಲ್ಕು

ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಮನೆಗೆ ಮೊಗಸಾಲೆ ಹೊಸತಾಗಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದು.

ಹೆಂಚಿನ ಹಳೆಯ ಮನೆಗೆ ಅಂಟಿಸಿದ ಒಂದು ತುಂಡಿನ ಹಾಗೆ ಅದು ಬೇರ್ಪಟ್ಟೇ

ನಿಂತಿದೆ. ಹೊಳೆಯುವ ಕಪ್ಪು ನೆಲ, ನಸುಗೆಂಪು ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿದ ಶುಭ್ರವಾದ ಗೋಡೆಗಳು. ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಒಂದು ಕಾಲುದೀಪ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಘನಸ್ತಿಕೆಯಿರುವ ಮನೆ ಎಂದುಕೊಂಡನು ಆತ.

ಮೇಷ್ಟ್ರು ಕಳರಿಪಾಡ ಮನೆತನದ ಸುವರ್ಣ ಕಾಲದ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಇರುವರು.

“ನೀವು ಬರುವಾಗ ಕಂಡಿರಬಹುದು ಈಗಿನ ಶಾಲೆಯ ತೆಂಕಣದಲ್ಲಿ ಹೊರೆಕಲ್ಲು. ತುಸು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಓದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮ.ರಾ.ರಾ. ಶ್ರೀ ಕಳರಿಪಾಡದ ಕುಂಜುಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಅವರ ಕೊಡುಗೆ ಎಂದು. ಹಿಂದೆ ಮೂಡಣದಿಂದ ನಸುಕಿನಲ್ಲೇ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಂಗಸರು ಆ ಹೊರೆ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಹೊರೆಯಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕುಂಜುಣ್ಣಿ ಮೇನನ್ ಊರಿನವರಿಗಲ್ಲ ಒಂದು ಹೊರೆಕಟ್ಟಿಯೇ ಆಗಿದ್ದರಂತೆ.

ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆ, ಜಗಳ ಕುಟುಂಬ ಕಲಹಗಳೆಲ್ಲಾ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡರೆ ಜನರು ಮೊದಲು ಧಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಕುಂಜುಣ್ಣಿ ಮೇನನ್ನರ ಚಾವಡಿಗೆ ಆಗಿತ್ತು. ಚಾವಡಿ ಕೋಣೆಯ ಆರಾಮ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಳೆಯ ಬೀಸಣಿಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವರು ಅಂಗಾತ ಒರಗಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಜಲಕ್ಷಣವಿದೆ ಮೊಗದಲ್ಲಿ. ಹೆಚ್ಚಿನೂ ಮಾತಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡೂ ಮೂರೋ ಮಾತು ಉದುರಿ ಸಿಕ್ಕಿದರಾಯ್ತು. ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡುವುದಾದರೂ ಯಾಕೆ? ಅಷ್ಟೊಂದು ನ್ಯಾಯವಂತರಾಗಿದ್ದು ಅವರು...”

ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್, ಆ ಹಳೆ ಕತೆಗಳು ರುಚಿಸುತ್ತಲಿದೆಯೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಆತನ ಮುಖದತ್ತ ಕಳ್ಳನೋಟ ಹಾಯಿಸಿದರು.

“ಹೊರೆಕಟ್ಟಿಯ ಆಚೆ ಬದಿಯಿಂದ ತುಸು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಗುಡ್ಡದ ಏರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಾವಡಿ ಮುರಿದು ಬಿದ್ದಿರುವುದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅದು ಕ್ರೈಸ್ತರ ವಶವಾಗಿದೆ. ಕುಂಜುಮೇನನ್ನರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದೊಂದು ಅರವಟ್ಟಿಗೆಯಾಗಿತ್ತು. (ನೀರಡಿಕೆ ನೀಗುವ ತಾಣ). ಅವರ ಕಾಲಾನಂತರವೂ ಬಹಳ ಕಾಲ ಅದು ಮುಂದುವರಿದಿತ್ತು. ಕೃಷ್ಣ ದೇಗುಲದ ಅಷ್ಟಮಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಾಳಿಬನದ ಭರಣಿಗೆ (ಪ್ರೋಲಿ ಹಾಡು, ಕುಣಿತಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ಸೇವೆಯಾಗಿರುವ ಉತ್ಸವ) ಹೊಳೆ ದಾಟಿ ಮೂಡಣದ ಊರುಗಳಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣೆಂಬ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿಯೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದರವರು. ಅಂದು ಇಂದಿನ ಹಾಗೆ ಕಾರು, ಬಸ್ಸುಗಳೊಂದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಏಳೆಂಟು ಮೈಲು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ನಡೀಬೇಕು.”

ಆತನಿಗೆ ಆ ಇತಿಹಾಸ ಕೇಳಲು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಆಸಕ್ತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸಿಗರೇಟ್ ಹಚ್ಚಿ ಹೊಗೆ ನುಂಗುತ್ತ ಆತ ಕಿಟಕಿಯ ಮೂಲಕ ದಿಟ್ಟಿಸಿದ. ದೊಡ್ಡ ಹಿತ್ತಿಲು. ನಿಗದಿತ ಅಂತರದಲ್ಲಿದ್ದು ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ತೆಂಗಿನ ಸಸಿಗಳು ಅವೆಲ್ಲವೂ ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ನರ ಕಾಯಕದ್ದೇ ಫಲವೆಂದು ಭಾಸವಾಯ್ತು. ಕಳರಿಪಾಡ ಮನೆತನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುವುದು ಈ ಒಂದು ಕವಲು ಮಾತ್ರ ಎಂದದ್ದು ನಿಜ.

ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುವರು. ಕಾಳೀ ಬನದ ಉತ್ಸವದ ವೆಚ್ಚವೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಕಳರಿಪಾಡದ ಮನೆತನದ್ದೇ. ಹಲವಾರು ಊರುಗಳಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಆ ದಿನ ಬನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅತ್ತಿನಿಯಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಬನಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದರೆ ಮಾರನೇ ದಿನ, ಭರಣಿಯಂದು, ಉಯ್ಯಾಲೆ, ಮಂಗಳಾರತಿ-ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಂಡ ನಂತರವೇ ಮರಳುತ್ತಾರೆ.

ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅರವಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಮಜ್ಜೆಗೆ ನೀಡಿಕೆಯಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಂಚಿನ ಲೋಟ ತುಂಬ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಮತ್ತು ತುಸು ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ. ಆ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿಯ ರುಚಿ ಮುಂದಿನ ಭರಣಿಯ ತನಕ ಊರವರ ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಗೊಂಚಲು ಗೊಂಚಲಾಗಿ ಕೊಯ್ದು ತಂದ ಮಾವಿನ ಮಿಡಿಯ ಸೊನೆ ನಷ್ಟವಾಗದ ಹಾಗೆಯೇ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆತನಿಗೆ ರೋಸಿಹೋಯ್ತು. ಕಳರಿಪಾಡ ಮನೆತನದ ಪುರಾಣ ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಆತನಿಗೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಹಾಗೂ ದೇವಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಲು ಆತ ಯತ್ನಿಸಿದ :

“ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಇಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿ ಹೋದದ್ದೇ?”

ಆತ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

“ಆ ವಿಚಾರ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ ಮಾರಾಯ್ತೇ!” ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಎಲೆಅಡಕೆ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಕವಳ ಹಾಕುವ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿರುವರು. ವೀಳ್ಯದೆಲೆಗೆ ಸುಣ್ಣ ಹಚ್ಚುತ್ತಾ ಅವರು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಸುಗಂಧ ಮಿಶ್ರಿತ ಅಡಕೆ, ತಂಬಾಕು, ಸುಣ್ಣಗಳ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ವಾಸನೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿತ್ತು.

“ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲೇ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟುಹೋದರೆ ಮತ್ತೆ ಏನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ? ದೊಡ್ಡ ಮನೆತನದವನು ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಎಳವೆಯಿಂದಲೂ ಹೀನ ಜಾತಿಯವರೊಂದಿಗೇ ಆಗಿತ್ತು ಅವನ ಒಡನಾಟ.

“ಗರಡಿ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಇಸ್ಟೀಸ್ ಆಡುವುದು, ಬೀಡಿ-ಸಿಗರೇಟು ಸೇರುವುದು, ಸಾರಾಯಿ ಕುಡಿಯುವುದು - ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದ. ಯಾವ ಮನೆತನವೇ ಆದರೂ ಮನೆತನದ ಘನತೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಲು ಕೆಲವು ತಿಳಿಗೇಡಿಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವಲ್ಲಾ. ಅಂಥವನು ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್. ಆ ತಾಯಿಯೊಬ್ಬಳು ಶ್ರೀಮಂತ ಹೆಂಗಸಾಗಿದ್ದಳು. ಉಪವಾಸ ವ್ರತ ಮಾಡಿ, ಹರಕೆ ಹೊತ್ತು ಹುಟ್ಟಿದ ಗಂಡು ಸಂತಾನ ಇವನು. ಇವನ ತಲೆಕಂಡ ಬಳಿಕ ಆಕೆಯ ಗತಿಯೂ ಅಧೋಗತಿಯಾಯ್ತು. ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗಿತ್ತು ಅವನ ಬರಕತ್ತು. ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಕರ್ಮಫಲವೇ, ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೇನೆನ್ನಲಿ?”

ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದದ್ದು ಬೇರೊಂದು ವಿಚಾರ : “ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಓಡಿ ಹೋಗಲು ಏನು ಕಾರಣ?”

“ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಅದೆಲ್ಲಾ?” ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಹೆಗಲು ಕುಣಿಸಿದರು. “ಮದುವೆಯಾದ ಬಳಿಕವಾದರೂ ಸುಧಾರಿಸುವನೇನೋ ಎಂದುಕೊಂಡೇ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು. ಆಸ್ತಿ, ಹಣ ಕಡಿಮೆಯೇ. ಆದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹುಡುಗಿ. ತಾಯ್ತಂದೆಯರ ಏಕಮಾತ್ರ ಮಗಳು. ಸುರಸುಂದರಿ. ಅವಳ ಚಿಂದ ನೋಡಿಯಾದರೂ ಇವನು ಇಲ್ಲೇ ಒಂದೆಡೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಬಾಳ್ವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರಬಹುದು ಎಂದೇ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಬಿಳಿಯಾಗಲೆಂದು ಬಳಿದರೆ, ಆದದ್ದು ತೊನ್ನು. ಆ ಹುಡ್ಡಿಯ ಬಾಳೂ ಹಾಳಾಯ್ತು. ಮದುವೆಯಾಗಿ ತಿಂಗಳು ಕಳೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಕೆರಳಿತು ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಹುಚ್ಚು. ಹಿಂದೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕೆರಳುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಚಿಕ್ಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಷ್ಟೇ. ಈ ಬಾರಿಯ ಕೆರಳಿಕೆಯ ಮರ್ಚಿಯೇ ಬದಲಾಗಿತ್ತು. ನಿಜಕ್ಕೂ ಭ್ರಾಂತೇ.”

“ಹೆಂಡತಿಯೊಂದಿಗಿನ ಮುನಿಸಿನಿಂದಲೇ ಓಡಿ ಹೋದದ್ದೇ?”

“ಮುನಿಸಿನಿಂದ? ಒಳ್ಳೆ ತಮಾಷೆ!” ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಕಿಟಕಿಯ ಮೂಲಕ ಪಚಕನ್ನೆ ಉಗುಳಿದರು. ಬಿಳಿ ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಬೊಟ್ಟುಗಳು ಹರಡಿದವು. “ಮುನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲೂ ಒಂದು ಘನಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ? ಈ ಮದುವೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆಯೇನು? ಅವನ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟು ಹೇಳುವುದೇ ಬೇಡ. ಹೆಂಡತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಶಯವೇ. ಅವಳು ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಬೊಟ್ಟುಚ್ಚರೆ, ಹೊಸ ಸೀರೆಯುಟ್ಟರೆ ಸಂಶಯ. ಮದ್ದು ಹಾಕಿ ಹೆಂಡತಿ ಮನೆಯವರು ತನ್ನನ್ನು ವಶೀಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆಂದೇ ಅವನ ಅಂಬೋಣ. ಹೆಣ್ಣು ನೋಡಲು ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇತ್ತಂತೆ. ಪೂಜಾರಿಯ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಕೊಡಿಸಲಾದ ಪ್ರಸಾದ ತಿಂದೊಡನೆ ಶುರುವಾಯ್ತಂತೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೊಂದು ಬದಲಾವಣೆ. ಈ ಹೆಣ್ಣೇ ಸಾಕೆಂದು ಅನ್ನಿಸಿತ್ತಂತೆ. ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮದ್ದು ಹಾಕಿದ್ದರಂತೆ.”

“ಆಮೇಲೆ?” ಆತ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಮಿರಿ ಕುಳಿತು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

“ಆ ಹುಡುಗಿ, ನಮ್ಮ ಸುರಸುಂದರಿ, ಕೈಕಾಲ್ ಹಿಡಿದು ಗೋಳಾಡಿದರೂ ಆತ ಮನಸ್ಸು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಲ್ಲ? ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದ ಹಾಗೆ ಬೋಟಾನಿಕ್ಸೆರೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸಿಯೂ ನೋಡಿದರು. ಆದರೂ ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ದೇವಿಯನ್ನು ಕಂಡರೆ ಮಾತನಾಡದಾದ. ಅವಳ ಕೈಯಿಂದ ನೀರು ಕೂಡಾ ಪಡೆದು ಕುಡಿಯಲಾರ. ಯಾವ್ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಮಾಟ ಮಾಡಿ ಇರಿಸಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ? ಮಿಸುಕಾಡಿದರೆ ಸಂಶಯ; ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಸಂಶಯ. ಕೊನೆಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲೇ ಮಲಗಲೂ ಶುರು ಮಾಡಿದರು. ಅವಳು ಬಸರಿಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾದಂದು ಮನೆಯಲ್ಲೊಂದು ಭೂಕಂಪವೇ ಸಂಭವಿಸಿತ್ತು. ಮಗುವಿನ ಅಪ್ಪ ಯಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗ್ಬೇಕು, ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನಿಗೆ! ಹೀಗಿರುತ್ತ, ಒಂದು ದಿನ, ಅದು ತಿರುವಾರ (ಮುಂಜಾವದಲ್ಲಿ ಸುಮಂಗಲಿಯರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಜಲಕೇಳಿಯಾಡುವುದೂ ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ವ್ರತ) ಸಮಯವಾಗಿತ್ತು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ದೇವಿ

ಮೀಯಲು ಎದ್ದಾಗ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಕೋಣೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಒಂದಷ್ಟು ದಿನ ಹಲವು ಮಂದಿ, ಹಲವು ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಾಡಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಯ್ತು. ಅಂದಹಾಗೆ ಹೇಗೆ ಅವನು ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಲುಪಿದ್ದು? ಏನು ಆ ಸ್ಥಳದ ಹೆಸರು?”

“ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು. ಅಜ್ಞಾತವಾಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಳವೇ.” ಯೋಚಿಸಿದಾಗ ನಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತು ಮೇಷ್ಟ್ರುಗೆ. ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೆದರಿದ ಗಂಡ ಅಜ್ಞಾತವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವುದು ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ. “ಹೋದ ಬಳಿಕ ಯಾವ ಸುದ್ದಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಬಿದ್ದೊಂಡು ಸತ್ತಿರಬಹುದೆಂದೇ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಇನ್ನು ಇದ್ದರೂ ಅವನಿಂದ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಅವನು ಸತ್ತರೂ ಬದುಕಿದ್ದರೂ ಯಾರಿಗೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ?”

ಚಹಾ ಬಂತು. ಬಿಸಿ ಚಹಾ ಚಪ್ಪರಿಸಿ ಕುಡಿದಾಗ ಆತ ತಾರುಣ್ಯವಳಿಯದ ದೇವಿಯ ಮುಖವನ್ನು ಸನಿಹದಲ್ಲಿ ಕಂಡ. ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್‌ನನ್ನು ಮದ್ದು ಹಾಕಿ ವಶೀಕರಿಸಿದ್ದು ಹೌದೆ? ಅವಳಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಧೈರ್ಯವಿದ್ದಿತ್ತೆ? ಹಾಗೆ ವಶೀಕರಿಸತಕ್ಕಂಥ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳೇನಿದ್ದವು ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನಲ್ಲಿ? ಆತ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ :

“ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಆಧಾರವಿದ್ದಿತ್ತೆ?”

“ಏನು ಆಧಾರ?” ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್‌ನರ ಮುಖ ಕೆಂಪಡರಿತು. ನಿಮಗೂ ಹಿಡಿಯುತ್ತೆ ಹುಚ್ಚು? ಮಾಟ ಮಾಡಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇವನೇನು ರಾಜಕುಮಾರನೆ?”

ಮೇಷ್ಟ್ರು ಕಿಟಕಿ ಮೂಲಕ ಥೂ ಎಂದು ಉಗುಳಿದರು.

“ಅಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಏನಿದೆ ಇಲ್ಲಿ? ಕಳರಿಪಾಡ ಮನೆತನದ ಹೆಸರು ಕೇಳಿಯೇ ಪಾಪ ಅವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ್ದಿರಬಹುದು!”

ಒಂದಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ಆತ ಎದ್ದ. ಕತ್ತಲೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆತ ತುಸು ಭಯದೊಂದಿಗೆ ಹೊರಗೆ ದಿಟ್ಟಿಸಿದ. ಆ ದೊಡ್ಡ ಮನೆ, ಅದರೊಳಗಿನ ಮನುಷ್ಯರು, ಸುತ್ತಣ ವಿಶಾಲವಾದ ಹಿತ್ತಿಲು ಮುಂತಾದುವುಗಳೆಲ್ಲ, ಅಜ್ಞಾತವಾದ ರಹಸ್ಯಗಳು ಉಸಿರು ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ನಿಂತಿರುವ ಯಾವುದೋ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಬಿಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಆತನಿಗೆ ಅನಿಸಿತು. ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್, ದೇವಿ, ಮಾಟ, ಚಾರನಾಗಬೇಕೆಂಬ ನಿಯೋಗ ತರ್ಕಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದ ಹಲವಾರು ಘಟನೆಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೇ ಹೆಣೆದು ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿವೆ. ಯಾವುದು ಸತ್ಯ? ಯಾವುದು ಮಿಥ್ಯೆ? ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ವಿಲಕ್ಷಣ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಈಗ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಅನಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಪಾಂಡವಪುರದ ಕಾಲನಿಯ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಹಳದಿ ಮುಖದೊಂದಿಗೆ ಬಾಯಗಲಿಸಿ ನಿಂತಿರುವ ಭೂತದಂಥ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕರಗಿನ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಮೇಲ್ಗಡೆ ನೇಲುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದರ ಉರಿಯುವ ನೋಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದ ಅಜ್ಞಾತ ಪಾಪದ ಮನುಷ್ಯರು ಏನೇನೋ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತರ್ಕಕ್ಕೆ ಹೊಂದಲಾರದ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತರ್ಕಕ್ಕೆ ಹೊಂದಲಾರದಂಥವು ಎಷ್ಟೊಂದಿಲ್ಲ ಈ

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ?

“ನೀವು ಇನ್ನು ಏನು ಮಾಡ್ತೀರಿ?” ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ವಿಚಾರಿಸಿದರು.

“ಇವತ್ತು ರಾತ್ರಿ ಅಲ್ಲಿ ತಂಗುತ್ತೇನೆ. ನಾಳೆ ಬೆಳಗಿನ ಗಾಡಿಗ ಮರಳಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.”

“ಅದು ಬೇಡ.” ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ತಡೆದರು.

ರಾತ್ರಿ ಇಲ್ಲೇ ಉಳಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಾನುಕೂಲತೆ ಇರಲಾರದು.

ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ನರ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಅನಗತ್ಯವಾದ ಮತ್ತರ ಅತಿಶಯವೆಂದೆಂದೆ ಆತನಿಗನಿಸಿತು. ಆತ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು ಆ ಚಿಕ್ಕ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚೆಲುವೆಯಾದ ಒಬ್ಬಳು ಯುವತಿಯೂ ತಾನೂ ಮಾತ್ರವಾದರೆ... ಅದರಲ್ಲೂ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಗಂಡ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ತೃಷೆಗಳನ್ನು ಅವಡುಗಚ್ಚಿ ಅದುಮಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ಹೆಣ್ಣು.

“ನನಗೆ ಅಂಥ ವಿಶೇಷ ಅನುಕೂಲತೆಗಳೇನೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ” ಆತನಿಂದ.

“ಒಂದು ಚಾಪೆ ಮತ್ತು ತಲೆದಿಂಬು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಹೊರಗಿನ ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತೇನೆ”. ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ನರಿಗೆ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಲಿಲ್ಲವೆನಿಸಿತು.

“ಹಾಗಾದರೆ ಊಟ ಇಲ್ಲೇ ಮಾಡ್ಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ತುಸು ತೊಂದರೆಯಾದೀತು” ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಹೇಳಿದರು.

ಆತ ವಿರೋಧಿಸಲಿಲ್ಲ. ಊಟದ ಮೇಜಿನ ಬಳಿ ಕುಳಿತಾಗಲೂ ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಮಾತನಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಕುರಿತು, ದೇವಿಯ ಕುರಿತು, ಕಳರಿಪಾಡ ಮನೆತನದ ಕುರಿತು. ಆತನಿಗೆ ಅದಾವುದರಲ್ಲೂ ಕೊಂಚವೂ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಲಿಲ್ಲ. ಆತನ ಮನಸ್ಸು ಪಾಂಡವಪುರದ ಆ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಕಡೆಗೂ ಮೈದಾನದವರನ ಕಾಲನಿಯ ಕಡೆಗೂ ಜಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಸಾಲು ಸಾಲಾಗಿ, ಹಳದಿ ಬಣ್ಣ ಬಳಿಯಲಾದ ಮನೆಗಳು, ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾದ ಮನೆ ನಂಬರುಗಳು. ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಗಳೂ ಒಂದೇ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ನಂಬರುಗಳಲ್ಲಷ್ಟೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ. ಆ ನಂಬರುಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇ ಆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದೇ ಮುಖದವರನ್ನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದವು. ತಾನು ಕುಡಿದು ಸ್ಥಿಮಿತ ತಪ್ಪಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ ನಂಬರುಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಕೊನೆಗೊಂದು ಉಪಾಯ ಕಂಡುಹಿಡಿದೆ. ಒಂದು ಹಳೆಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ಮೋಹಕವಾಗಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಧುಬಾಲಾಳ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆದು ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಅಂಟಿಸಿದ್ದೆ. ಪ್ರಜ್ಞೆ ಕಳಕೊಂಡ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಧುಬಾಲ ಆ ರೀತಿ ತನಗೆ ದಾರಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಳು.

ಊಟ ಮುಗಿಸಿ, ಆತ ಹೊರಡುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ. ಹಿಂದೆಯೇ ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಸಹ ಬಂದರು. “ನೋಡಿ... ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಹೇಳಲು ಸಂಕೋಚವೆನಿಸುತ್ತಿದೆ.” ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಸುತ್ತಲೂ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿ ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಒಳಗೆಲ್ಲೂ ಪಾತ್ರ ತೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕೇಳಿಸಲಾರದೆಂದು ಖಚಿತವಾದಾಗ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೇಳಿದರು. “ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ

ನೀವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗದಿರುವುದೇ ಒಳ್ಳೇದು.”

“ಅದ್ಯಾಕೆ?”

“ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಆಮೇಲೆ ವಿಶದವಾಗಿ ಹೇಳೋನೆ. ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿ ಒಯ್ಯಿಸಬಾರದಾಗಿತ್ತು.”

“ಕುಂಬುಕುಟ್ಟನೊಂದಿಗಿನ ಸಲಿಗೆ ನೆನೆದಾಗ ಬೇರೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂಗುವುದರ ಕುರಿತು ನನಗೆ ಯೋಚಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ” ಆತನಿಂದ.

ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಒಮ್ಮೆ ಜೋರಾಗಿ ಹುಂಗುಟ್ಟಿದ್ದರು! ಡಬ್ಬಿಯಿಂದ ಒಂದು ಚಿಟಿಕೆ ನಶ್ಯ ತೆಗೆದು ಬಲವಾಗಿ ಸೇಡುತ್ತಾ ಅಸಮಾಧಾನದೊಂದಿಗೇ ಹೇಳಿದರು :

“ಆಗಲಿ. ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹೋಗುವುದರ ಮುನ್ನ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರ್ತೀರಲ್ಲ?”

“ಬರ್ತೇನೆ.”

“ಹಾಗಾದ್ರೆ ಇನ್ನು ತಡಮಾಡಬೇಡಿ. ಭಯಂಕರ ಕತ್ತಲೆ ಇದೆ. ಟಾರ್ಚ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದಾರಿ ಗೊತ್ತಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ನಾನು ಬರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ?”

“ಬೇಕಿಲ್ಲ.”

ಆತ ಕತ್ತಲೆಯತ್ತ ಹೊರಟ.

ಕುಂಬುಕುಟ್ಟನ ಮನೆ ಹೊಕ್ಕಾಗ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಜನರ ಓಡಾಟದ ಚಿಹ್ನೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಲ್ಪ ವೋಲ್ಟೇಜ್‌ನ ಬಲ್ಲು ಮಬ್ಬಾಗಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಒಳಗಿನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಮಬ್ಬು ಬೆಳಕಿದೆ.

ಆತ ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ತುಸು ಹೊತ್ತು ಅಳುಕುತ್ತ ನಿಂತು ಕೊಂಡನು. ಏನು ಹೇಳಿ ಕರೆಯುವುದು?

ಒಮ್ಮೆ ಕೆಮ್ಮಿದ.

ಕಿಟಕಿಯ ಹತ್ತಿರ ದೇವಿಯ ತಲೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಆಕೆ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಸರಿದು ನಿಂತುಕೊಂಡಳು.

“ನಾನು ತಡಮಾಡಿದೇನೆ?” ಆತ ಕಂದಾಚಾರಕ್ಕೆಂಬಂತೆ ಕೇಳಿದ.

“ಇಲ್ಲ”. ದೇವಿಯು ಧ್ವನಿ ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಆತ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ಅಗಲ ಕಿರಿದಾದ ಕೈಸಾಲೆ. ಇಬ್ಬದಿಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕೋಣೆಗಳಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಯ್ತು. ಮಬ್ಬು ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯ ಕಡೆಗಿರುವ ಬಾಗಿಲು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ.

“ನಾನು ಬಂದದ್ದರಿಂದ ತುಂಬಾ ಅನಾನುಕೂಲವಾಯ್ತು. ಅಲ್ಲ?”

ತನ್ನ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಅನಗತ್ಯವಾದ ಅಪರಾಧಪ್ರಜ್ಞೆ ಇದೆಯೆಂದು ಆತನಿಗನಿಸಿತು.

“ಇಲ್ಲ” ದೇವಿಯು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಕೂಡಾ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

“ನಾನು ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹೋಗೋನೆ.”

ಅದಕ್ಕೆ ದೊರೆತ ಉತ್ತರ ಒಂದು ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ಹುಂಗುಟ್ಟುವಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಆತ ಸುತ್ತಲೂ ಗಮನಿಸಿದ ಬಳಿಕ ನೋವು ಬೆರೆತ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ :

“ನಿಮ್ಮ ಈ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನೀವು ನನ್ನ ಗುರುತು ಹಿಡಿದಿದ್ದೀರಿ. ನನ್ನನ್ನು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಲು ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ನನಗೆ ಗೊತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳಿಂದ, ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಆದರೆ, ನಾನು ಮೊದಲೇ ಒಂದು ಆಚಾರ್ತುರ್ಯ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೆ. ನಂಬಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಪುರಾವೆಗಳು ಅಗತ್ಯವಾದೀತು ಎಂದುಕೊಂಡು ಗತಘಟನೆಗಳ ದೊಡ್ಡ ಒಂದು ಜೋಳಿಗೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡೇ ಬಂದೆ. ಈಗ ನನಗೆ ಆ ಪುರಾವೆಗಳಿಂದ ಏನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಕತ್ತರಿಸಬಹುದಾದ ಖಡ್ಗದಂತೆ. ಒಂದೇ ಗುಂಡು ಉಳಿದಿರುವ ಪಿಸ್ತೂಲ್‌ನಂತೆ, ನಾನು ಅವನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ್ದೆ. ಕೈಬಿಡಲು ಹಿಂಜರಿದೆ. ನಂಬಿಸಲು ತವಕಿಸಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಮುಖ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ ನನ್ನನ್ನು ನೀವು ಗುರುತಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಯಾಕೆ ಈ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಳೆ?”

ತುಸು ತಡೆದು ಆತ ಮತ್ತೂ ಹೇಳಿದ :

“ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಕೂಡಾ ನೀವು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ? ಕುಂಬುಕುಟ್ಟನಿರುವಾಗಲೂ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗಲೂ ನಾನು ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ನಿಮ್ಮ ಕ್ಷಾಪ್ತಿಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ? ಎಷ್ಟು ಸಲ ನಾವು ಊಟದ ಮೇಜಿನ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ತಮಾಷೆ ಹೇಳಿ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗಲಿಲ್ಲ? ನಗುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಹಲ್ಲುಗಳು ನೋಡಲು ಚಿಂದುವಿದೆ ಎಂದು ನಾನೊಮ್ಮೆ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾಗ ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಗೆಳತಿಯರು ನನ್ನನ್ನು “ಹಲ್ಲಿ” ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು...”

ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ದೇವಿ ಫಕ್ಕನೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು :

“ಊಟ ಮಾಡೋದಿಲ್ಲ?”

“ಇಲ್ಲ! ನಾನು ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.”

“ಓ!” ಅವಳು ಹುಬ್ಬು ಗಂಟಿಕ್ಕಿದಳು.

“ಒಳ್ಳೆಯದು!”

“ಎಲ್ಲರೂ ಮಲಗಿದರೆ?”

“ಹಾ! ಚಾಪೆ, ತಲೆದಿಂಬುಗಳನ್ನು ಜಗಲಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿದ್ದೇನೆ.”

ಆತ ಹಜಾರಕ್ಕೆ ಕಾಲಿರಿಸುತ್ತಲೇ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲು ದಫಾರನೆ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಒರಗಿಸಲಾದ ಚಾಪೆ ಸುರುಳಿಯ ಕಡೆಗೆ ಆತ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದ.

ಹಜಾರದ ಲೈಟ್ ಆರಿತು.

ಆತ ಚಾಪೆ ಬಿಡಿಸಿ ಅಂಗಾತ ಮಲಗಿದ.

ಸೆಗಣಿ ಸಾರಿಸಲಾದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹರಡಿದ್ದ ಅಕ್ಕಿಕಾಳುಗಳಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿವೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ

ನಕ್ಷತ್ರಗಳು. ತಣ್ಣಗಿನ ಮೆಲು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಕೆ ಮರಗಳು ಮೆಲಧನಿಯಲ್ಲಿ ಅಳುತ್ತಾ ಬಳಕುತ್ತಿವೆ. ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಹಿತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ, ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ನೆರಳುಗಳು ಪರಸ್ಪರ ತೆಕ್ಕಿಸತೊಡಗಿದಾಗ, ಅಪರಿಚಿತವಾದ ಕೆಲವು ದನಿಗಳು ಕೇಳತೊಡಗಿದಾಗ ತಾನು ಯಾವುದೋ ಮಾಂತ್ರಿಕ ವಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಿರುವುದಾಗಿ ಆತನಿಗೆ ಅನಿಸಿತು.

ಯಾಕೆ ಈ ಶಿಕ್ಷೆ? ಯಾಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ದೂರ ಕ್ರಮಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ? ಆತ ತನ್ನನ್ನೇ ಕೇಳಿಕೊಂಡ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ, ಹಿತ್ತಲಿನ ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹುಣಸೆ ಮರದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಒಂದು ಯಮಕೋಳಿ (ಗೂಬೆ) ನಿಡಿದಾಗಿ ಕೂಗಿತ್ತು. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿಯುತ್ತಾ ಒಂದಷ್ಟು ಬಾವಲಿಗಳು ಕತ್ತಲೆಯತ್ತ ನುಗ್ಗಿದವು. ಆತ ಹೆದರಿ ನಡುಗುತ್ತ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿ ನಿದ್ರೆ ಬರಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತ ಮಗ್ಗಲು ಬದಲಿಸಿ ಮಲಗಿದ.

ಬಳಿಕ ಯಾವುದೋ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವಪುರದ ಮೈದಾನದಿಂದ ಬಂದ ಕುದುರೆ ಲದ್ದಿಯ ಘಾಟಿರುವ ಗಾಳಿ ಆತನ ಮೈದಡವಿತ್ತು. ಅದರ ಪರಿಚಿತ ನೇವರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆತ ಮಂಪರಿಗೊಳಗಾದ.

ಬದು :

ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಗಳು ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಚುಚ್ಚ ತೊಡಗಿದಾಗ ಆತ ಎದ್ದ. ಮೈಯಿಡೀ ನೋವು, ಪ್ರಯಾಣದ ದಣಿವಿನಿಂದಾಗಿ ಹೊತ್ತೇರುವ ತನಕವೂ ನಿದ್ರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಜಗುಲಿಯಿಂದ ಕುತೂಹಲದೊಂದಿಗೆ ತನ್ನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಎರಡು ಪುಟ್ಟ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆತ ಕಂಡ. ಲಾಡಿ ನಿಕ್ಕರನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ. ಹಣೆಗೆ ಇಳಿಬಿದ್ದಿರುವ ಉದ್ದನೆಯ ಕೂದಲು. ಕೆಂಪಡರಿರುವ ಕೆನ್ನೆಗಳು. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಆತನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಲನವಲನಗಳನ್ನೂ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಲೇ ಇವೆ.

ಆತ ಹಲ್ಲು ಉಜ್ಜಿದ. ಮುಖ ತೊಳೆದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹುಡುಗ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಚಹಾ ತಂದ. ಚಹಾ ಕುಡಿಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತಾಗ ಆತ ಕೇಳಿದ :

“ಮಗೂ, ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು?”

“ರಘು”

“ರಘು, ಯಾವ ಕ್ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವೆ?”

“ಮೂರರಲ್ಲಿ”

ಅವನ ಮುಖವನ್ನೇ ಆತ ತುಸು ಹೊತ್ತು ದಿಟ್ಟಿಸಿದ. ಇವನ ಚಹರೆ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನದ್ದೆ ಅಥವಾ ದೇವಿಯದ್ದೋ?

ರಘುವನ್ನು ಕರೆದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನ ಉದ್ದನೆಯ ಕೂದಲಿನಲ್ಲಿ

ಬೆರಳಾಡಿಸುತ್ತಾ ಕೇಳಿದ :

“ಮಗೂ ನೀನು ಅಪ್ಪನನ್ನು ನೋಡಿರುವೆಯಾ?”

ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅವನು ತಲೆಯಾಡಿದ.

“ಅಪ್ಪ ಹೇಗಿರುವನೆಂದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತೇನು?”

“ನೋಡದೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗೋದು?”

“ಜಾಣ” ಆತ ನಗುತ್ತಾ ಅವನ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿದ : “ಹೀಗೇನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು... ಅಪ್ಪ ಮತ್ತು ಅಮ್ಮ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇರುವ ಪೋಟೋ ಇದೆಯಾ?”

“ಇಲ್ಲ”

“ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪನ ಪೋಟೋ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ?”

“ಇಲ್ಲ”

ಆತ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಯೋಚಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಹೇಳಿದ :

“ನಿನ್ನ ಸ್ಲೇಟ್ ಮತ್ತು ಬಳಪ ತಂದೆಡ್ಡು. ನಾನು ಬಿಡಿಸಿ ತೋರಿಸ್ತೇನೆ.”

ರಘು ಸ್ಲೇಟ್ ತಂದು ಕೊಟ್ಟ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದ ಒಂಟೆಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಅಳಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಆತ ಸ್ಲೇಟ್ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ತುಸು ಹೊತ್ತು ಕುಳಿತುಕೊಂಡ.

ಹೇಗಿರಬಹುದು ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ರೂಪ? ದುಂಡು ಮುಖವೋ, ಕೋಲು ಮುಖವೋ? ಕೂದಲು ಯಾವ ರೀತಿ ಬಾಚುತ್ತಾನೆ? ಮೀಸೆ ಇದೆಯೆ? ರಘು ಆತನ ಮುಖವನ್ನೇ ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಕುತೂಹಲ ಸೂಸುವ ಕಣ್ಣುಗಳತ್ತ ನೋಡಿದಾಗ ಆತನಿಗೆ ಕಿರಿಕಿರಿಯೆನಿಸಿತು. ಆತ ಯೋಚಿಸಿದ :

ತಾನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಲೆತ್ತಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಅವನನ್ನಲ್ಲ, ತನ್ನನ್ನೇ ಇರಬಹುದೆ?

ಬಳಿಕ ಏನೇ ಆಗಲಿ ಎಂದುಕೊಂಡು ಆತ ಬಿಡಿಸತೊಡಗಿದ.

“ಇಗೋ ಸುಮಾರಾಗಿ ಹೀಗಿದ್ದಾನೆ. ದೊಡ್ಡ ತಲೆ, ದುಂಡು ಮುಖ, ನಿನ್ನ ಹಾಗೇನೇ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಾಚಿದ ಗುಂಗುರು ಕೂದಲು, ದೊಡ್ಡ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಕೆನ್ನೆ ಮೇಲೆ ಗಾಯದ ಕಲೆ, ಅಗಲವಾದ ಕಪ್ಪು ಮೀಸೆ, ಎತ್ತರದ ನಿಲುವು, ಸಪೂರ ಮೈಕಟ್ಟು. ನಡೆವಾಗ ಎಡಬದಿಗೆ ತುಸು ವಾಲಿಕೊಂಡು, ಇಗೋ ಹೀಗೆ ನಡೀತಾನೆ. ನಿನ್ನದ್ದೇ ಚಹರೆ”.

“ಅಲ್ಲ... ತಪ್ಪು... ತಪ್ಪು...” ರಘು ಚಪ್ಪಾಳೆ ಹೊಡೆದು ನಗತೊಡಗಿದ.

“ಏನಾಗಿದೆ?”

“ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಮೀಸೆ ಇಲ್ಲಲ್ಲ... ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಮೀಸೆ ಇಲ್ಲಲ್ಲಾ?”

ಅವನು ರಾಗವಾಗಿ ಹಾಡಿದ.

“ಯಾರೆಂದರು ಮೀಸೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು?”

“ಅಮ್ಮ ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಾ ಮೀಸೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು.”

ರಘು ಆಗಲೂ ರಾಗವಾಗಿ ಹಾಡಿದ.

ಮೊದಲೊಮ್ಮೆ ಗೊಂದಲಕ್ಕೊಳಗಾದರೂ ಮರುಕ್ಷಣವೇ ತನ್ನನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲು ಆತನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

“ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕವೇ ಮೀಸೆ ಬಿಟ್ಟಿರಬಹುದು.”

“ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನೊಯ್ದು ನಾನು ಅಮ್ಮನಿಗೆ ತೋರಿಸಲೇ?” ರಘು ಕೇಳಿದ.

“ಬೇಡ” ಆತನಿಂದ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಿಡಿಸಲು ನನಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ತೋರಿಸಲು, ಕುಶಾಲಿಗೆ ಬಿಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲವ!”

ರಘು ಈಗಲೂ ಆ ಚಿತ್ರವನ್ನೇ ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತಿರುವನು. ಅವನು ಆ ತೆಳ್ಳಗಿನ ಗೆರೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಪ್ಪನ ಮೋರೆಗುಂಟು ಬೆರಳಾಡಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಯಾವತ್ತೂ ಮುಖತಃ ಕಂಡಿರದ ಅಪ್ಪ, ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ, ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಪ್ಪ. ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ವಿಜಯಕುಮಾರ್‌ನ ಅಪ್ಪನ ಹಾಗೆ ದಪ್ಪಗಿರುವ ಕೆಂಪಡದ ಮುಖ ಹಾಗೂ ಗಲ್ಲದಲ್ಲೊಂದು ಗುಳಿಯೂ ಇದ್ದವು. ಬಿಳಿ ಚುಕ್ಕೆಗಳಿರುವ ಕೆಂಪು ಷರಟು ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಪ್ಯಾಂಟು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅಪ್ಪ ಹತ್ತಿರ ಬರುವಾಗ, ಅವನನ್ನು ಅನಿಸಿ ಹಿಡಿದಾಗ ಪೌಡರ್ ಮತ್ತು ಹೇರಾಯಿಲ್‌ನ ಪರಿಮಳ ಮೂಗಿಗೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದವು. ವಾಸಂತಿಯ ಅಪ್ಪನ ಹಾಗೆ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಸ್ಯೂಟರ್‌ನ ಸದ್ದೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಲೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ಯೂಟರ್‌ನ ಮುಂದೆ ಅಪ್ಪನ ಕಾಲುಗಳೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗೊಮ್ಮೆ, ಈಗೊಮ್ಮೆ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಕಾಣಿಸದ ಹಾಗೆ ಹಾರನ್ ಅಮುಕುವಾಗ, ಕೀ ಕೀ ಎಂಬ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸುವಾಗ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಓಡಿ ದೂರ ಸರಿಯುವರು. ಶಾಲೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ, ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಯೂಟರ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ತುಸು ಜಂಭದೊಂದಿಗೆ ಕೆಳಗೆ ಧುಮುಕುತ್ತಾನೆ. ಸುತ್ತಲೂ ನೆರೆದಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಕಣ್ಣರಳಿಸುತ್ತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ “ಕೆ.ಕೆ. ರಘುನಾಥನ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಸ್ಯೂಟರಿಂದೆ.”

“ರಘು, ಏನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವೆ?” ಅವನ ತುಸು ತೆರೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಕನಸುಗಳರಳುತ್ತಿರುವ ಕಣ್ಣುಗಳತ್ತ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಆತ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

“ಮಾಮಾ, ನಿಮಗೆ ಸ್ಯೂಟರ್ ಇದೆಯಾ?”

“ಇದೆ”

“ಎಲ್ಲಿ?”

“ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿ”

“ಅದೇಲ್ಲಿ?”

“ತುಂಬಾ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ; ಸಾವಿರ ಮೈಲು ದೂರದಲ್ಲಿ. ಎರಡು ದಿನ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರಬೇಕು ಅಲ್ಲಿ ತಲುಪಲು.”

“ಅಲ್ಲೆ ಇರೋದಾ ನನ್ನ ಅಪ್ಪ?”

“ಹೌದು”

“ಹಾಗಾದರೆ ಯಾಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ? ದಾಸಣ್ಣನ ಅಪ್ಪನ ಹಾಗೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು

ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು...”

ದಾಸಣ್ಣನ ಅಪ್ಪ ಒಬ್ಬ ಸೈನಿಕ. ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ರಜೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗ ಹಸಿರು ಪ್ಯಾಂಟು, ಕಪ್ಪು ಶೂಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಬ ಸಾಮಾನುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹೊಸ ಉಡುಪುಗಳು, ತಂಗಿಗೋಸ್ಕರ ಹಲವಾರು ಬೊಂಬೆಗಳು. ಚಾವಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಾರ್ ನಡೆಸುವ ಮಂಗಳಗಳು ಆಗಾಗ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ತೆರೆಯುವ ಬೊಂಬೆ. ಬಿಸ್ಕೆಟ್ ಟೆನ್‌ಗಳು, ಪೆಪ್ಪರ್‌ಮೆಂಟ್ ಪೊಟ್ಟಣಗಳು. ಅಪ್ಪ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಹೋಗುವ ತನಕ ದಾಸಣ್ಣನ ಜಂಭ ಹೇಳತೀರದು.

ಹೊಸ ಉಡುಪು, ಹೊಸ ಚಪ್ಪಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪೇಟೆಗೆ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಲು ಹೋಗುವಾಗಿನ ಒಂದು ಮರ್ಜಿ ಇದೆ. ಅಪ್ಪನ ಕೈಗೆ ನೇತಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಕಂಡರೆ ಮಾತು ಕೂಡ ಆಡುವುದಿಲ್ಲ.

ರಘು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಿದ.

“ನನ್ನ ಅಪ್ಪ ಯಾಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ?”

ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ ಉತ್ತರಿಸಲು ಆತನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ತುಸುಹೊತ್ತು ಯೋಚಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಸುತ್ತಲೂ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಆತ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದ.

“ರಘು, ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪ ಬರುವನು. ಒಂದು ದಿನ ಬಂದೇ ಬರುವನು.”

“ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ. ಮಾಮ ನೀವು ಹೇಳ್ತೀರೋದು ಸುಳ್ಳು.”

“ಸುಳ್ಳು ಹೇಳ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬರುವನು.”

“ಅಮ್ಮ ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲ, ಅಪ್ಪ ತೀರಿಕೊಂಡರೆಂದು”

ಆತನಿಗೆ ಪುನಃ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿತು. ನಿಜಕ್ಕೂ ಈಗ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಇರುವುದೇಲ್ಲಿ? ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲೆ? ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ?

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಳಗಡೆಯಿಂದ ದೇವಿ ಕರೆಯುವುದು ಕೇಳಿಸಿತು :

“ರಘೂ, ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ಬಾ. ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡವೇನು?”

ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದ ಮರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಒಂಟಿ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಟೊಂಕು ಹಾಕುತ್ತ ರಘು ಒಳಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು ಆತ.

ಒಂದಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ದೇವಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದಳು.

“ಇವತ್ತು ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ?”

“ಹೋಗೋಕೆ?” ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ ಊರಿಕೊಂಡೇ ಆತ ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದು.

“ಸುಮ್ಮನೆ ಕೇಳಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ.”

“ನನಗಿದು ಅರ್ಥವಾಗ್ತಾ ಇಲ್ಲ”. ಆತ ಪುನರಾವರ್ತಿಸಿದ : “ಬೇಕೆಂದೇ ತೋರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಅಪರಿಚಿತತೆ ಮತ್ತು ನಿರಾಸಕ್ತಿ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಇಂತಹ ಒಂದು

ನಾಟಕವಾಡುವಾಗಿನ ಇರಿಸು ಮುರಿಸು ನಿಮ್ಮ ಮುಖದಿಂದಲೇ ನಾನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲೆ. ಅದು ನನ್ನನ್ನು ನೋಯಿಸುತ್ತಿದೆ. ಬೇರೆ ಯಾರ ಮಟ್ಟಿಗೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ನಾನಿದನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮಟ್ಟಿಗೆ... ನನಗೆ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಪುನಃ ಪುನಃ ಹೇಳಲು ಕಷ್ಟವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರೊಳಗೆ ಇದ್ದದ್ದು ಅಂತಹ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿತ್ತಲ್ಲ?”

ದೇವಿ ಮುಖ ತಗ್ಗಿಸಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿರುವಳು. ಒಂದು ಕ್ಷಣದ ಆಸ್ಥೋಟದಿಂದಾಗಿ ಆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾವನೆಗಳು ಮಿಂಚಿ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಆತ ಗಮನಿಸಿದ.

ಆತನ ಮಾತು ಸಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಮೆಲುದನಿ ಭಾವಾವೇಶದಿಂದ ಅದುರುತ್ತಿದೆ. ಬತ್ತಿದ ತುಟಿಗಳನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಒದ್ದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಆತನಿಂದ :

“ನನ್ನ ಕೋಣೆಯ ಕಿಟಕಿ ಬಳಿ ನಿಂತುಕೊಂಡರೆ ನಿಮ್ಮ ಮಲಗುವ ಕೋಣೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೋ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೋಣೆಯ ದೀಪವಾರಿಸಿ ಕಿಟಕಿ ಸರಳುಗಳ ಮೇಲೆ ಮುಖವಿರಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಮಬ್ಬು ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನೆರಳುಗಳು ತೆಕ್ಕೆಸುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗ ಹಿಂಭಾಗದ ಗುಂಟ ಒಂದು ಲೋಕಲ್ ರೈಲು ತೇಕುತ್ತ ಹೋಗಿ ಉಗುಳುತ್ತ ಹಾದು ಹೋಗುವುದನ್ನು ಆ ರೈಲು ಎಬ್ಬಿಸಿದ್ದ ಗದ್ದಲಗಳ ಬಳಿಕ ನೆರಳುಗಳು ದಿಢೀರನೆ ಸ್ವಭಾಗವುವುದನ್ನು - ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ಎಷ್ಟು ಸಲ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿರಲಿಲ್ಲ! ಆ ಸಂದರ್ಭಗಳೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏಳುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಮತ್ತರವೋ, ದ್ವೇಷವೋ, ಅಸಹಾಯಕತೆಯೋ ಯಾವುದೆಂದು ನನಗೆ ಈಗಲೂ ಖಚಿತವಿಲ್ಲ. ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಅದೃಷ್ಟವಂತನೆಂದು ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಅನ್ನಿಸಿದೆಯಾದರೂ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ, ಆತನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಲು ನನಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಏನೇ ಹೇಳಿದರೂ ನಿಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲು ನೂರಾರು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಪುರಾವೆಗಳಾಗಿ ಮುಂದಿಟ್ಟರೂ ನಾನು ಸೂರಿನ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಸಾರಿ ಹೇಳಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಪಾಪದವನು. ಬಹಳಷ್ಟು ತಪ್ಪು ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾದವನು. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಂಬಲೂ, ಎಲ್ಲರನ್ನು ಶಂಕಿಸಲೂ ಕಾರಣವಾದುದೇ ಆತನ ಜೀವನದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ದುರಂತ.”

ತುಸು ಹೆದರಿದರೂ ಅದನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿ ಸಾಧ್ಯವಿರುವಷ್ಟೂ ಕಸುವನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ದೇವಿ ಹೇಳಿದಳು :

“ನೀವು ಈ ಕಟ್ಟುಕತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನನ್ನೊಡನೆ ಯಾಕೆ ಹೇಳ್ತೀರಾ? ಏನು ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ? ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ಜೀವಮಾನದಲ್ಲೇ ಮೊದಲೆ ಬಾರಿ ಕಂಡದ್ದೇ ನಿನ್ನೆ. ಪಾಂಡವಪುರದ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್, ಅದರ ಹಿಂಭಾಗದ ರೈಲು ಹಳಿ, ನಮ್ಮ ಮಲಗುವ ಕೋಣೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವತಃ ನೀವು ಕೂಡ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟುಕತೆಯೊಂದರ ಅಂಶವೆ ತಾನೆ? ಯಾಕೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಾ? ನನ್ನನ್ನು ನೋಯಿಸಲಿಕ್ಕೇನು? ಹೌದಾದರೆ ನೀವು ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದಿರುವಿರಿ. ತಿವಿದರೆ ಗಾಯವಾಗುವಂಥ ಕಾಲವೆಲ್ಲ ಎಂದೋ ಆಗಿ ಹೋಗಿವೆ.”

ಇಷ್ಟನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿದಾಗ ಅವಳಿಗೆ ತುಸು ನೆಮ್ಮದಿ ದೊರೆತ ಹಾಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು.

ದಿಣ್ಣೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಚಹಾಗ್ಲಾಸ್ ಅತ್ತ ಹೋಗಿ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಮುಂದಕ್ಕೆ ವಾಲಿದ ಆತನ ಮೈಗೆ ಮೈ ತಾಗದ ಹಾಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅವಳು ನಗಲು ಯತ್ನಿಸಿದಳು.

ಆತನಾದರೂ ಹಟದೊಂದಿಗೆ, ಆವೇಶದೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತೂ ಹೇಳಿದ :

“ನಿಮ್ಮ ಮದುವೆಯ ಕುರಿತೂ, ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂಶಯಗಳ ಕುರಿತೂ ನೀವೂ ವಿರಸಗೊಂಡು ದೂರವಾದುದರ ಕುರಿತೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು.”

ಒಳಗಡೆಗೆ ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವಿ ಥಟ್ಟನೆ ಹೊರಳಿ ನಿಂತಳು; ಒಂದು ನಡುಕದೊಂದಿಗೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು.

“ಏನು ನೀವೀಗ ಹೇಳಿದ್ದು?”

“ಎಲ್ಲವೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು, ಎಂದೆ” ಭಾರೀ ವಿಜಯ ಸಾಧಿಸಿದುದರ ಆಹ್ಲಾದದೊಂದಿಗೆ ಆತನಿಂದ : “ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ವಧು ಪರೀಕ್ಷೆಯೆಂದು ನೋಡಲು ಬಂದ ದಿನ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಪೂಜಾರಿಯ ಕೈಯಿಂದ ನಿವೇದಿಸಲಾದ ಹಣ್ಣು ಪಡೆದು ತಿಂದದ್ದರಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದದ್ದೆಂದು ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಹೇಗೋ ಶಂಕಿಸುವಂತಾಯ್ತು. ಆತನ ಮನದೊಳಗೆ ಯಾವುದೋ ಕೀಳರಿಮೆ ಅವಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಶಂಕೆಗಳು ಆತನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಬಂದವು. ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಘರ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಆತ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಶಂಕಿಸಲು ಆತ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡ. ಅನಗತ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿ ಆತ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಆಗಾಗ ಜಗಳವಾಡಿದ. ಆತನಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಖದರ್ಶನವೇ ಅಸಹನೀಯವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಕೊನೆಗೆ ನೀವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಗತೊಡಗಿದಿರಿ. ಒಂದು ತಿರುವಾರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ..

“ಸಾಕು, ಸಾಕು.” ದೇವಿ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡವಳ ಹಾಗೆ ಹಲುಬಿದಳು.

“ನಿಮಗೆ ಇವೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾದದ್ದು? ಸತ್ಯ ಹೇಳಿ. ನೀವು ಯಾಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಪೀಡಿಸ್ತೀರಾ? ಏನು ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ?”

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಒಂದರ ಬಳಿಕ ಒಂದರಂತೆ ಹೊರ ನುಗ್ಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು. ಏನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿರುವೆ, ಯಾಕೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿರುವೆ ಎಂಬ ಪರಿವೆಯೇ ಅವಳಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗುಡಿಸಿ ಗೋರಿ ಒಟ್ಟು ಮಾಡಲಾದ ತಿಪ್ಪೆರಾಶಿಗೆ ಗುದ್ದಲಿ ಹಾಕಿ ಯಾರೋ ಕಿತ್ತೆಸೆಯುತ್ತಿರುವರು.

ಯಾಕೆ? ಯಾಕೆ?

ಆತ ಮಾತ್ರ ಯಾವ ಭಾವನೆಯನ್ನೂ ತೋರ್ಪಡಿಸದೆ ಕ್ರೂರವಾದ ಅನಾಸಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ :

“ಹಾಗಾಗಿ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಲುಪಿದ್ದ.”

“ಈಗ ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಸರಿಯೇ.” ಅವಳು ಕುರುವಾದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಳು. “ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀವು ಹೇಳಲಿರುವುದೆಲ್ಲ ಅಪ್ಪಟ ಸುಳ್ಳೇ. ಅದಾವುದನ್ನೂ ಪುನಃ ಹೇಳ್ವೇಡಿ, ನನಗದು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲ್ಲ?”

“ಕೇಳ್ವೇಕು, ಖಂಡಿತ ಕೇಳ್ವೇಕು.” ಆತನ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾತವಾದ ಯಾವುದೋ ಅಧಿಕಾರದ ಗತ್ತಿದ್ದಿತು. “ನೀವು ಶಂಕಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇಲ್ಲ. ಇರುವುದಾದರೆ ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಾಧಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅನೇಕಾನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದಾಗಲೂ ನಾನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಸುಮ್ಮನುಮುನೆ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದೆ ಅದರಾಚೆಗೆ ನಾನು ಏನನ್ನೂ ಬಯಸಲಿಲ್ಲ. ನೆನಪಿದೆಯೇ, ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನ ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡುಗುವ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವಪುರವಿಡೀ ಕಂಬಳಿ ಹೊದಿಕೆಯ ಉಣ್ಣೆಯ ಕಾವಿನಲ್ಲಿ ಆಸರೆ ಪಡೆದು ನಿದ್ರಿಸುವಾಗ, ಕುಂಬುಕುಟ್ಟನ್ ಡ್ಯೂಟಿಗೆ ಹೋದ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀವೊಂದು ಕೆಂಪಗಿನ ಪುಲ್ ಓವರ್ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ನನ್ನ ಕೋಣೆಯ ಕಡೆಗೇನೇ ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಾ ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿ ಬಂದು ನಿಂತಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆ? ಯಾವನೇ ಯುವಕನನ್ನೂ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸುವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವು ಅವು. ನಾನೊಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕಿಸಿದ್ದರೆ, ಬೆರಳಲ್ಲಾಡಿಸಿದ್ದರೆ ನೀವು ನನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಓಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ನನ್ನ ಕಾವಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ಆದರೆ, ನಾನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಓರ್ವ ಚೆಂದದ ನೆರೆಮನೆಯಾಕೆಯಾಗಿ ಮಾತ್ರ ನೋಡಲು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದೆ.

ಒಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಸಂಯಮ ತಪ್ಪಿತೆಂದು ಹೆದರಿದಾಗ ನಾನು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೆ.

“ಹೋಗಿ, ಕಿಟಕಿ ಮುಚ್ಚಿ. ಹೋಗಿ ಮಲಗಿ.”

“ಸುಳ್ಳು. ಅಪ್ಪಟ ಸುಳ್ಳು. ಕುಂಬುಕುಟ್ಟಣ್ಣನ ಹೊರತು ಬೇರಾವ ಗಂಡಸನ್ನೂ ನಾನು ಈ ತನಕ ಹಾಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನಿತ್ತ ಪ್ರೀತಿಯ ನೂರರಲ್ಲೊಂದಾದರೂ ಕುಂಬುಕುಟ್ಟಣ್ ಮರಳಿಸಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಇಂಥ ಗತಿ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.”

“ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ.” ನನ್ನನ್ನೆದು ಅಚ್ಚರಿಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಹೆಂಗಸರೂ ಆಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವ ಮಾತು ಇದು. ನನ್ನ ಗಂಡನ ಹೊರತು ಬೇರೊಬ್ಬ ಗಂಡಸನ್ನು ಕನಸಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡಾ ನೆನೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಸಾವನ್ನು ಎಂದಾದರೂ ಕನಸು ಕಾಣದ ಯಾವ ಹೆಂಗಸೂ ಈ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಇರಲಾರಳು.”

ಎಂತಹ ಸೊಗಸಾದ ಸುಳ್ಳು. ಪುನಃ ಅದನ್ನು ನೆನೆದಾಗ ಆತನಿಗೆ ನಗದಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗೆಯಾಡಿದ. ಮುಖ ಕೆಂಪಡರಿತು. ಕುತ್ತಿಗೆಯ ನರಗಳು ಬಳುಕಿದವು. ಗಂಟಲು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಕೆಮ್ಮು ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತು. ಆತ ಪುನಃ ಪುನಃ ಕೆಮ್ಮಿದ. ಬಾಯಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದ ಕಫವನ್ನು ಅಂಗಳದತ್ತ ಉಗುಳಿದ.

ಈ ಗದ್ದಲು ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದಿರಬೇಕು. ರಘು ಮುಂಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಇಣಕಿ ನೋಡಿದ.

ಅವನು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಶುಭ್ರವಾದ ನಿಕ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಷರಟು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವನು. ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ ಬುತ್ತಿ ಪಾತ್ರವಿದೆ. ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ರಬ್ಬರ್‌ನಿಂದ ಕಟ್ಟಲಾದ ಪುಸ್ತಕದ ಒಂದು ಕಂತೆ ಕೂಡ. ಈ ಎಳವೆಯಲ್ಲೆ ಅವನು ಸ್ವತಃ ಸಜ್ಜಾಗಲು ಕಲಿತಿರುವನು. ಆತ ಅಚ್ಚರಿಯೊಂದಿಗೆ ಯೋಚಿಸಿದ. ರಘುವನ್ನು ಕಾಣುವಾಗಲೆಲ್ಲ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮೀರಿದ ಪಕ್ಷತೆ ಅವನಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ.

“ಅಮ್ಮಾ, ನಾನು ಹೋಗ್ತೇನೆ.” ಅವನು ಕೂಗಿ ಹೇಳುತ್ತ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಧುಮುಕಿದ.

ದೇವಿ ಹುಂಚುಟ್ಟಿದಳು.

ಫಕ್ಕನೆ ಏನೋ ಮರೆತವನ ಹಾಗೆ ತಿರುಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ರಘು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ :

“ಮಾಮ ಇವತ್ತು ಹೋಗುವಿರಾ?”

ಆತ ದೇವಿಯ ಮುಖ ದಿಟ್ಟಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಭಾವ ವ್ಯತ್ಯಯವೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಹಿಂದಿನ ಹಾಗೆಯೇ ಆತನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೆದುರಿಸದೆ, ದೂರದಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ನೋಡುತ್ತಿರುವಳು.

“ನಾನಿವತ್ತು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ” ಯಾರಲ್ಲೂ ಅಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಆತನೆಂದ.

ಇದು ಕೇಳಿಯೂ ದೇವಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅನುಮಾನದಿಂದ ಆತ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪುನರಾವರ್ತಿತನಾದ.

“ನಾನಿವತ್ತು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ”.

ಅದಕ್ಕುತ್ತರವಾಗಿ, ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲೆ, ಬಾಗಿಲು ಒಂದು ಮಲುಗುಟ್ಟುವಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

* * *

ಅವನ ಕುರಿತು ನಾನು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲೆ ಹೌದೆ? ಅವನಿಗೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿದ್ದ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದ ಹಗುರತನ ಯಾಕೋ ಈಗ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತ ಇಲ್ಲ.

ಪ್ರಾಯಶಃ ಅವನ ವರ್ತನೆ ಈ ರೀತಿ ಇರಲಾರದು. ಜಾರನೊಬ್ಬನ ವಿಲಕ್ಷಣ ಗೊಂದಲವನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನೊಬ್ಬನ ಮುಖವಾಡ ತೊಟ್ಟು ತುಸು ಅಧಿಕಾರಭಾವದೊಂದಿಗೆ ಗತ್ತಿನಿಂದ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುತ್ತಾ ಅವನು ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಲೂಬಹುದು. ಅವನ ಕೊಬ್ಬಿದ ಕೈಬೆರಳುಗಳ ಚಲನೆಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಚಲಿಸುವಂಥ ಗೊಂಬೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟ ನನ್ನನ್ನು ಅವನು ಮಂಗಾಟವಾಡಿಸಲೂ ಹವಣಿಸಿಯಾನು. ಅವನಿಗೆ ಓರ್ವ ಸಂಭಾವಿತ ಪ್ರಿಯಕರನ ಸ್ಥಾನ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲೆ? ಏನೋ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ತಳದ ತಿಪ್ಪೆಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲ ರಾಶಿ ಬಿದ್ದಿವೆಯೆಂದು ನನಗೇನೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ, ಅವನಿಗೊಬ್ಬ ಶತ್ರುವಿನ ರೂಪ ಕೊಡಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು.

ನನ್ನನ್ನು ನಂಬಿಸುವ ಸಲವಾಗಿ, ಪುರಾವೆಗಳ ಮೂಟೆ ಬಿಚ್ಚಲು ಅವನು ಮುಂದಾಗುವನೆಂಬ ಭರವಸೆ ನನಗಿದೆ.

ಪುರಾವೆಗಳು!

ಬಾಚಿ ಹಿಡಿದು ಮಾಸತೊಡಗಿರುವ ಘಟನೆಗಳ ಬಹಳಷ್ಟು ಪುರಾವೆಗಳು ಬೇಕಾಗಿವೆ ನನಗೆ. ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳೂ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲದ ಒಂದು ಭೂತಕಾಲವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಲು ಹೇಗಾಗುವಾಗ ನನ್ನ ಒಳಗಡೆಯೇ ಗಾಯಗೊಂಡು ನೆತ್ತರೊಸರುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆ ಕುಂಬುಕುಟ್ಟನ್ನು ನನ್ನನ್ನು ಒಂದು ಚಿಂದಿಬಿಟ್ಟೆಯ ಮೂಟೆಯ ಹಾಗೆ, ಬಿಸುಟು ಓಡಿಹೋದದ್ದು? ನಾನು ಏನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೆ? ಏನಾದರೂ ಕಾರಣಗಳಿರಬಹುದು, ಅಲ್ಲ? ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನ ಆಳ ಕಂಡವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ?

ಹೌದು, ನಾನು ಈಗ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ತರ್ಕಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವ ಒಂದು ಭೂತಕಾಲ ಬೇಕಾಗಿದೆ ನನಗೆ. ಈ ಹಳೆಯ ಮನೆಯ ಕತ್ತಲಿಸಿರುವ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಯ ಮಸಿಯ ಮೂಲಕ ಎರಚಲು ನೀರು ಹರಿದಿಳಿದು ಅಮೂರ್ತ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದ್ದ. ಅಡುಗೆ ಮನೆಯ ಗೋಡೆಗಳ ನಡುವೆಯೂ, ನನ್ನ ಮುಖದಲ್ಲೇ ದೃಷ್ಟಿಯೂರಿಂದ ಒಂದಷ್ಟು ಪುಟ್ಟ ಮುಖಗಳು ನೆರೆದಿರುವ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲೂ ನನ್ನ ಭೂತಕಾಲ ಬಾತು ಬಿರುಕುಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಅದರ ವಿಕೃತವಾದ ಬಿರುಕುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಗೊತ್ತು ಗುರಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಬಾಚಿ ಬಳಿಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ನಾನು.

ಆದರೂ ಸ್ವಪ್ನವಾದ ಎಲ್ಲೆಗಳಿರುವ ಒಂದು ಭೂತಕಾಲ, ನನ್ನ ಬಲುದೂರದ ಕನಸು, ಅದು. ಅದರಿಂದ ಕೆಂಪೆಗಿನ ಹೊಗೆಸುರುಳಿಗಳು ಹೊಮ್ಮುವಾಗ ಪಾಂಡವಪುರ ಮೈದಾಳುತ್ತದೆ. ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡುತ್ತಿರುವ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂಪೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಪಾಂಡವಪುರ. ಓರ್ವ ಹೆಣ್ಣಿಗೋಸುಗ ನೆತ್ತರು ಸುರಿಸಲು ಹೊರಟ ಸೋದರರ ಪಾಂಡವಪುರ. ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಬಾಚಿ ಬಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಮಾರ್ತ ಕಣ್ಣುಗಳೊಂದಿಗೆ ಚಾರರು ಕೊಬ್ಬಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಪಾಂಡವಪುರ.

ಪ್ರೀತಿಸಲ್ಪಡಲು ಬಯಸುವವರ, ಪ್ರೀತಿಯ ಸೋಗು ಹಾಕುವವರ, ವಂಚಕರ, ಕೊಲೆ ಮಾಡುವವರ ಹಾಗೂ ಸಾಯಲು ಹಾತೊರೆಯುವವರ ಪಾಂಡವಪುರ.

ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಪಾಂಡವಪುರ. ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಅರಸುವವರ ಮನಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವಪುರ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಆರು

ಇರುವ ಎರಡೇ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ತರಾತುರಿಯಿಂದ ತನಗೋಸುಗ ತೆರವು ಮಾಡಿ ಚೊಕ್ಕಗೊಳಿಸುವುದು ಕಂಡಾಗ ಆತನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸೋಜಿಗವೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಆತ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಯೇ ಇದ್ದ. ಅಜ್ಞಾತವಾದ ಯಾವುದೇ ಆಹ್ವಾನದ ಮನದೊಳಗೆ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದಾಗ ಆತ ಅದನ್ನು ಹೊಸಕಿ ಅಮುಕಲು ತವಕಿಸಿದ. ಕೂಡದು, ಯಾವುದನ್ನು

ಹೊರತೋರಕೂಡದು. ಪಾಂಡವಪುರದಿಂದ ಯಾವುದೋ ಅಜ್ಞಾತ ನಿಯೋಗದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಹೊರಟಾಗ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಈ ಪ್ರಯಾಣದ ವೇಳೆ ಏನನ್ನೂ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಚಂಚಲವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಡಿವಾಣ ಹಾಕಿ ನಿಲ್ಲಿಸೇನೆ. ಪಾಂಡವಪುರವೆಂಬ ವಂಚಕರ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಿಶುದ್ಧವಾದ ಗ್ರಾಮ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ನಂಜಿನ ವಾಸನೆಯಿರುವ ಹಳದಿ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿಸಕೂಡದು.

ಪಾಂಡವಪುರ ಎಂಥ ವಿಚಿತ್ರ ಸ್ಥಳ. ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಯೋಚಿಸುವಾಗ ಅದು ಎಂತಹ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದ ಪಟ್ಟಣ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೀಳುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಂಡು ಮಗುವೂ ತೀರಾ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲೇ ತಪ್ಪುದಾರಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಒಡಹುಟ್ಟುಗಳ ಜೊತೆ ಜಗಳವಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕ್ಷುದ್ರವಾದ ಬಯಕೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿ ಕುಸ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮೋಸದ ಜೂಜಾಡುತ್ತಾರೆ. ವಂಚಕರಾಗುತ್ತಾರೆ ಚಾರರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಪಾಂಡವಪುರದ ಹಳದಿ ಮುಖವಿರುವ ಸಮಸ್ತ ಗಂಡಸರೂ ವಂಚಕರೇ. ಕೆಂಡ ತಿನ್ನಲೂ ಕಣ್ಣೀರು ಕುಡಿಯಲು ನಿಯುಕ್ತರಾದವರು ಅವರ ಹೆಂಡಂದಿರು.

ಇದು ತೀರಾ ಚಿಕ್ಕ ಕೋಣೆ. ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುರುಳಿ ಮಾಡಿ ಇರಿಸಿರುವುದು ನಿನ್ನೆ ತಾನು ಮಲಗಿರುವ ಚಾಪೆ. ಕೊಳೆ ಮತ್ತು ಕಲೆಗಳು ತುಂಬಿರುವ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಗಲೀಜು ನೆಲ, ಕಾಲು ಮುರಿದ ಒಂದು ಮರದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ.

ಆರಿಸೋ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ತೆಗೆಯಲು ವಿಪರೀತ ಹೇಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ದೇವಿ. “ಬೇಡ, ಅದಲ್ಲೇ ಇರಲಿ” ಆತನೆಂದ.

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿಯೂ ಕೇಳದವಳಂತೆ ಅವಳು ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು. ಆಗ ಆತ ಬಾಗಿಲ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಒರಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಒಂದು ಸಿಗರೇಟ್ ಹಚ್ಚಿದ.

ತುಸುಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ, ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿರಿಸಿ ಕಸಗುಡಿಸಿ ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ನೆಲ ಒರೆಸಿ, ಚೊಕ್ಕಗೊಳಿಸಿ, ಈಗ ಹೇಗಿದೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಅವಳು ಅವನತ್ತ ನೋಡಿದಾಗ ಆತ ನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ :

“ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ”.

ಅವಳು ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಆತ ಕರೆದ :

“ದೇವಿ!”

ತುಸು ಅಧಿಕಾರಭಾವದೊಂದಿಗೇ ಕರೆದನಾದರೂ ಆತ ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ವಿವರಿಸಲು ತವಕಿಸಿದ.

“ನಾನು ಹಾಗೆ ಕರೆಯಲಿ? ವಿರೋಧವಿಲ್ಲವಾದರೆ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಿತ್ಯದ ಮೈಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದೀತಲ್ಲ. ಅಪಾರ್ಥ ಮಾಡ್ಲೋಬೇಡಿ. ಕುಂಬುಕುಟ್ಟನ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಸಾಕು.”

ಆತನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟು ಇದ್ದಿತ್ತು.
ಯಾವ ಅಳುಕೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅವಳು ಅದನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ತುರುಕಿದಾಗ
ವಿಸ್ಮಿತನಾದದ್ದು ಆತ.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಯ್ತು. ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಸಣ್ಣಗಿನ ಹುಡಿ ಗಾಳಿಯೊಂದು ಬೀಸಿ ಬರುತ್ತಾ
ಇದೆ. ತೇವವಿರುವ ಒದ್ದೆ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಆತ ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಬರೆದ :

“ದೇವಿ, ದೇವಿ, ದೇವಿ...”

ಅದು ಸ್ವಪ್ನವಾಗದಿದ್ದರೂ ಒಡನೆಯೇ ಒದ್ದು ಅಳಿಸಲು ಆತ ಅವಸರಪಟ್ಟ.

ಹೊರಗೆ ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಆಗಸದ ತುಣುಕಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೋಡಗಳು
ಮೈದಾಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಆತನ ನೆನಪುಗಳು ಪುನಃ ಕೆದರಲ್ಪಟ್ಟವು.

ಬೇಸಗೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ, ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆ, ದಿಡೀರನೆ ತಗ್ಗುವ ತಾಪಮಾನದೊಂದಿಗೆ
ಕುಡಿಯೊಡೆಯುವ ಹುಡಿಗಾಳಿಯ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸುತ್ತ, ತಾರಸಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದಿರ ಮಂಚದ
ಮೇಲೆ. ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಚೆಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ಬಾಂದಳದತ್ತ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತ ಕಣ್‌ಬಿಟ್ಟು ಮಲಗಿದಾಗ ದೂರದಲ್ಲೆಲ್ಲೋ
ಗಾಳಿ ಮೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಅದು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಒಂದು ಗರ್ಜನೆಯಾಗಿ
ಹತ್ತಿರ ತಲುಪುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಿರಾಶ್ರಿತ ಕಾಲನಿಯ ಎದುರಿನ ರಸ್ತೆಯ ಕೆಂಪು ಧೂಳು ನುಗ್ಗಿ
ಬರುತ್ತದೆ. ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ತುರುಕಿ, ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿ ಮಲಗುತ್ತೇನೆ.
ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚಿದ್ದೂ ಗಾಳಿಯ ಮೊರೆತ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಆವರಣದ ಹಾಗೆ
ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಮೈಯಿಡೀ ಧೂಳು ಬಂದು ಮುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮುಖ, ಕತ್ತು, ಕಿವಿ-ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ
ನುಣ್ಣಿಗಿನ ಧೂಳಿನ ಸ್ಪರ್ಶ, ಅದನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುತ್ತ ಅಂಗಾತ ಮಲಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಹೆಗ್ಗತ್ತದ
ಹುಣಸೆ ಮರಗಳಿಂದ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಒದ್ದಾಡಿ ಬೀಳುತ್ತಿರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕಿರುಚಾಟಕ್ಕೆ ಕೂಡ
ಕಿವಿಗೊಡದ ಹಾಗೆ ನಿಶ್ಚಲ ಮಲಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಆಚೆ ಬದಿಯ ಮುದಿ ದೋಬಿಯ ನವಿಲು
ಬೆಚ್ಚಿ ಎಚ್ಚಿತ್ತು ಬೆಕ್ಕಿನ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಿರುಚುತ್ತದೆ.

ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಗೇರುಬೀಜ ಹಡುಕುತ್ತ ಗುಡ್ಡದ ಇಳಿಜಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ
ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಸುರಿಯುವ ಹಿಂಗಾರು ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ತೋಯ್ದು ತೊಪ್ಪೆಯಾಗುವುದು
ಒಂದು ಮೋಜಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ಕಾದಿರಿಸಬಹುದಾದ ನೆನಪುಗಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವಪುರದ
ಹುಡಿ ಗಾಳಿಯ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ತುಸುಹೊತ್ತು ನಿದ್ರಿಸಿದ.

ಮಂಪರಿನಿಂದ ದಿಡೀರನೆ ಬೆಚ್ಚಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡ.

ಮಂಚದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ನಿಂತಿರುವಂತೆ ಅನಿಸಿತ್ತು. ಕಣ್‌ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದೆ.
ಬೆಳ್ಳಗೆ ತೆಳ್ಳಗೆ ಓರ್ವ ಯುವತಿ. ಹದಿನೇಳೋ ಹದಿನೆಂಟೋ ವಯಸ್ಸಿರಬಹುದು. ಕೆಂಪಗಿನ
ಚುಕ್ಕೆಗಳಿರುವ ಕುಪ್ಪಸ. ಕೆಂಪು ಲಂಗ. ಕುಂಬುಕುಟ್ಟನ್ ತಂಗಿ ಇರಬಹುದು.

“ನಿದ್ರೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀರಾ?” ಅವಳು ಸುಂದರವಾದ ಹಲ್ಲಿನ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತ
ನಕ್ಕಳು.

ಆತ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಎದ್ದು ಕುಳಿತು ಸಿಗರೇಟ್ ಹಚ್ಚಿದ.

“ಅತ್ತಿಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದಳು ಅವಳು.”

“ಇವತ್ತು ರಜೆ ಎಂದಿದ್ದರಲ್ಲ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗೆ ಹೋಗಲೂ ಇಲ್ಲ.”

“ಟ್ಯೂಷನ್ ಇದೆ ತುಂಬಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ. ಅಕ್ಷರ ಕಲಿಸಲು ದೇವಿ ಅತ್ತಿಗೆ ಭಾರಿ
ಜಾಣೆಯಂತೆ.” ಅದೇ ಇರಬಹುದು ಮುಖ್ಯ ವರಮಾನದ ಮೂಲ - ಅಂದುಕೊಂಡನು
ಆತ.

“ಅಜ್ಜಿ?”

“ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ?”

“ಹೆಸರೇನು?”

“ನನಾದಾ?”

“ಅಲ್ಲೆ ಮತ್ತೆ ಅಜ್ಜಿಯದ್ದು ಎಂದುಕೊಂಡೆಯಾ?”

“ಶ್ಯಾಮಲ”.

“ಶ್ಯಾಮಲ ಏನ್ ಮಾಡುತ್ತಿ?”

“ಹತ್ತನೆ ಈಯತ್ತೆ ಪಾಸ್ ಆಗಿದ್ದೇನೆ. ಟೈಪಿಂಗ್ ಕಲಿಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ಅತ್ತಿಗೆ ಕೇಳಿದ್ದು
ಅದರಿಂದೇನು ಪುಣ್ಯ ಅಂತ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು ಕಜ್ಜಿ ತುರಿಸ್ತೇನೆ.”

ಆತ ಬೇರೇನೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ಬಿಸಿಲು ಬಾಡಿತ್ತು. ಆಕಾಶ ಮುಸುಕು
ಹಾಕಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

ತುಸುಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ ಕಿರುಬೆರಳು ಕಚ್ಚುತ್ತಾ ಶ್ಯಾಮಲ ಹೇಳಿದಳು :

“ಬೆಳಗ್ಗೆ ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.”

ಆತ ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಂಡ.

“ಆಮೇಲೆ?”

“ಒಂದಷ್ಟು ಅರ್ಥವಾಯ್ತು. ಒಂದಷ್ಟು ಅರ್ಥವಾಗ್ಗಿಲ್ಲ.”

ಆತನಿಗೆ ನಗೆ ಬಂತು.

“ಯಾವುದು ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ?”

“ಪಾಂಡವಪುರದ ಸಂಗತಿಗಳು... ಕೇಳಲು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಹೆಸರೇ... ಪಾಂಡವಪುರ?
ನಿಜವಾಗಿ ಅಂಥ ಒಂದು ಸ್ಥಳ ಇದೆಯಾ?”

“ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಿಯಲ್ಲಾ. ಆಗ ಅಂಥ ಒಂದು
ಸ್ಥಳವಿದೆಯೆಂದು ಅನ್ನಿಸ್ತೆ?”

“ಏನೋ ಯಾರಿಗೊತ್ತು?” ಶ್ಯಾಮಲ ಪುನಃ ನಕ್ಕಳು.

“ಈ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋದರೆ ತಾನೆ ಏನಾದರೂ ಗೊತ್ತಾಗೋದು.”

“ಆಗಲಿ. ಅಯೋಧ್ಯೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಸ್ಥಳ ಇದೆಯೇ?”

“ಅದು ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರ್ತದಾ! ಅಲ್ಲಿನವನೇ ಅಲ್ಲವೇ ರಾಮ?”

“ಹಾಗಾದರೆ ಇದನ್ನೂ ಹಾಗೆ ನಂಬುವುದೇ ಪಾಂಡವಪುರವೆಂಬ ಒಂದು ಸ್ಥಳ ಇದೆ ಎಂಬುದು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಾಣದ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ನಂಬೋದಿಲ್ಲ? ಹಾಗೆನೇ.”

“ಆದರೂ” ಉಗುರು ಕಚ್ಚುತ್ತಾ, ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದಳು. “ದೇವಿಯತ್ತಿಗೆ ಹೇಳೋದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅನುಮಾನವುಂಟಾಯ್ತು.

“ದೇವಿಯತ್ತಿಗೆ ಹಾಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಹೇಳಿಯಾಳು. ಅಥವಾ ಅಂಥ ಒಂದು ಸ್ಥಳ ಇಲ್ಲವೆಂದೇ ಭಾವಿಸುವ. ಆದರೂ ಇದೆಯೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಬಹಳಷ್ಟು ಕನಸುಗಳನ್ನು ಕಾಣುವವರೆ ತಾನೆ? ಇಂತಹ ಕನಸುಗಳಿಲ್ಲವಾದರೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಬೋರ್ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಜೀವನ?

ಶ್ಯಾಮಲಳ ಬಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಿರಲಿಲ್ಲ.

ತುಸು ತಡೆದು ಆತ ಗಂಭೀರ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ :

“ಪಾಂಡವಪುರ ಎಂಬ ಒಂದು ಸ್ಥಳ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇರಬಹುದು. ಅಲ್ಲವಾದರೆ ಇದೆ. ಎಲ್ಲೋ, ಹೇಗೋ ನನ್ನ ನಮ್ಮ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾಂಡವಪುರ. ನಾವು ಹಂಬಲಿಸುವ, ಇಷ್ಟಪಡುವ, ದ್ವೇಷಿಸುವ ಪಾಂಡವಪುರ... ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕಾಡಾಗಿತ್ತಂತೆ. ಪಾಂಡವರು ವನವಾಸ ಮುಗಿಸಿ, ಅಜ್ಞಾತವಾಸದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲ ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರಂತೆ. ಈಗ ಕಾಡು ಇಲ್ಲ, ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಬಿಳಿಯರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಏನೇನೂ ಅಗೆದು ತೆಗೆದರು. ಕಾಡಿನ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಕಡಿದು ಸಮತಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಖಾನೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯ್ತು. ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ತಾಗಿಕೊಂಡು ಕಾಲನಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯ್ತು. ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ಪಟ್ಟಣ ಬೆಳೆಯಿತು. ಪಟ್ಟಣ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಬಂದಾಗ ಉಳಿದಿದ್ದ ಕಾಡೂ ಬಯಲಾಯ್ತು. ಕಾಡು ಮನುಷ್ಯರೂ ಕಾಡು ಮೃಗಗಳೂ ಓಡಿ ಮರೆಯಾದವು. ಕೊಲ್ಲುತ್ತಾ, ತಿನ್ನುತ್ತಾ, ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಾಗರಿಕರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದರು. ಪುನಃ ಹೊಸ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಹೊಳೆಯ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಸೇತುವೆ ಬಂತು. ರೈಲು ಹಳಿ ಬಂತು. ನಿರಾಶ್ರಿತರು ಬಂದರು. ಅವರದ್ದೂ ಒಂದು ಕಾಲನಿ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು.”

“ಪಾಪ ಪಾಂಡವರು!” ಶ್ಯಾಮಲಳಿಗೆ ನಗು ಬಂತು. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಅಜ್ಞಾತವಾಸವೋ ಇನ್ನೊಂದು ಬೇಕಾಗಿ ಬಂದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು?”

ಆತನಿಗೂ ನಗು ಬಂತು. ಆತನೆಂದ :

“ಒಂದು ಕಾಡು ನಾಶವಾದರೂ ಬದಲಿಯಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಡು ಇದೆಯಲ್ಲ. ಹಳಿದಿ ಹೋಗಿಯು ಸೈತಾನನ ಹಾಗೆ ಬಾಯಗಲಿಸಿ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಜೋತಾಡುವ ಪಾಂಡವಪುರದ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಕಾಲನಿಯೇ ಧಾರಾಳ ಸಾಕು. ಅಜ್ಜಿನಲ್ಲಿ ಎರಕ ಹೊಯ್ದು ಇರಿಸಿದಂಥ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ

ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಬೇಕಾದರೂ ಅಜ್ಞಾತವಾಸ ಮಾಡಬಹುದು. ಯಾರಾದರೂ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿಯಾರೆಂಬ ಭಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸ್ವಂತ ಮನೆಗೇನೇ ತಲುಪುವುದು ಕಷ್ಟವಾದೀತು.

ಶ್ಯಾಮಲೆ ಮಂಚದ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯೂರಿ ನಿಂತು ಕುಲುಕುಲು ನಕ್ಕಳು.

ದೇವಿಯ ಹಾಗಲ್ಲ. ಇವಳು ಜಾಣೆ. ಎಂದುಕೊಂಡನು ಆತ.

“ಅಲ್ಲಿದ್ದೂ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಹೋಗ್ತಾರೆ ಅಜ್ಞಾತವಾಸಕ್ಕೆ, ಅಲ್ಲಾ?”

“ಹೋಗುವವರು ಕಡಿಮೆಯಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಹೋಗಲು ಇಷ್ಟಪಡುವವರು ತುಂಬಾ ಇರುತ್ತಾರೆ.”

“ಶ್ಯಾಮಲೆ ಮೌನವಹಿಸಿದಳು. ಅವಳು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಆತನಿಗನಿಸಿತು.

ಆತನ ಊಹೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ತುಸು ಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ ಮಂಚದ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ತೆಳಗಿನ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ತಾಳ ಬಡಿಯುತ್ತಾ ತುಸು ಅಳುಕುತ್ತಲೆ ಅವಳು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು.

“ನಾನೊಂದು ವಿಷಯ ಕೇಳೋನೆ ಕೋಪಿಸೋಬೇಡಿ.

“ನಿಜಕ್ಕೂ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಣ್ಣ ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿರುವನೇ?”

ಅದಕ್ಕೆ ತತ್ಕ್ಷಣ ಉತ್ತರಿಸಲಾಗದೆ ಆತ ತುಸು ಗೊಂದಲಕ್ಕೊಳಗಾದ. ನಂತರ ಹಾರಿಕೆಯ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದ.

“ನಮ್ಮ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಿ ಎಂದೆಯಲ್ಲಾ.”

“ಹೌದು.”

“ಅಂದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೇಕೆ ಸಂಶಯ?”

“ಆದ್ರೂ ಕೇಳೋನೆ. ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಣ್ಣ ಎಲ್ಲಾದ್ರೂ ಇರೋದಾದ್ರೆ ನಮಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನಾದರೂ ಬರೆಯದೆ ಇರ್ತಾನಾ? ಮುನಿಸು ದೇವಿಯತ್ತಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ತಾನೆ? ನನ್ನ ಮತ್ತು ಅಜ್ಜಿಯ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಲ್ಲ? ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ದಿನದ ತನಕ ಅಣ್ಣ ನನ್ನೊಡನೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಬೇಸರದ ಮಾತೂ ಆಡಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಊರಿನಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಮಾತು ಅಣ್ಣನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದು. ಅವನು ಮನಬಂದಂತೆ ತಿರುಗಾಡಾನೆ, ಅಹಂಕಾರಿ, ಹುಚ್ಚ-ಎಂದೆಲ್ಲ. ಯಾರು ಏನೇ ಹೇಳಿದ್ರೂ ಹಾಗೇನೂ ಅನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ ನನಗೆ.

“ಅಣ್ಣನನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಣ್ಣನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಾನಾಗಿದ್ದರೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹಾಗೆಲ್ಲ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ.”

“ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿರೋನು ಒಬ್ಬನೇ ಅಣ್ಣನಲ್ಲ? ಆದ್ದರಿಂದ ಅಣ್ಣ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಮರ್ಥಿಸುವ ಆತುರ, ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಸ್ವಂತ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಮಗನ ಬಗ್ಗೆ ಆತ ತೋರಿದ್ದು ಕಾರಿಣ್ಯ ಸರಿಯೆನ್ನಲು ನನ್ನಿಂದಾಗದು.”

“ದೇವಿಯತ್ತಿಗೆಯ ವಿಷಯವಲ್ಲ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು. ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಯಾಕೆ ಹಾಗೆಲ್ಲ

ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಜ್ಜಿ ಹೇಳೋದು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ತಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆ ಆಗ್ಗೆಕು, ಅವನು ಭಾರೀ ಹಟಮಾರಿಯಾಗಿದ್ದನೆಂದು. ಅಣ್ಣನ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಯಾರೂ ಹೋಗಕೂಡದು. ಅಣ್ಣನ ಆಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಮುಟ್ಟಕೂಡದು. ಊಟ ಮಾಡಲು ಅಣ್ಣನಿಗೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಟ್ಟಲಿದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಗದ್ದಲವೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಾನೆ. ಜಗಳವಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮಾತಾಡಿದರೂ, ಮುನಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಭಾವ ಅಣ್ಣನದು.

ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಕೂಡಾ ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಅಮ್ಮನೊಡನೆ ಮುನಿದುಕೊಂಡು ಮನೆಯಿಂದ ಓಡಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಪಟಾಕಿ ತರಲು ದುಡ್ಡು ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಇನ್ನೇನೋ ಆಗಿತ್ತು ಕಾರಣ.”

“ಹೀಗೆ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾವು. ಆದರೆ ಅದಾವುದರಿಂದಲೂ ಮಾಡಿದ್ದು ಮಾಯವಾಗಲಾರದು.”

“ಅವೆಲ್ಲ ಏನೇ ಆಗಿರಲಿ. ನನಗೆ ಅದಾವುದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಇವತ್ತು ಬೆಳಗ್ಗೆ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಮಾತನಾಡುವುದು ಕೇಳಿದಾಗ ನನಗನ್ನಿಸಿದ್ದು ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಅದು ಅತ್ತಿಗೆಯೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದೇನು?”

“ಇಲ್ಲ.” ಅವಳು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದಳು.

“ದೇವಿಯತ್ತಿಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಲ್ಲ. ಅದೂ ಇಂತಹ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಅತ್ತಿಗೆ ಸಾಧಿಸತಕ್ಕದ್ದಾದರೂ ಏನು? ಅಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ನಮಗಲ್ಲ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆಯಲ್ಲ.”

“ಯಾವ ವಿಷಯ?”

“ದೇವಿಯತ್ತಿಗೆ ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು. ಈ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು.” ಶ್ಯಾಮಲ ಪುನಃ ಕುಲು ಕುಲು ನಕ್ಕಳು.

ಆತನ ಬಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆತ ದಿಢೀರನೆ ದಣಿದುಬಿಟ್ಟ. ಈ ದಿಟ್ಟ ಹುಡುಗಿಯ ನಾಲಿಗೆಯ ಮುಂದೆ ಆತ ಫಕ್ಕನೆ ಸೋತುಬಿಡ್ತಾನೆ.

ದೊಡ್ಡ ಒಂದು ತತ್ವದ ಹಾಗೆ ಆತನಿಂದ :

“ಸತ್ಯ, ಕಟ್ಟುಕತೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅನೇಕ ವೇಳೆ.”

“ಅದನ್ನು ನಾವು ಸ್ಥೂಲನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಕಲಿತಿದ್ದೇವೆ.”

ಪೆಚ್ಚುತನವನ್ನು ಮರೆಮಾಚಲು ಆತ ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡ.

“ಒಂದು ಲೋಟ ಚಹಾ ಕೊಡುವೆಯಾ?” ಆತ ಕೇಳಿದ.

“ನೋಡ್ಡೇನೆ ಹಾಲಿದೆಯೋ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.”

“ಕರಿ ಚಹಾ ಸಾಕು.”

ಶ್ಯಾಮಲ ಅವಸರಿಸುತ್ತಾ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯತ್ತ ಹೋದಾಗ ಆತ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ನಿಟ್ಟಿಸಿರು ಬಿಟ್ಟ.

ಆದರೆ ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾದಾಗ ಆತ ಪುನಃ ತಳಮಳಕ್ಕೊಳಗಾದ. ಉತ್ತರ ಹೊಳೆಯದ ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಪುನಃ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು.

ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ದೂರ ಕ್ರಮಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ?

ಯಾಕೆ? ಯಾಕೆ?

ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಚಳಿಗಾಲ ಶುರುವಾಗುತ್ತಿರಬಹುದು. ಶಿಶಿರದ ಮೊದಲಿನ ಮಳೆ ಕೊನೆಗೊಂಡಿರಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಮುದಗೊಂಡು ಯುವಕ ಜಾರರು ಈಗ ರಂಗು ರಂಗಾದ ಉಣ್ಣೆ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಪರಿಮಳದ ತೈಲಗಳನ್ನು ಪೂಸಿ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಗುಂಟ, ಬೀದಿ ಮಾರ್ಗಗಳ ಗುಂಟ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಅವರ ಕಾಮಾತುರ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಿಟಕಿ ಪರದೆಗಳನ್ನೂ, ಹಳದಿ ಗೋಡೆಗಳನ್ನೂ ಭೇದಿಸಿ ಅನಾಥೆಯರಾದ ಯುವತಿಯರ ಮಾನಭಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಫಕ್ಕನೆ ಆತನ ಮನಸ್ಸು ರೋಧಿಸಿತು. ಪಾಂಡವಪುರದ ಮನೋಜ್ಞವಾದ ಒಂದು “ಸೀಸನ್” ತನ್ನ ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ತಾನು ಇಲ್ಲಿ, ಪ್ರಜ್ಞೆ ಕಳಕೊಂಡ ಓರ್ವ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ನಂಬಿಕೆ ಮೂಡಿಸಲು ಹೇಣಗಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೀಸನ್.

ಮುಂದಿನ ಗಾಡಿಯಲ್ಲೇ ಮರಳಿ ಹೋಗಿಬಿಡಲೆ?

ಹಾಗಾದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಆತುರಪಟ್ಟು ಬಂದದ್ದೇಕೆ?

ಆತ ಅಸಹಾಯಕತೆಯಿಂದ ಅವಡುಗುಟ್ಟುತ್ತಾ ಪಾಂಡವಪುರದ ಬಗೆಗಿನ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕ ಮನದಾಳದಲ್ಲಿ ಇಳಿಬಿಡಲು ಹವಣಿಸಿದ.

ಆದರೆ, ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಳಗಿಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಇಮ್ಮಡಿ ಬಲದೊಂದಿಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಪಾಂಡವಪುರದ ಬಗೆಗಿನ ವಶೀಕರಿಸುವಂಥ ನೆನಪುಗಳೆಂದು ಆತನಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ.

ಏಳು :

ಆತ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಸಂಜೆ ಉಣ್ಣೆಮೇನನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ವಿಚಾರಿಸಲು ಬಂದರು. ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟು ನೇರವಾಗಿ ಬಂದ ಹಾಗೇ ಕಂಡುಬಂದರು. ತುಂಬು ತೋಳಿನ ಹಳದಿ ಶರಟು, ಕೊಡೆ, ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಲೆದರ್ ಬ್ಯಾಗ್.

ಮೇಷ್ಟ್ರು ಗೇಟಿನ ಬಳಿ ಗೊಂದಲಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ಆತ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಕುಳಿತು ನೋಡಿದ. ಒಳಗೆ ಕಾಲರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಯಾರನ್ನು ಕರೆಯಲಿ ಎಂದು ತರ್ಕಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ

ನೇರವಾಗಿ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕರೆಯುವುದು ಹೇಗೆ? ತುಸು ತಡೆದು, ತುಸು ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತ ಕರೆಯುವುದು ಕೇಳಿಸಿತು :

“ರಘೂ...”

ಆತ ಹೊರಗೆ ಬಂದ.

ಪಂಚೆ ಸರಿಪಡಿಸಿ, ಎತ್ತಿಕಟ್ಟುತ್ತ ಗೇಟಿನ ಬಳಿಗೆ ನಡೆದ.

“ಇನ್ನೂ ಹೋಗಲಿಲ್ಲವಾ? ನಾನೇನಿಸಿದ್ದೆ ಬೆಳಗಿನ ಗಾಡಿಗೇ ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ ಅಂತ?” ಮೇಷ್ಟ್ವಂದರು.

ಥಟ್ಟನೆ ಒಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಲು ಆತನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯ್ತು :

“ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚೆತ್ತಾಗ ಬಹಳ ತಡವಾಗಿತ್ತು.

ಸ್ನಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಯ ಸಮಯವೂ ಮೀರಿತ್ತು...”

“ಮೂರುವರೆಯ ಪ್ಯಾಸೆಂಜರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ?”

“ಹೌದೆ? ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ”. ಆತ ಅಚ್ಚರಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ : ಅಥವಾ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಿಸಬೇಕಲ್ಲ? ಹೇಗೂ ಇನ್ನು ನಾಳೆ ಬೆಳಗಿನ ಗಾಡಿಗೆ ಹೋಗ್ತೇನೆ.”

ಮೇಷ್ಟ್ರು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸಂಶಯಗಳು ಮೂಡುತ್ತಿರುವುದು ಆತನಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ತೀರ ಪಾಕೃತವೆನ್ನಬಹುದಾದ ಮತ್ತರ. ಇಬ್ಬರು ಜವ್ವನೆಯರು ವಾಸಿಸುವ ಗಂಡಸರಿಲ್ಲದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಪರಿಚಿತ ಯುವಕ. ದೊಡ್ಡ ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್. ಅದರ ತುಂಬಾ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಸ್ವತ್ತುಗಳಿರಬಹುದು. ಕಿಸೆ ತುಂಬ ಹಸಿರು ನೋಟುಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ.

“ಹಂ.” ಒಮ್ಮೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಹುಂಗೆಟ್ಟಿದ್ದ ಬಳಿಕ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು :

“ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾಳೆಯೇ ಹೋಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.”

ಆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿದ್ದ ದುಸ್ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಆತ ಉದಾಸವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದ :

“ಹಾಂ. ಆದರೆ ನಾಳೆ ಹೋಗ್ತೇನೆ. ತಪ್ಪಿದರೆ ನಾಡಿದ್ದು. ಅಲ್ಲವಾದರೆ ಅದರ ಮೂರನೇ ದಿನ...”

ಬಳಿಕ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲು ನಿಲ್ಲದೆ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಮುಳ್ಳು ಬೇಲಿಯತ್ತ ಕ್ಯಾಕರಿಸಿ ಉಗುಳುತ್ತಾ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನಡೆಯುತ್ತ ಫಕ್ಕನೆ ಹೊರಳಿ ನಿಂತು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು :

“ಸಂಜೆ ಮನೆ ಕಡೆ ಬರುವಿರಾ?”

“ನೋಡ್ತೇನೆ.”

ಮೇಷ್ಟ್ರು ಅವಸರಪಡುತ್ತಾ ನಡೆಯುವುದು ಕಂಡಾಗ ಆತನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಗೆ ಉಕ್ಕಿತು. ಪಾಪ ಮೇಷ್ಟ್ರು! ಯಾರ ಮೇಲೆ ಮೇಷ್ಟ್ರಿಗೆ ಮುನಿಸು? ದೇವಿಯ ಮೇಲೋ, ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ

ಮೇಲೋ? ಅಥವಾ ನನ್ನ ಮೇಲೋ?

ಸಂಜೆ ಗುಡ್ಡದ ಇಳಿಜಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡಾಡಲು ಕರೆದೊಯ್ಯುವುದಾಗಿ ರಘುಗೆ ಮಾತುಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಆ ಋಷಿಯಲ್ಲೇ ಅವನಿಗ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯ ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಮನೆಪಾಠಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ರಘುವಿನೊಡನೆ ಹೇಳತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆತ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ರಳಾಯಿಸುತ್ತಾ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿದ. ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿಸುವ ಹಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಕೂಡಾ ಹಾಗಾಗಕೂಡದು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿಖರವಾಗಿ, ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಬಾಳ್ವೆ ಮಾಡಿ ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ದುಸ್ತರವಾದುದು ಇಲ್ಲದ ಭೂತಕಾಲವೊಂದನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುವುದು.

ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನಿಗೆ, ದೇವಿಗೆ, ರಘುಗೆ-ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಹೊಸ ಭೂತಕಾಲ. ಯೋಚಿಸಿದಾಗ ಮೋಜೆನಿಸಿತು ಆತನಿಗೆ.

ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನು ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಜೀವಿಸಿದ್ದಿರಬಹುದೆ?

ಕೂಡದು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕೂಡದು. ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಭೂತಕಾಲ - ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು.

ಆತನ ಆಲೋಚನೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ತುಂಡಾಯ್ತು. ರಘು ಜಿಗಿದಾಡುತ್ತಾ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದ.

“ಹೋಗೋಣವೇ?” ಅವನು ಹುಮ್ಮಸದಿಂದ ಕೂಗಿ ಕೇಳಿದ.

“ತುಸು ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯಲಿ. ಬಿಸಿಲು ಬಾಡಲಿ” ಆತನೆಂದ.

“ಬಿಸಿಲು ಬಾಡಿದೆ” ಅವನು ಉಲಿದ.

“ಇನ್ನೂ ತುಸುಹೊತ್ತು ಕಳೆಯಲಿ.”

“ಗುಡ್ಡದಡಿಗೆ ಸೂರ್ಯ ಹೋಗೋದು ಕಾಣ್ತೇಕಾದ್ರೆ ಈಗ್ಗೆ ಹೋಗ್ತೇಕು.”

ಆತ ಒಪ್ಪಿದ. ತನ್ನ ಕೋಣೆಯತ್ತ ನಡೆದ.

ರಘು ಕೈಗೆ ಜೋಲುತಲೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಬಂದ. ಜಿರಲೆಗೋಲಿಯ ವಾಸನೆ ಹೊರಡುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತೆರೆದಾಗ ರಘುವಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅರಳಿದವು. ಮಡಚಿ ಇಡಲಾದ ಶರಟುಗಳು, ಪ್ಯಾಂಟ್‌ಗಳ ಸಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆತ ಹುಡುಕುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಅವನು ಮಂಡಿಯೂರಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಒಂದು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಶರಟ್ ಮತ್ತು ನಿಕರ್ ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟು ಆತನೆಂದ.

“ಸರಿಯಾಗುತ್ತದಾ ಅಂತ ನೋಡು.”

ನಂಬಲಾಗದ ಹಾಗೆ. ಅದನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿಯೂ ಹೊರಳಿಸಿಯೂ ನೋಡುತ್ತಾ ಅವನು ತುಸುಹೊತ್ತು ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಹೊಸ ಅಂಗಿ! ಒಮ್ಮೆ ಮೂಸಿ ನೋಡಿದ ಬಳಿಕ ಅವನು ಸಂದೇಹದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

“ಇದು ನನಗಾ?”

“ಸರಿಯಾಗುತ್ತದಾ ಎಂದು ನೋಡು.”

ಅವನು ಜಿಗಿದಾಡುತ್ತಾ ಒಳಗೆ ಹೋದಾಗ ಆತ ಗಮನವಿಟ್ಟು ವೇಷ ಬದಲಿಸತೊಡಗಿದ. ಲುಂಗಿ ಬದಲಿಸಿ ಹೊಸ ಧೋತ್ರ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡ. ನೀಲಿ ಗೀಟಿನ ಟೆರಲಿನ ಶರಟು ಧರಿಸಿದ. ಮುಖಕ್ಕೆ ಪೌಡರ್ ಪೂಸಿದ. ತೆಳುವಾಗ ತೊಡಗಿದ್ದ ಉದ್ದನೆಯ ಕೂದಲನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಗೊಳಿಸುವಾಗ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಬಿಳಿ ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಕಿತ್ತೆಸೆದ. ಚಿಕ್ಕ ಬಾಟಲಿ ತೆರೆದು ಪರ್ಫ್ಯೂಮ್ ಅನ್ನು ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಹನಿಸಿ ಶರಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಹಚ್ಚಿದ.

ಹೊಸ ಅಂಗಿ ತೊಟ್ಟು ಸೈನಿಕನ ಹಾಗೆ ಮಾರ್ಚ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದನು ರಘು. ಹಿಂದೆ ಕುಲು-ಕುಲು ನಗುತ್ತಾ ಶ್ಯಾಮಲೆ ಕೂಡಾ.

“ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ ಈ ಅಳತೆ ಹೇಗೆ ಅರಿತಿರಿ? ಶ್ಯಾಮಲೆ ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು.

“ಏಳು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗನ ಅಳತೆಗಳು ಅಂಗಡಿಯವನಿಗೆ ಗೊತ್ತು.”

ರಘು ಕಿಟಕಿ ಹತ್ತು ನಿಂತು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಚಿಕ್ಕ ಕನ್ನಡಿಯತ್ತ ವಾಲುತ್ತಾ, ಬಳುಕುತ್ತಾ ನೋಡುತ್ತಾ ತನ್ನ ಹೊಸ ವೇಷವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿ ಖುಷಿಪಡುತ್ತಾ ಇರುವನು.

ಶ್ಯಾಮಲೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ತೆರೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ಕುತೂಹಲದೊಂದಿಗೆ, ಆಸೆಯೊಂದಿಗೆ ಹುಡುಕಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡಾಗ ಆತ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ :

“ಏನಂತೆ?”

“ಸೀರೆಗಳೂ ಇವೆಯಲ್ಲಾ! ಯಾರಿಗೆ? ನಿಮ್ಮ, ಅತ್ತಿಗೆಗಾ?

ಆತ ಉತ್ತರ ಹೇಳದೆ ನಕ್ಕ.

“ನಾನೊಮ್ಮೆ ನೋಡಲೆ?”

ಆತ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದ.

ಅವಳು ಒಂದು ನೀಲಿ ಸೀರೆ ತೆಗೆದು ಮಡಿಕೆ ಬಿಡಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ ದೇವಿಯ ಕರೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಅಪರಾಧ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೊಂದಿಗೆ ಸೀರೆ ಮಡಚಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲೇ ಇರಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅವಳು ಒಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದಳು.

“ಶ್ಯಾಮಲಕ್ಕ ಭಾರೀ ಆಸೆ ಬುರುಕಿ, ಏನೇ ಕಂಡರೂ ತತ್ಕ್ಷಣ ಬೇಕು” ರಘು ಹೇಳಿದ : “ಅಮ್ಮ ಯಾವಾಗಲೂ ಜೋರು ಮಾಡ್ತಾರೆ.”

“ಅಕ್ಕ” ಎನ್ನುತ್ತೀಯಾ? “ಅತ್ತೆ” ಅಲ್ಲವೇನು?

“ಅತ್ತೆ, ಎಂದು ಕರೆಯೋದು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಕ ಎಂದೇ ಕರಿಬೇಕಂತೆ.”

ಒಳಗಡೆಯಿಂದ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸಿತು. ದೇವಿ ಶ್ಯಾಮಲೆಯನ್ನು ಗದರುತ್ತಿರಬಹುದು.

ಬಿಸಿಲು ಬಾಡುವ ಮುನ್ನ ಅವರು ಹೊರಟರು.

ರಘು ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಿರುವನು. ಶಾಲೆಯವರೆಗಿನ ಮಾರ್ಗದ ಬದಿಯ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವನು ಆತನಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದ. ನಾರಾಯಣನ್ ನಾಯರ್‌ನ ‘ಶ್ರೀ ಭೂತ ವಿಲಾಸಂ ಹೋಟೆಲ್’ ಉಸ್ಮಾನ್‌ನ ಬೀಡಾ ಅಂಗಡಿ, ಕೈಮಗ್ಗದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮಾರುವ 57ನೇ ನಂಬರ್ ಸೊಸೈಟಿ. ಅದರ ಅಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಇದ್ದಲಿನಿಂದ ಬರೆಯಲಾದ ತವರದ ಫಲಕ - ನವ ಕೇರಳ ಕಲಾ ಸಮಿತಿ.

ಚಹಾ ಗಲಬರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಯುವಕ ದಳಿಗಳ ಸಂದಿಗುಂಟ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ, ಆತನತ್ತ ಬೆರಳು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಮುದುಕನೊಡನೆ ಏನೋ ಹೇಳಿದ. ಮುದುಕ ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಣಿಸುತ್ತಾ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಗುವುದು ಕೇಳಿಸಿತು.

“ಬೇಗ ನಡಿ.” ಆತ ರಘುವಿಗೆ ಹೇಳಿದ.

ಬೀಡಾ ಅಂಗಡಿಯ ಸಮೀಪ ತಲುಪಿದಾಗ ರಘು ಹೇಳಿದ :

“ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ಪೊಲೀಸರು ಬಂದಿದ್ದರು. ನಾವು ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಬರುವಾಗ ಒಂದು ಜೀಪಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಷ್ಟು ಪೊಲೀಸರು ಬಂದು ಫಟ್ ಫಟ್ ಅಂತ ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಾರಿದರು. ನಾನು ಹೆದರಿದ್ದೆ. ನಾವು ಓಡುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಸೊಸೈಟಿಯ ಜಗಲಿ ಹತ್ತಿ ನಿಂತುಕೊಂಡೆವು. ಅವರು ಉಸ್ಮಾನ್‌ನ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದಷ್ಟು ಶರ್ಟ್ ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಆತನನ್ನು ಜೀಪಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಸಿ ಸ್ಟೀಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಅವನು ಜೀಪ್ ಭರನೆ ದೌಡಾಯಿಸುತ್ತ ಹೋದ ಮಾರ್ಗ ತೋರಿಸಿದ. ಹೊರಕಟ್ಟೆಯ ಬಳಿ ತಲುಪಿದಾಗ ಎಡಕ್ಕೆ ಬೆರಳು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ರಘು ಹೇಳಿದ :

“ಹೋಗ್ಬೇಕಾದದ್ದು ಆ ಕಡೆಗೆ.”

ಹೊರ ಬಯಲುಗಳ ಮಧ್ಯದ ಗುಂಟ ನಡೆದು ಸವೆದ ದಾರಿ, ಇಬ್ಬದಿಗಳಲ್ಲೂ ಸೋಗೆ ಹೊದಿಸಲಾದ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮನೆಗಳು.

ರಘುವಿಗೆ ಆ ದಾರಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆನಿಸಿತು. ಅವನು ಮೌನವಹಿಸಿದ.

“ರಘು ಹಿಂದೆ ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲವಾ?” ಆತ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

“ಒಂದುದಿನ ಹೋಗಿದ್ದೆ” ರಘು ಹೇಳಿದ.

ಅಮ್ಮಾ ಮತ್ತು ಶ್ಯಾಮಲಕ್ಕನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಜಾತೆಗೆ ಹೋದಾಗ...

“ಅದೆಲ್ಲಾ ನೆನಪಿದೆಯಾ?”

“ಇಲ್ಲೆ ಮತ್ತೆ. ಅಂದು ಗುಡ್ಡದ ಸಂದಿಗುಂಟ ಸೂರ್ಯ ಬೀಳೋದನ್ನು ನೋಡಲು ಅಮ್ಮ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೆ ಅಮ್ಮ ಅವಸರಪಡಿಸಿದ್ದು. ಕತ್ತಲಾದ ಭಯವಾಗುತ್ತೆ ಅಂತ.”

ತುಂಬಾ ನಡೆದಿರಬೇಕು. ಬಿರುಕು ಬಿದ್ದ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಜೆ ಬಿಸಿಲು ದಣಿದು ನಿಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ಲಾರಿಯ ಗಾಲಿಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಹೊಸಕಲ್ಲುಟ್ಟು ಆಕಾರ ಕಳಕೊಂಡ ರಸ್ತೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಜಲ್ಲಿಕಲ್ಲುಗಳು ರಾಶಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದೆ. ಗದ್ದೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಅಡ್ಡಾಡಿಯಾಗಿ ಹರಿಯುವ ತೋಡಿನ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಹಾಕಲಾದ ತೂಬು ಸೇತುವೆಯ ಮೇಲೆ

ರಘು ನಿಂತುಕೊಂಡ.

“ರಘೂ ಕಾಲು ನೋಯುತ್ತಿದೆಯಾ?” ಆತ ಕೇಳಿದ.

“ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಗುಡ್ಡದ ತನಕ ತಲ್ಪಬಹುದು.”

“ದಾರಿ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ?”

ರಘುವಿಗೆ ಏಳು ವರ್ಷದವನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿದೆ.

“ದಾರಿ ಇದೇನೇ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಇರೋದು ಒಂದೇ ದಾರಿ ಒಂದಷ್ಟು ಮುಂದು ಒಂದು ಹಾಳು ಬಾವಿ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿದರೆ ಸುಮಾರು ಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕವೇ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ.”

ತಿರುವು ದಾಟಿದಾಗ ಏರು ಕಾಣಿಸಿತು.

ಕೆಂಪಗಿನ ಗುಂಟು ಕಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಂದ ಕಾಲಿರಿಸುತ್ತಾ ಆತ ನಡೆಯುವಾಗ ರಘು ಓಡುತ್ತಾ ಹತ್ತಿದ.

“ರಘೂ ಮೆಲ್ಲಗೆ... ಉರುಳಿ ಬೀಳಬಹುದು.”

ಅದಕ್ಕೆ ದೊರೆತ ಉತ್ತರ ಮೇಲಿನಿಂದ ಒಂದು ನಗೆಯಾಗಿತ್ತು.

ತೇಕುತ್ತಾ ಆತ ಏರು ಹತ್ತಿದಾಗ ರಘು ಹಾಳು ಬಾವಿಗೆ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹೆಕ್ಕಿ ಎಸೆಯುವುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ದಪ್ಪಗೆ ಬೂಷ್ಟು ಹಿಡಿದಿರುವ, ದಪ್ಪ ಪೊದೆಗಳು ಅವರಿಸಿರುವ, ಆಳ ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಹಾಳು ಬಾವಿ.

ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದ.

“ಬಾ, ಹೋಗುವಾ,” ಆತನಂದ : ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ ನೋಡೋಕಾದ್ರೆ ಬೇಗ ನಡೀಬೇಕು.

ಆತ ಅವಸರಪಡುತ್ತಾ ನಡೆದ. ರಘು ಆತನನ್ನು ದಾಟಿ ಓಡುತ್ತಾ ಮೇಲೆ ಹೋದ. ಆತ ಏರು ಹತ್ತಿ ಗುಡ್ಡದ ನೆತ್ತಿ ತಲುಪಿದಾಗ ರಘು ಒಂದು ಬಂಡೆಗೆ ನಿಂತು ಕೈ ಬೀಸುತ್ತಾ ಇದ್ದ. ಆತ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ.

ಕೆಳಗೆ ತೆಂಗಿನ ಶಿಖರಗಳಾಚೆ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದು ಸಾಗುವ ಚಿಕ್ಕ ಹೊಳೆ. ಹೊಳೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಪಡುವಣ ಗುಡ್ಡಗಳ ಸಂದಿಗುಂಟ ಕೆಳಗೆ ಜಾರುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯ.

ಆತ ಒಂದು ಕೆತೆ ಹೇಳತೊಡಗಿದ :

“ಹಿಂದೆ, ಅಂದರೆ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ, ಪಾಂಡವಪುರ ಮತ್ತು ಅದರ ಸುತ್ತಣ ಊರುಗಳು ದೊಡ್ಡ ಒಂದು ಅರಣ್ಯವಾಗಿತ್ತಂತೆ. ಅದರ ಆಚೆ ತುದಿಯಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ತೀರಾ ಅನಾಗರಿಕರಾಗಿದ್ದರು. ಪರಸ್ಪರ ಹೊಡೆದಾಡುತ್ತಾ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ತಂದು ಸುಟ್ಟು ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಈ ಅನಾಗರಿಕರು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತುಸು ಸುಧಾರಿಸಿದ್ದ “ನಾಗರಿಕರು” ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಡನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿದು ಗೋಧಿ ಮತ್ತು ಜೋಳದ ಕೃಷಿ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಕ್ರಮೇಣ ಅನಾಗರಿಕರೂ, ನಾಗರಿಕರೂ ಬೆರೆತು ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಿಶ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಅವರ ಸಂತತಿಗಳ ನರಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾಗರಿಕರ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕರ ಸಮಿಶ್ರ ರಕ್ತ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ

ಅವರು ನಾಗರಿಕರ ಹಾಗೂ ಅನಾಗರಿಕರ ಹಾಗೆ ಜೀವಿಸತೊಡಗಿದರು.

“ಹೀಗಿರಲು ತೆಂಕಣದ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಒಬ್ಬ ಸ್ವಾಮಿ ಬಂದ. ಉದ್ದನೆಯ ಸಿಕ್ಕು ಗಟ್ಟಿದ ನರೆತ ಕೂದಲು, ನರೆತ ಗಡ್ಡ, ಹಣೆ ತುಂಬಾ ವಿಭೂತಿ, ಅಪೂರ್ವ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಮುಖ, ಕೆಮ್ಮಣ್ಣಿನ ರಸೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುದಿ ಅಶ್ವತ್ಥಮರ ಇದ್ದಿತು. ಅದರ, ಅಗಲಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ದಪ್ಪಗಿನ ಬೇರುಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪೀಠ ಹಾಕಿ ಸ್ವಾಮಿ ಆಸೀನನಾದ. ಹಗಲಿಡೀ ಸ್ವಾಮಿ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಮುಸ್ಸಂಜೆಯಾಗುವಾಗ ಅಶ್ವತ್ಥದ ಕೊಂಬೆ ಮೇಲೆ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿದ್ದು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವ ಬಾವಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಲನೆ ಕಾಣಿಸತೊಡಗುವಾಗ, ಸ್ವಾಮಿ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಸ್ವಾಮಿ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಾ ದೊಡ್ಡ ಒಂದು ಜನಸಂದಣಿ ಅಶ್ವತ್ಥದ ಸುತ್ತಲೂ ದಟ್ಟಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವಾಗ ಯಾರ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಮೊದಲ ನೋಟ ಬೀಳುತ್ತದೋ ಆತನನ್ನು ಕೈಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ ಹತ್ತಿರ ಕರೆಯುವನು. ಆತ ಮಂಡಿಯೂರಿ ಬಗ್ಗಿ ನಿಂತಿರಲು ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಯಿರಿಸಿ ಆತನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗುವನು. ಈ ಜನ್ಮದ ಕಟ್ಟುಗಳ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸ್ವಾಮಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಬಳಿಕ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಯಾವುದೋ ಅಜ್ಞಾತವಾದ ರೂಪಗಳತ್ತ ಒಯ್ದು ಬಂಧಿಸುವನು. ಈ ಜನ್ಮದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೂ ಸ್ವಾಮಿ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದ. ಯಾರಿಗೂ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ನಂಬದಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭ್ರಮೆಗೊಳಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಸ್ವಾಮಿ ಹೇಳುವ ಕತೆಗಳು.

“ಸ್ವಾಮಿಯ ಹೆಸರು ಹಳ್ಳಿಯ ಎಲ್ಲೆ ದಾಟಿ ದೂರದ ಊರುಗಳಿಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು.

ಹತ್ತಿರದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ದೂರದ ವಿವಿಧ ಊರುಗಳಿಂದ ಕೂಡ ಭಕ್ತರು ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದರು. ಸ್ವಾಮಿಯ ಒಂದು ನೋಟಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ದಿನಗಟ್ಟಲೆ ಕಾಯುತ್ತಾ ಕಳೆದರು. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಅದು ಕೈಗೂಡದೆ ಅವರು ಹತಾಶರಾಗಿ ಮರಳಿ ಹೋದರು. ಆದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ತಡಮಾಡದೆ ಪುನಃ ಮರಳಿ ಬಂದರು.

ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಒಬ್ಬ ಅಮಿಶ್ವಾಸಿ ನಾಗರಿಕ ಸ್ವಾಮಿಯೊಡನೆ ಹೇಳಿದ : “ಸ್ವಾಮೀ, ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಸರಿಯೇ, ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೇನೆ. ಆದರೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯತ್ವವಿದೆಯೆಂದು ಒಪ್ಪಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕೂಡ ಹೇಳಲು ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕು.” ಆಗ ಸ್ವಾಮಿ ನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ “ನಾನು ದಿವ್ಯತ್ವವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮಗನೇ. ಅನಗತ್ಯವಾದ ಪ್ರಭಾವಳಿಯನ್ನು ನನಗೆ ಆರೋಪಿಸಬೇಡ. ಆದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯ ನೆನಪಿರಲಿ. ಕಾಲ ಮಹತ್ತಾದ ಒಂದು ಮುಂದುವರಿಕೆ. ಭೂತದಿಂದ ವರ್ತಮಾನದ ಮೂಲಕ ಭವಿಷ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ ಅದು. ಅದನ್ನು ತುಂಡರಿಸುವ ಹಕ್ಕು ನನಗಾಗಲಿ, ನಿನಗಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಭವಿಷ್ಯ ಕೇವಲ ಒಂದು ಕುತೂಹಲ, ಅಷ್ಟೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಭೂತದಲ್ಲಿ ಅರಸು. ಬಳಿಕ

ವರ್ತಮಾನದ ಮೂಲಕ ಮುಂದೆ ಸಾಗು.”

“ಆಮೇಲೆ ಒಮ್ಮೆ, ಒಂದು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲಿನ ದಟ್ಟ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರಿಸುತ್ತ ಸ್ವಾಮಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ನಡುಗಿಸುವಂಥ ಒಂದು ಭವಿಷ್ಯ ನುಡಿದರು:

“ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನಾಹುತ ಸಂಭವಿಸಲಿದೆ. ನಿಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ನಷ್ಟವಾಗುವುದರಲ್ಲಿದೆ... ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ನಿಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕೂಡಾ ಅಪಾಯ ತಟ್ಟಲಿದೆ.

“ಅದು ಸ್ವಾಮಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯ ಭವಿಷ್ಯವಾಣಿಯಾಗಿತ್ತು.”

ರಘುವಿಗೆ ಯಾವುದೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಬಾಯಗಲಿಸಿ ಕುಳಿತಿರುವನು.

“ಆಮೇಲೆ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಏನಾಯ್ತು?” ಅವನು ಕೇಳಿದ.

“ಆಗುವುದೇನು?” ಅಂತ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ.

“ಒಂದು ದಿನ ಕೆಲವು ಯಂತ್ರಗಳ ಸಹಿತ ಒಂದಷ್ಟು ಬಿಳಿಯರು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದರು.

ಅವರು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಡೇರೆ ಹೂಡಿದ್ದರು. ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಿದರು. ಆ ಕಂಪು ತ್ವಚೆಯ ವಿಚಿತ್ರ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಊರವರು ದಂಗಾದರು. ಅವರ ತೀಕ್ಷ್ಣ ನೋಟಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಿ, ಅನಾವೃತ ಎರೆಯ ಹಳ್ಳಿ ಹುಡುಗಿಯರು ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಅಪಿತುಕೊಂಡರು. ಮಾನಗೇಡಿ ಗಂಡಸರು ಆ ಬಿಳಿಯರು ಎಸೆದು ಕೊಟ್ಟ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಹೊಳಪಿಗೆ ಮನಸೋತು ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅವರ ಡೇರೆಗೆ ಒಯ್ದು ನಜರೊಪ್ಪಿದರು... ಆ ದೊರೆಗಳು ನಿತ್ಯವೂ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರು. ಮುಸ್ಸಂಜೆಗೆ ಮುನ್ನ ಬೆವರಿನಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ದಣಿದು ಮರಳಿ ಬರುವರು. ಅವರು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಊರವರಿಗೆ ಯಾವ ಗ್ರಹಿಕೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಕಾಡುಗಣಿಸುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋದ ಕೆಲವರು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದರು. ದೊರೆಗಳು ಅರಣ್ಯದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಂಡ ತೋಡುತ್ತಿರುವರೆಂದು; ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ತೋಡುವ ಆಳವಾದ ಹೊಂಡ ಒಂದು ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಿರುವಲ್ಲಿ ದೊರೆಗಳು ಕಂಟ್ರಿ ಸಾರಾಯಿ ಕುಡಿದು ಮತ್ತರಾಗಿ ಡೇರೆಯ ಹೊರಗೆ ತೆಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ನಗ್ನ ನೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಊರವರು ಕಂಡರು. ಅವರು ಗಲಿಬಿಲಿಯೊಂದಿಗೆ, ದೂರದಿಂದ ಆ ಗದ್ದಲವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಗಮನಿಸಿದ್ದರಷ್ಟೇ. ದೊರೆಗಳು ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವತ್ತು ಕಾಣ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಆದರೂ ಅದರ ಒಳಿತು ಕೆಡುಕುಗಳ ಕುರಿತು ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ದಿನಗಳೆದಂತೆ ಆ ದೊರೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಬೇರೆಯೇ ದೊರೆಗಳು ಬಂದರು. ಕಪ್ಪು ಮೈಯ, ಕಪ್ಪು ಪ್ಯಾಂಟು ತೊಟ್ಟ ಹೊರನಾಡಿನವರು ಬಂದರು. ಧೂಳು ಹಾರಿಸುತ್ತಾ ಜೀಪುಗಳು ಬಂದವು. ಲಾರಿಗಳು ಬಂದವು. ಕ್ರಮೇಣ ಅವರು ಆ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಡಿದು ಬೆಂಕಿಯಿಟ್ಟರು. ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ ಆಗಾಗ ಗುಂಡು ಸಿಡಿದ ಸದ್ದು ಮೊಳಗಿತು. ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ದೊರೆಗಳ ಬಂದೂಕಿನ ಗುಂಡುಗಳಿಂದ ಮೃಗಗಳಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪಾಪ, ಮನುಷ್ಯರು ಮಾತ್ರ ಅವರ ಪಾದ ನೆಕ್ಕುತ್ತ ಗುಲಾಮರುಗಳಾಗಿ ಬದುಕಿದರು.”

“ದೊರೆಗಳ ವಶ ಭಾರೀ ಬಂದೂಕುಗಳಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲ?”

ರಘು ಕೇಳಿದ.

ಆತ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದ.

“ಆ ಬಂದೂಕುಗಳ ಮುಂದೆ ಊರವರು ಜಿಗಣೆಗಳ ಹಾಗೆ ಮುದುಡಿಕೊಂಡರು. ದೊರೆ ಮಂದಿ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಒಳಗೆ ಹೊಕ್ಕರು. ಗಂಡಸರನ್ನು ಎಳೆದು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಮರಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದರು. ಅವರ ಹೆಂಗಸರು, ಮುಂದೆ ಬೆಣಚು ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಕೆಂಚನೆಯ ಕೂದಲುಗಳೂ ಇರುವ ಕೊಬ್ಬಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತರು. ಅರಣ್ಯದ ಆಚೆ ತುದಿಯಲ್ಲಿ, ದೊರೆಗಳು ತೋಡಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಬಹಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡಗಳು ತಲೆಯೆತ್ತಿದವು. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಚಿಮೀಣಿಗಳು ತಲೆಯೆತ್ತಿದವು. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ವಾಸಿಸಲು ಕಾಲನಿಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡವು. ಹೀಗೆ ಪಾಂಡವಪುರ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಅಂದಿನ ಸಮಿಶ್ರ ರಕ್ತ ತೆಳ್ಳಗಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡದ್ದು ಪಾಂಡವಪುರದ ಈಗಿನ ಪೀಳಿಗೆ.”

ರಘು ಈಗಲೂ ಕಣ್ಣರಳಿಸಿ ಕುಳಿತಿರುವನು. ಆತನಿಗೆ ನಗೆ ಬಂತು. ಈ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕನೊಡನೆ ಪಾಂಡವಪುರದ ಚರಿತ್ರೆ ಹೇಳುವುದೆ?

ಆತ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.:

“ರಘೂ, ನಿನಗೆ ಪಾಂಡವಪುರದ ಕತೆ ಇಷ್ಟವಾಯ್ತು?”

“ಹೌದು.” ರಘು ಕೇಳಿದ : “ಅಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ದೊರೆ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರಾ?”

“ಇಲ್ಲ... ಇಲ್ಲ. ಅ ಪ್ರಪ್ಪಟ ದೊರೆಗಳೆಲ್ಲ ಎಂದೂ ಹೊರಟುಹೋದರಲ್ಲ? ಆದರೆ, ಅವರ ಬದಲಿಯಾಗಿ ದೇಶೀ ದೊರೆಗಳಿದ್ದಾರೆ.”

“ಅವರೂ ದೊರೆಗಳ ಹಾಗೇ ಇದ್ದಾರಾ?”

“ಇದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರಾಗಿ, ಅಂಥವರ ತ್ವಚೆ ಮಾತ್ರ ಕಪ್ಪಾಗಿರುತ್ತದೆ.”

“ಪಾಂಡವಪುರದ ಕುರಿತು ಇನ್ನೊಂದು ಕತೆಯಿದೆ. ಒಬ್ಬಳು ಹೆಣ್ಣಿಗೋಸ್ಕರ ಜಗಳ ಮಾಡಿ ನಾಶ ಹೊಂದಲು ಹೊರಟ ಐವರು ಸೋದರರ ಕತೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳ್ತೇನೆ.”

ಕೆಲ ಹೊತ್ತು ಕಳೆದ ಬಳಿಕ, ಪಡುವಣದ ಗುಡ್ಡಗಳು ದಿಡೀರನೆ ಕಪ್ಪಿಟ್ಟಾಗ, ಮರಗಳ ಸಂದಿಗುಂಟು ತುಸು ತಣ್ಣಗಿನ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿ ಬರತೊಡಗಿದಾಗ, ಆತ ರಘುವಿನ ಅಂಗೈಯನ್ನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅಮುಕುತ್ತಾ ಕೇಳಿದ :

“ರಘು ನನ್ನ ಜೊತೆ ಬರ್ತೀಯಾ?”

“ಎಲ್ಲಿಗೆ?” ಆತನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ ನೆಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ರಘು ಕೇಳಿದ.

“ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ.”

“ಅಪ್ಪನ ಬಳಿಗೆ, ಹೌದೆ?”

ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಶಂಕಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಆತನೆಂದ :

“ಹೌದು.”

“ಅಮ್ಮನೂ ಬರುವರೆ?”

ಆತ ಹುಂಚುಟ್ಟಿದ.

ರಘುವಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅಗಲವಾದವು.

ಆಕಾಶದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ ನೆಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವನು ಏನನ್ನೋ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವನು.

ಮುಖತಃ ನೋಡಿದರದ ಅಪ್ಪನ ಕುರಿತು. ಪಾಂಡವಪುರವೆಂಬ ಮಾಯಾನಗರಿಯ ಕುರಿತು.

ಅವನು ಕೇಳಿದ :

“ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲೇ ಏನು ಪಾಂಡವರೆಲ್ಲ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರೋದು?”

“ಹೌದು.”

ಭೀಮನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ ನೀವು? ಈ ಗುಡ್ಡದಂಥ ತಲೆ, ಪೊಟ್ಟು ಬಾವಿಯಂಥ ಬಾಯಿ, ತೆಂಗಿನ ಮರದಂಥ ಕೈಗಳೆಲ್ಲ, ಇವೆಯೆ ಭೀಮನಿಗೆ?

“ಹುಂ.”

“ಬಕನನ್ನು ಕೊಂದದ್ದು ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲೇನು?”

“ಹುಂ.”

“ಮಾಮ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ ಬಕನನ್ನು ಕೊಲ್ಲೋದು?”

“ನಾನಾಗ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿದ್ದೆ.”

“ಆಹಾ! ಎಷ್ಟೊಂದು ಗಮ್ಮತ್ತಾಗಿರುತ್ತೆ. ಬಕ ಊಟ ಮಾಡೋದನ್ನು ನೋಡಲು, ದೊಡ್ಡ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಒಂದೊಂದು ಉಂಡೆ. ಒಂದು ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿ ತುಂಬ ಅನ್ನ ತಂದರೆ ಬಕ ಒಮ್ಮೆಯೇ ಅದನ್ನು ಹೊಡೆದುಬಿಡ್ತಾನೆ.”

“ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನಿನಗೆ ಯಾರು ಹೇಳಿದ್ದು?”

“ಶ್ಯಾಮಲಕ್ಕ. ತಿನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳೋದೆಂದರೆ ಶ್ಯಾಮಲಕ್ಕನಿಗೆ ಭಾರೀ ಖುಷಿ.”

ಆಮೇಲೆ, ಸುಮಾರು ಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ ಮಬ್ಬು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲೇ ಗುಡ್ಡದ ಇಳಿಜಾರನ್ನಿಳಿದು ರಘುವಿನ ಪುಟ್ಟ ಕೈಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಅಂಗೈಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಆತ ಹೇಳತೊಡಗಿದ :

ರಘೂ, ನೀನು ಯಾಕೆ ಅಪ್ಪನನ್ನು ಕಾಣುವುದು? ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವಾದರೆ? ಇಷ್ಟವಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಹಿಂದೆಯೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತೆ? ನಿನ್ನನ್ನು ಹೆರುವ ಮೊದಲೇ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಒಬ್ಬಂಟಿಯನ್ನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಹೋದವನು ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪ. ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆತ ಕಂಡೂ ಕಾಣದಂತೆ ಇದ್ದು ಬಿಟ್ಟರೆ? ಅವನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಇರುವುದಾದರೆ? ಸ್ವಂತ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಇಲ್ಲದ ಅಪ್ಪನನ್ನು ಯಾರು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ಅಪ್ಪಾ! ಎಂದು?”

ಆಮೇಲೆ ಯೋಚಿಸಿದ. ಈ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಒಂದು ಭೂತಕಾಲ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ಇವನಿಗೆ ಇರುವುದು ಭವಿಷ್ಯವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ? ಅಂದಮೇಲೆ ಯಾಕೆ ಒಂದು

ಭೂತಕಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಇವನ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಬೇಕು?

ಅವನ ಕೂದಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಬೆರಳಾಡಿಸುತ್ತಾ ಆತ ಮುಂದುವರಿಸಿದ :

“ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ, ಕಾಲನಿಯಲ್ಲೇ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲ್ ಇದೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಹಾಗೇನೂ ಅಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ಸ್ಕೂಲ್ ಅದು. ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಯೂನಿಫಾರಂ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಮಕ್ಕಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಕಲಿಸುವುದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಳೆದಾಗ ನೀನು ಕೂಡ ದೊರೆಗಳ ಹಾಗೆ ರಣ, ರಣ ಅಂತ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಿ.”

ರಘು ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿದ.

“ದೊರೆಗಳ ಹಾಗೆ ದೊಡ್ಡ ಬಂದೂಕಿನಿಂದ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಲೂ ಕಲಿಸ್ತಾರಾ?”

ಆತ ಅದು ಕೇಳಿಯೂ ಕೇಳದಂತೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದ :

“ಆ ಸ್ಕೂಲ್‌ನ ಕಲಿಕೆ ಮುಗಿದಾಗ ಎರಡು ಮೈಲುಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲೇ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಇದೆ. ಸ್ಕೂಲ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಬರಲು ಸ್ಕೂಲ್ ವತಿಯಿಂದಲೇ ಬಸ್ ಇದೆ.

ಸ್ಕೂಲ್ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಕಾಲೇಜ್. ಹಾಗೆ ಕಲಿತು, ಕಲಿತು ದೊಡ್ಡ ಜನ ಆದಾಗ ಸೂಟು, ಟೈ, ದೊಡ್ಡ ಸರಕಾರಿ, ಕಾರು ಬಂಗಲೆ.

ಆತ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ. ಪಂಚಾಯತ್ ದೀಪದ ಮಬ್ಬು ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡ ಹಾದ ಕಪ್ಪೆಗೆ ಕಲ್ಲೆಸೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ರಘು.

ಆತ ತುಸು ಹತಾಶೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ :

“ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿತೆ?”

“ಹುಂ.”

“ಏನು ಕೇಳಿದ್ದು?”

“ಹಸಿರು ಬಸ್ ಹತ್ತಿ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗೆ ಹೋಗುವುದು ಅಂತ.”

“ಹೌದು. ಅದೇನೇ. ನೀನು ನನ್ನ ಜೊತೆ ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿಯಲ್ಲ?”

ರಘು ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ತಿರುವು ದಾಟಿ ಹೊರಕಟ್ಟೆಯ ಪಕ್ಕದ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಗೆ ತಲುಪಿದಾಗ ರಘು ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತಾ ಕೇಳಿದ:

“ಅಮ್ಮಾ, ಶ್ಯಾಮಲಕ್ಕ, ಅಜ್ಜಿ - ಎಲ್ಲರೂ ಬರ್ತಾರಾ?”

ಈಗ ಮಾತ್ರ ಅಳುಕದೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯ್ತು ಆತನಿಗೆ.

“ಖಂಡಿತ, ಬರ್ತಾರೆ?”

ಎಂಟು :

ಆತ ನಿರ್ದೇಶನ ಬಾರದೇ ಚಾಪೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೊರಳಾಡುತ್ತ ಮಲಗಿದ. ತಿಂಗಳ ಬೆಳಕಿರುವ ರಾತ್ರಿ. ಕಿಟಕಿಯ ಮೂಲಕ ಚುಕ್ಕಿಗಳು ಅರಳಿರುವ ತಿಳಿ ಬಾನು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆವ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸಿತು.

ಆತ ಅಚ್ಚರಿಪಡುತ್ತ ನೋಡಿದ - ದೇವಿ.

ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಎದ್ದು ಕುಳಿತು ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೊಳೆಯದೆ, ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅವಾಕ್ಯಾಗಿದ್ದು, ಆತ ಹೇಳಿದ.

“ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.”

ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕವಷ್ಟೆ ನೆನಪಾದದ್ದು ಈ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಕುಳಿತಿರಲಿಕ್ಕಿರುವುದು ಒಂದು ಮಂಚ ಮಾತ್ರವೆಂದು.

ಅದು ಕೇಳಿಯೂ ಕೇಳಿಸದಂತೆ, ದೇವಿ ಒಂದು ಬದಿಗೆ ಸರಿದು ನಿಂತುಕೊಂಡಳು. ಗೋಡೆಗೆ ತಗುಲಿಸಲಾದ “ಶೇಡ್”ನಿಂದ ಆತನ ಮುಖದ ಮೇಲೆಯೇ ಬೆಳಕು ಬೀಳುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅವಳಾದರೂ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಳು. “ಭಸ್ಮನಾಮದ” ಕೆಳಗೆ ಅವಳ ಮುಖದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲು ಆತನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

“ನಾನು ಬಂದದ್ದು ಒಂದು ವಿಷಯ ಕೇಳಲು.”

ಅವಳ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ದಾರ್ಡ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ಆತನಿಗೆನಿಸಿತು. ಅವಳು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಆತ ಕಾದು ಕುಳಿತ.

“ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಬೇರಾವ ದಾರಿಯೂ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ. ನೀವು ಯಾಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಹೇಗೆ ಈ ಮನೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದೀರಿ? ಏನು ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ?”

ಒಂದು ಆಸ್ಪೋಟದ ಹಾಗೆ ಪುಂಖಾನುಪುಂಖವಾಗಿ ಒಂದಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಆತನ ಮುಖದತ್ತ ಬಿಸುಟ ಬಳಿಕ ಅವಳು ತೇಕುತ್ತ ಗೋಡೆಗೊರಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು.

ಆತ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳದೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ, ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ನಗೆಯಾಡಿದ. ಆತನಿಗೆ ಆ ನಗೆಯಾಡಲಿಕ್ಕಷ್ಟೇ ತೋಚಿದ್ದು.

ಅವಳೆಂದಳು :

“ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗ್ತಾ ಇಲ್ಲ.”

“ನಿಮ್ಮನ್ನು ನನಗೆ ಕೂಡ.”

“ನಾನು ನಿಮಗೆ ಯಾವ ಕೆಡುಕೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ? ಮತ್ತೇಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಹೀಗೆ ಕಾಡ್ತೀರಾ? ಅವತ್ತು ಮೊದಲ ಬಾರಿ ನೀವು ಹಾಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದ್ದಾಗ ನಾನಂದ್ಯೊಂಡೆ ನೀವು ತಮಾಷೆ ಹೇಳ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅಂತ. ಮತ್ತೂ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಅದನ್ನೇ ಆವರ್ತಿಸಿದಾಗ ನನ್ನಲ್ಲಿ ತುಸು ಸಂದೇಹ ಮೂಡಿದ್ದರೂ ಮರುದಿನ ಬೆಳಗಿನ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಸ್ಥಳ ಬಿಡುವಿರಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಸಮಾಧಾನ ತಾಳಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಹೋಗದೆ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಂಗಿದ್ದೀರಿ. ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಿಳಿಯ ಹಾಗೆ ಈಗಲೂ ಉರುಹೊಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೀರಿ...”

ಶಬ್ದ ತಡವರಿಸದಿರಲು ಅವಳು ಹೆಣಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಆತನಿಗೆನಿಸಿತು.

ಶಾಂತವಾದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಆತನೆಂದ :

“ನಾನು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನೀವು ಈತನಕ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಹೋಗ್ತೇನೆ. ನಾಳೆ ಬೆಳಗಿನ ಗಾಡಿಗೇನೇ. ಅಲ್ಲವಾದರೆ ಈ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ.”

ಉತ್ತರಕ್ಕಾಗಿ ಆತ ಕಾದು ಕುಳಿತ.

ಅವಳು ಫಕ್ಕನೆ ಏನೂ ಹೇಳಲು ಹವಣಿಸಿದಳಾದರೂ ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ತ್ವರೆಯಿಂದ ನುಂಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ಆತ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ನಿಡುಸುಯ್ದ.

ತುಸು ಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ ಸೋತ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳೆಂದಳು :

“ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಿನ್ ನನ್ನನ್ನು ತೊರೆದು ಹೋದಾಗ ನಾನು ಸೋಲಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಾರಣಕರ್ತಳು ನಾನೇ ಎಂದು ನನ್ನ ತವರಿನವರು ಕೂಡ ಆರೋಪಿಸಿದಾಗಲೂ ನಾನು ಸೋಲಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೂ ಕಾಲ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಲೇ ಕಳೆದೆ. ಒಬ್ಬ ಮಗನನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದೆ. ನನ್ನ ಕಷ್ಟ ಕೋಟಲೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಯಾವತ್ತೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ನರಳಿದರೂ ನನಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರುತ್ತದಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಭ್ರಮಿಸಿದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಒಂದಿಷ್ಟು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಇದೋ ನೀವು...”

ತನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಿಬಿಡಬಹುದೇನೋ ಎಂದು ಆತ ಹೆದರಿದ. ಬಳಿಕ ಸ್ವತಃ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತ ಹೇಳತೊಡಗಿದ :

“ನೋಡಿ. ಗಾವುದಗಳ ಆಚೆಗಿರುವ ಪಾಂಡವಪುರವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ನೆನಪುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನೆನಪುಗಳ ನವುರಾದ ರಂಗಿನ ಪದರುಗಳ ಜತೆಯಲ್ಲೇ ಆಕೃತಿಯೂ ಬಣ್ಣವೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಪಟ್ಟಣ, ಅದು. ಬೆಲೆಬಾಳುವ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿ ತೆರೆಸಲು ಹೆಣಗಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ನಾನು. ಒಂದಕ್ಕೆ ಊದಿ ಉಸಿರುಕೊಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ಅರಿವು ಮೂಡಿ ಪಸರಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿ, ಪುನಃ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಚದುರಿಸಿ, ಬೇರೆ ಯಾವುದೋ ಕಾಣದ, ಅರಿಯದ, ಆಕೃತಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ.”

ಒಂದು ಕ್ಷಣ ವಿರಮಿಸಿದ ಆತ ಪುನಃ ಹೇಳತೊಡಗಿದ :

“ಈಗ, ನಿಂದೆ ಬಾರದೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೊರಳಾಡುತ್ತ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಕುರಿತೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ - ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಕುರಿತು. ಅದರ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ದೂರಂತೂ ಇದೆಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಪುರಾವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ನಾನಿದಕ್ಕೆ ವ್ಯರ್ಥಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ... ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಿನ ದುರ್ಗದೇಗುಲಕ್ಕೆ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋದ ನೆನಪಿದೆಯೇ ನಿಮಗೆ? ಅದು ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದ ಯಾವುದೋ ವಿಶೇಷ ದಿನದಲ್ಲಾಗಿತ್ತು. ಕುದುರೆಯ ಗೊರಸುಗಳು ತಾಳಬದ್ಧವಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಮೆದುಮೆತ್ತಗಿನ ಆಸನಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೈಗೆ ಮೈ ಒತ್ತಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದೆವು. ಒಂದು ಹಗಲುಗನಸಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂಗಲ್ಲಿನಿಂದ ಗೀಚಿದಂಥ ಅನೇಕ ಸಲ ಮಾಸಿ ಹೋದ ಹಾಗೂ ಮೂಡಿ ಬಂದ, ಒಂದು ಕೆಂಪಗಿನ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಈಗಲೂ ನನ್ನ

ನೆನಪಿನಲ್ಲಿದೆ. ಅಂದು ನೀವು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡದ್ದು ಒಂದು ಕೆಂಪು ಸೀರೆ. ಬೈತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಧೂರ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಒಂದು ಕುಂಕುಮ ತಿಲಕ ಇದ್ದಿತ್ತು. ದೇವಿಯೊಡನೆ ಏನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಿರಿ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ನೀವು ಮೊದಲು ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ತುಸು ನಾಚಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಒಬ್ಬ ಬಲಿಷ್ಠನಾದ, ಗಂಡಸುತನವಿರುವ, ಮಗನಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನೆಂದು. ವಿಶೇಷ ದಿನವಾದುದರಿಂದ ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ಜನ ಸೇರಿದ್ದರು. ಕರಿಮೈಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀವೊಂದು ಬೆಂಕಿ ಕುಡಿಯ ಹಾಗೆ ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೆಮ್ಮೆ ಹಾಗೂ ಮತ್ತರದೊಂದಿಗೆ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡೆ. ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ದುರ್ಗಾ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಮುಖದಲ್ಲೇ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ್ದವು. ಮಂಗಳಾರತಿ ಮುಗಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಪೂಜಾರಿ ಆರತಿ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಂದು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಾಗ. ಆ ಜ್ವಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದ ಸಿಂಧೂರ ಹರಡಿರುವ ಮುಖ, ಬಿಚ್ಚಿ ಹಾಕಲಾದ ಉದ್ದನೆಯ ಕೇಶರಾಶಿ ಕೆಂಪುಬಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ಸೀರೆ-ನನಗದು ಮರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಂದು ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದವರೆಲ್ಲರೂ ಕೈಮುಗಿಯುತ್ತಾ ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದದ್ದು ಪ್ರಾಯಶಃ ನಿಮ್ಮನ್ನೇ.”

ದೇವಿ ಈಗಲೂ ಆ ಮಬ್ಬು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವಳು. ಅವಳ ತುಟಿಗಳು ಕಂಪಿಸುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಆತನಿಗೆ ನಿಸಿತು. ಅವಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಮೊದಲೇ ಆತ ಪುನಃ ಹೇಳತೊಡಗಿದ :

“ನೀವು ಮತ್ತು ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಪರಸ್ಪರ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಮುನಿದುಕೊಂಡ ದಿನ ನನಗೆ ಈಗಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿದೆ. ಬಹಳ ಚಳಿಯಿದ್ದ ರಾತ್ರಿಯಾಗಿತ್ತು ಅದು. ನಾನು ನನ್ನ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಹೊದ್ದು ಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತು ಯಾವುದೋ ಪುಸ್ತಕ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಹಾಗೆ ಸದ್ದುಗದ್ದಲಗಳು ಕೇಳಿ ಬಂದಾಗ ಮೊದಲು ನಾನದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಂದು ನಾನು ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಸಲಿಗೆ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಎಂಬ ಮಿತ್ರನ ಚೆಲುವೆಯಾದ ಹೆಂಡತಿ ಎಂಬ ಆಕರ್ಷಣೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನನಗೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಜಗಳ ಬಿರುಸಾದಾಗಲೂ ಗಂಡಹೆಂಡಿರೊಳಗಿನ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಇತರರು ಯಾಕೆ ತಲೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡು ನಾನು ಅದರಲ್ಲಿ ಗಮನಹರಿಸದೆ ಓದು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದೆ. ಮುಂದೆ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಕ್ರೂರವಾದ ಬೈಗುಳಗಳು ಮತ್ತಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದಾಗ, ನಿಮ್ಮ ತಡೆಯಿಲ್ಲದ ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆಗಳು ಬಂದು ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ, ನನಗೆ ಕುಳಿತಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೋಣೆ ಬಂದು ಮಾಡಿ ನಾನು ಧಾವಿಸಿ ಬಂದೆ. ಆಗ ಕಂಡ ದೃಶ್ಯ ನನ್ನನ್ನು ನಡುಗಿಸುವ ಹಾಗಿತ್ತು. ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ನಿಮ್ಮ ಕೂದಲು ಸುತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಜಗ್ಗಿ ಎಳೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದ. ಪ್ರಾಯಶಃ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ರಸ್ತೆಗೆ ದಬ್ಬುವುದಾಗಿತ್ತು ಆತನ ಉದ್ದೇಶ. ಒಂದು ಪಿಶಾಚಿಯದ್ದೋ ಎಂಬ ಹಾಗಿತ್ತು ಆಗ ಆತನ ಮುಖ. ಪ್ರೇತಾವಿಷ್ಣುನ ಹಾಗೆ ಆತ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ

ನಡುಗುತ್ತಾ ಇದ್ದ. ನಾನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಹೇಗೋ ಆತನ ಕೈಯಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ದೂರ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಆತನಿಗೆ ನನ್ನ ಅರ್ಧದಷ್ಟೂ ಬಲವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆತ ನನ್ನ ಹಿಡಿತದಿಂದ ಕೊಸರಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಲು ಒದ್ದಾಡಿದ್ದ. ಬಹಳ ಹೇಣಗಾಡಿದ ಬಳಿಕ ತನಗೆ ಆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನಗಂಡಾಗ ಆತನ ಸಿಟ್ಟು ತಕ್ಕಷ್ಟು ತಗ್ಗಿತ್ತು. ಆತ ಓಡಿ ದಣಿದ ಒಂದು ನಾಯಿಯ ಹಾಗೆ ಏದುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಇದ್ದ. ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಹಲ್ಲು ಕಡಿಯುತ್ತ ರೋಂಕರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದ. ಹೇಗೋ ನಾನು ಆತನನ್ನು ಹಿಡಿದೊಯ್ದು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿದೆ. “ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಎಂತಹ ಅನ್ಯಾಯ ನೀನು ಮಾಡ್ತಾ ಇರೋದು?” ನಾನು ಗದರಿದೆ. “ನೆರೆಹೊರೆಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದರೆ ಏನೆಂದುಕೊಂಡಾರು?” ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಆತ ಆಗಲೂ ನಿಮ್ಮ ಮುಖದತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬೈಗುಳಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಮದ್ದು ಹಾಕಿದ್ದ, ಮಾಟ ಮಾಡಿದ್ದ ಬಗೆಗೆಲ್ಲ. ಅಂದು ಅದರ ಅರ್ಥ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಕಾಲದ ಬಳಿಕ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚರಿತ್ರೆ ಗೊತ್ತಾದಾಗ ನನಗೆ ಆತನನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯ್ತು. ನಾನು ಆತನ ಬಗ್ಗೆ ಸಹತಾಪ ಹೊಂದಿದ್ದೆ. ಅದೇನಿದ್ದರೂ ಅಂದು ನಾನು ತಕ್ಕ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡದೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆತ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೊರೆಯುವ ಚಳಿಯತ್ತ ಹೊರದಬ್ಬುತ್ತಿದ್ದ. ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ ಸಿಟ್ಟೊಮ್ಮೆ ಇಳಿದಾಗ ಸೋತ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದ : ನೀವು ಹೋದ ಬಳಿಕ ನಾನಿವಳನ್ನು ಹೊರದಬ್ಬಿದರೆ, ಎಂದು. ನಾನು ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅನುಮಾನಿಸದೆ “ಆಗ ನಾನು ಈಕೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವೆ” ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದೆ. “ನನಗೆ ಒಂದು ಜೊತೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗಾಯ್ತಲ್ಲ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಆತ ದಂಗೆಾಗಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಅಂತಹ ಸಂಭಾವ್ಯತೆಯನ್ನು ಆತ ಲವಮಾತ್ರವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆತನ ಮೊನಚು ಕಣ್ಣುಗಳು ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ನೇವರಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಆಗ ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದೆ. ಆತನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮತ್ತರ ಹೊಗೆಯಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆತ ನನ್ನನ್ನು ಒಬ್ಬ ಶತ್ರುವಾಗಿ, ಜಾರನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿರಬಹುದು. ನನಗೆ ಕ್ರೂರವಾದ ಸಂತ್ಯಾಸಿಯೆನಿಸಿತು. ಆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಆತ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೊರದಬ್ಬಲಾರನೆಂಬ ಭರವಸೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತ್ತು...”

“ದೇವರೇ...” ದೇವಿ ಪಿಸುಗುಟ್ಟುತ್ತಿರುವುದು ಆತನಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು.

“ದೇವೀ...” ಆತನ ದನಿ ಅರ್ಧವಾಗಿತ್ತು.

“ನನ್ನದೊಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇದೆ. ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲವಾದರೆ ಬೇಡ, ನನ್ನನ್ನು ಅಪಾರ್ಥ ಮಾಡಕೂಡದು. ನನಗೆ ಯಾವುದೇ ದುರುದ್ದೇಶವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿಯಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಕದನದಲ್ಲಿ ಸೋತು, ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಆಸರೆಯನ್ನರಸುತ್ತ ನನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ! ಒಮ್ಮೆ ಕೂಡ ನಾನು ಹದ್ದುಮೀರಿ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ವರ್ತಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಯುವಕ ತೋರಿಸಬಹುದಾದ ಚಾಪಲ್ಯಗಳೇನನ್ನೂ ನಾನು ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯಶಃ ನಾನೊಬ್ಬ ಅರಸಿಕ

ಯುವಕ ಎಂದು ಕೂಡ ನಿಮಗೆ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯದ ಪರಿಶುದ್ಧತೆ ಮುಂತಾದ ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ ನನ್ನನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿದ್ದು. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೆಡಿಸುವ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸಲು ಕೂಡ ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ...”

ಬದಿಯ ನೆರಳು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಚಲಿಸಿತು. ಆತನನ್ನು ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತಗೊಳಿಸುತ್ತ ದೇವಿ ಗುಡುಗಿದಳು :

“ಹಾಗಾದರೆ... ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ಇಷ್ಟು ತಡ ಮಾಡಿದ್ದೇಕೆ? ಪಾಂಡವಪುರದಿಂದ ಒಂದು ಎಳೆ ಮಗು ಸಹಿತ ನಾನು ಮರಳಿ ಬಂದು ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಒಮ್ಮೆ ಕೂಡ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ವಿಷಯ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತ ಒಂದು ಪತ್ರ ಕೂಡ ಕಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ! ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ನಾನು ಉಪವಾಸ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತೇ-ಎಂದಾದರೂ ನೀವು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದೀರಾ?... ಎಷ್ಟು ದಿನ ನಾನು ನಿಮಗಾಗಿ ಕಾದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ! ಪ್ರತಿದಿನವೂ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಕಾದು ಕುಳಿತೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಾಡಿಯ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನೂ ಕಾಯುತ್ತ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸಂಜೆ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡೆ. ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ!...”

ಆಕೆ ಕಿಟಕಿಯ ಮೂಲಕ ಕ್ಯಾಕರಿಸಿ ಉಗುಳುವುದು ಕೇಳಿದಾಗ ಆತ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದ.

ಅವಳೆಂದದ್ದು...

ಆತ ಬೆಕ್ಕನ ಬೆರಗಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ.

ಕಾದು ಕುಳಿತಿದ್ದಳೆ? ಯಾರನ್ನು? ಯಾಕೆ?

ಪಾಂಡವಪುರದಿಂದ ಎಳೆ ಮಗು ಸಹಿತ ಮರಳಿ ಬಂದಿದ್ದಳೆ? ಯಾವತ್ತು? ಯಾವತ್ತು?

ದೇವಿ ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ಅದೇ ವರಸೆಯಲ್ಲೇ ಇದಿರೇಟು ಕೊಡುತ್ತಿರುವಳೆ? ನನ್ನನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವಳೆ?

ಉಗುಳು ನುಂಗಲು ಹೇಣಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಕದಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮುಚ್ಚಿ ದೇವಿ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಆತ ಕಂಡ.

ಯೋಚಿಸಿದಷ್ಟೂ ರಹಸ್ಯಗಳ ಬಲೆ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುವುದಾಗಿ ಆತನಿಗೆ ಅನಿಸಿತು. ಆ ಹಿತ್ತಿಲು, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ಮನೆ, ಅದರೊಳಗಿರುವ ಮನುಷ್ಯರು-ಎಲ್ಲವೂ, ಎಲ್ಲರೂ ರಹಸ್ಯಗಳ ಜವಗಿನಲ್ಲಿ ಕಂದಿಹೋಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಆತನಿಗೆ ಅನಿಸಿತು. ಪಾಂಡವಪುರದ ಹಾಗೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲೇ ವಾಸ್ತವವೂ ಅವಾಸ್ತವವೂ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಈ ಸ್ಥಳ? ಯಾವುದು ದಿಟ? ಯಾವುದು ಸಳೆ?

ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗದೆ ಆತ ಗೊಂದಲಕ್ಕೊಳಗಾದ.

ಒಂಬತ್ತು :

ಹೌದು. ನಾನು ಈಗ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಂಬಬಲ್ಲೆ. ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಗಳ ನಡುವಿನ ನವುರಾದ ಜಲರೇಖೆಗಳು ಎಂದೋ ಅಳಿಸಿಹೋಗಿವೆಯಲ್ಲ! ಎಲ್ಲವೂ ವಾಸ್ತವವೇ. ಆತನ ಬಳಲಿದ ಮುಖ, ಅದಕ್ಕೆ ಜನ್ಮವಿತ್ತ ಪಾಂಡವಪುರ ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡಿರದ ವಿಚಿತ್ರ ಜಗತ್ತು, ಅಲ್ಲಿನ ದೇವಿ ದೇಗುಲ - ಎಲ್ಲವೂ ವಾಸ್ತವವೇ.

ಆಗೋ ಆತ ಆ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಇರುವನು. ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಒರಗಿ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿರಬಹುದು. ನಿನ್ನ ರಾತ್ರಿ ಆತನಿಗೆ ಒಂದು ಹೊಸಮುಖ ಕೊಡಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯ್ತು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಿದೆ. ಒಂದಿಷ್ಟೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರದ ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಿನ ಮೇಲಿನ ದ್ವೇಷ, ಹಗೆ ಮುಂತಾದವುಗಳೆಲ್ಲ ಹೊತ್ತಿ ಹೊಗೆಯೆದ್ದಾಗ, ಯಾಕೋ ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆನಿಸಿತ್ತು. ನನಗೆ ಈಗ ನನ್ನ ಯೋಚನೆಗಳು ಬೇರೊಂದು ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಸಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ.

ನಾನು ಆತನನ್ನು ಆವಾಹನೆ ಮಾಡಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು ಇಂತಹ ಒಂದು ಸೇನಾಸಂಕಲ್ಪಿಯೆ ಅಲ್ಲವೆ? ಆತನ, ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಿನ, ಗಂಡಿನ ಹೆಡೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಕಾಲ ಕೆಳಗೆ ಅಮುಕಿ ಒದ್ದು ಹೊಸಕಲು ನಾನು ಬಯಸಿರಲಿಲ್ಲವೆ?

ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಬಲ ನನಗೆ ಕರುಣಿಸು ದೇವಿ!

ಕಪ್ಪಿಟ್ಟ ಹಗಲು ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಕರಗುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಬಿಳಿ ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಳಾಡಿಸುತ್ತ ಆತ ಕುಳಿತಿರುವನು. ಈಗ, ನಿನ್ನ ರಾತ್ರಿಯ ಬಳಿಕ, ಪಾಂಡವಪುರ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತಿ ಭರಿಸುವ ಒಂದು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ದೇಗುಲದ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಕೋಣೆಯ ಏಳು ಬಣ್ಣಗಳ ಗಾಜಿನ ತುಣುಕುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲಾದ ಗೊಂಚಲು ದೀಪ ಪುನಃ ಬಿದ್ದೊಡೆಯಿತು. ಮೊದಲು ಕಂಡದ್ದು ಕೆಂಬಣ್ಣದ ತಳಹೆಂಚುಗಳನ್ನು ಹಾಸಲಾದ, ಹಳದಿ ಬಣ್ಣ ಬಳಿಯಲಾದ, ತಗಡಿನ ಸೂರುಗಳಿರುವ ಒಂದಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ, ಚಿಕ್ಕ ಮನೆಗಳು. ಬಳಿಕ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಎರಕಹೊಯ್ದು ಇರಿಸಿದಂಥ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣವಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳು. ಇಡೀ ಕಾಲನಿಯೇ ಒಂಥರಾ ಮಾಲಿನ್ಯ ಮಿಶ್ರಿತ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ. ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಎತ್ತರದ ಹೊಗೆ ಕೊಳವೆಗಳು ಉಗುಳುತ್ತಿರುವ ವಿಷಾನಿಲವನ್ನು ಉಸಿರಾಡಿ ಹಳದಿ ಮುಖಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜನರು. ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಕಾಲನಿಯೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸುವ ಕಪ್ಪು ರಸ್ತೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಹಳದಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಉಗುಳುತ್ತಿರುವ ಲೈಟ್ ಕಂಬಗಳು. ಕಾಲನಿಯ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಹೊಲಸಾದ ಹಳದಿ ಹೊಗೆ ಮೋಡವೊಂದರ ಪದರಿನ ಹಾಗೆ ಇಳಿಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅದರ ಭಂಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಅದು ಒಮ್ಮೆ ಬೆಸನ ಭೂತವಾಯ್ತು. ಬಳಿಕ ಸರ್ವಸಂಹಾರಿಣಿಯಾದ ದುರ್ಗೆಯಾಯ್ತು. ನಂತರ ಶಾಂತ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ ತಾಯಿಯಾಯ್ತು...

ಮೈದಾನದಾಚೆ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ತಾಣಗಳ ಹಾಗೂ ಬಡಗಣ ಗುಡ್ಡೆಗಳ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಳು ಬಳುಕಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ದಡದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು

ಒಂಟಿಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು...

ಪಾಂಡವಪುರ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವ ಒಂದು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈಗ ಈ ಬೆರಗು ಕೂಡ ಕರಗಿ ಮಾಯವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ; ಗುಡ್ಡಗಳ ಇಳಿಜಾರಿನ ಕುರುಚಲು ಕಾಡುಗಳೆಡೆಯ ಕಪ್ಪಿಟ್ಟ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವೂ ಕರಗಿ ಲೀನವಾಗುವ ಹಗಲಿನ ಹಾಗೆ; ನನ್ನ ಈ ಶಾಪಗ್ರಸ್ತ ಒಂಟಿತನದ ಹಾಗೆ; ತಾಳಬಡಿಯುತ್ತ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ದೂರವಾಗುತ್ತಿರುವ ಕೊನೆಯ ಕಪ್ಪು ಚೌಕದ ಹಾಗೆ - ಎಲ್ಲವೂ ಎಲ್ಲವೂ ವಾಸ್ತವವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಗೊಂಚಲು ದೀಪ, ಕಿತ್ತಲೆ ತೋಟಗಳು, ಹುಲ್ಲುಮಾಳ, ಬಿಳಿ ಕೊಕ್ಕರೆಗಳು, ಮುದಿ ಜಟಿಕಾವಾಲ-ಎಲ್ಲವೂ ಎಲ್ಲರೂ...

ಆದರೂ ಮನಸ್ಸು ತಳಮಳಿಸುತ್ತದೆ. ನೀನಿತ್ತ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ತೆಗೆದಿರಿಸಿ ಅಜ್ಞಾತವಾದ ಹಲವಾರು ರೂಪಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುವಾಗ ನಾನು ಎಂತಹ ಪೆದ್ದನೆಂದು ಪುನಃ ಪುನಃ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಮೊದಲು ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಕುತೂಹಲವಾಗಿ ಕುಡಿಯೊಡೆದು ಬಳಿಕ ಹೇಗೋ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬಿ ಕಡಿದು ದೂರ ಮಾಡಲಾಗದಷ್ಟು ನಿಕಟವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಪ್ರೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರೇಜಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕಾವಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಸಲಿಗೆಯ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಬಿಗಿದು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿದ್ದೆ. ಅದು ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಅರಿವೇ ಪ್ರೀತಿ ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡೆ. ನೀನು ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ಅಪೂರ್ವ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದು ನಿನಗೆ ರೇಜಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಒಂಟಿತನವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಆ ಮೂಲಕ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಯಾವುದೋ ಹುರುಳನ್ನು ಹುಡುಕಾಡಲು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದ್ದು ಯಾವ ಶಕ್ತಿಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅದು ಮಾತುಗಳಿಗೂ, ಶಬ್ದಗಳಿಗೂ, ಗಂಧಗಳಿಗೂ ಮೇಲಿನ ಯಾವುದೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅರಿವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯೆಂದು ಕರೆಯಲು ನಾನು ಹೆದರುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬ ಜಾರನಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅನಗತ್ಯ ಆಡಂಬರ ಅದು. ಆದರೂ ಒಂದನ್ನು ನಂಬು. ನಿನ್ನ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಹೊಂದಿದ ಕ್ಷಣದಿಂದ ನಾನು ನನ್ನ ಜಾರನ ಮುಖವಾಡವನ್ನು ಬಿಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಚಡಪಡಿಕೆಯ ರಾತ್ರಿಗಳು ನಿಡುದಾಗತೊಡಗಿದಾಗ, ಹತ್ತಿರವಾಗಲೂ, ದೂರವಾಗಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಸಿಲುಕಿಬಿದ್ದಾಗ, ಕಿತ್ತುಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಹಾಗೆ ನೀನು ನನ್ನ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡೆ ಇದ್ದಿ. ನಿನ್ನ ಉಬ್ಬುಗಳಲ್ಲಿ ಚುಂಬಿಸುತ್ತ ನಿನ್ನ ನೀಳ ಕೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆರಳಾಡಿಸುತ್ತ ನಿನ್ನ ಒದ್ದೆ ತುಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ ಹುದುಗಿಸುತ್ತ ನಾನು ಎಲ್ಲೋ ಆಸರೆಯನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಹೌದು, ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನೊಳಗೆ ನೀನೊಬ್ಬಳೇ ಇದ್ದಿ. ಒಬ್ಬ ಜಾರನಾಗಬೇಕೆಂಬ ನಿಯುಕ್ತಿ ಹೊತ್ತು ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ನನಗೆ ಅಂತಹ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಕಾಣತಕ್ಕ ಅರ್ಹತೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು, ಬಳಲಿದ್ದ ಬುದ್ಧಿ ಬೋಧಿಸತೊಡಗಿದಾಗ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟೂ ಕನಸನ್ನು ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿದೆ. ಅದು ಕೇವಲ ಓರ್ವ ಜಾರನ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಕಿಲುಬು ಮೆತ್ತಿದ್ದ ಸಲಿಗೆಯಷ್ಟೇ ಎಂದು ಅಣಿ ಮಾಡಿ ದೃಢೀಕರಿಸಲು ನಾನು ಹವಣಿಸಿದೆ. ನಿನ್ನ ನಿನ್ನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಆ ವಿಚಿತ್ರ

ಭಾವನೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಗುರುತಿಸಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. “ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೊರಟುಹೋಗಿ ನನ್ನ ಬಾಳಿನಿಂದ” ಎಂದು ನೀನು ಕ್ಯಾಕರಿಸಿ ಉಗುಳುತ್ತ ಹೇಳಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಬಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಹಗಲಿರುಳುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ತಾಳದಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸುವ ರೈಲು ಹತ್ತಿ ಮರಳಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವೇ ಇರಬಹುದು, ನೀನು ಹಾಗೇನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ್ದ ಆ ಬರಡು ನಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಏನೇನೂ ಒಳಾರ್ಥಗಳು ಅವಿಶುಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಅದು ನಾನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೇವಿಯ ನಗೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನೀನು ಯಾವುದೋ ಕೆಲವು ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ್ದೀ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ನಿನ್ನ ಆಕರ್ಷಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅರ್ಥೈಸಲಾಗದ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಬಣ್ಣ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕಾದು ಕುಳಿತಿರಿದ್ದೀ ಎಂದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸುಳ್ಳು. ಹಾಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಿ ನನ್ನನ್ನು ನಂಬಿಸಬಹುದೆಂದು ನೀನು ಭಾವಿಸುತ್ತಿರುವೆಯೆ?

ಕನಸು ಕಾಣುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುವುದು ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಶಾಪ.

ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ತಬ್ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಂಜಿನ ಪದರುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖಗಳು ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಗಾಳಿ ಬಡಿದು ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳು ಅಳಿಸಿಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಹಳದಿ ಚಿಪ್ಪುಗಳು ಒಡೆದು ಸಿಡಿಯುವ ಕಪ್ಪು ಬೀಜಗಳ ಹಾಗೆ, ಆಶ್ಚಿನ್ನದಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುವ ಹೂಮಡಿಗಳಿಂದ ಒಂದು ನಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಾಡಿಹೋಗುವ ಹಳದಿ ಹೂಗಳ ಹಾಗೆ, ಧೂಳಿನ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಮರದ ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ ಒಂದು ಕಿರುಚುವಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಎಗರಿ ಬೀಳುವ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹಾಗೆ...

ನನಗೆ ಇದಾವುದನ್ನೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅದುಮಿಡುವಂಥ ಬಲವಿಲ್ಲ.

ಪಾಂಡವಪುರ ನನ್ನನ್ನು ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದೇ ನನ್ನ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನ. ಯಾವಾಗಲೂ ನಾನು ಅಲ್ಲೇನೇ ಮರಳಿ ತಲುಪುತ್ತೇನೆ. ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸಂಬಂಧಗಳ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಭಾವಿಸುವವರ ಮುಖದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅಪರಿಚಿತತನ ಮರೆಯದೆ. ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರು ಬಿಡಲು ಹವಣಿಸುವುದು ಅಚಾತುರ್ಯವೆಂದು ನನಗೀಗ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಸಮೀಪಿಸಬಾರದು, ಯಾರನ್ನೂ ಸಮೀಪಿಸಬಾರದು. ಯಾರಿಗೆ ಯಾರೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಾಯಿಯಾದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ? ಎಲ್ಲವೂ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಮುಖವಾಡಗಳೇ.

ಪಾಂಡವಪುರ. ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಪಾಂಡವಪುರ.

ಪಾಂಡವಪುರ ಒಂದು ನೆಮ್ಮದಿಯೆ. ಚಡಪಡಿಸುವ ಮನಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಪಾಂಡವಪುರದ ದೇಗುಲದ ಕನ್ನಡಿ ತುಣುಕುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲಾದ ಗೊಂಚಲು ದೀಪ ಒಡೆಯುತ್ತದೆ. ರಾಗರಂಜಿತವಾದ ಗಾಜಿನ ಚೂರುಗಳು ಚದುರಿ ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಸ್ಮೃತಿಯ ಮೂಲಕವಲ್ಲ ಸ್ಮೃತಿಯ ಮೂಲಕವೇ ಪಾಂಡವಪುರ ನೆಮ್ಮದಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ

ವಿಸ್ಮರಣೆಯಿಲ್ಲ. ನೋವಿನ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮದಿ ನೀಡುವ ನೆನಪುಗಳಷ್ಟೇ ಇವೆ.

ಒಮ್ಮೆ ನಾನು ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದ ಒಬ್ಬಳು ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಸಂಧಿಸಿದ್ದೆ. ಮೊದಮೊದಲು ಮೂಡಿರುವ ಪುಟ್ಟ ಮುಖ. ಅವಳು ವಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದದ್ದು ನಿರಾಶ್ರಿತ ಕಾಲನಿಯಲ್ಲಿ. ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ನೇರಳೆ ಹಣ್ಣುಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣಲು ಬಂದಳು. ಆಗ ಪಾಂಡವಪುರದ ಸೂರ್ಯ ಹೊತ್ತಿ ಜ್ವಲಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದ. ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಕರಗಿದ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬೆವರ ಹನಿಗಳು ದುಂಡಗೆ ಅಂಟಿದ್ದವು. ಬೆವರ ವಾಸನೆಯಿರುವ ಉದ್ದನೆಯ ಲಂಗ, ಎರಡಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾದ ಕೆಂಚನೆಯ, ಸಿಕ್ಕುಗಟ್ಟಿದ್ದ ಕೂದಲು. ಅವಳು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ತಿಂಗಳುಗಳೇ ಕಳೆದಂತಿತ್ತು. “ಬಾಬುಜೀ ನನಗೆ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಕೊಡಿ.” ಅವಳು ಅಂಗಲಾಚಿದಳು. “ನೋಡಿ, ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಮ್ಮ ನಿನ್ನ ಬರೆ ಎಳೆದದ್ದು.” ಲಂಗವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಅವಳು ತನ್ನ ಕೆಂಪಗಿನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಕಪ್ಪು ಕಲೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದಳು. “ಇವತ್ತು ನಾನು ತಣ್ಣೀರಿನ ಹೊರತು ಏನನ್ನೂ ಸೇವಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಒಂದು ರೊಟ್ಟಿ ಚೂರಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು.”

ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಉಷ್ಣತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಕಾಂಕ್ರೀಟು ಗೋಡೆಗಳು ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಉಗುಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು. ಲಾವಂಚ ಹಾಕಲಾದ ಮಡಕೆಯಿಂದ ಅವಳು ಎರಡೂ, ಮೂರೂ ಲೋಟ ನೀರನ್ನು ಅತ್ಯಾತುರದಿಂದ ಕುಡಿದಳು. “ನಿನಗೆ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಗೊತ್ತು?” “ಯಾವುದನ್ನೂ ಮಾಡ್ಲೇನೆ ಬಾಬುಜೀ”. “ಯಾವುದನ್ನೂ?” ಅವಳು ಮುಖ ತಗ್ಗಿಸಿ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದಳು. ಒಂದು ಸಾಬೂನು ತುಂಡು ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದೆ : “ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಬಾ”. ಅವಳು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡದ್ದು ನನ್ನ ಲುಂಗಿಯಾಗಿತ್ತು... ನೆತ್ತವೂ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ನೇರಳೆ ಹಣ್ಣುಗಳ ಸಹಿತ ಅವಳು ಬಂದಳು. ಕೋಣೆ ಗುಡಿಸಿ ಚೊಕ್ಕಗೊಳಿಸಿದಳು. ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಶುಚಿಗೊಳಿಸಿದಳು. ಅತಿ ಮುಂಜಾನೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದಲು ಒಲೆ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಚಹಾ ತಯಾರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಳು. ಲಂಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಳದಿ ಹೊಟ್ಟೆ ದಪ್ಪಗಾಯಿತು. ಅವಳ ಕೂದಲಿಗೆ ಸಾವಿವೆಯೆಣ್ಣೆಯ ವಾಸನೆ ಬಂತು. ಉಸಿರಿಗೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ವಾಸನೆ ಕೂಡ.

ಅವಳು ಅಳು ಗಾಯಗೊಂಡ ಹಕ್ಕಿಮರಿಯ ಚಿಲಿಪಿಲಿಯಂತೆ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಇಗೋ, ಅವಳ ಅಳು ಈಗಲೂ ನನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಜೋತಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಅವಳದ್ದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಪಾಂಡವಪುರದ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಹುಡುಗಿಯರ ಶಾಪ...

ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಧ್ಯಾನಮಗ್ನಳಾದ ದುರ್ಗೆಯ ಶಾಪ.

ಅವೆಲ್ಲವೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಈಗ ದೇವಿಯ ಮೂಲಕ ನನ್ನನ್ನು ಪರಾಭವಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಇವೆ. ಆತ ಎರಡು ಕೈಗಳಿಂದಲೂ ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಂಡ ತೋಡಿದ. ಮಂಡಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಮೋಣಕ್ಕೆ ಊರಿ ಉಷ್ಣಪಕ್ಷಿಯ ಹಾಗೆ ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಹುದುಗಿಸಿದ. ತೇವವಿರುವ ತಳದ ಮರಳಿನ ಮೃದು ಸ್ಪರ್ಶವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಮೇಲ್ಗಡೆಯಿಂದ ನಸು ತಣ್ಣಗಿನ ಗಾಳಿ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಹಾಗೇ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಆತನ ಸುತ್ತಲೂ ಹಗಲು ಇರುಳಾಯಿತು. ನದಿ ಕಪ್ಪಾಗಾಯಿತು. ಅಜ್ಞಾತವಾದ ಯಾವುದೋ ವ್ಯಥೆಯ ನವುರಾದ ಆಲಾಪನೆಯೊಂದಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಮರಳಿ ಬಂತು.

ಹೆಚ್ಚಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾದ ದೀಪದ ಬತ್ತಿಗಳ ಪ್ರಕಾಶ ದೇಗುಲದ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಏಳು ಬಣ್ಣಗಳಾಗಿ ಅರಳಿದವು. ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿನ ಒಂದು ಕಪ್ಪು ಪೀಠದ ಮೇಲೆ, ಕೈಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಾಚಿ ನಿಂತಿರುವ, ಕಪ್ಪು ಉಡುಗೆ ಧರಿಸಿರುವ ಪುರೋಹಿತನ ಮುಖ ಶಾಂತವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಆತನ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಹಗ್ಗಗಳ ಕಂತೆಯೊಂದು ನೇಲುತ್ತಿದೆ. ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂಬದಿಯ ಗೋಡೆ ಮೇಲೆ ನೇಲಿಸಲಾದ ಹರಿಮೀಸೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ಪ್ರವಾದಿಯ ತ್ರೈವರ್ಣದ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಮತ್ತು ನೆರಳು ಸರದಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಾ ಇವೆ. ಹಿಂಬದಿಯ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಗಾಯಕ ತಂಡ ತಗ್ಗಿದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಪ್ರವಾದಿಯ ಶಾಂತಿಗೀತೆಯನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಅವರ ಇಳಿದನಿಯ ಆಲಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗದೆ, ಪುರೋಹಿತನ ಕೀರಲು ದನಿ ಜೋರಾಗಿ ಉದರಿ ಬೀಳುತ್ತ ಇದೆ. ಆತ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಬಿತ್ತುವವರ ಸ್ತುತಿಗೀತೆಯನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿರುವನು- ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಅರಸುವವರೇ, ಇದೋ ನನ್ನ ಈ ಕಪ್ಪು ಕೈಗಳ ಕಡೆಗೆ, ನನ್ನ ಚಿರಂತನ ಕತ್ತಲೆಯ ಕಡೆಗೆ, ಬನ್ನಿರಿ! ಎಂದು ಪುನಃ ಪುನಃ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇರುವನು. ಹೊರಗೆ ವರಾಂಡದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತಾಳ್ಮೆಗಟ್ಟಿ ಕೋಣ ಜೋರಾಗಿ ಗೊರಸಪ್ಪಳಿಸುತ್ತ, ಗುಟರು ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಆತ ಕಪ್ಪು ನೆಲದ ಗುಂಟ ಮಂಡಿಯೂರಿ ತೆವಳುತ್ತ ಪುರೋಹಿತನ ಮುಂದೆ ತಲುಪಿದ. ಮುಖವೆತ್ತಿ ಪುರೋಹಿತನ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಡಕಗೊಳಿಸುವ ಕಣ್ಣುಗಳತ್ತ ಆಶಾಭಾವನೆಯೊಂದಿಗೆ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಯಾವುದೂ ದಪ್ಪಗಿನ ಹಸ್ತ ತನ್ನ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಎರಗಿದಂತೆ ಆತನಿಗೆ ಅನಿಸಿತು. ಅದರ ತಣ್ಣಗಿನ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಂಜಿನ ತುಣುಕುಗಳಾಗಿ ಆತನ ನರಗಳ ಗುಂಟ ಹರಿಯಿತು. ಒಮ್ಮೆ ನಡುಗಿದ ಬಳಿಕ ಆತನ ಮೈ ಮರಗಟ್ಟಿತೊಡಗಿತು. ನೆತ್ತಿಯಿಂದ ಬೆರಳ ತುದಿಯ ತನಕ ಚಳಿ ಹರಿದು ಹಬ್ಬಿತು. ವಿಲಕ್ಷಣ ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ಆತನ ನರಗಳು ಸಡಿಲುಗೊಂಡು, ಮುದುಡಿದವು. ಒಳಗಡೆ ಎಲ್ಲೂ ನೆತ್ತರು ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಆತ ಅರಿತುಕೊಂಡನು.

ಹಿಂಬದಿಯ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಗಾಯಕ ತಂಡ ಈಗಲೂ ಪ್ರವಾದಿಯ ಶಾಂತಿಗೀತೆ ಹಾಡುತ್ತಲೇ ಇದೆ.

ಹೊರಗೆ ಕೋಣ ಅಸಹನೆಯಿಂದ ಗುಟುರುತ್ತ ಇದೆ.

ಆತ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟ :

ಶಾಂತಿಯ ಪ್ರವಾದಿ! ಈ ಅರಿವನ್ನು ಕನಸು ಕಾಣುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ದೂರ ಮಾಡು.

ಬಳಿಕ ಯಾವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೂ ಆತ ಎದ್ದ.

ಕತ್ತಲೆಯಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಮಳೆ ಹೊಯ್ದು ಕೊನೆಗೊಂಡಿತ್ತು.

ಕೂದಲಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮರಳ ಕಣಗಳನ್ನು ತಟ್ಟಿ ದೂರ ಮಾಡುತ್ತ, ಅವಸರಸರವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತ ಆತ ಗೋಣಗಿದ :

ಪಾಂಡವಪುರ, ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಪಾಂಡವಪುರ.

ನೆಮ್ಮದಿಯೇ ಪಾಂಡವಪುರ, ನೆಮ್ಮದಿಯಷ್ಟೇ. ಅಸ್ವಸ್ಥಗೊಂಡ ಮನಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವಪುರ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

* * *

ಹತ್ತು

ಯಾಕೋ, ಈಗ ಆತನ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಸರ ಕೂಡ ಅನಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ, ಎಂದುಕೊಂಡಳು ದೇವಿ.

ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬಿದ್ದ ಇದಿರೇಟಿನಿಂದಾಗಿ ದೊಪ್ಪನೆ ಅಂಗಾತ ಬಿದ್ದವನ ಹಾಗೆ, ಕಾಲಬುಡದಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ಹೊರಳಾಡಿದ. ತುಸು ಕನಿಕರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಂತಿತ್ತು ಮುಖಭಾವ. ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜನ್ಮದ ದಳ್ಳುರಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋಗಿರಬಹುದು. ಆ ಮುಖದಲ್ಲಿನ ಸೋಲು ಮತ್ತು ಶರಣಾಗುವಿಕೆ ಕಂಡೊಡನೆಯೇ, ಮೇಲೆಕ್ಕಿತ್ತಿದ್ದ ಪಾದ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ದೂರ ಸರಿದಿತ್ತು.

ಇದೊಂದು ನಿಯುಕ್ತಿ.

ಆತನಲ್ಲಿ ಜೀವದ ಕಣ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಮಿಡಿದ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಈ ವಿಧಿ ಲಿಖಿತಗೊಂಡಿರಬಹುದು.

ಯಾವುದರಲ್ಲೂ, ಎಲ್ಲೂ, ಬೇರು ಬಿಡದೆ ಕಾಮನೆಯ ಬೀಸುಬಲೆಯೊಂದಿಗಿನ ಅಲೆದಾಟ. ಹೊಸ ಮಳೆಗೆ ಎದ್ದು ಬರುವ, ಬೆಂಕಿನಾಲಗೆಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಸುತ್ತುವುದು ಹಾರಾಡುವ, “ಹಾತ್”ಗಳ ಬದುಕು. ಒಂದು ನಿಮಿಷದೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬದುಕಿ ಅದೇ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಅವಸಾನ ಹೊಂದುವುದು.

ಇದು ಜಾರ ವಂಶದ ಶಾಪವಿರಬಹುದು.

ಪ್ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಲ್ಲ. ಒಂದು ಆಡಂಬರ ಅಷ್ಟೇ.

ಮನಸ್ಸು ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿ, ಸುತ್ತಣ ಜಗತ್ತನ್ನು ಮರೆತು, ಹುಚ್ಚೆದ್ದು ಒಂದು ಪಿಶಾಚಿಯ ಹಾಗೆ ಅಂಟಿಹಿಡಿದು ಪ್ರೀತಿಸಲು ಅವರಿಗಾಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಪ್ರೀತಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಹಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮರಳಿ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸದ, ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಸಾಗುವ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಡಕಗೊಳ್ಳುವ-

ಮರಳಿ ಸಿಕ್ಕುವ ಪ್ರೀತಿ ಬರಿಯ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಷ್ಟೇ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ತಳ್ಳಿ ಹಾಕುವ ಮೂಲಕ ಎಳೆಗಳು ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತವೆ. ಹುರಿಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಮೋಹಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ.

ಈಗ ನನಗೆ ಆತನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮರುಕ ಕೂಡ ಅನಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಹಿಂದೆ ಕೇಳಿದ್ದ ಕತೆ; ಜಾನಪದ ಹಾಡುಗಳಾಗಿ, ಮೋಹಕ ರಾಗವಾಗಿ, ಪಾಂಡವಪುರದ ಮೆಲು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಕತೆ.

ಸರಿಯಿರಬಹುದು, ಸಟಿಯಿರಲೂಬಹುದು.

ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬಹಳಷ್ಟು ಕತೆಗಳ ಹಾಗೆ ಇದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ದಿಟ ಮತ್ತು ಸಟೆಗಳ ನಡುವಿನ ಗಡಿದಂಡೆ ತೆಳ್ಳಗಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಹಿಂದೆ ಬಿಳಿಯರ ಕಂಪನಿ ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಲುಪುವ ಮುನ್ನ, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ, ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕಮ್ಮಾರನ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಹೊರದೇಶದಿಂದ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದವನು ಕಮ್ಮಾರ. ಆದುದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಗೋಧಿಯ ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ಬೆಣಚು ಕಣ್ಣುಗಳಿದ್ದವು. ತುಸು ಕೆಂಚಾಗಿತ್ತು ಆತನ ಕೂದಲು. ಆತ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಮೊದಲ ಕಮ್ಮಾರನಾಗಿದ್ದನು. ಆದುದರಿಂದ ಆತ ಚರ್ಮದ ಚೀಲದಂಥ ತಿಡಿಯ ಮೂಲಕ ಗಾಳಿ ಹಾಯಿಸುವಾಗ ಇದ್ದಲು ಹೊತ್ತಿ ಕೆಂಪಾಗುವುದು ಗ್ರಾಮದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೊಸ ದೃಶ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಕಬ್ಬಿಣದ ತುಂಡುಗಳು ಕೆಂಡದುಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತ ಹದಗೊಂಡು ಕೆಂಪಾಗುವುದು, ಕಮ್ಮಾರನು ಸುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಅವನ್ನು ಹೊಡೆದು ಚಪ್ಪಟೆ ಮಾಡುವಾಗ ಆತನ ತೋಳುಗಳ ಮಾಂಸಖಂಡಗಳು ಉರುಳಾಡುವುದೇ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಅರಳಿದ ಕಂಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತರು. ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಪಳಗಿಸಬಲ್ಲ ಆತ ಬಲು ಬೇಗನೆ ಗ್ರಾಮದ ‘ಕಬ್ಬಿಣದ ಮನುಷ್ಯ’ನಾದನು.

ಕಮ್ಮಾರನು ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಒರಟನಾಗಿದ್ದನು. ಆತ ಗ್ರಾಮದ ಜನರನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ದೂರವೇ ಇರಿಸಿದ್ದನು. ಗುರಿ ಇಲ್ಲದ ಜನ ಅವರು. ಪರದೇಶಿಯ ಗುರಿಯ ಮುಂದೆ ಫಕ್ಕನೆ ಬೆದರಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ! ಇರುವವರಲ್ಲೆ ಬಲಿಷ್ಠರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಅವರನ್ನು ಬಗ್ಗುಬಡಿಯುವುದು ಆತನ ಒಂದು ಕೂರ ಮನರಂಜನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಊರ ಮುಖಂಡನ, ಅಂಗಸಾಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಹಿರಿಯ ಮಗನಿಂದ ಕಮ್ಮಾರ ತನ್ನ ದುಡ್ಡಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಹೊರಿಸಿದ್ದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ಗದ್ದಲವೆಬ್ಬಿಸಿತ್ತಾದರೂ ಯಾರೂ ಕಮ್ಮಾರನ ವಿರುದ್ಧ ಒಂದು ಬೆರಳನ್ನೆಲಗಾಡಿಸಲು ಕೂಡ ಧೈರ್ಯ ತೋರಲಿಲ್ಲ.

ಕಮ್ಮಾರನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ವಿದೇಶಿಯಳಾಗಿದ್ದಳು. ಗೋಧಿ ಬಣ್ಣ, ಚಪ್ಪಟೆ ಮೂಗು, ಆಳವಾದ ನೀಲಿಕಣ್ಣುಗಳು, ನೀಳಜಡೆ, ಒಯ್ಯಾರದ ನಡಿಗೆ. ಕಮ್ಮಾರ ಅವಳ ಮುಂದೆ ಮಾತ್ರ ಬಗ್ಗಿದ; ಬಾಲವಾಡಿಸಿದ. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೇಲೆ ಊರ ಯುವಕರ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅತ್ಯಾಸೆಯಿಂದ ಬಂದೆರಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಆತ ನೋಡುತ್ತ ಹೆಮ್ಮೆಪಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆತನ ಗುಡಿಯ ಸುತ್ತ, ಆತ ಇಲ್ಲದ ವೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸಿಳ್ಳೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಯುವಕರು ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಿದ್ದರಾದರೂ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕಮ್ಮಾರನ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೈಗಳಿಗೆ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಲದುಂಗೆಗಳನ್ನು ಕುಲುಕಾಡಿಸುತ್ತ

ಅವಳು ಊರ ಬಾವಿಗೆ ನೀರು ಸೇದಲು ಹೋಗುವಾಗ, ಕಮ್ಮಾರನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದ ಹಾಗೆ ಯುವಕರು ಕದ್ದುಮುಚ್ಚಿ ಅವಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವಳ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲಲೂ ಅವಳೊಡನೆ ಒಂದು ಮಾತು ಉಸುರಲೂ ಅವರಿಗೆ ಧೈರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಮ್ಮಾರನ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸುತ್ತಿಗೆ ಹೊಡೆತದ ಸದ್ದು ಸದಾ ಹೊತ್ತು ಅವರ ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ದನಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ ಕತ್ತಿ ತಯಾರಿಸಲು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಕತ್ತಿಯೆಸತದಲ್ಲೂ ಕಮ್ಮಾರ ಪರಿಣಿತನಾಗಿದ್ದ. ಆತನ ಗುರಿ ತಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರೊಯ್ಯನೆ ಬಳುಕುತ್ತ ಬೆನ್ನಟ್ಟುವ ಆತನ ಬೇಟೆಕತ್ತಿಯಿಂದ ಕಾಡುಮೃಗಗಳಿಗೆ ಎಂದೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಬಿಲ್ಲಾರರಾದ ಬೇಡರನ್ನು ನಾಚಿಕೆಪಡಿಸಲೆಂದು ಆತ ಒಂದು ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಸಿದ. ಒಟ್ಟೆಬಿದ್ದ ಮುದಿ ಹಲಸಿನ ಮರದಲ್ಲಿ ಆತ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ರೂಪ ಬಿಡಿಸಿದ. ಇದ್ದಲಿಯಿಂದ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ವೃತ್ತವನ್ನು ಎಳೆದ ಬಳಿಕ ಹೇಳಿದ : ಇದು ಎದೆ, ಇದು ಹೊಕ್ಕುಳು.

ಎರಡು ಕೈಗಳಲ್ಲೂ ಕತ್ತಿ ಸಹಿತ ಆತ ಒಂದು ನೂರು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ನಿಂತುಕೊಂಡನು. ಜನರು ಉಸಿರು ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ನಿಂತಿರಲು ಕತ್ತಿಗಳು ರೊಯ್ಯನೆ ಧಾವಿಸಿ ಹಲಸಿನ ಮರದ ಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಕೀಲಿಸಿದವು. ಒಂದು ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಕ್ಕುಳಲ್ಲಿ. ಆ ಬಳಿಕ ಊರಿನ ಯುವಕರಾರೂ ಕಮ್ಮಾರನ ಹೆಂಡತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡಲೂ ಧೈರ್ಯ ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ನೀಲಿಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕತ್ತಿಗಳಿದ್ದವು.

ಆದರೂ ಕಮ್ಮಾರ ಅದೃಷ್ಟ ಹೀನನಾಗಿದ್ದ.

ಕಾಲ ಬಹಳ ಕಳೆದರೂ ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಹೆರಲಿಲ್ಲ. ಪರದೇಶದಲ್ಲೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಹರಕೆಯೊಪ್ಪಿಸದ ದೇಗುಲಗಳಿಲ್ಲ. ಆಚರಿಸದ ವ್ರತಗಳಿಲ್ಲ. ಕಮ್ಮಾರ ದಿನಗಳೆಂದಂತೆ ತನ್ನ ಕಸುವನ್ನೇ ದ್ವೇಷಿಸತೊಡಗಿದ. ಅದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಆತನ ಗುರಿತಪ್ಪಿತು. ಆತನನ್ನು ಗೇಲಿ ಮಾಡಿ ಕಿರುಚುತ್ತ ಮೊಲಗಳ ಗುಂಪೊಂದು ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ಓಡಿ ಹೋಯ್ತು. ಕಾಡಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಕೀಲಿಸಿದ್ದ ಬೇಟೆ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಜಗ್ಗಿ ತೆಗೆದು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಿದಿರಮೆಳೆಗಳನ್ನೂ, ಕಾಡು ಬಿಳುಗಳನ್ನೂ ಕಡಿದುರುಳಿಸುತ್ತ ಕಮ್ಮಾರ ಆ ಹಗಲಿಡೀ ಅಲೆದಾಡಿದ. ತನ್ನ ಕತ್ತಿಯೆಸತಕ್ಕೆ ಪಶುಗಳು ಕೂಡ ಹೆದರದಾದವು ಎಂದು ಆತ ಮನಗಂಡ. ಸೋಲಿನ ಮೊನೆ ಆತನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗಾಯಗೊಳಿಸಿತು. ಕಬ್ಬಿಣ ಬಲಪಡಿಸಿದ್ದ ಕೈಗಳು ಥಟ್ಟನೆ ದಣಿದವು. ಒರಟು ತ್ವಚೆಗೆ ನುಣುಪು ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತು. ಆತನ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದಂಥ ಯಾವುದೊ ಭಯ ಹೆಚ್ಚುಗಟ್ಟಿತು. ತಾನು ಇನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಸೋಲಲಿರುವನೆ? ಈ ಕಬ್ಬಿಣದ ತೋಳುಗಳೂ ಕಟ್ಟುಮಸ್ತಾದ ಶರೀರವೂ ಯಾಕೆ? ತನ್ನ ಮಚ್ಚೆಯಿಂದ ಕಸುವು ಕ್ರಮೇಣ ಬಿಸಿದು ಬತ್ತುವಾಗ, ನನ್ನ ನರಗಳು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸಡಿಲಾಗತೊಡಗಿದಾಗ, ಸುತ್ತಿಗೆ ಎತ್ತಲು ಕೂಡ ತನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೋದಾಗ ತನ್ನ ಕುಲಕಸುಬನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಒಬ್ಬ ಗಂಡುಮಗ ಇಲ್ಲವಾದರೆ...

ಕಮ್ಮಾರನ ಹೆಂಡತಿಯ ಮನಸ್ಸು ಕೂಡ ಕದಡತೊಡಗಿತು. ಕಾಲಂದುಗೆಗಳ

ಉರಿಯೆಬ್ಬಿಸುತ್ತ ಬಗಲಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರದ ಕೊಡಸಹಿತ ಒಯ್ಯಾರದಿಂದ ಬಾವಿಯ ಕಡೆ ಹೋಗಲೂ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಉತ್ಸವ ಸ್ಥಳ, ವಾರದ ಸಂತೆಗಳಿಲ್ಲ ಹೋಗಲೂ ಅವಳು ಹಿಂಜರಿಯತೊಡಗಿದಳು. ಇವೆಲ್ಲ ಯಾರಿಗೋಸ್ಕರ? ಅವಳು ತನ್ನೊಡನೆಯೇ ಕೇಳಿದಳು. ರಾತ್ರಿ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದಾಗ ಕಮ್ಮಾರನ ಅಷ್ಟುಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಷ್ಟು ಬಿಗಿಯೂ, ಬಿಸುಪೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಅನ್ನಿಸತೊಡಗಿತು. ಆತ ಮುದಿಯಾಗುತ್ತಿರುವನೇ? ಆತನ ಪೌರುಷ ಕ್ಷೀಣಿಸತೊಡಗಿದೆಯೆ? ಶಿಶಿರದ ಚಳಿಗೆ ನಡುಗುವ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾರಾಯಿಯ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಮುದುಡಿ ಮಲಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ಗಂಡನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅವಳು ನಿದ್ರೆ ಬಾರದೆ ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು ಮಲಗಿದಳು.

ಕಮ್ಮಾರನಿಗೆ ತನ್ನ ಮೇಲಿರುವ ಆಸಕ್ತಿ, ತಗ್ಗತೊಡಗಿದೆಯೆಂದು ಅವಳಿಗನಿಸಿತು. ಒಂದು ಬೀಜ ಕೂಡ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯದ ತಾನೆಂಬ ಬಂಜರು ನೆಲವನ್ನು ಅವಳು ಶಪಿಸಿದಳು. ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಅನೇಕ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಾರ ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಬಾರದಾದ. ಆತನ ಹೊಸ ಸಂಬಂಧಗಳ ಕುರಿತು ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ನೇರವಾಗಿಯೂ ಮರೆಯಾಗಿಯೂ ಬಹಳಷ್ಟು ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗಿದರು.

ಒಂದು ಮಧ್ಯ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಾರ ಕುಡಿದು ಸ್ಥಿಮಿತ ಕಳಕೊಂಡು ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವಳು ವ್ಯಥಿತಳಾಗಿ ಕೇಳಿದಳು :

“ನಿಮಗೆ ನಾನು ಬೇಡವಾಯ್ತೆ? ಅವಳಿಗಿಂತ ನಮ್ಮೂರಿನ ಭಿಕಾರಿ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಚೆಂದ ಇದ್ದಾರೆಲ್ಲ? ನಿಮ್ಮನ್ನು ಒಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಏನಿದೆ ಆ ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ?” ಅವಳು ಪದೇಪದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎಸೆದೇ ಎಸೆದಳು. ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದಲೂ ಸಂಕಟದಿಂದಲೂ ಕಂಪಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಅವಳ ದ್ವನಿ.

ತಡೆಯಿಲ್ಲದ ಗೊರಕೆಯಾಗಿತ್ತು ದೊರೆತ ಉತ್ತರ.

“ಆದರೆ, ಒಂದೆ ವಿಷಯ ನೆನಪಿರಲಿ.” ಹೊದಿಕೆಯೊಳಗೆ ಮುದುಡಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಆ ಶರೀರವನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದ ತಟ್ಟಿ ಉರುಳಾಡಿಸುತ್ತ ಅವಳು ಒದರಿದಳು. “ಅವಳನ್ನು ಈ ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಕಾಲಿಸಲು ನಾನು ಬಿಡಲಾರೆ. ನೀವು ಅವಳನ್ನು ಸೂಳೆಯನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಮಾತ್ರ ಈ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಸಿದರೆ ಅವಳ ಕಾಲನ್ನು ನಾನು ಕಡಿದು ತುಂಡರಿಸುತ್ತೇನೆ.”

ಮರುದಿನ ರಾತ್ರಿ ಕೂಡ ಕಮ್ಮಾರ ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ಬಹಳ ತಡವಾಗಿ. ಬಂದೊಡನೆ ಚಾಪೆಯಲ್ಲಿ ಉರುಳಿದ. ಒಡನೆಯೇ ಗೊರಕೆಯನ್ನೂ ಆರಂಭಿಸಿದ.

ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಮರುಕಳಿಸಿದಾಗ, ಗಂಡನನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸತಕ್ಕ ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಯ್ತು.

ಅವಳು ಊರ ಮುಖಂಡನ ಹತ್ತಿರ ಅಹವಾಲು ಹೇಳಿಕೊಂಡಳು.

“ಅದು ನಿಮ್ಮ ಖಾಸಗಿ ವಿಷಯ.” ಮುಖಂಡ ಭಯದೊಂದಿಗೆ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡುತ್ತ ಹೇಳಿದ. ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಕಮ್ಮಾರನ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಸುತ್ತಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು ಬಲವಾಗಿ

ಬೀಳುತ್ತಿರುವುದರ ಸದ್ದು ಆತನಿಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. “ವಿದೇಶಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಲೆಹಾಕಲು ನಾನಿಲ್ಲ” ಎಂದನು ಊರ ಮುಖಂಡ.

ಕೊನೆಗೆ ಕಮ್ಮಾರನನ್ನು ಹದ್ದಿನಲ್ಲಿರಿಸಲು ಅವಳೊಂದು ಉಪಾಯ ಶೋಧಿಸಿದಳು...

ಒಂದು ದಿನ ತನ್ನ ಮನೆಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ಯಾವನೂ ಗಂಡಸಿನ ದಪ್ಪಗಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳು ಬಿದ್ದಿರುವುದು ಕಮ್ಮಾರ ಕಂಡನು. ಬಲವಾಗಿ ಮೂಡಿದ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳು. ಆತನೊಬ್ಬ ಧಾಂಡಿಗನಿರಬಹುದು ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಫಕ್ಕನೆ ಒಮ್ಮೆ ದಣಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತಾದರೂ ಒಂದು ಹುಂಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಆತ ಅದನ್ನು ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಗುಳುಂಕರಿಸಿದ. ಆದರೂ ಆ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳ ಆಕೃತಿ ಆತನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಸದೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿತು. ಮಾರನೆ ದಿನ ಕಂಡದ್ದು ಬೇರೊಬ್ಬನ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆತ ಕುಂಟನಿರಬಹುದು. ಎಡಹೆಜ್ಜೆ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಒತ್ತಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಬಂದಾತ ಕುರುಡನಿರಬೇಕು. ದಪ್ಪಗಿನ ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲೆ ಕೋಲು ಊರಿ ನಡೆದುದರ ಗುರುತುಗಳೂ ಇದ್ದವು.

ಅವರೆಲ್ಲ ಯಾರೆಂದು ಆತ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತ ತನ್ನ ಕೂದಲು ಸುತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಎಳೆದಾಡುತ್ತ ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದೆಂದು ಅವಳು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಆ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳ ಕುರಿತು ಚಕಾರವೆತ್ತದ ಆತ ಅವಳನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿಬಿಟ್ಟ. ಹೆಜ್ಜಿನ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಬಾರದಿರುವುದೇ ಆತನಿಗೆ ರೂಢಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಬಂದ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲೂ ನಟ್ಟಿರುಳಿನ ಬಳಿಕ, ವಿಪರೀತ ಕುಡಿದು, ಸ್ಥಿಮಿತ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ತೂರಾಡುತ್ತಲೆ ಒಳಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಚಾಪೆಗೆ ಉರುಳಿ ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ನಿರ್ದಿಸತೊಡಗುತ್ತಾನೆ.

ಸೋಲಿನ ಭಾರ ಬಿದ್ದ ಮನಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೆ ಕಮ್ಮಾರಗಿತ್ತಿ ಹೊಸ ಉಪಾಯದ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದಳು.

ಹೀಗಿರುತ್ತ ಒಂದು ನಡು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕಮ್ಮಾರನ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಅವಳು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದಳು : “ನಾನು ಬಸುರಿ.”

“ಸಾಕು, ಸುಮ್ಮನಿರು...” ಅವಳ ಕಿಬ್ಬೊಟ್ಟೆಗೆ ಗುದ್ದುತ್ತ ಕಮ್ಮಾರ ಹೇಳಿದ.

“ಸತ್ಯ” ಕುಲದೇವತೆಯ ಆಣೆ ಹಾಕಿ ಅವಳು ಮತ್ತಷ್ಟು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದಳು.

“ಹಾಗಾದರೆ ಮಗುವಿನ ಅಪ್ಪ ಯಾರೇ?”

“ನೀವೇ; ಅಲ್ಲೆ ಮತ್ತೆ ಯಾರು?”

“ಅದು ಸುಳ್ಳು...” ಕಮ್ಮಾರನಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆತನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆ ಅಪರಿಚಿತ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಗೋಚರಿಸಿದವು. ಅವರೊಳಗೆ ಯಾರಾಗಿರಬಹುದು ಮಗುವಿನ ಅಪ್ಪ ಧಾಂಡಿಗನೋ, ಕುಂಟನೋ, ಕುರುಡನೋ?

“ನನ್ನನ್ನು ನಂಬಿರಲ್ಲ.” ಕಮ್ಮಾರಗಿತ್ತಿ ಎದೆ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿರಿಸಿದಳು. “ನಿಮ್ಮ ಹೊರತು ಬೇರಾರನ್ನೂ ನಾನು ಕನಸು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನೆನೆಯಲಿಲ್ಲ.”

ಹಾಗಾದರೆ ಯಾರದ್ದು ಆ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳು? ಎಂದು ಕೇಳಲು ಕಮ್ಮಾರ ಹವಣಿಸಿದರೂ ತತ್ಕ್ಷಣ ಅದನ್ನು ನುಂಗಿಬಿಟ್ಟ. ಅದೊಂದು ಕೀಳುಮಟ್ಟದ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚೆಂದು ಆತನಿಗನಿಸಿತು. ತನಗದು ಬಾಧಕವಲ್ಲ. ಆದರೂ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಬಸುರೊಳಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಬೀಜ-ಆತನ ಮನಸ್ಸು ಕದಡುವ ಹಾಗೆ ತಿಳಿಯಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಆತನಿಗೆ ತನ್ನ ವ್ಯಥೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರರಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಅವಳನ್ನು ಕೂದಲಿಗೆ ಕೈಹಾಕಿ ರಸ್ತೆಗೆ ಎಳೆದೊಯ್ದು ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವ ಹಾಗೆ ಒದ್ದು ಅಪ್ಪಚ್ಚಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದು ಪೌರುಷವಾದೀತೆ? ಊರ ಮಂದಿ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಕತ್ತೆ ಕಿರುಬುಗಳ ಹಾಗೆ ನಕ್ಕರು. ಆ ವಿದೇಶಿಗೆ ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ತಾಕತ್ತು ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಊರಿನವನೇ ಆದ ಒಬ್ಬ ಜಾರನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ಅವರು ಪರಸ್ಪರರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ನಗುವರು. ಆದು ಬೇಡ. ತನ್ನ ದೇಶದ ಘನತೆಗೆ ಮಸಿ ಬಳಿಯಲು ಆತ ತಯಾರಿಲ್ಲ.

ಹಾಗೆಂತ ಒಂದು ಇದಿರೇತಾದರೂ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಜಾರನನ್ನು ಇದಿರಿಸಲೂ ಬಲವಿಲ್ಲದ ಒಬ್ಬ ಟೊಳ್ಳುಟೊಣೆಯ ಎಂದು ಜನರು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ? ನನ್ನ ಕಬ್ಬಿಣದ ರೂಪು ಕರಗಿಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ? ಬೇಟೆ ಕತ್ತಿಯ ಅಲಗು ಹರಿತಗೊಳಿಸುತ್ತ ಆತ ತನ್ನ ಗಮನವನ್ನು ಅಜ್ಞಾತನಾಗಿರುವ ಜಾರನತ್ತ ತಿರುಗಿಸಿದ. ಯಾರು ಅವನು?

ಹೆಂಡತಿಯ ಕಿಬ್ಬೊಟ್ಟೆಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಆತ ಅಸ್ವಸ್ಥನಾದ. ಸುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕತ್ತಬಲ್ಲ ಬಲ ಕೂಡ ತನಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಆತನಿಗನಿಸಿತು. ಕತ್ತಿಯೆಸೆಯುವಾಗ ಗುರಿ ತಪ್ಪುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಹೀಗಾಗಿ, ಕೊನೆಗೆ ಬೇರಾವ ಉಪಾಯವೂ ತೋಚದೆ ಆತ ಊರ ಮುಖಂಡನ ಬಳಿಗೆ ಹೋದ.

ಊರ ಮುಖಂಡ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಹಾಕಲು ಹೆದರಿದ. ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದ ಬಳಿಕ ಆತ ಹುಂಕರಿಸಿದ :

“ಅದೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ವಿದೇಶಿಗಳ ವಿಷಯ. ಅದರಲ್ಲಿ ತಲೆಹಾಕಲು ನಾನಿಲ್ಲ.”

ಆದರೂ, ಕಮ್ಮಾರನ ಜ್ವಲಿಸುವ ಕಣ್ಣುಗಳತ್ತ ನೋಡಿದಾಗ ತಾನೇ ತಗ್ಗಿದ. ಊರಿನಮನಾದ ಜಾರನನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನನ್ನು ಊರ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಶಿಕ್ಷಿಸುವೆನೆಂದು ಮಾತುಕೊಟ್ಟ.

“ಅವನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಲು ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯ ಬೇಡ.” ಕಮ್ಮಾರ ಗುಡುಗಿದ : “ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಾನೇ ಕಾದಿರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅವನು ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ಏನಿದೆ ಉಪಾಯ?”

“ಅದೀಗ...” ಮುಖಂಡನಿಗೆ ನಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತು : “ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲವಾ ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದು? ನನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ?”

ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಇನ್ನು ಆ ವಿಷಯ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಆತ ಮೊದಲೇ ಆಣೆ ಹಾಕಿದ್ದ. ಹಾಗಾಗಿ ಆತನ ಹುಡುಕಾಟ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಆತ ಸುತ್ತಾಡಿದ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನಸಂದಣಿಗಳೆಲ್ಲಾದರೂ ಜಾರನ ಮುಖ ಮತ್ತು ಜಾರನ ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ ಯುವಕ ಇರುವನೆ? ಹಲವಾರು ದಿನಗಳ ಹುಡುಕಾಟದ ಬಳಿಕ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ, ಸೊರಗಿದ ಕೃಶಕಾಯದ ಒಬ್ಬ ಯುವಕ. ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ, ದಪ್ಪ ತುಟಿಗಳು, ನುಣ್ಣಿನ ಮೀಸೆ, ವಿಪರೀತ ಹೊಳೆಯುವ ಕಣ್ಣುಗಳು -ಜಾರನ ಮರ್ಜಿ.

“ನಾನಲ್ಲ.” ಅವನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ : “ಆದರೆ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಗೋಪ್ಯವಾಗಿ ಬಯಸಿದ್ದೆ.”

“ಪೂ...” ಕಮ್ಮಾರ ಅವನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಿಸಿದ. ಅವನನ್ನು ಜಗ್ಗುತ್ತ ಎಳೆಯುತ್ತ ಊರ ಮುಖಂಡನ ಬಳಿಗೆ ಹೋದ.

“ಇವನೇ ನಮ್ಮ ಜನ.” ಕಮ್ಮಾರ ಮುಖಂಡನಿಗೆ ಹೇಳಿದ.

ಯುವಕನ ಹಾಗೂ ಕಮ್ಮಾರನ ಮುಖಗಳನ್ನು ಸರದಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ ಬಳಿಕ ಮುಖಂಡ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ :

“ಅದಕ್ಕೆ ಏನಿದೆ ಪುರಾವೆ? ಇವನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನೆ?”

“ಯಾರು ಇವನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೇಳಿದರೆ? ಇವನಲ್ಲವಾದರೆ ಇವನಂಥ ಇನ್ನೊಬ್ಬ.” ಕಮ್ಮಾರ ಗರ್ಜಿಸಿದ.

ಮುಖಂಡ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮೌನವಾಗಿ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದ.

ಯುವಕನನ್ನು ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿ, ಕತ್ತೆ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿ, ಚಂಡೆ, ವಾಲಗ ವಾದ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಊರಿನ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕರೆದೊಯ್ಯಲಾಯಿತು. ಬಳಿಕ ಆ ಮುದಿ ಹಲಸಿನ ಮರದ ಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಬಿಗಿಯಲಾಯ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ “ಕಮ್ಮಾರ ಹಿಂದೆ ಬಿಡಿಸಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯಾಕೃತಿ ಆಳಿಸಿ ಹೋಗದೆ ಉಳಿದೇ ಇದೆ. ಅದರ ಎದೆ ಮತ್ತು ಹೊಕ್ಕುಳುಗಳಲ್ಲಿ ಆತ ಮಾಡಿದ್ದ ಗಾಯಗಳಿಂದ ಈಗಲೂ ನೆತ್ತರು ಜಿನುಗುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಸುತ್ತಲೂ ಜನಸಂದಣಿಸಿರುವರು. ಕಮ್ಮಾರನು ಆ ಯುವಕನನ್ನು ಹೇಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಸುವನೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ಕಾತರದೊಂದಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಪಿಸುಗುಟ್ಟುತ್ತ ಅವರು ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮ ಊರಿನವರೇ ಆದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಬ್ಬ ವಿದೇಶಿಯನಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಲ್ಲ ಬಲ ಮತ್ತು ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಅವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಕಾದು ಕೆಂಪಗಾದ ಎರಡು ಕಬ್ಬಿಣದ ತಂತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಮ್ಮಾರ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನಿರಿಸಿದ.

ಯುವಕ ಈಗಲೂ ಒಂದು ಕಸಾಯಿ ಮಾಡಲಿರುವ ಹೋರಿಯ ಹಾಗೆ ಬೊಬ್ಬಿಡುತ್ತಿರುವನು :

“ನಾನಲ್ಲ ಊರವರೇ ನಾನಲ್ಲ.....”

ಜನರು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿಯೂ ಕೇಳದಂತೆ ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡರಷ್ಟೇ.

ಕಬ್ಬಿಣದ ತಂತಿಗಳ ಕಾದು ಕೆಂಪಾದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಯುವಕನ ಮುಖದತ್ತ ಚಾಚಲ್ಪಟ್ಟವು. ಅದರ ಬಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಮುಖ ಬಾಡಿ ಕರಕಾಯ್ತು. ನುಣ್ಣಿನ ಮೀಸೆ ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬುಗಳು ಸುಟ್ಟು ಉದುರಿದವು. ರಣಘೋಷದೊಂದಿಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುತ್ತ ಕಮ್ಮಾರ ಸಿಡಿಲಿನಂಥ ಆ ಕಂಬಿಗಳನ್ನು ಯುವಕನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚಿ ನುಗ್ಗಿಸಿದ. ಒಂದು ಬೊಬ್ಬೆ! ಒಂದು ಹೊರಳಾಟ. ಬಳಿಕ ಮಾಂಸ ಸುಡುತ್ತಿರುವ ವಾಸನೆ...

ಕಮ್ಮಾರನ ಹೆಂಡತಿ ಯಾವತ್ತೂ ಹೆರಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅವಳಿಗೆ ಬಸುರಿರಲಿಲ್ಲ! ಜಾರನ ಕೊಳಚೆ ಮೂಟೆ ಹೊರಲು ಶಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಿರಪರಾಧಿಯಾಗಿದ್ದ. ಆ ಸಾಧು ಯುವಕ ಹುತಾತ್ಮನಾದ. ಊರಿನ ಯುವಕರು ಅವನ ದುರಂತ ಕತೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಾಡುತ್ತ ಓಡಾಡಿದರು. ಆತನ ರಕ್ತದಿಂದ ನೂರು, ನೂರು ಜಾರರು ಗತ್ತಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದರು. ಅವರು ಭಲತೊಟ್ಟು ವಿದೇಶಿ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಲೆಬೀಸಿ ಹಿಡಿದರು. ವಿದೇಶಿಯರ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಡಡಿದರು. ಹಾಗಾಗಿ ಪಾಂಡವಪುರ ವಿದೇಶಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಭಯಾನಕ ಕನಸಾಯಿತು.

ಯುಗಗಳ ಹಿಂದೆ ಹುತಾತ್ಮನಾಗಿದ್ದ ಆ ಯುವಕನೇ ಪಾಂಡವಪುರದ ಮೊದಲ ಜಾರನಾಗಿದ್ದನು.

ಹನ್ನೊಂದು

ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಮುಖ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೆಂಪಾಗುತ್ತ. ತಾಂಬೂಲ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಎಲೆಗೆ ಸುಣ್ಣ ಹಚ್ಚುತ್ತ ಅವರೆಂದರು :

“ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ...”

“ಪೀಠಿಕೆಯೇನೂ ಬೇಡ, ಹೇಳಿ”

“ನೀವು ಬಂದ ದಿನ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಮರುದಿನ ಮರಳಿ ಹೋಗ್ತೇನೆ ಎಂದು. ಮರುದಿನ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನಿರ್ದಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಗಾಡಿ ತಪ್ಪಿಹೋಯ್ತು ಎಂದು. ಆಗಲೂ ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೆ. ಆದಾದ ಬಳಿಕವೂ ಸುಮಾರು ದಿನಗಳಾದವು. ಈ ಎಲ್ಲ ದಿನಗಳಲ್ಲೂ ನಿಂದೆ ಬಿಟ್ಟು ಏಳಲು ತಡವಾಡದಿರಲೇ ನೀವು ಮರಳಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ನಂಬಬೇಕೆ?”

“ಹಾಗೆ ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ? ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇತರ ಕಾರಣಗಳೂ ಇರಬಾರದೆ?”

“ಆ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವ್ಯಾವುದೆಂದು ಹೇಳ್ತೀರಾ?”

ನಿಮಗೆ ನಾನು ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ?”

“ವಿವರಿಸುವುದೇನೂ ಬೇಡ. ತುಸು ಬುದ್ಧಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಊಹಿಸಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕುಂಬುಕುಟ್ಟನ್ ಹಿಂದೆ ಗದ್ದಲವೆಬ್ಬಿಸಿದ್ದು ಸುಮ್ಮಗಲ್ಲವೆಂದು ಈಗ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ.”

ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಒಳಾರ್ಥವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವವರೆಂದು ಆತನಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಯ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಸುಟ್ಟುರಿಸುವ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಆತನ ನಾಲಿಗೆ ತುರಿಸತೊಡಗಿತಾದರೂ ಅದನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕ ತಡೆಹಿಡಿದ. ಈ ಮನುಷ್ಯನೊಡನೆ ನಾನೇಕೆ ಜಗಳವಾಡಬೇಕು? ಈತನಿಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಹೊಣೆ ನನಗಿದೆಯೇ? ಆ ಕುಟುಂಬದ ರಕ್ಷಾಕರ್ತೃ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಯಾರು ಈತನಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು.”

ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಮತ್ತೂ ಹೇಳಿದರು :

“ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿಯಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾಗ ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ, ಸಂಭವಿಸಲಿರುವ ಕೆಡುಕುಗಳ ಕುರಿತು ಹೇಳಿದೆ.

ಆಮೇಲೂ ಅರ್ಥವಾಗದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಊರವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಇದು ಕೇಳುವವರೂ ಹೇಳುವವರೂ ಇಲ್ಲದ ಗೊಂಡಾರಣ್ಯ ಅಲ್ಲವಲ್ಲ. ಕಲಿಕೆ, ಪ್ರಪಂಚಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳೆಲ್ಲ ಇರೋ ಮಂದಿಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರೆ ಅದರ ಗಂಭೀರತೆ ಫಕ್ಕನೆ ಅರ್ಥವಾದೀತೆಂದೇ ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೆ.”

“ನೀವು ಹೇಳುವುದರ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗ್ತಾ ಇದೆ. ಆದರೆ...”

“ಯಾವ ಆದರೆಯೂ ಇಲ್ಲ.” ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಪಟ್ಟುಹಿಡಿದು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿದರು : “ಯಾವುದಾದರೂ ಪಟ್ಟಣವಾಗಿದ್ದರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ” ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದ ಒಬ್ಬಾತ ಒಂದು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು ಠಿಕ್ಕಾಣಿ ಹೂಡಿದರೂ ಹೊರಗಿನವರಾರೂ ಗಮನಿಸಲಾರರು. ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರು ಯಾರೆಂದು ಈ ಮನೆಯವರಿಗೇ ಗೊತ್ತಾಗಲಾರದು. ಇದು ಪಟ್ಟಣದ ಸ್ಥಿತಿ. ಇಂತಹ ಹಳ್ಳಿಗಳ ವಿಷಯ ಹಾಗಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದು ನೋಣ ಚಲಿಸಿದರೂ ಅದು ಊರಿಡೀ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಕುಂದಿದ್ದರೂ ಕಳರಿಪಾಡ ಮನೆತನದ ಹೆಸರನ್ನು ಹೀಗೆ ಯಾರೂ ಕೆಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ...”

“ಮೇಷ್ಟ್ರೇ, ನೀವು ಗ್ರಹಿಸಿರುವ ಹಾಗೆ ಏನೂ ಸಂಭವಿಸಲಿಲ್ಲ.”

“ಸಂಭವಿಸುವುದು ಬೇಡ : ಸಂಭವಿಸಬೇಕೆಂದು ಈಗ ಹಂಬಲಿಸುವವರು ಯಾರು? ಆದರೆ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಒಟ್ಟಾಗುವಲ್ಲಿನ ಮಾತುಕತೆ ಕೇಳಿದರೆ ಚರ್ಮ ಸುಲಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಆದ ಬಳಿಕ ನೀವು ಅಂಡಿನ ಧೂಳು ಜಾಡಿಸಿ ಹೊರಟು ಹೋಗಬಲ್ಲರಿ. ಉಳಿದವರಿಗೆ ಆಮೇಲೂ ಇಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಡೀಬೇಕಲ್ಲ. ಕಳರಿಪಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಂಟಸ್ಸಿನ ಮಾಡಿಕೊಂಡವನೇ ಆದರೂ ನನಗೂ ಇದೆ ಒಂದು ಘನತೆ. ಜನರು ನನ್ನನ್ನೇ ದೂರುತ್ತಾರೆ. ನಿನ್ನೆ ಆ ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್ ನಾಯರ್ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರೊಬ್ಬರು ಮಾಜಿ ಸೈನಿಕ. ನನ್ನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ ಒಂದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊಡೆದು ಹೊರಗಟ್ಟಲು ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾದರೆ ನನಗೆ ಹೇಳಿ, ನಾನೊಬ್ಬನೆ ಸಾಕು - ಅಂತ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಾಚಿಕೆಗೇಡು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿನ್ನು ಆಗ್ನಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.”

“ನೀವು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದೀರಾ?”

“ನಾನ್ಯಾಕೆ ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು? ಧೂ...” ಮೇಷ್ಟ್ರು ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಕ್ಯಾಕರಿಸಿ ಉಗುಳಿದರು : “ಅವಳೊಬ್ಬಳು ಅಪ್ಪರೆಯೆ ತಾನೆ? ನಾನು ಅವಳ ಗೇಟಿನಾಚೆ ಕಾಲಿರಿಸೋದಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ, ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಾಗ ಗತಿಯಿಲ್ಲದೆ ತೊಳಲಾಡುವುದನ್ನು ಕಂಡು ನಾನೇ ಆ ಮೇನೇಜರ್ ಪಣ್ಣಿಕ್ಕರನ್ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ಅವಳಿಗೊಂದು ಉದ್ಯೋಗ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಿಕ್ಕದ ಉದ್ಯೋಗ ನನ್ನ ಒಂದು ಮಾತಿನಿಂದಲೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಕಳರಿಪಾಡದ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳು ನಡತೆಗೆಟ್ಟವಳಾದರೆ ಅದರ ಅಪಮಾನ ನನಗೇ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾಚಿಕೆಗೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞತೆ ತೋರಬೇಡ. ಒಂದು ನೆನಪಾದರೂ ಬೇಡವೇ?...” ಆತ ಮೌನವಾಗಿದ್ದು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ. ಎಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದರೂ ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಸಿಟ್ಟು ಇಳಿಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ :

“ಶಾಲೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಅವಳು ಯಾರು, ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಕಿವಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸಂಜೆ ಬೇಗನೆ ಹೊರಟು ಹೋಗ್ತಾಳೆ. ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ತಾಳೋ, ಯಾರಿಗೊತ್ತು? ಒಂದು ದಿನ ಹೆಡ್‌ಮೆಸ್ಟ್ರ್ ಕುರುಪ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು, ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದು ಹೇಳಿದರು. ದೇವಿ ಟೀಚರ್‌ರ ಈ ಹೊರಟು ಹೋಗುವಿಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ನೀವೇ ಒಮ್ಮೆ ಹಿತವಚನ ಹೇಳ್ವೇಕು - ಎಂದು. ಹಿತವಚನ ಹೇಳ್ವೇಕಂತೆ? ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲೆಯೇನು ಹಿತವಚನ ಹೇಳಿ ತಿದ್ದಿಸಲಿಕ್ಕೆ? ಏನೂ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಒಳಿತು ಕೆಡುಕುಗಳ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲವಾದರೆ ಅದನ್ನಂಟು ಮಾಡಲು ನನ್ನಿಂದಾದೀತೆ? ನೋಡಿದಾಗ ಗೊತ್ತಾಗದಿದ್ದರೆ ಕಾಡಿದಾಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ. ನೀವು ಹೋದ ನಂತರ ಒಂದು ಮಗು ಕೂಡ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟೆ ನಡತೆಗೇಡಿಯೆಂದು ಶಾಲೆಯಿಂದ...”

“ಮೇಷ್ಟ್ರೇ ಅಗೌರವದ ಮಾತಾಡ್ಬೇಡಿ...” ಆತ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನಡುಗಿದ.

“ಅಗೌರವದ ಮಾತಾಡುವುದು ತಪ್ಪು! ಅಗೌರವವನ್ನು ಮಾಡ್ಬಹುದು, ಅಲ್ಲೆ?”

“ಅಗೌರವವಾದುದು ಯಾವುದನ್ನೂ ನಾನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.”

“ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಮ್ಮನಿರಿ ಮಿಸ್ಟರ್” ತಿರಸ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಪಚಕನೆ ಉಗುಳಿದರು : “ಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗಿಯರಿಬ್ಬರು ಒಬ್ಬಂಟಿಗಳಾಗಿರುವ ಮನೆಯಲ್ಲಷ್ಟೇ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದ ಒಬ್ಬಾತನಿಗೆ, ಆರಾಮ ವಾಸಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇನು? ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಗೆಳೆಯ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿತ್ತೇನು ನಿಮ್ಮ ಮತ್ತು ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ ನಡುವಿನ ಗೆಳೆತನ?”

“ಮೇಷ್ಟ್ರೇ, ನಾನು ವಯಸ್ಸನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದವನಲ್ಲ. ತಿಳಿಯಿತೆ?... ಮನಬಂದಂತೆ ಹೇಳಿದರೆ... ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಲು ನಿಮ್ಮ ನಾಲಿಗೆ ಅಲ್ಲಿರಲಾರದು.”

“ಇದೊಳ್ಳೆ ತಮಾಷೆಯೇ! ಅನ್ನ ತಿಂದು ಅಡುಗೆಯವಳನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಆಮೇಲೂ ನಾಯಿ ಬೊಗೊಳೋಡು. ಕಳರಿಪಾಡದವರು ಯಾವತ್ತೂ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಅಡವಿಡಲಿಲ್ಲ. ಇದೀಗ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದು ಒಳಹೊಕ್ಕ ಒಬ್ಬಾತ ನನ್ನ ವರಾಂಡದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನನ್ನ ಮೇಲೆಯೇ ಏರಿ ಬರೋದಾ? ಏನಿದು ಕತೆ? ಇದೇನು ಅನಾಗರಿಕ ಬರ್ಬರ ಪಟ್ಟಣವ?”

ಆತ ಉದ್ದೇಗವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಧ್ವನಿ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟೂ ತಗ್ಗಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದ:
“ಮೇಷ್ಟ್ರೇ, ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಾದರೆ ನಾನೇ ಹೇಳೋನೆ. ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದು ಹೊಕ್ಕವನಲ್ಲ ನಾನು. ನನ್ನನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು; ಆವಾಹನೆ ಮಾಡಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು.”

ಮೇಷ್ಟ್ರಿಗೆ ಆ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನಗು ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತು :

“ಆವಾಹನೆ ಮಾಡಿದರೆ? ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆವಾಹನೆ ಮಾಡುವವರು ಇಲ್ಲಿ? ಮಾಂತ್ರಿಕನೆ?”

“ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ. ಅದಕ್ಕೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಇದೆಯೆಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಿ.”

“ದೇವಿ ಇರಬಹುದು?”

ಅದಕ್ಕೆ ಆತ ಉತ್ತರಿಸಲಿಲ್ಲ.

“ಅವಳಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರವಾದ ಗೊತ್ತೂ? ಆ ಒಂದು ಕೊರತೆಯಷ್ಟೇ ಇದ್ದದ್ದು. ಈಗ ಅದೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಯ್ತು.” ಅದೊಂದು ತಮಾಷೆಯೇ ಎಂಬಂತೆ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕರು. ತುಸು ಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ ನಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಂಭೀರ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದರು :

“ಅವಾಹನೆ ಮಾಡಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದೋ, ತಾನೇ ಒಳ ನುಗ್ಗಿದ್ದೋ - ಏನೇ ಇರಲಿ, ನನಗದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಆದರೆ ಕಳರಿಪಾಡ ಮನೆತನದ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಬೀದಿಹೈಕಳು ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕಲು ನಾನು ಬಿಡೋಲ್ಲ. ಮನೆತನದ ಕುಲೀನತೆ ಎಂಬುದು ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಿಕ್ಕುವಂಥದಲ್ಲ.”

ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದು ಆತನಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಯ್ತು. ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಜಗಳದಲ್ಲಷ್ಟೇ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು. ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಏನೇನೋ ಉಕ್ಕಿ ಬರುತ್ತಾ ಇವೆ. ನನ್ನ ನಿಜವಾದ ಮುಖ ಇವರಾರೂ ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಪಾಂಡವಪುರ ಬಿಟ್ಟು ಬಳಿಕ ನಾನು ಬಹಳಷ್ಟು ಬದಲಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಇನ್ನು ಕೂಡ ಒಂದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಿಂದಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಆಗಬಲ್ಲೆ. ಈ ಮನುಷ್ಯನ ಮುಖಾಕೃತಿ ಬದಲಾಯಿಸಲು ನನಗೆ ಒಂದೇ ಕ್ಷಣ ಸಾಕಾಗುತ್ತೆ.

ಬೇಡ. ಅದರ ಭಾರವನ್ನು ಸಾಧು ದೇವಿ ಮತ್ತು ಅವಳ ಕುಟುಂಬವೇ ಹೊರಬೇಕಾದೀತು.

ಆತ ಎದ್ದು ಕಿಸೆಯಿಂದ ಸಿಗರೇಟ್ ಪ್ಯಾಕ್ ಹೊರ ತೆಗೆದಾಗ ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಪುನಃ ಹೇಳುವುದು ಕೇಳಿಸಿತು.

“ನಾನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗಿನ ಗಾಡಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುವುದೇ ನಿಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.”

ಆತ ನಡೆಯ ತೊಡಗಿದ್ದ. ಆದರೆ, ಆ ಬೆದರಿಕೆಯ ಧ್ವನಿ ಆತನಿಗೆ ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆತ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನಿಂತ :

“ಇಲ್ಲವಾದರೆ?”

“ಏನು ಸಂಭವಿಸಲಿದೆಯೆಂದು ನೋಡುವಿರಂತೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹುಡುಗಿದ್ದಾರೆ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಅದನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿಯೇ ಬಿಡೋನೆ.” ನೆತ್ತರು ನುಗ್ಗಿ ಆತನ ನೆತ್ತಿಗೆರಿತು: “ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಊರವರೂ ಗಂಡು ಹುಡುಗರೂ ಇದ್ದಾರೆ...!”

ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಇಂತಹ ಒಂದು ಇದಿರೇಟು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಹೆಣ್ಣು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಇಳಿಯಿತು. ಅವರು ಮುಖ ನೋಡದೆ ಯಾರಿಗಂದಿಲ್ಲದೆ ಹೇಳಿದರು :

“ಜಗಳವೂ, ಜಟಾಪಟಿಯೂ ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಅಪಮಾನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವವರು ನೀವಲ್ಲ. ಕಳರಿಪಾಡದವರು. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ಒಬ್ಬಳೇ ಹುಡುಗಿ ಇದ್ದಾಳೆ. ಮುಂದೆ ಮಂಯಾರ್ಥಸ್ಥರು ಯಾರಾದರೂ ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಬಂದಾರಾ?”

“ಹಾ, ಹಾಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೆದರಿಸಿಯೂ ಬೆದರಿಸಿಯೂ ನನ್ನನ್ನು ಓಡಿಸಬಹುದೆಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ನಡೆಯೋಲ್ಲ...”

ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ತುಸು ಸಂಕೋಚಪಡುತ್ತಲೇ ಆತನ ಕಟ್ಟುಮಸ್ತಾದ ಶರೀರದ ಹಾಗೂ ಮಾಂಸಖಂಡಗಳು ಉಬ್ಬಿಕೊಂಡಿರುವ ತೋಳುಗಳತ್ತ ಸರದಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟಿಸಿದರು.

“ನಿಮ್ಮ ಮಾಜಿ ಯೋಧ ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್ ನಾಯರ್‌ಗೆ ಹೇಳಿ ಬಿಡಿ, ಆಸೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅದುಮಿಡುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು ಅಂತ. ಇನ್ನಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪುಂಡರನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ ಅಂತ.”

“ಹಾಗಲ್ಲ ಮಿಸ್ಟರ್” ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಅನುನಯದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು : “ಬೇರೇನೂ ತಿಳಿಯಬೇಡಿ. ಶ್ಯಾಮಲೆಯನ್ನು ನೆನಪಾದರೂ ನೀವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಬೇಗನೆ ಹೋಗುವುದೇ ಒಳ್ಳೇದು. ದೇವಿಯ ಹಣೆಬರಹವಂತೂ ಹೀಗಾಯ್ತು. ಶ್ಯಾಮಲೆಯಾದರೂ ಪಾರಾಗಲಿ. ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಕರೆದೊಯ್ಯುವವನೂ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ ಹಾಗೆ ಶಂಕೆ, ಗದ್ದಲಗಳನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ? ಹಳ್ಳಿ ಪ್ರದೇಶವೇ ತಾನೆ, ಚುಚ್ಚಿ ಕೊಡುವವರಿರುತ್ತಾರೆ....”

ಆತ ಮರುಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ತುಸು ಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ ಏನೋ ಯೋಚಿಸಿದ ನಂತರ ಹೇಳಿದ :

“ದೇವಿಯನ್ನಂತೂ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿರುವನೆಂದು ನೀವು ಹೇಳಿದಿರಲ್ಲ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಆಕೆಯನ್ನೂ ನಾನು ಮದುವೆಯಾದರೆ ಊರವರೂ “ಗಂಡೂ ಹುಡುಗರೂ ಏನೆಂದಾರು? ವಿರೋಧಿಸಿಯಾರೇ?”

ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಹೆಚ್ಚಾರುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ಅವರು ಮುಖ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಕಳೆಗುಂದುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ಆತ ಕ್ರೂರವಾದ ಋಷಿಯೊಂದಿಗೇ ವೀಕ್ಷಿಸಿದ. ಮೇಷ್ಟ್ರು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಭಾವನೆ ವಿಕೃತವಾದ ಮತ್ತರವೆಂದು ಆತನಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಯ್ತು.

“ಬೇಡಿ ಮಿಸ್ಟರ್.” ಮೇಷ್ಟ್ರು ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿದರು :

ನೀವು ಯುವಕರು, ಒಳ್ಳೆಯ ನೌಕರಿ ವ್ಯಗ್ರೇಗಳೂ ಇವೆ ನಿಮಗೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಯಾಕೆ ಒಂದು ಸೆಕೆಂಡ್-ಹ್ಯಾಂಡ್ ಸರಕು ಪಡೆಯಲು ಬಯಸುತ್ತೀರಾ?”

ಆತನಿಗೆ ನಗೆ ಬಂತು.

“ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೇ. ಊರವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಬೇಜಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದೆಯಷ್ಟೇ.”

ಆತ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅಂಗಳಕ್ಕೆಳೆದ. ಹೊರಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯುತ್ತಾ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದ. ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಆಗಲೂ ಅದೇ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ದಂಗಾಗಿ ನಿಂತಿರುವರು.

ಅದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅನಾಗರಿಕವಾದ ಒಂದು ಸಂತ್ರಸ್ತಿ ಆತನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿತು.

ಹನ್ನೆರಡು

ಆತ ಪಾಂಡವಪುರದ ದೇವಿಯ ಕತೆ ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ. ಶ್ಯಾಮಲೆ ಮತ್ತು ರಘು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಚಕ್ಕಳ-ಬಕ್ಕಳ ಕುಳಿತು ಕತೆ ಕೇಳಲು ಸಿದ್ಧರಾದರು.

“ಹಿಂದೆ ಪಾಂಡವಪುರದ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಐದು ಮಂದಿ ಸೋದರರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಐವರೂ ವೀರರು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಮನೋವೃತ್ತಿಯವರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಬಹಳ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಕೂಡ ನೆತ್ತರು, ಮಜ್ಜೆಗಳಿರುವ ಯುವಕರಲ್ಲದೆ, ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವಿವಾದಗಳಿಂದ ಶುರುವಾದ ಕೆಲವು ಹೊಡೆದಾಟಗಳೂ ಅವರೊಳಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಆವಾಗಲೆಲ್ಲ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಸಾತ್ವಿಕ ಸ್ವಭಾವದ ಹಿರಿಯ ಮಗ ಒಟ್ಟಾಗಿ ನಿವಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಎರಡನೆಯವನು ಬಹಳ ಬಲಿಷ್ಠನೂ ಮೂಗಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಟ್ಟಿರುವವನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಅವನು ತನ್ನ ತೋಳ ಬಲ ತೋರ್ಪಡಿಸಲು ಸಿಕ್ಕಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ವ್ಯರ್ಥಗೊಳಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ಕುಸ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವಾಗ ತಾಯಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಅವನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. “ನಾವು ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರೇ ತಾನೆ ಜಗಳಾಡೋದು”. ಅದೂ ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ! ಅದರಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮ ಯಾಕೆ ತಲೆ ಹಾಕೋದು?” - ಆತ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಶರೀರ ಬಲವನ್ನು ನೆರೆಹೊರೆಯವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಪರಸ್ಪರ ಹೊಡೆದಾಡಿ ತೀರಿಸುವುದೇ ತಾನೆ ಒಳ್ಳೆಯದು? ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಬಾಹುಬಲ ತೋರ್ಪಡಿಸಲೆಂದು ಅವಕಾಶ ಬೇಡವೆ? ಒಂದು ವೇದಿಕೆ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಮೈಗೂಡಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯೆಗಳು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಲಾರವೆ?” ಅವನು ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ಮಗ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದರಷ್ಟೇ.

“ನಿಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮೈಬಲ ತೋರ್ಪಡಿಸಲು ಒಂದು ವೇದಿಕೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ತಡವಾಗದೇನೇ”. ಭವಿಷ್ಯದತ್ತ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದಳು : “ಅವಸರಪಡದೆ ಇರು. ಅಷ್ಟರತನಕ ಸಂಯಮದಿಂದ ಜೀವಿಸು. ಸೋದರರ ನಡುವೆಯೇ ಆದರೂ ಮನರಂಜನೆಗಳು ಬಲಿತೇ ದೊಡ್ಡ ಯುದ್ಧಗಳು ಕೂಡ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿರಿಸಲು ಕಲಿತುಕೊ. ಮೊದಲು ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತಾನೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದೂ ಹತೋಟಿಯ ಮೂಲಕವಷ್ಟೇ. ವೀರರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಯುದ್ಧ ಮಾಡದಿರುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾದೀತು.”

“ಅಮ್ಮ ನಮ್ಮನ್ನು ನಿರುತ್ತಾಹಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ” ಎರಡನೆಯವನು ಮೂರನೆಯವನ ಬಳಿ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ದೂರು ಹೇಳಿದ.

“ಮೂರನೆಯವನದ್ದೂ ಅದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಅವರಾರೂ ಅಮ್ಮನ ಮಾತನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ತೋರಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪ ತೀರಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಐದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕಿ ಬೆಳೆಸಲು ಅಮ್ಮ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪಾಡುಪಟ್ಟಿದ್ದಳು! ಅಮ್ಮನ ಬಗೆಗಿನ ಋಣಬದ್ಧತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ತೀರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆ?”

“ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ತಗ್ಗಿಬಗ್ಗಿ ದಿನಗಳೆದರು. ಆದರೂ ಆಗಾಗ ಅವರಿಗೇನೇ ಗೊತ್ತಾಗದ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಮಾನುಷ ಬಲ ಅವರ ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಿಸತೊಡಗುವಾಗ ಅವರು ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾಕೆ ಈ ಬಲ? ಯಾಕೆ ಈ ಅಂಗಕೌಶಲ? ಅವರು ಪರಸ್ಪರ ಕೇಳಿದರು. ಬೇರಾವ ಉಪಾಯವೂ ಹೊಳೆಯದೆ ಕಾಡಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದುರುಳಿಸಿ, ಕಾಡಿನ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಅಂಬೆಸೆದು ಬೀಳಿಸಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ರೋಷವನ್ನು ತೀರಿಸಿದರು. ಅಮ್ಮನ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ಸೋದರನ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕುಸ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತು ಮರಳಿ ಬಂದಾಗ ಅಮ್ಮ ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದಳು : “ಮಕ್ಕಳೇ ನಿಮ್ಮ ಮೈಯಲ್ಲಿ ನೆತ್ತರು ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆಯಲ್ಲ. ನಿಮಗೇನಾಗಿದೆ? ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲು ಮೊದಮೊದಲು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೋದರೂ ಮುಂದೆ ಬೇಕುಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದು ಸುಲಭವಾಯ್ತು. ಅಮ್ಮನೊಡನೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಲು ಸಂಕೋಚವಿದ್ದದ್ದು ಮೊದಮೊದಲಷ್ಟೇ. ಕ್ರಮೇಣ ಅದು ದೂರವಾಯ್ತು. ಅಮ್ಮನೊಡನೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವುದೇ ಅವರಿಗೊಂದು ಕ್ರೂರವಾದ ಮನರಂಜನೆಯೆನಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ನಮ್ಮ ಪೌರುಷವನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಳು. ಅಮ್ಮ! ನಮ್ಮನ್ನು ನಿರುತ್ತಾಹಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಳು ಅಮ್ಮ.”

“ಒಮ್ಮೆ ಮೂರನೆಯ ಮಗ ಗಡ್ಡ, ಮೀಸೆಗಳನ್ನು ಬೋಳಿಸಿ, ಎರಡು ಕೈಗಳಿಗೂ ಕೆಂಪು ಬಳೆಗಳನ್ನೂ, ಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಗೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನೂ ತೊಟ್ಟು ಅಮ್ಮನ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ನಿಂತು ಕೊಂಡನು.

“ಮಗನೇ ನಿನಗೇನಾಗಿದೆ?” ಅಮ್ಮ ವ್ಯಥಿತಳಾಗಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ಮಕ್ಕಳೇ, ಎನ್ನು ಅಮ್ಮಾ” ಮಗ ತಿದ್ದಿದ.

“ಮಾರನೇ ದಿನ ನಾಲ್ಕನೆಯವನು ಕೆಂಪು ಸೀರೆಯುಟ್ಟು ಮೂಗು ಬೊಟ್ಟು ತೊಟ್ಟು ಬಂದ.

“ಮಗನೇ ನೀನೂ...” ಅಮ್ಮನ ಗಂಟಲು ಕಟ್ಟಿತು.

“ಮಗಳೇ, ಎನ್ನು ಅಮ್ಮಾ” ಮಗನೆಂದ.

“ಇಂತಹ ಕ್ರೂರವಾದ ತಮಾಷೆಗಳು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೂ ಮಕ್ಕಳ ಸಿಟ್ಟು ಹೊಗೆಯಾಡುತ್ತ ಹೊತ್ತಿ ಜ್ವಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿತ್ತು.

“ಹೀಗೇ ಕಾಲ ಸರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಅವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ಹೆಣ್ಣು ಹೌದು ಬಂದಳು. ಬಲು ಚೆಲುವೆಯಾಗಿರುವ ಓರ್ವ ಯುವತಿ. ಅವಳು ನೆರೆಯ ಊರ ಮುಖಂಡನ ಮಗಳಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳನ್ನು ಮೊದಲು ಕಂಡವನು ಚೆಲುವ ಚೆನ್ನಿಗ ಮೂರನೆಯ ಮಗ. ಅವರು ಪರಸ್ಪರ ಹತ್ತಿರವಾದರು. ಒಂದು ಪಂಚಮಿ ರಾತ್ರಿಯಂದು ಆತ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದ ಹಾಗೆ ಅವಳನ್ನು ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ಕರೆ ತಂದನು.

“ರಾತ್ರಿ, ಹೊತ್ತು ಬಹಳ ಮೀರಿತ್ತು. ಅಮ್ಮ ಮನೆಯೊಳಗೆ, ಮಗನ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ನಿದ್ರೆ ಬಿಟ್ಟು ಕುಳಿತಿದ್ದಳು.

ಮಗ ಮನೆಯಂಗಳದಿಂದ ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದ :

“ಅಮ್ಮಾ, ಇಗೋ ನೋಡು ನಾನು ಅಮ್ಮನಿಗೊಂದು ಉಡುಗೊರೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಉಡುಗೊರೆ.”

“ಅಮ್ಮಾ ಏನನ್ನೂ ಯೋಚಿಸದೆ ಹೇಳಿದಳು : “ನನಗೇಕೆ ಉಡುಗೊರೆ? ನೀವು ಐವರೂ ಸಮಗಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಿ ಮಗನೇ...”

“ಬಳಿಕ, ಉಡುಗೊರೆ ಯಾವುದೆಂದು ಗೊತ್ತಾದಾಗ ಅಮ್ಮ ತಾನು ತಿಳಿಯದೆ ಹೇಳಿದುದರ ಕುರಿತು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟಳು. ಮೂರನೆಯ ಮಗನ ಮನಸ್ಸು ಮುದುಡುತ್ತ. ತನ್ನ ನೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೇಯಸಿಯನ್ನು ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಸೋದರರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ? ಆತನಿಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಲು ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅಮ್ಮನ ಮಾತು ಮೀರಬಲ್ಲ ಧೈರ್ಯ ಆತನಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಿಟ್ಟು, ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಹಲಕಟ್ಟಿ ಅದುಮಿಟ್ಟು ಆತ ಅಮ್ಮನ ಮುಂದೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಿದ.

“ಹಾಗೆ ಅವಳು ಆ ಐದು ಮಂದಿಗೂ ಹೆಂಡತಿಯಾದಳು.”

“ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅಂದಿನ ತನಕ ಶಾಂತವಾಗಿದ್ದ ಆ ಕುಟುಂಬದ ವಾತಾವರಣ ಕದಡಿತು”.

“ಆ ಸೋದರರು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಮತ್ತರದಿಂದ ದಿಟ್ಟಿಸತೊಡಗಿದರು; ಶಂಕಿಸತೊಡಗಿದರು. ಆ ಹುಡುಗಿ ಯಾರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾಳೆ ಎಂಬ ಕುರಿತು ಅವರೊಳಗೆ ವಿವಾದ ಶರುವಾಯ್ತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನೂ ಅವಳ ಚಲನೆಯನ್ನು ಸಂಶಯದೊಂದಿಗೆ ವೀಕ್ಷಿಸತೊಡಗಿದನು. ಅವಳು ಒಬ್ಬನೊಡನೆ ನಕ್ಕು ನಲಿದು ಮಾತನಾಡುವುದು ಕಂಡಾಗ

ಇತರ ನಾಲ್ವರೂ ಅಸ್ವಸ್ಥರಾದರು. ಇಂತಹ ಅನಗತ್ಯ ಸಂದೇಹಗಳ ಎಳೆಗಳ ಸಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದು ಆ ಕುಟುಂಬದ ಸಮಾಧಾನ ಧ್ವಂಸವಾಯ್ತು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಡು ಪಾಪ ಅಮ್ಮನ ಮನಸ್ಸು ನೊಂದು ಒದ್ದಾಡತೊಡಗಿತು. ಆಕೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿ ಹೇಳಿ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದಳು:

“ಮಕ್ಕಳೇ, ನೀವು ಪ್ರಬುದ್ಧರಾದ ಪುರುಷರ ಹಾಗೆ ವರ್ತಿಸಿರಿ. ಕ್ಷುದ್ರ ಕಾಮನೆಗಳು ನಿಮ್ಮ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ...”

“ಅದಾವುದೂ ಆ ಬಿಸಿರಕ್ಕದ ಯುವಕರ ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯವನು ಮಾಂಸಖಂಡಗಳನ್ನು ಉರುಳಾಡಿಸುತ್ತ ಮೂರನೆಯವನೊಡನೆ ಗೋಪ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ :

“ಗಂಡಿನ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ತಿ ಅವನ ಹೆಣ್ಣು. ಎಷ್ಟೇ ಬಲಿಷ್ಠ ಗಂಡಾದರೂ ಅವನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕುಡಿನೋಟದ ಮುಂದೆ ಕರಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಅವಳ ಕಡೆಗೆ ಬೇರೊಬ್ಬ ಗಂಡು ನೋಡುವುದು ಕೂಡ ಅವನಿಗೆ ಸಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಓರ್ವ ಹೆಣ್ಣು ಐದು ಮಂದಿಯ ಹೆಂಡತಿಯಾಗುವುದು ಎಷ್ಟೊಂದು ನಿಕೃಷ್ಟವಾದ ಏರ್ಪಾಡು!”

“ಅದನ್ನೇ ನಾನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ,” ಮೂರನೆಯವನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು : “ಅವಳನ್ನು ಮೊದಲು ಪ್ರೀತಿಸಿದವನು ನಾನು. ಅವಳೂ ಮೊದಲು ಪ್ರೀತಿಸಿದ್ದು ನನ್ನನ್ನೇ. ಅವಳು ನನಗೊಬ್ಬನಿಗೇ ಸೇರಿದವಳು. ಅಮ್ಮ ದಿಢೀರನೆ ಒಂದು ಮಾಮೂಲಿ ಮಾತು ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರೆಗೆ ನಾನು ಅವಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ಹಂಬಲತನವೇ...”

“ಅದು ಕೇಳಿದಾಗ ಎರಡನೆಯವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮತ್ತರ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಮುಷ್ಠಿ ಬಿಗಿದು ಗೋಡೆಗೆ ಬಲವಾಗಿ ಗುದ್ದುತ್ತ ಆತನೆಂದ :

“ಹಾಗೇನೂ ಹೇಳಬೇಡ. ಅತ್ಯಂತ ಬಲಿಷ್ಠ ನಾನು. ನಾವು ಐವರೂ ಪರಸ್ಪರ ಹೋರಾಡಿದರೆ ಉಳಿಯುವವನೂ ನಾನೇ. ನೀವು ನಾಲ್ವರು ಒಟ್ಟಾದರೂ ನನ್ನ ಒಂದು ತೋಳಿಗೆ ಸಾಟಿಯಾಗಲಾರರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವಳು ನನಗೇ ಸೇರಬೇಕಾದವಳು!”

ಮೂರನೆಯವನು ತಾತ್ಕಾರಭಾವದಿಂದ ನಕ್ಕ :

“ಅಹಂಕಾರ ಪಡಬೇಡ” ಆತನೆಂದ : “ಭೀಮಣ್ಣಾ ನಿನಗೆ ಭುಜಬಲವಷ್ಟೇ ಇದೆ. ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ನನಗೆ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳಷ್ಟೇ ಸಾಕು.”

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದ ಸಾತ್ವಿಕ ಹಿರಿಯ ಮಗನೆಂದ : “ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಹೋರಾಡಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅಮ್ಮನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯವನು. ನಾನು ಕುಟುಂಬದ ಯಜಮಾನ. ನನ್ನನ್ನು ನೀವು ಅಪ್ಪನನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಹಾಗೆ ಗೌರವಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಅವಳು ನಿಮಗೆ ತಾಯಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ...”

ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಪರಸ್ಪರ ವೈರಿಗಳಾದರು. ಅವರೊಳಗೆ ಜನ್ಮಾಂತರಗಳ ಹಗೆ ಹೊಗೆಯಾಡಿತು. ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದು ಸೇರಿದ್ದ ಓರ್ವ ಹೆಣ್ಣಿಗೋಸ್ಕರ ತನ್ನ ಮುದ್ದು ಮಕ್ಕಳು ರಕ್ತ ಸುರಿಸಲು ತವಕಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಅಮ್ಮನ ಮನಸ್ಸು ಮಮ್ಮಲಿ ಮರುಗಿತು. ಆದರೆ, ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳತಕ್ಕ ಹಂತ ದಾಟಿಯಾಗಿತ್ತು. ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಒಂದು ಉನ್ಮಾದದ

ಉಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಮಕ್ಕಳು ಅಮ್ಮನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೂರಿಬಿಟ್ಟರು. ಅವರು ಭಲದಿಂದ, ಹಗೆಯಿಂದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಮಸೆದು ಹರಿತಗೊಳಿಸತೊಡಗಿದರು...”

ಆತ ಫಕ್ಕನೆ ಕತೆ ಹೇಳುವುದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ.

ಶ್ಯಾಮಲೆಯ ಅರಳಿದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಆತನ ಮುಖದಲ್ಲೆ ಕೀಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಕತೆಯ ಉಳಿದ ಭಾಗ ತಿಳಿಯಲು ತವಕಿಸುತ್ತ ಅವಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದು ಕುಳಿತಳು. ರಘುವಾದರೊ ಬಾಯಗಲಿಸಿ, ಕಣ್ಣರಳಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಇರುವನು.

ಅವರ ನಡುವೆ ತುಸು ಹೊತ್ತಿನ ತನಕ ಮೌನ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಒಂದು ಸಿಗರೇಟ್ ಹಚ್ಚಿದ ಬಳಿಕ ಆತ ಮುಂದುವರಿಸಿದ :

“ಆ ಯುದ್ಧ ಸನ್ನದ್ಧತೆಯ ವೇಳೆ ಐದು ಮಕ್ಕಳೂ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದರು - ಆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿಯೆಂದು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವುದನ್ನು. ಅವರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವಳು ಜೀವವಿಲ್ಲದ ಒಂದು ಆಟದ ಗೊಂಬೆ ಮಾತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಅವಳ ಭಾವನೆಗಳು ಅವರಿಗೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

“ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ದಿನ, ಯಾರೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರದ ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, ಅವಳು ಸಿಡಿದಳು. ತನ್ನ ಐವರು ಗಂಡಂದಿರನ್ನೂ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅವರ ಮುಖ ನೋಡುತ್ತ ಅವಳು ಧ್ವನಿ ಎತ್ತರಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು :

“ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಐವರನ್ನೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತೇನೆ-ಹುಳಿದ ಹಾಗೆ; ಎಂಜಲಿನ ಹಾಗೆ;”

“ಗಂಡಂದಿರು ಐವರೂ ಅವಾಕ್ಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವಾಗ ಅವರ ಅಮ್ಮ ಮಾತ್ರ ದಣಿದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಳು :

“ಏನು ಮಗಳೇ, ನೀನು ಈಗ ಹೇಳಿದುದರ ಅರ್ಥ? ನೀನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿಯೇ ಹೇಳಿರುವೆಯ?”

“ಹೌದು...” ಅವಳ ಧ್ವನಿ ಗಡುಸಾಗಿತ್ತು. “ಯೋಚಿಸದೆ ನಾನು ಏನನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ; ಮಾಡುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಪರಿಚಯವಷ್ಟೇ ಇರುವ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನ ಜೊತೆ ಓಡಿ ಬಂದದ್ದು ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದ ಬಳಿಕವೇ. ಆದರೂ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳದಿರಲಾರೆ. ಅತ್ತೇ, ನೀವೇ ಇವರನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನೀವೇ ಇವರನ್ನು ಗಂಡೂ ಹೆಣ್ಣೂ ಅಲ್ಲದವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.”

“ಎಲ್ಲ ಜಗಳಗಳಿಗೂ ಮೂಲ ತಾನೇ ಎಂದು ಅವಳು ಅರಿತುಕೊಂಡಳು. ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಬಾಳುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಕದಡಿಸಿದಳು ತಾನೇ. ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಯಿತು. ದೇವರೇ, ಇದೆಂತಹ ಶಿಕ್ಷೆ? ನಾನು ಮೆಚ್ಚಿದ್ದ ಗಂಡಿನ ಜೊತೆ, ಅಂದಿನ ತನಕ ಸಾಕಿ ಸಲಹಿದ್ದ ಅಪ್ಪ, ಅಮ್ಮಂದಿರನ್ನು ತೊರೆದು ಓಡಿ ಬರುವಾಗ ಇಂತಹ ಒಂದು ದುರಂತ ಎದುರಾದೀತೆಂದು ಒಮ್ಮೆ ಕೂಡ ಅಂದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಗಟ್ಟುವ

ಹಾಗೆ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ಏನು ಪಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೆ?”

“ಕೊನೆಗೆ ಅವಳು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು : ಈ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ನೆತ್ತರ ಹನಿಗಳು ಬೀಳಕೂಡದು. ಈ ತಾಯಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣೀರು ಹರಿಯಕೂಡದು.

“ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವಳು ಆ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಹೋದಳು. ಗಂಡಸಿನ ವೇಷ ತೊಟ್ಟು ತಲೆಗೆ ರುಮಾಲು ಸುತ್ತಿ ಕೃತಕ ಮೀಸೆ ಅಂಟಿಸಿ ಜನರಹಿತ ರಾಜಮಾರ್ಗದ ಗುಂಟೆ ಅವಳ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ನಡೆದಳು. ಅವಳ ನಿರ್ಧಾರದ ಪಾವಿತ್ರವೇ ಅವಳಿಗೆ ಆ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿತು. ಹಾಗೆ ನಡೆದು, ನಡೆದು ಕಾಡು, ಮೇಡುಗಳನ್ನು ಹಾದು ಅವಳು ಆ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲ್ಗಡೆ ತಲುಪಿದಳು. ಆ ಸ್ಥಳ ಕಾಡು, ಬಿಳಲುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ವಿಷದ ಹಾವುಗಳು ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಹೆಮ್ಮರಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಚಿಕ್ಕ ಬಕ್ಕಳ ಹಾಕಿ ಕುಳಿತು ಅವಳು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಬಳಿಕ ಅವಳು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದ ಕದಲಲೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ತಪಸ್ಸು ಹಾಗೇ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಅವಳ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಆಗಸ ಕಪ್ಪಿಟ್ಟಿತು; ಮೋಡಗಳು ಬಿರುಕುಬಿಟ್ಟು ಜಡಿಮಳೆ ಸುರಿಯಿತು. ಬಿಸಿಲು ಮತ್ತು ಮಂಜು ಸರದಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೋದವು. ಋತು ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅವಳ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಬೇರಾವುದೋ ಎಚ್ಚರಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದವು.

“ಕೊನೆಗೆ, ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ ಅವಳ ಸುತ್ತಲೂ ಒಂದು ದೇಗುಲ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿತು. ಅವಳು ಅದರೊಳಗೆ ಒಂದು ಸ್ವರ್ಣ ವಿಗ್ರಹವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಳು.

“ಅವಳು ಪಾಂಡವಪುರದ ಕನ್ಯೆಗಳ, ಸುಮಂಗಲಿಗಳ ರಕ್ಷಕಿಯಾದಳು.

“ಆ ಬಂಡೆ ಮತ್ತು ಅದೇ ವಿಗ್ರಹ ಈಗಲೂ ಅಲ್ಲೇ ಇದೆ” - ಆತ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ : “ಭಕ್ತರುಗಳ ಪ್ರವಾಹವುಂಟಾದಾಗ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಡಿದು ಸಮತಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಚೊಕ್ಕಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ದೊಡ್ಡ ದೇಗುಲ, ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳೂ ಮೈದಾಳಿದವು. ಕೆಳಗೆ ತಪ್ಪಲಿನ ತನಕ ಕಗ್ಗಲಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಹರಕೆ, ಕಾಣಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚತೊಡಗಿದಾಗ ದೇಗುಲಕ್ಕೆ ಒಡೆಯರುಗಳುಂಟಾದರು. ಯಾರು ಗೊತ್ತೆ? ಹಿಂದಿನ ಆ ಐವರು ಗಂಡಂದಿರ ವಾರಸುದಾರರು.”

ಕತೆ ಮುಗಿದಾಗ, ಇಬ್ಬರೂ ದಂಗಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವುದು ಕಂಡಾಗ, ಆತನಿಗೆ ನಗು ಬಂತು.

ಯಾರೊಡನೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದ್ದು? ಪ್ರಪಂಚ ಕಾಣದ ಓರ್ವ ಹುಡುಗಿಯೊಡನೆ. ತಲೆ, ಬಾಲಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಯದ ಒಬ್ಬ ಪೋರನೊಡನೆ.

ಆದರೂ ಪಾಂಡವಪುರದ ಕತೆಗಳು ಹೇಳಿದರೆ ಮುಗಿಯಲಾರವು ಎಂಬುದನ್ನು ಆತ ನೆನೆದುಕೊಂಡನು.

ಹದಿಮೂರು

ಗಂಟೆ ಒಂಬತ್ತು ದಾಟಿತ್ತು. ಇವತ್ತೂ ಅತ್ತಿಗೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧಳಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ಯಾಮಲೆಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವಳು ಕೋಣೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇಣುಕಿ ನೋಡಿದಳು. ಅತ್ತಿಗೆ ಕುರ್ಚಿ ಮೇಲೆ ಒರಗಿ ಕುಳಿತಿರುವಳು. ಮುಂದುಗಡೆ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಬಿಡಿಸಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ದೃಷ್ಟಿ ಆದಾವುದರಲ್ಲೂ ಸಿಲುಕದ ಎಲ್ಲೋ ದೂರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದೆ. ತುಸು ಬಿಳುಪಿಗೊಂಡಿರುವ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಲಾಗದಷ್ಟು ಮಿದುಭಾವನೆ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಂದ, ಆತ ಬಂದು ಮನೆಗೆ ಕಾಲಿರಿಸಿದಾಗಿನಿಂದ, ಅತ್ತಿಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಬದಲಾಗಿರುವರೆಂದು ಅವಳು ನೋವಿನೊಂದಿಗೇ ನೆನೆದುಕೊಂಡಳು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಲ್ಪ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಅತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ವಶೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯ್ತೆ? ಅಷ್ಟು ಪಕ್ಕನೆ ಕರಗುವಂಥದ್ದಲ್ಲವಲ್ಲ ಅತ್ತಿಗೆಯ ಮನಸ್ಸು. ಎಲ್ಲವೂ ನಷ್ಟವಾದರೂ ಅತ್ತಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಸ್ವಂತ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವರು. ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಮರೆಯಾಗಿಯೂ ನೇರವಾಗಿಯೂ ಏನೇನೂ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ವಿಚಲಿತಳಾಗದೆ, ಯಾರನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತ ಸ್ವಂತ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವರು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಒಳಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಸಿರುಕಟ್ಟುತ್ತಾ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಯಾರಿಗೊತ್ತು! ಒಳಗಿನ ಯಾವುದನ್ನೂ ಹೊರ ತೋರಿಸುವಂಥದ್ದಲ್ಲವಲ್ಲ ಅತ್ತಿಗೆಯ ಮುಖ!

“ಅತ್ತಿಗೆ...” ಅವಳು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕರೆದಳು.

ದೇವಿ ಮಿಸುಕಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ಯಾಮಲೆ ಪುನಃ ಕರೆದಾಗ ಅವಳು ಬೆಚ್ಚಿ ಎಚ್ಚಿತ್ತಳು. ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕ ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತು.

“ಏನೇ?”

“ಇವತ್ತೂ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲವಾ?”

“ಇಲ್ಲ”

“ನಿನ್ನೆ ಸಂಜೆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಪೇದೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಮೇನೇಜರ್‌ರು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದ.”

“ನಾನು ರಜೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದ್ದೇನಲ್ಲ?”

“ರಜೆ ಇಲ್ಲಂತೆ.”

“ಸಂಬಳರಹಿತ ರಜೆ ಪಡೀಬಹುದಲ್ಲ. ಹುಷಾರಿಲ್ಲದಿದ್ದ ಮತ್ತೇನ್ ಮಾಡೋದು?”

“ಏನ್ ಕಾಯಿಲೆ ನಿಮಗೆ? ಡಾಕ್ಟನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಲ್ಲ?”

“ಬೇಡ.”

“ಮತ್ತೆ? ಹೀಗೆ ಕುಳಿತಲ್ಲೇ ಕುಳಿತೆ?”

“ನನಗೆ ಬೇಜಾರಾಗೋಲ್ಲ-ಎಂದೇ ತಿಳ್ಯೋ.”

“ಇಲ್ಲೋಡಿ ಅತ್ತಿಗೆ-” ಶ್ಯಾಮಲೆ ಕುರ್ಚಿಯ ತೋಳ ಪಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ದೇವಿಯ

ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದಳು : “ಸುಮಾರು ದಿನಗಳಿಂದ ನಾನಿದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಆತ ಬಂದು ಸೇರಿದಾಗಿನಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಮುಖ ಒಮ್ಮೆ ಕೂಡ ಗೆಲುವಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಯಾವತ್ತೂ ನೀವು ಹೀಗಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ? ಈಗ ಯಾಕೆ ಬಂತು ಥಟ್ಟನೆ ಇಂಥ ಬದಲಾವಣೆ?”

ದೇವಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳದೆ ಮುಖ ತಗ್ಗಿಸಿದಳಷ್ಟೇ. ಅವಳ ಮುಖದ ಆ ಜಡತೆ ಶ್ಯಾಮಲೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಆಳವಾದ ಬೇರುಗಳಿವೆಯೆಂದು ಅವಳಿಗನಿಸಿತು.

ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ, ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ಅವಳು ಕೇಳಿದಳು :

“ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಬೆಂಕಿ ತಿನ್ನೀರಾ? ನೀವು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರೆ ಆತ ಹೊರಟು ಹೋಗೋದಿಲ್ಲವಾ?”

“ಯಾರೇ?”

“ಆ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವಾತ.” ಅವಳು ನೇರ ಎದುರಿನಲ್ಲೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಬಾಗಿಲಿನತ್ತ ಬೆರಳು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದಳು.

“ಶ್ ಶ್... ಮೆಲ್ಲಗೆ... ದೇವಿ ತುಟಿ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಡುತ್ತ ಹೇಳಿದಳು :

“ಆತ ಒಳಗಿದ್ದಾನೆ.”

“ಕೇಳಿಸಲಿ!-” ಶ್ಯಾಮಲೆ ಮತ್ತೂ ತುಸು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದಳು : ಆತನಿಗೆ ಕೂಡ ಕೇಳಿಸಬೇಕೆಂದೇ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು.”

“ಶ್ಯಾಮಲೆ!....” ದೇವಿ ಭಾರವಾದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆದಳು : “ಆತನೊಡನೆ ಹೊರಟುಹೋಗಿ ಹೇಳಲು ನನ್ನಿಂದಾಗೋಲ್ಲ.”

“ಯಾಕೆ? ಮುಖ ನೋಡಿ ಹೇಳಲು ನಿಮಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗೋದಾದ್ರೆ ನಾನು ಹೇಳ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಯಾವ ಅಳುಕೂ ಇಲ್ಲ.”

“ಅಳುಕು ಇರೋದಿಂದ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ... ಆದರೆ, ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಿಂದ ನಾನು ಆತನನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ! ಕಾಯುತ್ತಾ ಇದ್ದು ಕೊನೆಗಾದರೂ ಬಂದ ನಂಟನನ್ನು ಹೊರಗಟ್ಟಲು ನನಗೇನು ಹುಚ್ಚೇ?”

ಶ್ಯಾಮಲೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಅರಳಿದವು :

“ಏನು ನೀವು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರೋದು? ಆತನಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಿದ್ದೀರಾ? ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ನಿಮಗೆ ಆತನ ಪರಿಚಯ ಇದ್ದಿತ್ತೆ? ಪಾಂಡವಪುರದ ಕುರಿತು ಆತ ಹೇಳಿದ ಕತೆ ಪೂರ್ತಿ ಸುಳ್ಳೆಂದು ಯಾರಿಗೆ ತಾನೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ?”

“ಅಲ್ಲ ಮಗಳೇ, ಅವೆಲ್ಲ ಸತ್ಯವೇ.”

“ಬೇಡದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ನೀವು ಸುಮ್ಮನೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಾ. ಪದೇಪದೇ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಯಾವ ಸುಳ್ಳೂ ಸತ್ಯವೆನಿಸಿತು. ಇದೇ ಆತನ ತಂತ್ರ. ನನಗಿದು ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಪಾಪ ನೀವು, ಇಷ್ಟು ಪಕ್ಕನೆ ಆತನ ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಿರಲ್ಲ...”

“ನಾನು ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ ಕಣೇ,” ನೆನಪನ್ನು ಕೆದಕುತ್ತ ಕನಸಿನಲ್ಲೆಂಬಂತೆ ದೇವಿ ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು : “ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಾನು ಬಲೆಯೊಡ್ಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಆತನನ್ನು ಸಿಲುಕಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು. ಈ ಹಿಂದೆ ಆತನನ್ನು ನಾನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆತ ಒಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ತಲುವುನು ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಸಿಲುಕುವನು ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳಿಂದ ನಾನು ಆತನಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ! ಕಾಯುತ್ತಾ, ಕಾಯುತ್ತಾ ನನ್ನ ತಾಳ್ಮೆ ನಾಶವಾಗತೊಡಗಿತ್ತು. ನಿತ್ಯವೂ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದೊಡನೆ ನಾನು ನಿನೊಡನೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಪತ್ರ ಬಂದಿದೆಯೇ ಎಂಬುದಾಗಿತ್ತು. ಪಾಪ ನೀನು, ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಪತ್ರದ ಕುರಿತು ಕೇಳುತ್ತಿರಬಹುದು ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲ, ನಾನು ಕಾದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣನನ್ನು. ಈತನನ್ನು ಈತನ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂಜೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣದ ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬಡಗಣದಿಂದಿರುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿಳಿಯುವವರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಈತನ ಮುಖವನ್ನು ನಾನು ತೀವ್ರ ಕಾಮನೆಯೊಂದಿಗೆ ಅರಸಿದ್ದೆ. ಯುವಕನೊಬ್ಬನು ಪ್ರಯಾಣದಿಂದ ದೇಶದ ಮುಖದೊಂದಿಗೆ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ರೈಲಿನಿಂದ ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವನೇ? ಆಲದ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕಾದು ನಿಂತಿರುವ ಟ್ರಾಕ್ಟಿವಾಲನೊಡನೆ ಕಳರಿಪಾಡ ಮನೆತನದ ಕಡೆಗಿನ ದಾರಿ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿರುವನೇ- ಎಂದು ಎಷ್ಟೋ ದಿನ ನಾನು ಕಾದು ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಆತ ಬಂದಿಳಿದ ದಿನ ಮಾತ್ರ ಆತನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ನಾನಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆತ ಮುನಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಟ್ರಾಕ್ಟಿ ಹಿಡಿದು ಮನೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ತಲುಪಿದ್ದ ಎಷ್ಟೊಂದು ಮರುಕವಿರುವ ಮನುಷ್ಯ ನನ್ನೊಡನೆ ಮುನಿಸಿಕೊಂಡು, ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಈ ಮನೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸದೆ ಆತ ಮರಳಿ ಹೋಗಿದ್ದರೆ? ಇದನ್ನು ಯೋಚಿಸಲು ಕೂಡ ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ...”

“ನಿಲ್ಲಿ...” ಶ್ಯಾಮಲೆ ಹೇಳಿದಳು : “ಕೇಳಿ, ಕೇಳಿ ಸಾಕಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ ನನಗೆ. ಇದೊಂದು ಶಾಪಗ್ರಸ್ತ ಮನೆ. ಮೊದಲು ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಣ್ಣ. ಆಮೇಲೆ ಈತ, ಈಗ ಅತ್ತಿಗೆ. ಮುಂದೆ ನನಗೂ ಹಿಡಿಯಬಹುದು ಹುಟ್ಟು!”

ದೇವಿ ನಗಲೆತ್ತಿಸಿದಳು. ಅದೊಂದು ವ್ಯರ್ಥ ಪ್ರಯತ್ನವಷ್ಟೇ ಆಯ್ತು.

“ಹೌದು. ಮುಂದೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಲಿತಾಗ ಮಗೂ ನೀನು ಕೂಡ ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಆಗಲೂಬಹುದು. ಕನಸು ಕಾಣುವಿಕೆ ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮದ ಶಾಪ.”

“ನನಗೆ ಈ ಪುರಾಣವೇನೂ ಕೇಳೇಕಾಗಿಲ್ಲ.” ಶ್ಯಾಮಲೆ ಬಿರುಸಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು : “ನನಗೆ ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ದೇವಿಯತ್ತಿಗೆ ಮರಳಿ ದೊರೆತರಷ್ಟೇ ಸಾಕು. ಅಣ್ಣ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಕರೆತಂದ ದಿನವೇ ನನಗೆ ಅತ್ತಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರು. ನಾನೂ ಅತ್ತಿಗೆಯ ಹಾಗೆ ಆಗಲು ಆಶಿಸಿದ್ದೆ. ಅತ್ತಿಗೆಯ ಹಾಗೆ ಜಡೆ ಹೆಣೆದಿಡಲು, ಕಪ್ಪು ಬೊಟ್ಟಿಡಲು, ಮೋಟು ಕುಪ್ಪಸ ತೊಡಲು ಕೂಡ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅತ್ತಿಗೆಯ ಹಾಗೆ ನಡೆದಾಡಲೂ ನಾನು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದೆ. ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ

ಜಗಳವಾಡುವಾಗಲೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಜುಮುಗುಡುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಅಣ್ಣ ಎಂದೇನೂ ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯ ಹರಿತ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಅತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ನೆನದು ಮಾತ್ರ ನಾನು ತಾಳ್ಮೆ ವಹಿಸಿದ್ದೆ.”

“ಅದೇನಿದ್ದರೂ ನೀನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸಿ ಕೊರಗಬೇಡ. ಈಗ ಬಾಳೆ ನನ್ನ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿದೆ.”

“ಕೊರಗದಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿ ನೀವು ನಿರ್ದೆ ಬಾರದೆ ಮಲಗಿದಲ್ಲೇ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಬಳಿಕ ಮುಂಜಾವದ ಯಾವುದೋ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಂಪರಿಗೊಳಗಾಗಿ ಬಡಬಡಿಸುವಾಗ ನಾನು ಈತನಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ನೊಂದು ಶಾಪ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈತನೊಬ್ಬ ನಿಂದಾಗಿಯೆ ನಿಮಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ.”

“ಶ್ ಶ್, ಮೆಲ್ಲಗೆ” ದೇವಿ ಪುನಃ ತುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟಳು :

“ಆತ ಒಳಗಿದ್ದಾನೆ.”

ಶ್ಯಾಮಲೆಗೆ ತಡೆಹಿಡಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅವಳ ಧ್ವನಿ ನಡುಗಿತು :

“ಮೆಲ್ಲಗೆಲ್ಲ, ನಾನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿ ಹೇಳೇನೆ. ಆತನಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳಿಸಲಿ...”

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆತ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಹೊರಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಬಿಳಿ ಪಂಚೆ ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಅಂಗಿ ಧರಿಸಿದ್ದ. ಹೆಗಲಿನ್ನಲಿ ಏರ್ ಬ್ಯಾಗ್ ಹೊತ್ತಿದ್ದ.

ದಾರಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಆತ ಕೇಳಿದ :

“ಏನಿದು, ಅತ್ತಿಗೆ ನಾದಿನಿಯರು ಬೆಳಗ್ಗೇನೇ...”

“ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಕುರಿತೇ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆ.” ಶ್ಯಾಮಲೆ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದಲೆ ಹೇಳಿದಳು

“ಶ್ಯಾಮಲೆ!...” ದೇವಿಯ ಧ್ವನಿ ಫಕ್ಕನೆ ಏರಿತು. ಅವಳ ಮುಖ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೆಂಪಡರುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ಕಣ್ಣುಗಳು ಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ಶ್ಯಾಮಲೆ ಕಂಡಳು. ಅವಳು ತತ್ಕ್ಷಣ ಮೌನವಹಿಸಿದಳು. ಉಕ್ಕುತ್ತಿರುವ ಉದ್ದೇಗವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲಾಗದೆ ಅವಳು ಚಡಪಡಿಸಿದಳು.

ಅದನ್ನೊಂದು ತಮಾಷೆಯ ಹಾಗೆ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದನು ಆತ.

ಆತ ಹೇಳಿದ : “ಅಂತೂ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹೇಳಿಸಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯ್ತಲ್ಲ. ಅದೂ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ...”

ದೇವಿ ವಿವರಿಸಲು ತವಕಿಸಿದಳು : “ನಾವು ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಕುರಿತಲ್ಲ.”

“ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ” ಆತನೆಂದ. “ನೀವು ಹೇಳದಿದ್ದರೂ ಊರವರು ಹಾಗೂ ಊರಿನ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.”

“ಅವರು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿ” ದೇವಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿತು : “ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದರು, ಈ ಊರವರೂ, ಊರಿನ ಗಂಡುಹುಡುಗರೂ? ಕೊಳಕಾದ

ಹಳೇ ಬಟ್ಟೆಯ ಹಾಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಒಬ್ಬಾತ ಬಿಸುಟು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋದಾಗ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ವಿಚಾರಿಸಲು? ಅಂದಮೇಲೆ ಈಗ ನಾನು ಯಾರಿಗೆ ಹೆದರಬೇಕು? ನನಗೆ ಯಾರ ಭಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇಲ್ಲ.”

ಆತ ಆಗಲೂ ನಕ್ಕ. ಬಳಿಕ ಮೆಲ್ಲಗೆ ನುಡಿದ :

“ಅದೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯವೇ. ಆದರೂ ನಾನು ಹೋಗಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿಯಾಗಿದೆ. ನನ್ನಿಂದಾಗಿ ಈ ಕುಟುಂಬದ ನೆಮ್ಮದಿ ಹಾಳಾಗಕೂಡದು.”

“ಹಾಗೆ ಯಾರು ಹೇಳಿದರು?”

“ಯಾರೂ ಹೇಳದೇನೇ ನನಗದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.”

“ಹಾಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದೇನೂ ದೊಡ್ಡ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಮಾಡಿದವಳು ನಾನು. ನಾನು ಹೋಗಲು ಹೇಳುವ ತನಕ ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಬಹುದು.

“ನನಗದು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವಾದರೆ?”

“ಇಷ್ಟ” ದೇವಿಯ ತುಟಿಗಳು ಸೊಟ್ಟಗಾದವು. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಲಕ್ಷಣ ನಗೆ ಅರಳಿತು : “ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಯಾರು ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆ? ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ನೀವು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ದೂರ ಕ್ರಮಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವಿರೇನು?”

ಆತನ ಬಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆತನ ಮುಖ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಕಪ್ಪಿಟ್ಟಿತು. ಹತಾಶೆಯಿಂದ ಎಂಬಂತೆ ಆತ ಇಬ್ಬರ ಮುಖದತ್ತವೂ ಸರದಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟಿಸಿದ.

ದೇವಿಯ ಮುಖಭಾವ ದೃಢವಾಯಿತು. ಗಂಭೀರ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳೆಂದಳು : “ಹಾಗಾದರೆ ನಾನೊಂದು ವಿಷಯ ಕೇಳೋಣ. ಫಲಿಸದ ಆಸೆಗಳೇನನ್ನೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಕೊನೆಗೆ ನಿರಾಸೆಪಡಬೇಕಾದೀತು. ನೀವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗಲಾರಿರಿ. ಹೋಗಲು ಯಾವತ್ತೂ ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ನಾನು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೆಣೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದ ಬಲೆಗೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಷ್ಟು ಫಕ್ತೆ ಕಟ್ಟು ತುಂಡರಿಸಿ ಓಡಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೆ?”

ಇರಿಯುವ ಆಕೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೆದುರಿಸಲಾಗದೆ ಆತ ಚಡಪಡಿಸಿದ.

ದೇವಿ ಅದೇ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು :

“ಒಂದು ವಿಷಯ ನೆನಪಿರಲಿ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವವಳು ನಾನು. ನನ್ನ ಬಲಗೈಯ ಐದು ಬೆರಳುಗಳು. ಬಲೆಯ ಕಟ್ಟನ್ನು ನಾನು ಕಳಚಿ ಬಿಡದೆ ನಿಮಗೆ ಹೊರ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ನಾನಂತೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.”

ಅವಳು ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕಳು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಧ್ವಂಸ ಮಾಡುವ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಗೆಲ್ಲುವ, ನಗೆ. ಅದು ಆತನನ್ನು ಅಸ್ತಸ್ಥಗೊಳಿಸಿತು. ಅವಳ ಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಮುಖದತ್ತ ನೋಡಲು ಮಿಂಚುತ್ತಿರುವ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೆದುರಿಸಲು ಆತನಿಗೆ ಭಯವೆನಿಸಿತು. ಸಡಿಲು ದನಿಯಲ್ಲಿ ಆತ

ಹೇಳಿದ :

“ಇಂದಿನ ರೈಲಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಬಿಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನಗೆ ದೊರತ ಅಂತಿಮ ಆದೇಶ.”

“ಯಾರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು?”

“ಊರಿನ ಗಂಡು ಹುಡುಗರು.”

“ಊರಿನ ಗಂಡು ಹುಡುಗರಿಗೆ ನೀವೂ ಹೆದರಿಕಾರಾ?”

“ಇಲ್ಲ.”

“ಮತ್ತೆ?”

“ನನ್ನಿಂದಾಗಿ ಈ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ನಿಮಗಿಬ್ಬರಿಗೆ, ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರಕೂಡದೆಂಬ ಹಟವಿದೆ ನನಗೆ.

“ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರೇ, ಯಾರಿಗೆ?” ದೇವಿ ಪುನಃ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ನಗತೊಡಗಿದಳು : ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅವಾಹಿಸಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡವಳು ನಾನು. ಇದು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ವಿಷಯ. ಊರವರು ಇದರಲ್ಲಿ ತಲೆ ಹಾಕಬೇಕಿಲ್ಲ.”

“ಶ್ಯಾಮಲೆಯ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಯೋಚಿಸಬೇಕಲ್ಲ?”

“ನಾವು ಯಾಕೆ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಬೇಕು? ಅವಳ ವಿಧಿಯನ್ನು ಅವಳೂ ಅನುಭವಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಅನೇಕ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಕಂಡವಳೇ. ಆದರೂ ಈಗ ತಲುಪಿದ್ದೆಲ್ಲಿ?”

ಆತ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ.

“ಆದ್ದರಿಂದ -” ಆತನ ಹೆಗಲಿನಿಂದ ಏರ್‌ಬ್ಯಾಗ್ ರಪ್ಪನೆ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅವಳು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದಳು : “ಇದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೋಣೆಗೆ ಒಯ್ಯಿರಿ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗುವುದರ ಕುರಿತು ಸದ್ಯ ಯೋಚಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ. ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಹೇಳೋಣ. ಅಷ್ಟರವರೆಗೆ ಆ ಕೋಣೆಯೇ ನಿಮ್ಮ ಮನೆ...”

ಅಜ್ಞಾತಶಕ್ತಿಯಿರುವ ಆ ಕಣ್ಣುಗಳ ಮುಂದೆ ಒಬ್ಬ ಪೆದ್ದನ ಹಾಗೆ ನಿಂತಿರುವಾಗ ಹಳೆಯ ಒಂದು ನೆನಪು ಆತನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೈದಾಳಿತು. ಆರತಿ ತಟ್ಟೆಯ ಕೆಂಪಗಿನ ಜ್ವಾಲೆಯ ಮುಂದೆ, ಸಿಂಧೂರ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಣೆ, ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೂದಲು-ಕೆಂಪು ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ರೂಪು. ಆಗ ಕೈ ಮುಗಿಯಬೇಕೆನಿಸಿತು ಆತನಿಗೆ.

“ಅಮ್ಮಾ ದೇವೀ ಮಹಾಮಾಯೆ! ಕಾಪಾಡು” ಎಂದು ಪಿಸುದನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಗಂಟಲು ಬತ್ತಿತ್ತು.

ಹದಿನಾಲ್ಕು

ಸಂಜೆ ರಘು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಮರಳಿ ತಲುಪಿದೊಡನೆಯೇ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಜಿಯೂ ಇರುವಳು. ಆತ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಒರಗಿ ಕುಳಿತಿರುವನು. ಅಜ್ಜಿ ಕೋಲೂರುತ್ತ ಬಗ್ಗಿ, ಬಗ್ಗಿ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದು ಮಂಚದ ಪೆಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದು ನಿಂತುಕೊಂಡಳು. ಅವನತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ಬೊಟ್ಟುಬಾಯಿ ತೋರಿಸಿ ನಕ್ಕಳು.

“ಮಗಾ, ನೀನು ಕುಂಬುಕುಟ್ಟನನ್ನು ನೋಡ್ತಾ ಇದ್ದೀಯಾ?”

“ಹೌದು”, ಎಂದಾಗಲಿ “ಇಲ್ಲ”, ಎಂದಾಗಲಿ ಆತ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಆತ ಏನೋ ಹೇಳಿರುವನು ಎಂದುಕೊಂಡು ಅಜ್ಜಿ ಕಿವಿ ನಿಮಿರಿಸುತ್ತ ಉದ್ಗರಿಸಿದಳು.

“ಏನು?...”

ಆತ ರಘುವಿಗೆ ಹೇಳಿದ :

“ನೋಡಿರಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಜ್ಜಿಗೆ ಹೇಳು.”

ರಘು ಹಾವಭಾವಗಳ ಸಹಿತ ಅಜ್ಜಿಯ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಲು ಗುಡುಗಿದಂಥ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ.

“ಅಪ್ಪನನ್ನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ, ಅಂತಾರೆ.”

ಅಜ್ಜಿ ಅರ್ಥವಾದ ಹಾಗೆ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದಳು. ದಣಿದ ಹಾಗೂ ನೊಂದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಹೇಳಿದಳು :

“ಈಗ್ಲೂ ಅವನಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆ ಬರ್ತದಾ? ಬಾರದೆ ಇರೊದಾದ್ರೂ ಹ್ಯಾಗೆ? ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವನ ಹಿತ ನೋಡೋಕೆ, ಅಲ್ತಾ?”

ರಘುವಿನ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರ ಲಭಿಸಿತು :

“ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅನ್ತಾರೆ.”

ಬಳಿಕ ಏನನ್ನೂ ಕೇಳಲು ನಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನೊಡನೆಯೇ ಏನೇನೋ ಗುಣಗುಣಿಸುತ್ತ, ಬಗ್ಗಿ, ಬಗ್ಗಿ ಆಕೆ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಹೋದರು.

“ಅಜ್ಜಿಗೆ ಕಿವಿ ಕೇಳಿಸದು” ರಘು ವಿವರಿಸಿದ : “ಎಷ್ಟೇ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದರೂ ಮತ್ತೂ ಕೇಳ್ತಾರೆ, ಏನಂತೆ, ಏನಂತೆ ಅಂತ...”

ಆತನಿಗೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ರಘು, ಆತನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತೆರೆದು ಅದರೊಳಗೆ ಹುಡುಕ ತೊಡಗಿದಾಗ ಆತ ತುಸು ಅಸಹನೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿದ :

“ಯಾಕೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತೆರೆದದ್ದು?”

“ಸುಮ್ಮನೆ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಮುಚ್ಚಿಬಿಡು.”

ರಘು ಒಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಬಳಿಕ ಪುನಃ ಮಂಚದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲೇ ಸುತ್ತಿ ಸುಳಿಯುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡನು.

ತುಸು ತಡೆದು ಅವನು ಕೇಳಿದ :

“ಮಾಮಾ, ಇವತ್ತು ನೀವು ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ?”

“ಇಲ್ಲ.”

“ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯೋದಾಗಿ ನಿನ್ನೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಲ್ಲ.”

“ಇವತ್ತು ಹೋಗಲ್ಲ.”

“ಅದ್ಯಾಕೆ?”

“ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳದೆ ಆತ ಪಪ್ಪಾಯಿ ಮರದ ಕಡೆಗೆ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿದ. ಪಪ್ಪಾಯಿ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕುಕ್ಕಿ ಎಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾಗೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ.

“ನಾನು ಅವನು ಹತ್ತಿರವೂ, ಶ್ಯಾಮಲಕ್ಕನ ಹತ್ತಿರವೂ ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲ ಇವತ್ತು ಹೋಗ್ತೇವೆ ಅಂತ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಲಿಕ್ಕೂ ಹೇಳು ಅವರ ಹತ್ತಿರವೇ.”

ತನ್ನ ಮಾತು ಆತನಿಗೆ ಹಿಡಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ರಘುವಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿರಬೇಕು. ಅವನು ಕೂಡಲೇ ವಿಷಯ ಬದಲಾಯಿಸಿದ :

“ಮಾಮಾ, ನೀವು ಯಾವಾಗ ಹೋಗ್ತೀರಾ?”

“ಎಲ್ಲಿಗೆ?”

“ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ.”

“ನಿನಗೇಕೆ ಆ ವಿಚಾರ?”

“ಹೋಗುವಾಗ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುವಿರಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಲ್ಲ? ನನ್ನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸೋದಾಗಿ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಹಸಿರು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ-”

“ಸಾಕು, ಸಾಕು.” ಆತ ಅಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಹೇಳಿದ : “ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಆಮೇಲೆ ಯೋಚಿಸ್ತೇನೆ. ಈಗೇನೂ ಹೇಳಲಾರೆ.”

ಆತ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಒಂದು ಸಿಗರೇಟ್ ಹಚ್ಚಿದ.

ರಘು ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಆತನ ಮುಖವನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತ ಕೇಳಿದ :

“ಮಾಮಾ, ಮುನಿಸಿಕೊಂಡಿರಾ?”

ಅದಕ್ಕೆ ಆತ ಉತ್ತರ ಹೇಳತೊಡಗುವ ಮೊದಲೇ ದೇವಿ ಒಳಗೆ ಬಂದಳು. ಆತ ಅವಳತ್ತ ನೋಡಿದ. ಅವಳು ರಕ್ತವರ್ಣದ ಸೀರೆ, ಕುಪ್ಪಸಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು. ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸಿಂಧೂರದ ಬೊಟ್ಟು, ತುಟಿಗಳು ತಾಂಬೂಲ ಹಾಕಿ ಕೆಂಪಾಗಿಸಿರುವಳು. ಎದೆಯ ಮೇಲಿನ ಕೆಂಪು ಪದಕದಿಂದ, ಕೆಂಪು ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಅಪರೂಪವಾದ ಒಂದು ಕೆಂಪುವರ್ಣ ಹಬ್ಬುತ್ತಿದೆ ಮುಖದ ಕಡೆಗೆ.

“ರಘು, ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಆಡು. ಅಲ್ಲಿ ದಿನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ” ಅವಳ ಧ್ವನಿ

ಭಾವೋದ್ವೇಗದಿಂದ ಅದುರುತ್ತಿರುವಂತೆ ಆತನಿಗನಿಸಿತು.

ರಘು ಹೋದ ಬಳಿಕ ಅವಳು ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿ ಅಗುಳಿ ಹಾಕಿದಳು.

ಪಷ್ಟಾಯಿ ಮರದ ಮೇಲೆ ಕಾಗೆಗಳು ಗದ್ದಲವೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಕುಕ್ಕಿ ಕೊರದ ಹಣ್ಣಿನಿಂದ ಕರಗಿನ ಬೀಜಗಳು ಉದುರಿ ಬೀಳುತ್ತಲೇ ಇವೆ.

ಆತನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅವಳ ಮುಖದಿಂದ ಜಾರಿ ದೂರ ಸರಿದವು.

ಅವಳು ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತಾಗ ಆತ ಮುದುಡಿ ಒಂದು ತುದಿಗೆ ಸರಿದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡ.

“ಯಾರ ಮೇಲೆ ಮುನಿಸು? ನನ್ನ ಮೇಲಾ?” ಅವಳು ಕೇಳಿದಳು.

ಆತನ ಬಳಿ ಉತ್ತರವಿರಲಿಲ್ಲ.

“ಹಿಂಜರಿಯಬೇಡಿ. ನನ್ನ ಮುಖ ನೋಡುತ್ತ ಹೇಳಿ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಮುನಿಯಲು ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ?”

ಆತನಿಗೆ ಆ ಕೆಂಪು ಜ್ವಾಲೆಯತ್ತ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೋಡಬಲ್ಲ ಧೈರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

“ಬಹಳ ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಇವತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಾನೊಂದು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿದೆ.” ದೇವಿ

ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು : “ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಕಾಣಲು ಬಯಸಿದ್ದ ಕನಸನ್ನೂ ಕಂಡೆ. ಪಾಂಡವಪುರದ ನಮ್ಮ ಕಾಲನಿಯ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ರೈಲು ಹಳೆಯ ಆಚೆ ಒಂದು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಇದೆಯಲ್ಲ? ಅಲ್ಲಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕುಳಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಯಾವ ವಿಷಯವೆಂದು ನೆನಪಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯಶಃ ನೀವು ಯಾವುದೂ ತಮಾಷೆ ಹೇಳಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ನಾನು ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದದ್ದೂ ನೀವು ಹಲವಾರು ಸಲ ನನ್ನನ್ನು ‘ಹಲ್ಲಿ’ ಎಂದು ಕರೆದದ್ದೂ ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ. ನೀವು ತಳ್ಳುಗಾಡಿಯ ಹುಡುಗನಿಂದ ಒಂದು ಪೊಟ್ಟಣ ನೆಲಗಡಲೆ ಖರೀದಿಸಿ, ನಾನು ನಗುವಾಗಲೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಿರಿ. ಕೊನೆಗೆ ಬಿಸಿಲು ಮಾಡತೊಡಗಿದಾಗ, ಮಂಜು ಸುರಿಯತೊಡಗಿದಾಗ, ನಾವು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲನ್ನು ಅಡ್ಡಕ್ಕೆ ದಾಟಿ ತಂತಿಬೇಲಿ ಹಾಕಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾದ ಕಿತ್ತಲೆ ತೋಟಗಳ ಮಧ್ಯದ ಮಾರ್ಗದ ಗುಂಟ ಕೈ ಕೈ ಪೋಣಿಸಿ ನಡೆದವು. ಬಹಳ ಚಳಿಯಿತ್ತು.

ನಾವಿಬ್ಬರೂ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದದು ಕೆಂಪಗಿನ ಉಣ್ಣೆ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ಎಡಗೈಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಬಳಸಿ ಹಿಡಿದು ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಏನೇನೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಿದ್ದೀರಿ. ಒದ್ದೆಯಾದ ಮಾರ್ಗದಗುಂಟ ನಾವು ಬಹಳಷ್ಟು ನಡೆದಿರಬೇಕು. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಸೈಕಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಒಬ್ಬ ಉದ್ದ ಕೂದಲಿನವನು ಹಿಂದಿರುಗಿ ನನ್ನತ್ತ ನೋಡಿ ಸಿಳ್ಳೆ ಹೊಡೆದಾಗ ನೀವು ಅವನಿಗೆ ಬಯ್ಯಿದ್ದೀರಿ. ಮತ್ತಷ್ಟು ನಡೆದಾಗ ತೋಟದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ತಂತಿಬೇಲಿ ಕಾಣಿಸಿತು. ಗೇಟು ತೆರೆದುಕೊಂಡೇ ಇತ್ತು. ಬಹಳಷ್ಟು ದೂರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಮರೆತು ನಾವು ಆ ಗೇಟನ್ನೂ ದಾಟಿ ಹೊರ ನಡೆದವು. ಆಗ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಪ್ಪಳದೊಂದಿಗೆ ಗೇಟು ಮುಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ಅದಕ್ಕೆ ಒರಗಿಕೊಂಡು ಒಬ್ಬ

ಹುರಿಮೀಸೆಯ ಧಾಂಡಿಗ ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡೆವು. ಆತನನ್ನು ಎಲ್ಲೋ ನೋಡಿದ್ದ ಪರಿಚಯವಿರುವಂತೆ ನನಗನಿಸಿತ್ತು. “ಕತ್ತಲೆ ಕವಿಯುತ್ತಿದೆ, ನಾವು ಬಹಳ ದೂರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೋಗೋಣ” ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. “ಹದಬೇಡವೇ ಹುಡುಗೀ” ಎನ್ನುತ್ತ ನೀವು ನನ್ನ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಕೈಹಾಕಿ, ಎದೆ ಚಿವುಟುತ್ತ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆ ಗೇಟು ಮುಚ್ಚಿದರೂ ನಮಗೆ ಹೋಗಲು ಬಹಳಷ್ಟು ದಾರಿಗಳಿವೆ! ಆದರೂ ನನ್ನ ಶರೀರ ಕಂಪಿಸತೊಡಗಿತ್ತು. ಗೇಟಿಗೆ ಒರಗಿ ನಮ್ಮನ್ನೇ ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದ ಧಾಂಡಿಗನನ್ನು ಕಂಡಾಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ತತ್ತರಿಸಿತ್ತು. ಯಾವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಆತ ನನ್ನನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟುವನೆಂದು ನನಗನಿಸಿತ್ತು. “ಒಲ್ಲೆ, ಒಲ್ಲೆ” ಎಂದು ನಾನು ಬೊಬ್ಬೆ ಹೊಡೆದೆ. “ನಾವು ಬಂದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮರಳಿ ಹೋಗೋಣ. ಈ ದಾರಿಯಷ್ಟೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ನಾವು ಅದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೋಗೋಣ” – ನಾನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ, ನನ್ನನ್ನು ಸಂತ್ರೇಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ, ನೀವು ಏನೇನೂ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ನಾನು ಗೇಟಿನತ್ತ ಓಡಿದೆ. ನೀವು ಹಿಂದೆ ಬರುವಿರಂದೇ ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನೀವು ನಿಂತಲ್ಲಿಂದ ಕದಲಲೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ನೋಡುವಾಗ ನನ್ನ ಒತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುಗಡೆ ದಾರಿಗಡ್ಡವಾಗಿ ಆ ಹುರಿಮೀಸೆಯವನು ಎದೆಯುಬ್ಬಿಸಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಆತನ ತುಟಿಗಳ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಕೃತವಾದ ನಗೆ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಫಕ್ಕನೆ ಒಂದು ಗಾಬರಿಯೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಹುರಿಮೀಸೆ ಮತ್ತು ಜೋಡಿದ ಹುಬ್ಬುಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಆತನಿಗಿರುವುದು ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಣ್ಣನದೇ ಮುಖವೆಂದು. ನಾನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕಿರಬಹುದು. ಜೋರಾಗಿ ಅಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಾಗ...”

ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಅವಳ ಮುಖ ನೋಡದೆಯೇ ಆತ ಗೋಣಗಿದ:

“ನೀವು ಸೊಗಸಾಗಿ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಲು ಕಲಿತಾಯ್ತು.”

“ಇದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ, ಸತ್ಯ” ದೇವಿ ಭಲದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು :

“ಒಂದು ಕನಸಿನ ಕತೆಯನ್ನು ಸುಳ್ಳುಸುಳ್ಳೆ ಹೇಳಿ ನನಗೇನಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ?”

“ಅದನ್ನೇ ನಾನೂ ಯೋಚಿಸ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.”

“ನೀವು ನಂಬಬೇಕೆಂಬ ಒತ್ತಾಯವಿಲ್ಲ. ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಬೆಚ್ಚಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡ ನಂತರ ನಾನು ಮತ್ತೂ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಅಲ್ಲೇ ಮಲಗಿದ್ದೆ. ಸುಮಾರು ಹೊತ್ತಿನ ತನಕ ನನಗೆ ಮಿಸುಕಾಡಲು ಕೂಡ ಭಯವಾಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾನು ಆ ಭಯಾನಕ ಕನಸಿನ ಜವುಗಿನಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆಮೇಲೆ ಯೋಚಿಸಿದೆ – ಬಹಳ ಕಾಲದ ಬಳಿಕ ಕಂಡ ಈ ಕನಸಿನ ತಿರುಳೇನು? ಕಾಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ ಬಳಿಕ ಕಂಡ ಕನಸಿನ ಕೊನೆ ನನ್ನನ್ನು ನಡುಗಿಸಿದ್ದು ಯಾಕೆ?”

ಆತ ಧಟ್ಟನೆ ಅವಳತ್ತ ತಿರುಗಿದ :

“ನಾನು ಈ ತನಕ ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಕಟ್ಟುಕತೆಯೆಂದು ತೋರ್ಪಡಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಕೂಡ ಬೇರೆಯೇ ಕಟ್ಟುಕತೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಸುಳ್ಳನ್ನು ಸುಳ್ಳಿನಿಂದಲೇ ಸೋಲಿಸಲು

ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ನೀವು.

“ಅಲ್ಲ, ಖಂಡಿತ ಅಲ್ಲ.” ದೇವಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದಳು : ನೀವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲವೂ ಸತ್ಯವೇ. ಹಾಗೆಯೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದದ್ದೂ ಸತ್ಯವೇ. ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಮುಚ್ಚಿಡಲು ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು.”

“ಯಾಕೆ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಹೇಳೋದಾ? ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನೀವು ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಕೂಡ ಹೋಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ? ಈ ಕುಗ್ರಾಮ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆಲ್ಲೂ ಹೋಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ?”

“ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಕುಂಬುಕುಟ್ಟನ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀವು ವಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ.”

“ಬರೇ ಸುಳ್ಳು.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಹೇಳಿ : ರೈಲು ಹಳಿಯ ಆಚೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾದದ್ದು ಹೇಗೆ? ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನಾಚೆಗೆ ತಂತಿಬೇಲಿ ಹಾಕಲಾದ ಕಿತ್ತಲೆ ತೋಟಗಳಿವೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾದದ್ದು ಹೇಗೆ? ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಸತ್ಯವೇ ತಾನೆ? ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು, ನಿರಾತಿರ ಕಾಲನಿ, ಕಿತ್ತಲೆ ತೋಟ ಮುಂತಾದವುಗಳೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ?”

“ಇವೆ.”

“ಅಂದ ಮೇಲೆ?” ನಾನೇ ಗೆದ್ದೆ ಎಂಬಂತೆ ಅವಳು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದಳು.

“ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.” ಆತ ಅಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ : “ನನಗೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.”

“ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಹೇಳೋನೆ.”

ಅವಳು ಹೇಳತೊಡಗಿದಾಗ ಆತ ರೇಜಿಗೆಯಿಂದ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ. ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಒಂದು ಅಂಗೈ ಆತನ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಬಂದೊರಗಿತು. ಸುಡುತ್ತಿರುವ ನಿಶ್ವಾಸ ಆತನ ಕೆನ್ನೆಗಳಿಗೆ ಬಡಿದಾಗ ಆತ ಕೊಸರಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬಲ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಮನಗಂಡು ಪುನಃ ಮುದುಡಿಕೊಂಡ.

ದೇವಿ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇರುವಳು :

“ನಾನು ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಆ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣ ಬಳಿಯಲಾದ ಚಿಕ್ಕ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮತ್ತು ಕುಂಬುಕುಟ್ಟನ್ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಲೂ, ಧ್ವೇಷಿಸುತ್ತಲೂ ಒಂದೊ, ಎರಡೂ ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದಿದ್ದೆವು. ಆಮೇಲೆ ಮರಳಿ ಬಂದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾದ ಬಳಿಕ ನನಗೆ ಅನೇಕ ಸಲ ಅನ್ನಿಸಿದೆ. ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಬದಲು ಬೇರೊಬ್ಬರಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಸಂಬಂಧ ಅಷ್ಟೊಂದು ಹದಗೆಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ- ಎಂದು. ನೀವು ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಬಲೆಬೀಸಿ ಹಿಡಿಯಲು ಅಷ್ಟೊಂದು ಚತುರರಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಅಂಟಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸುವ ನಗೆ. ಯಾವ ಹೆಣ್ಣೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕುಂಬುಕುಟ್ಟನ್ ರಾತ್ರಿ ಡ್ಯೂಟಿಗೆ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲ ನೀವು ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿ ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದುತ್ತ, ನಮ್ಮ ಮನೆಯತ್ತ

ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಕಿಟಕಿ ಪರದೆ ಬಿಡಿ, ಗೋಡೆ ಕೂಡ ಕೊರೆದು ಒಳನುಗ್ಗುವಂಥದ್ದಾಗಿತ್ತು ನಿಮ್ಮ ನೋಟ. ಮೊದಮೊದಲು ನೀವು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೇ ನಾನು ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಿಟ್ಟು ಮತ್ತು ತಿರಸ್ಕಾರವಿತ್ತು ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ. ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ನಗುವವರನ್ನು ಅಂದು ನಾನು ಬಹಳ ಧ್ವೇಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನೀವು ಎಂದಾದರೂ ಹತ್ತಿರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಖಕ್ಕೆ ರಾಚಲಿಕ್ಕೂ ನಿಮ್ಮ ಕಪ್ಪಿಟ್ಟ ಮುಖಕ್ಕೆ ಕ್ಯಾಕರಿಸಿ ಉಗುಳಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಲುವಷ್ಟು ಬಲವನ್ನು ಆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಾದಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಮುಂಚೆ, ದಿನಗಳೆಂದಂತೆ, ಹೇಗೆಂದೇ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು - ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಕರಗತೊಡಗಿತು. ನಿಮಗೆ ಕಾಣಿಸದ ಹಾಗೆ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನೋಡತೊಡಗಿದೆ. ನಿಮಗೆ ಯಾವೆಲ್ಲ ಬಣ್ಣಗಳ ಷರಟು ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಂಟುಗಳಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಒಂದು ದಿನ ನನಗೊಂದು ತುಂಟತನ ತೋಚಿತು. ಅಂದೇ ನಾನು ಅದೇ ಮೊದಲು ಒಂದು ಕಾಗದ ತುಂಡು ಸುರುಳಿ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೆಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಯನ್ನಿರಿಸಿ ಸುತ್ತಿ ನಿಮಗೆ ಎಸೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಬರೆದದ್ದು ಈಗಲೂ ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ-ನೀಲಿ ಷರಟು ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಪ್ಯಾಂಟು ನಿಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಪ್ಪುತ್ತವೆ...”

ಅವಳು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಳು. ಅವೆಲ್ಲ ನಿಜವೇ ಅಲ್ಲೆ- ಎಂದು ಕೇಳಲು ಆತನ ಮುಖ ಹಿಡಿದು ತನ್ನತ್ತ ತಿರುಗಿಸಿದಳು.

“ದೇವಿ, ಏನಿದು ನೀವು ಮಾಡ್ತಿರೋದು” ಸಹಿಸಲಾಗದೆ ಕೇಳಿದ.

“ದೇವಿ, ಎಂದೆಲ್ಲ ಹಲ್ಲೇ ಎಂದೇ ಕರೆಯಿರಲ್ಲ.” ಅವಳು ನಗುತ್ತ ಹೇಳಿದಳು : “ನನ್ನ ಹಲ್ಲುಗಳು ಸೊಗಸಾಗಿವೆ ಎಂದು ನನಗೇನೇ ಗೊತ್ತು.” ಎಂದು ಮೌನವಹಿಸಿದಳು. ತುಸು ಹೊತ್ತು ಕಳೆದ ಬಳಿ ಪುನಃ ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು :

“ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪೂರ್ವಿಕನಾಗಿದ್ದ ಆ ಯುವಕನ ಕತೆ ನೆನಪಿದೆಯೇ?” ಕಮ್ಮಾರನ ಕೈಯಿಂದ-?

“ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದೊಂದು ಕಟ್ಟುಕತೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಚಾರ ವಂಶ ಇಲ್ಲ.”

“ಎಲ್ಲವೂ ಕಟ್ಟುಕತೆಗಳೇ- ನಾನು, ನೀವು, ಪಾಂಡವಪುರ, ಈ ಮಹಾಪ್ರಪಂಚ ಎಲ್ಲವೂ...”

ಅವಳ ಮುಂದಿನ ವರಸೆ ಯಾವುದಿದ್ದೀತೆಂಬ ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಳಗಾದನು ಆತ. ಅವಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕದಡಿ ಅಡಿಮೇಲಾಗಿರುವಳು. ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ, ಏನೇನೂ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಳು. ಹೇಗೆ ಇವಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಸಲೀಸಾಗಿ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಕತೆ ಕಟ್ಟಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ಹೇಳಿ, ಹೇಳಿ ಕೊನೆಗೆ ನರಗಳಲ್ಲಿ ನೆತ್ತರು ಕುದಿಯತೊಡಗುವಾಗ, ಬಿಸಿನೆತ್ತರು ರಭಸದಿಂದ ನೆತ್ತಿಗೆ ಹತ್ತುವಾಗ, ಇವಳು ವಿಪರೀತ ಉದ್ರಿಕ್ತಳಾಗಿ ಮೈಮರೆತು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಎರಗಿ ಬಿಡುವಳೇನೋ.

ಆತನ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಅದೇ ವೇಗದಲ್ಲಿ ತಾನೂ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಳು ದೇವಿ.

ಆತನ ಪುಕ್ಕಲುತನ ಕಂಡು ಅವಳಿಗೆ ಮೋಚನಿಸಿತು. ಆ ಅಹಂಕಾರದ ಹೆಡೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಬಿರಬಿರನೆ ತುಳಿದು, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯ ಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಚಿಗುರಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಅಸ್ವಪ್ನಸ್ಥಗೊಳಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ, ಎಣಿಸಿ ಎಣಿಸಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿಸಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂತಿಮ ಒದೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೆಸರುಗುಂಡಿಗೆ ಇಳಿಸಿ ಬಿಡಲು ಆಶಿಸುತ್ತಿರುವಳು ಅವಳು.

ಅವಳು ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು :

“ಪಾಪ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಣ್ಣನಿಗೆ ಯಾವುದೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ಜಾಣತನದಿಂದ ಬಂದು ಪರಿಚಯ ಬೆಳೆಸಿ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಖಾಯಂ ಸಂದರ್ಶಕನೇ ಆದಾಗಲೂ ಒಮ್ಮೆ ಕೂಡಾ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಶಂಕಿಸಲಿಲ್ಲ. ಜಾರತನದ ಕಪು ಮುಖವನ್ನು ನೀವು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಮರೆಮಾಚಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ರಾತ್ರಿ ಡ್ಯೂಟಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಬ್ಬಳೇ ಇರುತ್ತೇನೆಂದೂ ಒಂದು ನೋಟ ಆ ಕಡೆಗೆ ಕೂಡ ಹಾಯಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಲೂ ಇದ್ದರು. ನೀವು ಆ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊರಲು ಎಂದೇ ಆತುರರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ನೋಟದ ಬದಲು ಸಾವಿರ ನೋಟಗಳನ್ನು ನೀವು ನನ್ನ ಮನೆಯತ್ತ ಎಸೆದಿದ್ದೀರಿ. ಸಾವಿರ ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ ಬಲೆ ಹೆಣೆದು ನನ್ನನ್ನು ಸಿಲುಕಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಡ್ಯೂಟಿ ಇಲ್ಲದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕದಡಿದ ಮನಸ್ಸಿನ ಹಾಗೂ ತಣ್ಣಗಾದ ಮೈಯ ನಾನು ನಿಂದೆ ಬಾರದೆ ನನ್ನ ಗಂಡನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಪುಣುಗು ಬೆಕ್ಕಿನ ಹಾಗೆ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತ ರಳಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು.

“ನಮ್ಮ ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಯ ಚಲನೆಗಳನ್ನು ನೀವು ಜಾರನೊಬ್ಬನ ಮತ್ತರದೊಂದಿಗೇ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಆ ಮತ್ತರದಿಂದಾಗಿಯೇ ಇರಬಹುದು ನೀವು ಮೇಲಿನವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ನನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಓವರ್ ಟೈಂ ಡ್ಯೂಟಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಗಂಡ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೊಗಳುವಾಗ ಆ ದುರ್ಬಲ ಮನುಷ್ಯನ ಮುಖ ನೋಡುತ್ತ ಹಲ್ಲು ಕಡಿಯಲು ಕೂಡ ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಆಗಲೇ ಚಂಚಲವಾಗಿತ್ತು...”

“ಆದರೆ...” ಆತನ ಇಳಿದನಿ ಕೇಳಿಸಿತು. ಆತನಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಅವಳೇ ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು :

“ನಾವು ಪರಸ್ಪರ ಯಾವತ್ತೂ ದೈಹಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ, ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟದ್ದು, ಅಲ್ಲ? ನಿಜ. ಅದೇ ನನ್ನ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸೋಲು. ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ಸೂರಿನ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ನಿಂತು ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು. ಆದರೆ, ನಿಮಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಧೈರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹಲವಾರು ಸಲ ತೆರೆದಿರಿಸಿದ್ದ ನನ್ನ ಹಿಂಬಾಗಿಲಿನ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಹಾಗೆ

ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಲೂ ಪೌರುಷದ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ನನ್ನ ನರಗಳಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿಸಲೂ ಹೇಡಿಯಾಗಿ ದುರ್ಮಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.”

ಆತ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಬಳಲಿದ.

ಆತ ತಲೆದಿಂಬಿನ ಮೇಲೆ ಮುಖ ಹುದುಗಿಸಿದ.

“ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾನು ಹುಟ್ಟುಡುಗೆಯಲ್ಲೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದರೂ ನೀವು ಹೀಗೆಯೇ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಮಲಗುವವರಿದ್ದೀರಿ...”

“ನಿಲ್ಲ...”

ಆತ ಗರ್ಜಿಸಿದ.

“ನಾನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾರೆ” ಅವಳು ಗುಡುಗಿದಳು : “ನನಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ, ಯಾಕೆ ನೀವು ನನ್ನ ಬಾಳ್ವೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು. ಯಾಕೆ ನನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ದೂರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಯಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದ ಮೈಯನ್ನು ಸ್ವಂತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು...”

“ನನಗೆ ನೀವು ಇಷ್ಟವಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಸುಮ್ಮನೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿದ್ದೀರಿ.”

“ಛೂ...! ಇಷ್ಟ!”

“ಯಾಕೆ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಿರಾ? ನಿಮಗೆ... ನಿಮಗೆ ಏನು ಬೇಕು?”

ಆತನ ದುರ್ಬಲವಾದ ತಣ್ಣಗಿನ ದನಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವಳ ರೋಷ ಇಮ್ಮಡಿಸಿತು :

“ಯಾಕೆ ಎಂದಿರಾ? ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸೋಲಿಸಬೇಕು. ಕಾಲ್ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ ಒದ್ದು ಹೊಸಕಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ರಕ್ತ ತೆಗೆದು ಬೊಟ್ಟಿಡಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಕರುಳು ಮಾಲೆ ತೆಗೆದು ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಬೇಕು... ನಿಮ್ಮದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಂಥ ಗಂಡಸರೆಲ್ಲರದು ಕೂಡ...”

“ದೇವಿ...!”

ಈ ಕರೆ ದೇಶದ ಮುದಿ ನಾಯಿಯೊಂದರ ಊಳಿಡುವಿಕೆಯಂತೆ ಅನಿಸಿತು ಅವಳಿಗೆ.

“ಆ ಕಿಟಕಿ ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡಿ.” ಗಂಭೀರ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಅವಳೆಂದಳು.

ಆತ ದಿಗ್ಗನೆ ಎದ್ದು ಭಯದೊಂದಿಗೇ ಅವಳತ್ತ ನೋಡಿದ.

“ಮುಚ್ಚಿ ಕಿಟಕಿಯನ್ನು!” ಅವಳು ಅಬ್ಬರಿಸಿದಳು.

ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಕಿಡಿಗಳು ಬಳುಕಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಆತನ ಕಣ್ಣೆದುರು ಆ ಕೆಂಪು ಜ್ವಾಲೆ ತೊನೆಯಿತು; ಕಂಪಿಸಿತು. ನೆತ್ತಿಯ ಸಿಂಧೂರ ಹರಡಿ ಮುಖಪೂರ್ತಿ ಕೆಂಪಾಗಾಯ್ತು. ಅವಳು ತುರುಬುಗಂಟು ಬಿಚ್ಚಿದಾಗ ಕೇಪಳ ಹೂಗಳು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಚದುರಿ ಬಿದ್ದವು. ಅವಳ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಸುವಾಸನೆ ಕೋಣೆಯಿಡೀ ಹಬ್ಬಿ ಒಂದು ಮರೆಯಾಗಿ ಆತನನ್ನು ಆವರಿಸಿತು. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ ತುಟಿಗಳಿಂದಲೂ ಸಿಡಿದ ಕಾಮನೆಯ ಬೆಂಕಿ ಕಿಡಿಗಳು ಆತನ ಸುತ್ತಲೂ ಒಂದು ಚಿತೆಯಾಗಿ ಉರಿಯಿತು. ಬೆವರಿ ಒದ್ದೆಯಾದ ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಒತ್ತುತ್ತ ಆತ ಬಾಯಗಲಿಸಿ ತೇವವಿರುವ ಒಂದು ಗುಟುಕು ಗಾಳಿಯನ್ನು ಅತೀವ ಆಸೆಯಿಂದ

ನುಂಗಿದ. ಆತನ ಕೂದಲೆಳೆಗುಂಟ ಧಾವಿಸುತ್ತಿರುವ ಬೆರಳುಗಳು ತಲೆಯೋಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿಸಿವೃತ್ತಗಳನ್ನು ಗೀಚಿದವು. ಹೊರಗೆ ಗಾಳಿಯೊಂದು ಸುಯ್ಯೆಂದು ಬೀಸಿತು. ಅಸಂಖ್ಯ ರಾಗಗಳು ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದವು. ಗಾಳಿಯ ಸುಯಿಲಿಡುವಿಕೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಒಂದು ತುಂತುರು ಮಳೆ ಸುರಿಯಿತು. ಕಾದು ಕೆಂಪಗಾದ ಮುಖಕ್ಕೆ ನೀರ ಹನಿಗಳು ತೂರಿ ಬಂದು ಬಿದ್ದವು.

“ಮುಚ್ಚಿರಿ ಆ ಕಿಟಕಿಯನ್ನು...” ಅವಳ ನಡುಗುತ್ತಿರುವ ಧ್ವನಿ ಕಿವಿಯ ಬಳಿ ಕೇಳಿಸಿತು. ಆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಕಿಟಕಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ.

ಬಳಿಕ ಆ ಚಿತ್ತೆಗೇ ಬಾಡಿ ಬಿದ್ದ.

ಹದಿನೈದು

ಈಗ ತೃಪ್ತಿಯಾಯ್ತೆ?

ನವಿರಾದ ಕತ್ತಲೆಯತ್ತ ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡುತ್ತ ದೇವಿ ತನ್ನನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು.

ನಿನ್ನ ಕೋಪ, ಹಗೆ, ಅಹಂಕಾರ-ಎಲ್ಲವೂ, ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದು ತುಂತುರು ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಹೋಯ್ತೆ?

ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ತುಟಿಗಳನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಗಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತ ಅವಳು ಬಡಬಡಿಸಿದಳು : ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲ.

ಸೇಡಿನ ಭಲ ಬರಿಯ ಆವರಣವಷ್ಟೇ ಆದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಆಳಕ್ಕಿಳಿಯಬಲ್ಲ ಬೇರುಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾದಾಗ...

ಈಗ ಅದೊಂದು ಸೇಡಾಗಿ ಕೂಡ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಇರುವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಗಡೆ, ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದ ಯಾವುದೋ ಒಂದನ್ನು ಎಟಕಿ ಪಡೆಯಲು ತವಕಿಸುವಾಗ ಹಲವು ಮುಖಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದನ್ನು ನೇವರಿಸಿದೆ, ಒಂದನ್ನು ಧಳಿಸಿದೆ. ಒಂದನ್ನು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ದಿಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಒಂದನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಗಾಯಗೊಳಿಸಿ ನೆತ್ತರು ಭರಿಸಿದೆ.

ಇದೆಂಥ ಮೂರ್ಖತನಗಳು.

ಇದು ಸೇಡು ಹೌದೇ? ಯಾರ ಮೇಲೆ ಸೇಡು? ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಿನ ಮೇಲೋ? ಈ ಬಲಹೀನ ಜಾರನ ಮೇಲೋ? ನನಗೇ ವ್ಯಕ್ತವಲ್ಲದ ವಿವಿಧ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮೇಲೋ?

ಪಕ್ಕದ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾಮಲೆ ಮತ್ತು ರಘು ಒತ್ತೊತ್ತಾಗಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಬ್ಬು ಬೆಳದಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾಮಲೆಯ ತುಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ನವಿರಾದ ಮುಗುಳ್ಳಗೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವಳು ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿರಬಹುದು. ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಬಾಚಿ ಚಿಲುವಾದ ಹೂದೋಟದಲ್ಲಿ ಅವಳೇಗ ಹಾರಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಭಯಾನಕ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತ ಕಾಲ ಅವಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇನ್ನೂ ದೂರದಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಪಾಂಡವಪುರವೆಂಬ ಸಾಂತ್ವನವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದ ದುರ್ಗತಿ ಅವಳಿಗೆ ಬರದಿರಲಿ.

ರಘು ಮಗ್ಗುಲು ಬದಲಿಸಿ ಮಲಗಿ ಏನೂ ಗೋಣಗುತ್ತಿರುವನು. ಪಾಂಡವಪುರದ ರೈಲು ಹಳಿಗಳನ್ನೂ, ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ನಡುಗಿಸುತ್ತ, ಬೆಳಕಿನ ತುಣುಕುಗಳನ್ನು ಹರಡುತ್ತ ದೌಡಾಯಿಸುವ ರಾತ್ರಿ ರೈಲುಗಳನ್ನೂ ಕನ್ನಡಿ ಕಿಟಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ಮುಖಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾದ ಹಸಿರು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನೂ ಅವನು ಈಗ ಕಾಣುತ್ತಿರಬಹುದು.

ಪಾಂಡವಪುರ ವಾಸ್ತವವೆಂದೇ ಅವನು ನಂಬಿರುವನು. ರೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ತಲುಪಬಹುದಾದ ಒಂದು ಮಾಯಾಲೋಕ ಅದು ಎಂದೇ ಅವನು ಅಂದುಕೊಂಡಿರುವನು.

ಪಾಂಡವಪುರ ವಾಸ್ತವವೆಂದು ನಂಬಿಸಲು ಮೊದಲು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಈಗ ಆಗೋ ಆ ಕೋಣೆಯೋಳಗೆ ಸ್ವಂತ ಗಾಯಗಳನ್ನು ನೆಕ್ಕುತ್ತ ಹೆಡೆಯಿಳಿಸಿ, ಕರಟಿದ ಮುಖವನ್ನು ಮಂಡಿಗಳ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿಸಿ ನಿಂದ್ರೆ ಹತ್ತದೆ ಮಲಗಿರಬಹುದು. ಆತನ ವಿಷದ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕೀಳಲು ಹವಣಿಸಿದಾಗ ಇಷ್ಟು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೆಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೇಡಿಯೇ ಆದರೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಕೊಸರಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಹವಣಿಕೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಆತನಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೆ. ಅದಾವುದೂ ಇಲ್ಲದೆ ತಣ್ಣಗಾಗಿ ಮರಗಟ್ಟಿದ್ದ ಯಾವುದೂ ಸರಿಸೃಪದ ಹಾಗೆ ಆತ ಸೋಲೊಪ್ಪಿ ಬಿಟ್ಟ. ಆತನ ಮುಖ ಈಗ ನೆನಪಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಫಕ್ಕನೆ ತುಸು ಗಲಿಬಿಲಿ ಮಿಂಚಿ ಅಷ್ಟೇ ಬೇಗನೆ ಹುದುಗಿ ಮಾಯವಾದದ್ದು ನೆನಪಿದೆ.

ಈಗ ನಗೆ ಅಹಂಕಾರದೊಂದಿಗೆ ನಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

ಇಂತಹ ಒಂದು ಹೋರಾಟವನ್ನಲ್ಲವಲ್ಲ ದೇವಿ, ನೀನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದು? ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅದುಮಿ ಇರಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲವೂ ಸ್ಫೋಟಗೊಳ್ಳುವಂಥ ಒಂದು ಕ್ಷಣ - ಅದಕ್ಕಲ್ಲವೆ ನೀನು ಕಾದುಕೊಂಡಿದ್ದಿದ್ದು? ಒಂದು ಪ್ರಚಂಡ ಸ್ಫೋಟದ ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲವೂ ಶಾಂತವಾಗಬಹುದೆಂದೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಸು ನೆಮ್ಮದಿ ದೊರೆಯಬಹುದೆಂದೂ ನೀನು ಆಶಿಸಿದ್ದೀ. ಆದರೆ ಆತನ ತಣ್ಣಗಿನ ಸೋಲೊಪ್ಪುವಿಕೆ ಎಲ್ಲ ಆಸೆಗಳನ್ನೂ ಸೋಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೌದೇ, ನೋಂಪಿ ನೋಂತು, ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಜನೆ ಮಾಡಿ, ಆತನನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು. ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಹೆಣೆದು, ತೂತುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಜಗ್ಗಿ ಬಿಗಿದು, ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಹಾಗೆ ಬಲೆ ನೇಯ್ದದ್ದು?

ಈಗ ಗೆದ್ದದ್ದು ಆತನಲ್ಲವೆ?

ಸೋತದ್ದು ನಾನೆ ತಾನೆ?

ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದ ನೆಮ್ಮದಿ ಈಗ ಆತನದ್ದು.

ಕಟ್ಟಿ ಮೇಲಕ್ಕೆಬ್ಬಿಸಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಮರಳಿನ ಅರಮನೆಯ ಹಾಗೆ ಮುರಿದುಬೀಳುತ್ತಾ ಇವೆ. ಗೊಳೋ ಎಂದು ಅಳಬೇಕೆನಿಸಿತು ದೇವಿಗೆ.

ಅವಳು ಸೂರಿನತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಮಲಗಿದಳು.

ಲಾಭ ನಷ್ಟಗಳ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆಯಲು ಹವಣಿಸುವುದು ದಡ್ಡತನವೆಂದೇ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾ

ಇದೆ ಬುದ್ಧಿ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಮತ್ತೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ, ಏನೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಆತನೊಮ್ಮೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಮಾತಿನಿಂದಾದರೂ ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದರೆ ಸಾಕಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ನಿರ್ದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನೆಂದೂ ತಲೆಯೆತ್ತಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಹಾಗೆ ಆತನನ್ನು ಒದ್ದು ತಳೆಕೊಳಿಸಿ ಸೋಲಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆತ ಹೆಡೆಯಿಳಿಸಿ, ಸೋಲೊಪ್ಪಿದ. ತನ್ನ ಬಲಕ್ಕೆ ಮರಳಲು ಮುಂದಾಗಿದ್ದ. ಅದು ಆತನ ಸೋಲಲ್ಲ. ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪಡೆದ ಗೆಲುವಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂಥ ಕತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಆತ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಬರಲಾರ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆತನಿಗೆ ನನ್ನ ಗುರಿಯೇನೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೆಡೆಯಿಳಿಸಿ ಜಾರಿ ದೂರ ಸರಿಯಲಿಕ್ಕೇ ಆತ ಯತ್ನಿಸಿಯಾನು. ನನ್ನನ್ನು ಸೋಲಿಸತಕ್ಕ ಉಪಾಯ ಅದೇ ಎಂದು ಆತ ಇಷ್ಟರಲ್ಲೆ ಅರಿತಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದು ಅಳುವಿನೊಂದಿಗೆ ರಘು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡ. ಅವನು ಅಮ್ಮನನ್ನು ಕರೆದುತ್ತ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

“ರಘೂ” –ಅವಳು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕರೆದಳು.

“ಓ’ ಗೊಡೆ ಅವನು ಅಳುವನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿದ.

“ಬಾ ಅಮ್ಮನ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮಲಕೊ.”

ಇಷ್ಟರಲ್ಲೆ ಅವನು ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ತಡಕಾಡುತ್ತ ಬಿಕ್ಕಳಿಸುತ್ತ ಅವಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಿದ್ದುಕೊಂಡನು. ಅವಳು ಅವನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಹಿಡಿದು, ಅವನ ಒದ್ದೆ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ, ಕೆನ್ನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಮುತ್ತಿಕ್ಕಿದಳು. ಅವನ ಮೈ ಈಗಲೂ ಕಂಪಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ.

“ಮಗಾ, ಕೆಟ್ಟ ಕನಸು ಕಂಡೆಯಾ?”

ಅವನು ಒಂದು ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಾನ ಕಂಡುಕೊಂಡನೆಂಬ ನೆಮ್ಮದಿಯೊಂದಿಗೆ ಅವಳ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆ ಹುದುಗಿಸಿ ಹುಂಚುಟ್ಟಿದ.

“ಏನ್ ಕಂಡೆ?”

ಅವನಿಗೆ ಫಕ್ಕನೆ ಅದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ತುಸುಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ ಅಳು ಒಮ್ಮೆ ನಿಂತಾಗ ಅವನು ನಡುಗುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದ :

“ನಾನು ನಿರ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ರೈಲು ಹತ್ತಲು ನಿಂತಿದ್ದಾಗ... ಕಾಲು ಜಾರಿ ಹಳಿಗೆ ಬಿದಿಬಿಟ್ಟೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರೈಲು ಸಿಳ್ಳು ಹೊಡೆಯಿತು. ರೈಲಿನ ಇಂಜಿನ್ ಭಯಂಕರ ಶಬ್ದವೆಬ್ಬಿಸುತ್ತ ನನ್ನತ್ತ...”

ಅವನಿಗೆ ಅದನ್ನು ನೆನೆಯಲು ಕೂಡಾ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಬೆಚ್ಚುತ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಅಪ್ಪಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ.

“ಹೇಳು ಮಗಾ”, ಅವಳು ಬೆನ್ನು ಸವರುತ್ತಾ ಸಂತೈಸಿದಳು. “ಅಮ್ಮ ಇಲ್ಲವಾ ಇಲ್ಲಿ, ಮತ್ತೇಕೆ ಹೆದರಿಯೆ?”

“ನಾನು ಬೀಳುವಾಗ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಕರೆದೆ..... ಆಗ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮಿನಿಂದ ಅಮ್ಮ ಮತ್ತು ಆತ ಜತೆಗೂಡಿ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿ ನಗುತ್ತಾ ಇದ್ದು.”

ದೇವಿ ಬೆಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಳು. ಅವನನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಆಲಂಗಿಸಿ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಕೆನ್ನೆ ತಗಲಿಸಿ ಅವಳೆಂದಳು :

“ಇಲ್ಲ ಕಂದಾ, ಅಮ್ಮ ಯಾವತ್ತೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲ್ಲ. ನನಗೆ ಇರೋನು ನನ್ನ ಈ ಮಗ ಒಬ್ಬೇ. ಮಗಾ, ನಿನ್ನನ್ನು ಜತೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯದೆ ಅಮ್ಮ ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗೊಲ್ಲ...”

ರಘುವಿಗೆ ತುಸು ಧೈರ್ಯ ಬಂತು. ಅವನು ಅಂಗಾತ ಮಲಗಿ ಏನೋ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವನು.

ಒಂದಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಕಳೆದಾಗ, ನಿರ್ದೇಯ ಹಾಗೂ ಕೆಟ್ಟ ಕನಸಿನ ಕಟ್ಟುಗಳು ತುಸು ಸಡಿಲಾದಾಗ ಅವನು ಅಮ್ಮನ ಒದ್ದೆ ಕೆನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರಳಾಡಿಸುತ್ತ ಕೇಳಿದ :

“ಅಮ್ಮ ಹೋಗುವಾಗ ನನ್ನನ್ನೂ ಒಯ್ಯೋರಾ?”

“ಎಲ್ಲಿಗೆ?”

“ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ.”

“ಒಯ್ಯೇನೆ. ಅಮ್ಮ ಹೋಗೋದಾದ್ರೆ ಖಂಡಿತ ಒಯ್ಯೇನೆ.”

“ಆತ ಒಪ್ಪಾರಾ?”

“ಆತ ಎಲ್ಲಿಗಾದ್ರೂ ಹೋಗ್ಲಿ. ನಾವಿಬ್ಬೂ ಜತೆಗೂಡಿ ಹೋಗೋಣ.”

“ನಾವು ಮಾತ್ರ?”

“ಹೌದು.”

“ರೈಲು ಹತ್ತುವಾಗ ಭಯ ಆಗೋದಿಲ್ಲ?”

“ನನ್ನ ಮಗ ಇರುವಾಗ ನಾನು ಯಾರಿಗೆ ಭಯ ಪಡ್ಡೇಕು?”

ಈ ಉತ್ತರ ಅವನಿಗೆ ಖುಷಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂದೇಹಗಳಿದ್ದವು :

“ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿ ಯಾರ್ಯಾರಿದ್ದಾರೆ?”

“ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪ ಇದ್ದಾರೆ.”

“ಅಪ್ಪ? ನೋಡಕ್ಕೆ ಹೇಗಿದ್ದಾರೆ?”

“ನೀನು ದೊಡ್ಡವನಾದರೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗಿದ್ದಾರೆ.”

“ಅಪ್ಪನಿಗೆ ನನ್ನ ಕಂಡೆ ಗುರ್ತು ಸಿಗ್ತದಾ?”

“ಮತ್ತೆ, ಸಿಗದೆ ಇರ್ತದಾ?”

“ಆದ್ ಹ್ಯಾಗೆ, ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡೇ ಇಲ್ಲ ಅಪ್ಪ?”

ಅವಳ ಬಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಿರಲಿಲ್ಲ.

“ಮಗಾ, ನಿರ್ದೆ ಮಾಡು. ತುಂಬಾ ಹೊತ್ತಾಯ್ತು” ಎಂದಳವಳು. ಅವಳಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಒತ್ತಿಕೊಂಡು ಅವನು ಮಲಗಿದ. ಎವೆಗಳನ್ನು ಬಿಯಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿದ.

ಕಿಟಕಿಯ ಮೂಲಕ ಒಂದು ತಂಪು ಗಾಳಿ ತೂರಿ ಬಂತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ರಘು

ತತ್‌ಕ್ಷಣ ನಿಂದೆ ಹೋದ. ಪಾಪ ಮಗು! ಅವನ ಕೂದಲೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರಳಾಡಿಸುತ್ತ ದೇವಿ ಯೋಚಿಸಿದಳು : ಈಗ ಇವನೂ ಭಯಾನಕ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಕಾಣತೊಡಗಿರುವನು. ಇಷ್ಟು ಎಳವೆಯಲ್ಲೆ ಇವನೂ ನಂಬಿರುವನು. ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಂಡವಪುರ ಒಂದು ಅವಶ್ಯಕತೆಯಷ್ಟೇ ಎಂದು ಇವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ?

ಪಾಂಡವಪುರ ಒಂದು ಭಾರೀ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೆ. ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಯೊಂದರ ಹಾಗೆ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಣ್ಣ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಸುಟು ಬಿಟ್ಟದ್ದು ಯಾಕೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹಳಷ್ಟು ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದೆ. ಯಾವ ತಿರುಳೂ ತೋಚಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನನಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿ ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಒಂದು ಭೂತಕಾಲ ಬೇಕು; ತರ್ಕಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವ ಭೂತಕಾಲ. ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಣ್ಣ ಯಾಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರು? ನಾನೇನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೆ? ಹೌದು. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಇರಬಹುದು ಕಾರಣಗಳು. ಆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೆದಕುತ್ತ ಹೋದಾಗ ಪಾಂಡವಪುರದ ದೇಗುಲದ ಗಾಜಿನ ದೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಗಳು ಮಿರುಗುತ್ತವೆ. ಹಳದಿ ಬಣ್ಣವಿರುವ ಹಲವಾರು ಮುಖಗಳು ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿನಿಂದ ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ಸರಿಯುತ್ತವೆ. ಆ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಒಂದನ್ನು ಆರಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಜಾರನಿಗೆ ಉಸಿರು ಊದಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅಜ್ಞಾತವಾದ ಅಂತಹ ಅನೇಕ ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ನಾನೀಗ ನಂಬಬಹುದು. ಇಂತಹ ಒಬ್ಬ ಜಾರನೊಂದಿಗೆ ನನಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದಿತ್ತೆಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಣ್ಣ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದೊಂದೇ ಬೊಗಸೆ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಕಟ್ಟಲಾದ ಪಾಂಡವಪುರ ಈಗ ನನ್ನನ್ನು ಕೂಡ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುತ್ತ ಒಂದು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ನಾನು ಈಗ ಪಾಂಡವಪುರದ ಕುರಿತು ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತೇನೆ. ಪಾಂಡವಪುರದ ಕುರಿತು ಮಾತ್ರ ಚಿಂತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಂಡುಕಂಡೇ ಪಾಂಡವಪುರ ಒಂದು ವಾಸ್ತವವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಪಾಂಡವಪುರ ಒಂದು ಸಾಂತ್ವನವಾಗಿದೆ; ಸಾಂತ್ವನವಷ್ಟೇ ಆಗಿದೆ. ಅಸ್ತಸ್ಥಗೊಂಡ ಮನಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವಪುರ ಮೈದಾಳುತ್ತದೆ.

ಹದಿನಾರು

ಪುನಃ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ.

ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಬೆಳಕು ಬೀಳದ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ನಿಂತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ದೇವಿ ಕಂಡಳು. ಆತನ ಮುಖದ ಭಾವನೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ, ಆತನಿಗೆ ತನ್ನತ್ತ ನೋಡಬಲ್ಲ ತಾಕತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಯ್ತು.

ಬೆಚ್ಚಿಹೋಗಿದ್ದ ಕೂದಲು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಗಂಟಿಕ್ಕುತ್ತ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅವಳೆಂದಳು :

“ಕೊನೆಗೂ ನೀವು ಬಂದಿರಿ, ಅಲ್ಲೆ? ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು ನೀವೊಮ್ಮೆ ಬಾರದೆ ಇರಲಾರಿರಿ ಎಂದು.”

“ಆತ ಯಾವ ಮಾತೂ ಆಡಲಿಲ್ಲ.”

ಶಾಂತವಾದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ದೇವಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು : ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ನನಗಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರಿಸಲು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಒಬ್ಬಂಟಿಯನ್ನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿಹೋದ ನಿಮ್ಮ ಹೇಡಿತನ ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈಗ ಒಂದು ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಸಂಗವಾಗಿ ಕೂಡ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಮೊದಮೊದಲು ಕತ್ತಲೆಯನ್ನೂ ಶಪಿತ ಏಕಾಂತತೆಯನ್ನೂ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಎದುರಿಸಲು ನಿಯುಕ್ತಳಾದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಹಳಷ್ಟು ತಳಮಳಿಸಿದ್ದೆ. ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಯಾವತ್ತೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದಯೆ ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿ, ಎಲ್ಲಿಂದಲೂ ಬಂದ ಒಬ್ಬ ಯುವಕನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ, ಆತನಿಗೆ ಮಾರುಹೋಗಿ ನನ್ನ ಯೌವನವನ್ನೂ, ನನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ-ನಾನು ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳೇನೆ ಎಂದಿರಾ? ಆದರೆ ಆವರ್ತಿಸಿ ಹೇಳುವಾಗ ನನಗೆ ವಿಪರೀತ ಸುಖವೆನಿಸುತ್ತದೆ- ನನ್ನ ಯೌವನವನ್ನೂ, ನನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಆತನಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯರ್ಪಿಸುವಾಗ ಜಾರನನ್ನೆದುರಿಸಲೂ ತಾಕತ್ತಿಲ್ಲದ ಒಬ್ಬ ಬಲಹೀನ ಗಂಡನಾಗಿ ಹೆಚ್ಚೆ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಲು ತಾಕತ್ತಿಲ್ಲದ ನೀವು ಓಡಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕನಿಕರ ತೋರಲಿಕ್ಕಿಷ್ಟೆ ತಾನೆ ಸಾಧ್ಯ?”

ಆತ ಏನೂ ಮಾತನಾಡಲಾಗದೆ ಬೆಳಕು ಬೀಳದ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಕದಲದೆ ಮುಂದುವರಿತುಕೊಂಡ. ಆತನ ಮುಖವನ್ನು ಸಮೀಪದಿಂದ ನೋಡಲು, ಅಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿ ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ದೇವಿ ಯತ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಗೋಣುಗುತ್ತಲೇ ಇರುವಳು :

“ಆಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಬೀಜ ನನ್ನ ಬಸುರಿನಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆ ಒಡೆಯಿತು. ನೀವೊಂದು ಮಗುವಾಗಿ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಮಲಗಿ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬಡಿಯ ತೊಡಗಿ ಗರ್ಭಕೋಶದ ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ತಲೆ ಚಚ್ಚಿ ಬಿಡುಗಡೆಗಾಗಿ ಅತ್ತಿರಿ. ಆವಾಗಲೆಲ್ಲ ಕ್ರೂರವಾದ ಒಂದು ಸಂತ್ಯಾಸಿಯೊಂದಿಗೆ ನಾನು ನೀವಿತ್ತ ಭ್ರೂಣವನ್ನು ಸುಮ್ಮಗಿರಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ, ಎಂದೂ ನಾನು ಅದನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹೇಡಿತನದ, ನೀವು ನನಗೆ ಮಾಡಿದ್ದ ವಂಚನೆಯ ಪುರಾವೆಯಾಗಿ ಅವನು ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವನಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಯಸಿದೆ. ನೆನಪಿದೆಯೇ, ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಎಳೆಯ ಮೊಳಕೆ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನೆಂದಾಗ ನೀವು ಸ್ಫೋಟಗೊಂಡಿದ್ದು? ಪ್ರಾಯಶಃ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಒಬ್ಬ ಜಾರನಿಗಷ್ಟೇ ಅದು ಸಾಧ್ಯವೆಂದೂ ನೀವು ಅಂದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಆಗಲಿ. ನನ್ನ ಬದುಕು ಕದಡಲಿಕ್ಕೂ ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲೇ ಇದ್ದ ಶಂಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಲಿಕ್ಕೂ ಕಾರಣಕರ್ತರು ನಿಮಗೆ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ, ನನಗೂ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ, ಪಾಂಡವಪುರದ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಜಾರರೇ ಇರಬಹುದು. ಅವರ ಪರಿಚಯ ನನಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೆನ್ನುವಾಗ ನಂಬಲು ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲೆ? ನೀವೇ ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ್ದೀರಿ.

ಈಗ ನನಗೆ ಅವರು ನಿಕಟ ಪರಿಚಿತರ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಜಾರನ ನುಣ್ಣಿಗೆ ನಳನಳಿಸುವ ಮುಖವಿರುವ, ಜಾರನ ಕಾಮನೆ ತುಳುಕುವ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಒಂದಷ್ಟು ಯುವಕರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಗಿ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಶರೀರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅವರ ಮೈಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ವಾಸನೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ನಾನೀಗ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಲ್ಲೆ. ಆ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಒಬ್ಬನನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆವಾಹಿಸಿ ಬರಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಚ್ಚರಿಯೆನಿಸುತ್ತಿದೆಯೆ? ಆತ ಇಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ? ಈ ಮನೆಯಲ್ಲೆ, ಪಕ್ಕದ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ...”

ಪೆಟ್ಟು ತಗಲಿದಾಗ ಹೊರಳಾಡುವ ಹಾವಿನ ಹೆಡೆಯ ಹಾಗೆ, ಮೂಲೆಯ ನೆರಳು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅಲುಗಾಡಿತು. ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಿನ ಇಳಿದನಿ ದೇವಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು :

“ನೀನಾಕೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳ್ತೀಯೆ? ಅದದ್ದೆಲ್ಲ ಆಗಿಹೋಯ್ತಲ್ಲೆ?”

ಆತನ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಅವಳಿಗೆ ಬಹಳ ಖುಷಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಬ್ಬರಿಸುತ್ತ ನಗಬೇಕೆನಿಸಿತ್ತು. ಕೂದಲು ಬಿಚ್ಚಿ ಹಾಕಿ ಕುಂಜುಣ್ಣಿ ಮಾವನನ್ನು ಬೀಳಿಸಿದ್ದ ಹಾಲೆ ಮರದಡಿಯ ಮೋಹಿನಿಯ ಹಾಗೇ ಅಬ್ಬರಿಸುತ್ತ ನಗಬೇಕೆನಿಸಿತು.

ಅವಳು ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು. ಯಾಕೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳ್ತೀಯೆ, ಎಂದಿರಾ? ನೀವು ಕೇಳಿಕು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ. ನೀವು ತೀರ್ಪಿತ್ತು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿದ್ದ ಸೋಲನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಒಂದು ಗೆಲುವನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿರುವೆನೆಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ನೀವು ಶಂಕಿಸಿದ್ದ, ಬಹುಶಃ, ಮತ್ತರದಿಂದ ಕಂಡಿದ್ದ. ಪಾಂಡವಪುರದ ಜಾರರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನೂ ನಾನು ಈ ಮನೆಗೆ, ಈ ಕೋಣೆಗೆ, ಆವಾಹಿಸಿ ಬರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಅವರ ಅಹಂಕಾರದ, ಪೌರುಷದ, ಹೆಡೆಗೆ ರಪರಪನೆ, ಎಣಿಸಿ, ಎಣಿಸಿ ಒದ್ದು ಆ ಹೆಡೆಗಳನ್ನು ಇಳಿಸುತ್ತೇನೆ...”

ಆತ ಬೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವನೆಂದು ಅವಳಿಗನಿಸಿತು. ಒಂದೊಂದು ಮಾತೂ ಬಲವಾದ ಒದೆಗಳಾಗಿ ತನ್ನ ನೆತ್ತಿಗೆ ಎರಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಆತನಿಗೆ ಅನ್ನಿಸತೊಡಗಿರಬಹುದು.

“ನೀವೊಬ್ಬ ಹೇಡಿ.” ಈ ಮಾತನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಸಾರಿ ಹೇಳಲು ಅವಳು ಬಯಸಿದಳು.

ಆತ ಉಸಿರತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಜೇಡರ ಬಲೆ ಜೋತಾಡುತ್ತಿರುವ ಮೂಲೆಯತ್ತ ಮುದುಡುವಾಗ ಆತ ತೇಕುತ್ತಿರುವನೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಅನಿಸಿತು. ಅವಳು ಕ್ರೂರವಾದ ಮೋಜಿನೊಂದಿಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು :

“ನಿಮಗೆ ಈಗ ನಾನು ಬೇಕೆಂದು ಅನ್ನಿಸಿದೆಯಲ್ಲ. ಮುಚ್ಚಿಡಲು ಯತ್ನಿಸಬೇಡಿ. ನನಗದು ಆಗಲೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ ಈ ಮಳೆ ಸುರಿದು ಒದ್ದೆಯಾಗಿರುವ ಇರುಳಿನಲ್ಲಿ ಅವಿತು, ಕಳ್ಳಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುತ್ತ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದ ಹಾಗೆ ಬಂದು ನೀವು ನನ್ನ ಕಿಟಕಿ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಡಿದದ್ದು ಬೇರಾವುದಕ್ಕೂ ಆಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಗಂಡನ ಹಕ್ಕನ್ನು ವೃಥಾ ಕಳಕೊಂಡು ಜಾರನೊಬ್ಬನ ಆತಂಕದೊಂದಿಗೆ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದ ಬಳಿಕ ನನ್ನೊಡನೆ ತತ್ಕ್ಷಣ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಲು ಹೇಳಿದ್ದೂ ಬೇರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಆಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಒಳಗೆ

ಹೊಕ್ಕಾಗಿನಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಆ ಬೇಡಿಕೆ ಬೆರೆತ ಬಯಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಆಸೆಯಿದ್ದರೆ ನಾನೊಂದು ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುವೆ. ನನ್ನೆದುರಿನಿಂದ ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಗಣಿತ ಜಾರರೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗೂ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಕೊಡುವೆ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಷರತ್ತು. ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಾನ ತೀರಾ ಹಿಂದಿನದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಹಳೆಯ ಗಂಡನೇ ಆದರೂ ಸರತಿಸಾಲಿನ ನಿಯಮ ಪಾಲನೆಯ ಬಾಧ್ಯತೆ ನಿಮಗೂ ಇದೆಯಲ್ಲ...”

ಈಗ ಹೇಳಿದುದರ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತ ದೇವಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಮುಸಿ ಮುಸಿ ನಕ್ಕಳು. ಬಳಿಕ ಅದೊಂದು ಗೊಳ್ಳನೆ ನಗೆಯಾಗಿ ಅರಳಿತು. ನಕ್ಕು ನಕ್ಕು ತೊನೆದು ಬಳಲಿದಾಗ ಒಮ್ಮೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದಳು. ತುಸು ಹೊತ್ತು ಕಳೆದು ಪುನಃ ಆರಂಭಿಸಿದಳು. ಹಾಲೆ ಮರದಡಿಯ ಮೂಲಸ್ಥಾನದ ಒಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ್ದು ಯಾರು?

ಆಟುಕುಳಂಗರ ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ ಕಥೆಗಳಿ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಗ ಕುಂಜುಣ್ಣಿ ಮಾವನಿಗೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು : ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ ತಿಂಗಳು ಭರ್ತಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವಳಲ್ಲ. ಎಂದು. ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕಥೆಗಳಿಯ ಗೀಳು ಹೆಚ್ಚಿದಾಗ ಏನನ್ನೂ ಯೋಚಿಸದೆಯೇ ಹೊರಟು ಬಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಏನೂ ಎಡವಟ್ಟಿದೆಯೆನಿಸುತ್ತಿದೆ, ಈಗ. ಹೌಹಾರಿ ಎದ್ದರು. ಕಾರ್ಯಸ್ಥ ರಾಮನ್ ನಾಯರ್ ಜೊತೆಗೆ ಬರಲು ಹವಣಿಸಿದರೂ ಅವರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಭಾರೀ ಸೊಗಸಾದ ಆಟ. ರಾಮನ್ ಪೂರ್ತಿ ನೋಡಿದ ಬಳಿಕ ಬಂದರೆ ಸಾಕು. ಹೀಗೆಂದು ತೆಂಗಿನ ಗರಿಯ ಸೂಟಿ ಹಚ್ಚಿ ಅವಸರ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದರು. ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ದಾಟಿ, ಗರಡಿ ಹಿತ್ತಲ ಹಾದು, ಕಾಳಿಗುಡಿಯ ಸನಿಹಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದಾಗ ಹಾಲೆ ಹೂವಿನ ವಾಸನೆ ಮೂಗಿಗೆ ನುಗ್ಗಿತು. ಹೋಗುವಾಗ ಹಾಲೆಸರ ಹೂ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಬೆರಗಿನಿಂದ ನೆನೆದುಕೊಂಡರು...

ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮಬ್ಬು ಬೆಳಕಿನತ್ತ ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆಯಿರಿಸಿದ.

“ಏನು, ಹೋಗುವ ಹವಣಿಕೆಯೇ?” ದೇವಿ ತಿರಸ್ಕಾರದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಳು.

ಆತ ಏನೂ ಹೇಳಲು ಹವಣಿಸಿದ. ಅದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ.

“ಹಾಗಾದ್ರೆ ನೀವು ಬಂದದ್ದು ಯಾಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.” ದೇವಿಯ ಹುಬ್ಬುಗಳು ಗಂಟಿಕ್ಕಿದವು. ತುಟಿಗಳ ತುದಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಒಂದು ವಿಕೃತ ನಗೆ ಇದೆ.

“ಬಂದದ್ದು... ಬಂದದ್ದು...” ಆತ ತೊದಲುತಾ ಹೇಳಿದ : ನಿನ್ನನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಲು.”

“ಹಾಗಾದರೆ ಕಾಳಿಗುಡಿಗೆ ಹೋಗಬಾರದಾಗಿತ್ತೆ?”

ಅವಳು ಪುನಃ ಗೊಳ್ಳನೆ ನಕ್ಕಳು. ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಮುಖ ಬಿಳುಬುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅವಳು ಕ್ರೂರವಾದ ಮೋಜಿನೊಂದಿಗೆ ವೀಕ್ಷಿಸಿದಳು.

ಕುಂಜುಣ್ಣಿ ಮಾವ ಮೂರು ದಿನ ಜ್ವರದಿಂದ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದರು. ಕೆಂಪಾಗಾಡಿ ಊದಿಕೊಂಡ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೈಲಿಗೆ ಬೊಕ್ಕೆಗಳಿದ್ದವು. ಕಿಲುಬು ಹಿಡಿದ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ

ಅಜ್ಞಾತ ಭಯ ಕೆನೆಗಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಸಡಿಲುಗೊಂಡು ಇಳಿಬಿದ್ದ ಕಣ್ಣು ಕೆಳಗಿನ ತ್ವಕೆ ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟಿತ್ತು. ಮಂಪರು ಕವಿದಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಬೆಚ್ಚಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದರು. ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಬಳಿಕ ಒಂದು ಅಕ್ಷರವನ್ನೂ ಉಸುರಲಿಲ್ಲ. ತುಸು ತೆರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಬಾಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಸೋದರಳಿಯಂದಿರೂ, ಸೋಸೆಯಂದಿರೂ ಉಸಿರಾಟಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದೇ ಆಗಿ ಎಣಿಸಿದರು (ಅಳಿಯಕಟ್ಟು ಕುಟುಂಬದ ವಾರಸುದಾರರು ಇವರೇ). ಕೊನೆಗೆ, ಬತ್ತಿದ್ದ ತುಟಿಗಳ ಸಂದಿಗುಂಟ ಗಂಗೋದಕವನ್ನು ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಸುರಿಸಿದರು...

ಕುಂಜುಣ್ಣಿ ಮಾವನ ಹಿರೇಸೋದರ ಮಾವ ಮೋಸ ಮಾಡಿ ಕೆಡಿಸಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣಂತೆ ಹಾಲೆ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಕುಂಜುಣ್ಣಿ ಮಾವನನ್ನು ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳಿಸಿದವಳು. ಬಳಿಕ ತರವಾಡುಮನೆಯ ಒಳಕೋಣೆ ಹೊಕ್ಕು ನೆಲೆಸಿದವಳು (ಕುಟುಂಬದ ಮೂಲಮನೆ)...

ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಪುನಃ ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಬಳಿಕ ದೇವಿಯ ಮುಖದತ್ತ ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತ ನೋಡಿದ. ಯಾವುದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೂ ಅವಳು ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತು ತನ್ನನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿಯಾಳೆಂದು ಆತ ಹೆದರಿರಬಹುದು. ದೇವಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ಆತನನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ನಿವಾಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ ಆತ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿರುವನು. ಎಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಈತ ಮುದಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟ. ನೆತ್ತಿಯಿಂದ ಕೂದಲು ಬಹಳಷ್ಟು ಉದುರಿಹೋಗಿವೆ ! ಒತ್ತಾಗಿಲ್ಲದ ಕೂದಲುಗಳೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲೇ ಬಿಳಿ ಎಳೆಗಳು. ಮುಖದ ತ್ವಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವರ್ಣ ವ್ಯತ್ಯಯಗೊಂಡು ಕಳೆಗುದಿದೆ. ನಡೆಯುವಾಗ ಎಡಬದಿಗೆ ವಿಪರೀತ ವಾಲುತ್ತಿರುವನು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಬದಲಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ! ಈಗ ಆತನ ಬಗೆಗೆ ಅವಳಿಗೆ ಕನಿಕರವೆನಿಸಿತು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅದುಮಿಟ್ಟು ಕೇಳಬೇಕೆನಿಸಿತು : “ಕುಂಜುಕುಟ್ಟ ಚೆನ್ನಾಗಿರುವಿರಾ? ಇಷ್ಟೂ ಕಾಲ ಎಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ ನೀವು? ಬಹಳಷ್ಟು ಅಲೆದಾಡಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ನನಗೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತುಬಿಡಿ. ನಾನೂ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೀತೇನೆ. ಆದರೆ ಇದೆಂಥ ಕೋಲ ನಿಮ್ಮದು...”

ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೆದುರಿಸದೆ ಮೆತ್ತಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುತ್ತ ಬಾಗಿಲಿನತ್ತ ನಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ.

ಫಕ್ಕನೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಯಾರೋ ಬಡಿದರು.

ಕುಂಜುಕುಟ್ಟನ್ ಇದ್ದಲ್ಲೆ ಮರಗಟ್ಟಿದ್ದ ಹಾಗೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟ. ಹೆದರಿ ಕಂಗಾಲಾದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ದೇವಿಯತ್ತ ನೋಡಿದ.

“ಶ್ಯಾಮಲೆಯಿರಬಹುದು” ದೇವಿ ಹೇಳಿದಳು : “ಅವಳು ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡುವುದು ಬೇಡ. ಆಗೋ ಆ ಕಿಟಕಿಯ ಮೂಲಕ ಹೋಗಿಬಿಡಿ. ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗೋಲ್ಲ.” ಕಬ್ಬಿಣದ ದಳಿ ಹಾಕಲಾದ ಕಿಟಕಿಯತ್ತ ಅವಳು ಬೆರಳು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದಳು.

ಬಾಗಿಲು ತಳ್ಳಿ ತೆರೆಯುತ್ತ ಶ್ಯಾಮಲೆ ಒಳಗೆ ಬಂದಳು.

“ಅತ್ತಿಗೆ ಯಾರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದದ್ದು?” ಅವಳು ಅಚ್ಚರಿಯೊಂದಿಗೆ

ಕೇಳಿದಳು.

ದೇವಿ ಆತ ನಿಂತಿದ್ದ ಸ್ಥಳದತ್ತ ನೋಡಿದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೆ ಆತ ಕಿಟಕಿಯ ಮೂಲಕ ಕರಗಿಹೋಗಿದ್ದ.

“ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣನೊಡನೆ” ದೇವಿ ಶಾಂತಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಳು.

“ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಣ್ಣನೇ?” ಶ್ಯಾಮಲೆ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದಳು: “ಅಣ್ಣ ಯಾವಾಗ ಬಂದದ್ದು? ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಈಗಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ?”

“ಅಗೋ ಆ ಕಿಟಕಿಯ ಮೂಲಕ ಹೊರಹೋದ್ದು.” ದೇವಿ ಕಿಟಕಿಯತ್ತ ಬೆರಳು ಮಾಡಿದಳು.

“ಅತ್ತಿಗೆಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕುಶಾಲೇ.” ಶ್ಯಾಮಲೆ ನಗುತ್ತ ಹಾಸಿಗೆ ಬಡಿದು ಬಿಡಿಸತೊಡಗಿದಳು. “ಸ್ವರ ಕೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಯೋಚಿಸಿದೆ, ಯಾರು ಈ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಒಳಗೆ ಬಂದದ್ದು ಅಂತ.”

“ಆಗ ಬಂದಾತ ನನ್ನ ಗಂಡ. ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣ” ದೇವಿ ಹೇಳಿದಳು : “ಇನ್ನೂ ಬರಲಿದ್ದಾರೆ ಅನೇಕ ಮಂದಿ. ನಿನಗೆ ಅವರ ಪರಿಚಯ ಇರಲಾರದು. ಅವರು ಪಾಂಡವಪುರದ ಜಾರರು. ಹೆದರುವುದೇನೂ ಬೇಡ. ಅವರನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿ ಬರಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ ನಾನು.”

“ಯಾಕೆ?” ಶ್ಯಾಮಲೆಗೆ ನಗೆ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

“ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದರೆ ನಿನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗೋಲ್ಲ ಹುಡ್ಡೀ. ನನಗೆ ಹುಚ್ಚು ಎನ್ನುತ್ತೀ ನೀನು. ಆದರೆ, ನನಗಾದಂಥ ಒಂದು ಅವಸ್ಥೆ ಎದುರಾದಾಗ ನಿನಗೆ ಕೂಡ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು.”

“ಹೊತ್ತು ಬಹಳ ಮೀರಿದೆ. ಲೈಟ್ ಆರಿಸಲೇ?” ಶ್ಯಾಮಲೆ ಕೇಳಿದಳು.

ದೇವಿ ಹುಂಗುಟ್ಟಿದಳು.

ನಿದ್ರೆ ಬಾರದೆ ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ದೇವಿಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕ ಅಡಿಯಿಡುತ್ತ ಒಂದಷ್ಟು ಯುವಕರು-ಪಾಂಡವಪುರದ ಜಾರರು-ಸಾಲಾಗಿ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರು.

ಹದಿನೇಳು

ದೂಪ ದಾಟಿ ಇಬ್ಬರು ಬರುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡು ದೇವಿ ಜಗಲಿಯ ಕಂಬದ ಒಂದು ಬದಿಗೆ ಸರಿದು ನಿಂತುಕೊಂಡಳು. ಕಾವಿ ಬಣ್ಣದ ಖದ್ದರ ಜುಬ್ಬು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ನರತ ಕೂದಲಿನವನು ಒಬ್ಬಾತ. ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ದಪ್ಪ ಮೈಯ ಯುವಕನು ಇನ್ನೊಬ್ಬಾತ. ಯುವಕನು ಮೊನಚು ನೋಟದಿಂದ ದೇವಿಯನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೇವರಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಜತೆಯವನೊಡನೆ ಏನನ್ನೋ ಗುಸು ಗುಸು ಹೇಳಿದ. ನಂತರ ಗಂಭೀರ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಅವಳೊಡನೆ ಕೇಳಿದ :

“ಅಮ್ಮಾಳುವಮ್ಮ ಇಲ್ಲವೇನು ಇಲ್ಲಿ?”

“ಅಜ್ಜಿ ಒಳಗಿದ್ದಾರೆ.”

“ಸ್ವಲ್ಪ ಬರಹೇಳಿ.”

“ಹುಷಾರಿಲ್ಲದೆ ಮಲಗಿದ್ದಾರೆ.”

“ಆದರೂ ಒಮ್ಮೆ ಬರಹೇಳಿ. ಒಂದು ಅಗತ್ಯ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.”

“ಯಾರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳೋಕು?”

ಯುವಕ ತಾಳ್ಮೆಗೆಟ್ಟನು. ಮೀಸೆಯ ತುದಿ ತಿರುವುತ್ತ ಅವನು ಗಡಸು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ :

“ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವೇ ಹೇಳೋವೆ. ಒಮ್ಮೆ ಬರಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು.”

“ಅಜ್ಜಿಗೆ ಕಿವಿ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ.”

“ಕೇಳುವ ಹಾಗೆ ಹೇಳಲು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು.”

ದೇವಿ ಮತ್ತೂ ಶಂಕಿಸಿದಳು : “ನೀವು ಯಾರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ.”

“ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಂದೆ ಗೊತ್ತಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡೋಣ.” ಯುವಕ ಅಬ್ಬರಿಸಿದ : ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ವಾದಿಸುತ್ತ ನಿಲ್ಲಲು ನಮಗೆ ಪುರುಸೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ನೂರು ನಮೂನೆ ಕೆಲಸಗಳಿವೆ. ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ ಈ ರಗಳೆ. ಅಂತೂ ಈ ಊರಿನಲ್ಲೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದವರಾದ್ದರಿಂದ ಅಮ್ಮಾಳುವಮ್ಮನಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ಎಂದುಕೊಂಡೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.”

ದೇವಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಊಹಿಸಲು ಸಮರ್ಥಳಾದಳು. ಕೊನೆಗೂ ಅವರು ಸಜ್ಜಾಗಿ ಹೊರಟಿರುವರು. ಊರಿನ ಗಂಡು ಹುಡುಗರು ! ನಾಡಿನ ನೈತಿಕತೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅವರದ್ದು. ಉಕ್ಕಿಬಂದ ನಗೆಯನ್ನು ಅದುಮಿ ಅವಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆಯಿರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವ ಹಾಗೆ ಕಂಬದ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು.

“ಅಂದ ಹಾಗೆ, ನೀವು...?” ಅವಳು ಪುನಃ ಕೇಳಿದಳು : “ಯಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದೂ ಒಂದು ಶಿಷ್ಟಾಚಾರವೇ ತಾನೆ?”

ಯುವಕನು ರೇಗುತ್ತ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳತೊಡಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಜುಬ್ಬಾದವನು ಆತನನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತ ಹೇಳಿದ :

“ಈತ ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್ ನಾಯರ್. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಅಚ್ಚುಕುರುಪ್. ನಾನು ಯಾರೆಂದು ಟೀಚರ್‌ಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು.”

“ಗೊತ್ತು. ಈಗ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು ನೀವು ಬಂದ ಉದ್ದೇಶ.”

“ಬಹಳ ಒಳ್ಳೇದು.” ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್ ನಾಯರ್ ತಿರಸ್ಕಾರದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ :

“ಇನ್ನು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ವಿವರಿಸಬೇಡವಲ್ಲ. ವಿವರಿಸುವುದೆಂದರೆ ನಾಚಿಕೆಗೇಡೂ ಹೌದಲ್ಲ.”

“ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದ್ದು, ಅಲ್ಲ?”

“ಉಣ್ಣಿಮೇನಣ್ಣ ಹೇಳೋಕಾಗಿಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೇನೇ ಸಂಗತಿಗಳು ಊರಿಡೀ ಹಾಡುಗಬ್ಬವೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.”

“ಊರ ಜನರಿಗೆ ಹಾಡಲು ಬೇರೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯದ ವಿಷಯಗಳಾವವೂ ಇಲ್ಲ?”

“ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್ ನಾಯರ್ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ತಲೆಯಾಡಿಸುತ್ತ ಕುರುಪನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದ.

“ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಕುರುಪ ಅಣ್ಣಾ, ತರಹ ಇದು ಅಂತ. ಇಡೀ ಊರವರು ಹೇಳಿದರೂ ನೀವು ನಂಬಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಇಗೂ, ಈಗಲಾದರೂ ನೋಡಿದಿರಲ್ಲ? ಹೇಣ್ಣ ಮಗಳ ಅಹಂಕಾರ! ಕುರುಪ ಅಣ್ಣ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟ.

“ಕಳರಿಪಾಡದವರ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ಕಂಡವರಿಗೆ ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ಯೋಚಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.” ಕುರುಪ ಅಣ್ಣ ವ್ಯಥೆಯೊಂದಿಗೇ ಹೇಳಿದ : “ಆದರೂ ಹುಡ್ಗೀ, ಹಣ, ಧನ ಎಲ್ಲ ನಾಶವಾದ್ದೂ ತಲೆಮಾರುಗಳಿಂದ ಹಿರಿಯರು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಒಂದು ಫನತೆ ಈ ಮನೆತನಕ್ಕಿದೆಯಲ್ಲ. ಇನ್ನೀಗ ನಿನ್ನಿಂದಾಗಿ ಅದು ಕೂಡ ನಿರ್ನಾಮವಾದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ...”

ದೇವಿ ಫಕ್ಕನೆ ರೇಗಿದಳು : “ನಾನು ಏನ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಅಂತ ನೀವು ಹೇಳ್ತೀರೋದು?”

“ಅವೆಲ್ಲ ನಾವು ಹೇಳದೇನೇ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತುಂಟಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಬಿಟ್‌ಬಿಟ್ಟು ಆ ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಅವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಯೋಚಿಸಿದ್ದೂ ಸಾಕು. ಅವರಿಗೆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಡೆಯಲು ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗ್ತಾ ಇಲ್ಲ.”

ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್ ನಾಯರ್‌ಗೆ ಕುರುಪ್ ಅಣ್ಣನ ಆ ಮೆದು ಧಾಟಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕ್ಯಾಕರಿಸಿ ಉಗುಳುತ್ತ ಆತ ಹೇಳಿದ :

“ಕುರುಪ್ ಅಣ್ಣಾ, ನೀವು ಸುಮ್ಮನೆ ಅದೂ ಇದೂ ಹೇಳಿ ಸಮಯ ಹಾಳಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಷಯ ತೀರಾ ಕ್ವಲ್ಲಕ. ಈ ದಂಧೆ ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಕೂಡದು. ಕಳರಿಪಾಡದ ಫನತೆ ವ್ಯಗ್ರೆಗಳು ನನಗೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಅಲ್ಲ. ಅದು ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ವಿಷಯ ಆದರೆ ಒಬ್ಬಳು ನಾಯರ್ ಹೆಂಗಸು ನಡತೆಗೆಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಊರಿನ ನಾಯರ್ ಯುವಕರೆಲ್ಲರೂ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನಂಥ ಕೆಲವರು ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇರುವಷ್ಟು ಕಾಲ ಅದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡಲಾರವು. ಖಂಡಿತಾ.”

“ಯಾವ ನಾಯರ್ ಹೆಂಗಸು ನಡತೆಗೆಟ್ಟಿದ್ದು?” ದೇವಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿಚಲಿತಳಾಗದೆಯೇ ಕೇಳಿದಳು.

“ಕೇಳಿ ದೇವಿಯಮ್ಮಾ” ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್ ನಾಯರ್ ಬೆದರಿಕೆಯ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ : “ಎಂಥಾ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೂ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇದೆ. ಹೆಂಗಸರು ಹದ್ದು ಮೀರಿದರೆ ಪೊರಕೆಯೆತ್ತಿ ಬಾರಿಸಬೇಕೆಂದೇ ಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ನೀವು ಈ ಊರಿನವರಲ್ಲವಲ್ಲ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈ

ಊರಿಗೆ ಬಂದು ಈ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸುವುದೇಕೆ?”

“ನಾನಾಗಿ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದದ್ದಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿಗೆ. ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದು ನನ್ನನ್ನು.”

“ಅದರೊಂದಿಗೆ ಆತನಿಗೆ ಅಧೋಗತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಒಬ್ಬ ಸಾಧು ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದನು ಅವನು. ಅವನು ಓಡಿ ಹೋದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಕೂಡ ಚಿಗುರಲಿಲ್ಲ.”

“ಕೆಲವು ಹೆಂಗಸರು ಹಾಗೇನೇ ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್ ನಾಯರ್‌ರೇ.” ಕುರುಪ್ ಹೇಳಿದ : “ಹಾವಾಡಿದನು ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾವಿನ ಹಾಗಾಗ್ತಾರೆ ಅಂಥ ಹೆಂಗಸಿನ ಕೈ ಹಿಡಿದ ಗಂಡಸರು.”

ದೇವಿ ತನ್ನೊಳಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಉಕ್ಕಿ ನೊರೆಯೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡಳು. ಎಲ್ಲವೂ ಕೊನೆಗೊಂಡ ಬಳಿಕ, ನನ್ನ ಬಾಲ್ವಿಯನ್ನೇ ಮುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟ ಆತನನ್ನು ಹೊಗಳಲಿಕ್ಕೂ ಈಗ ಜನರಿದ್ದಾರೆ ! ಊರಿನ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಪ್ಪು ಯಾವತ್ತೂ ಹೆಣ್ಣಿನದ್ದೇ. ಗಂಡಸರೆಲ್ಲರೂ ಪರಿಶುದ್ಧರೇ ! ಆ ಮುಖಂಡರಿಬ್ಬರ ಮುಖಕ್ಕೆ ರಾಚಬೇಕೆನಿಸಿತು ದೇವಿಗೆ. ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಅದುಮಿಡಲು ಬಹಳ ಹೆಣ್ಣಿದಳು ಅವಳು.

“ಅದರಿಂದ..” ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್ ನಾಯರ್ ಅವಸರದಲ್ಲಿರುವನು : “ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಪುನಃ ಒಂದು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಬಂದದ್ದು ನಾವು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವೇ ನೇರವಾಗಿ ತಲೆಹಾಕಿ ಒಂದು ಗಲಾಟೆ ಎಬ್ಬಿಸುವುದು ಬೇಡವೆಂದುಕೊಂಡು ಉಣ್ಣಿಮೇನನ್ ಅಣ್ಣ ಅವರಿಂದ ಹೇಳಿಸಿದ್ದೆವು. ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಹಲವು ಬಾರಿ. ಆದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ.”

“ಅವರು ನನಗೆ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.”

ಈ ದಣಪೆಯನ್ನು ದಾಟುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಆಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮಂಥ ಕೆಲವರು ಈ ರೀತಿ ಶುರು ಮಾಡಿದರೆ ಮರ್ಯಾದಸ್ಥರು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕಬೇಡವೆ?”

“ಮರ್ಯಾದಸ್ಥರು?” ದೇವಿಗೆ ನಗಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಹಗಲು ಹೊತ್ತು ಎಲ್ಲರೂ ಮರ್ಯಾದಸ್ಥರೇ. ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದಾಗ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಮರೆ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಣಪೆ ದಾಟಿದರೆ ನಾನು ಪೊರಕೆಯೆತ್ತುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಆತನಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆಣೆ ಮಾಡಲೂ ಕಾರಣ ಅದೇನೇ.

“ಅವೆಲ್ಲ ಏನೇ ಇರಲಿ. ಅವೆಲ್ಲ ನಿಮಗೇ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯ.” ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್ ನಾಯರ್ ಮತ್ತೂ ಹೇಳಿದ : “ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೇ. ಇದು ನನ್ನ ಕೊನೆಯ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ. ನಾಳೆ ಹೊತ್ತು ಬೆಳಗಾದಾಗ ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡನು.”

“ಕಾಣಿಸಿದರೆ?”

“ಏನ್ ಮಾಡ್ಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಈತನಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡ ಪುಂಡರನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೊರನಾಡಿನವರು ಬಂದು ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮರೆಯುವುದು ಬೇಡ. ಈ ದಂಧೆಯನ್ನು ದೂರದ ಸ್ವಂತ ಊರಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು.”

ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್ ನಾಯರ್ ಮತ್ತೂ ಏನೇನೋ ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ ಆತನನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತ ಕುರುಪ್ ನಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ :

“ಈ ರಾತ್ರಿಯೇ ಆತನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕ್ಬೇಕು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಾದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗೊಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಒಂಬತ್ತಕ್ಕೆ ಲಾಸ್ ಬಸ್ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪೇಟೆ ಸೇರಬಹುದು. ಹಾಗೇ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳಲಿ ಈ ಪ್ರಸಂಗ. ಅಲ್ಲದಿದ್ದೂ ಇಂಥದ್ದೆಲ್ಲ ಅಷ್ಟೇನೇ. ನೀನು ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯದವಳೆ ತಾನೆ? ದಿನ ಕಳೆದಂತೆ ಜನ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತುಬಿಡ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಯ ಉಕ್ಕುತ್ತಿರುವಾಗ ಏನೇನೂ ಮಾಡಿಯಾರು ಜನರು.”

ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್ ನಾಯರ್ ಹೊರ ನಡೆಯತೊಡಗಿರುವನು.

“ನಾವು ಹೋಗ್ಬೇವೆ.” ತಿರುಗಿ ನಿಂತು ಆತ ದೃಢ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ : “ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲ ನೆನಪಿಡೆಯಲ್ಲ?”

ದೇವಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ. ಮನೆತನದ ಹಾಗೂ ನಾಯರ್ ಸಮಾಜದ ಮಾನ ಕಾಪಾಡಲು ಅವರು ಎಷ್ಟೊಂದು ಹೆಣಗುತ್ತಾರೆಂದು ನೆನಪಿಡಲು ಅವಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕಿದ್ದು ನಗೆ. ಪಾಪ! ಮುಖಂಡರುಗಳು!

ಕೈಸಾಲೆಗೆ ಕಾಲಿರಿಸಿದಾಗ, ಆತ ಬಾಗಿಲೊರಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದ.

“ಯಾರು ಅವರು?” ಆತ ಕೇಳಿದ.

“ಊರಿನ ಮುಖಂಡರುಗಳು, ಸಮಾಜದ ಸನ್ನಡತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಜೋಪಾನ ಮಾಡುವವರು ಅವರು”.

“ಏನು ಹೇಳಿದ್ದು ಅವರು?”

“ಓ, ಅವರು ಹಲವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದರು.” ದೇವಿ ಉದಾಸವಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು : “ನಾನು ಅದಾವುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸುವ ಗೊಡವೆಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಸಾಲದೆ?”

“ಉಂ.” ಆತ ಒಮ್ಮೆ ಒತ್ತಿ ಹುಂಕರಿಸಿದ.

ಅದು ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಅತ್ತು ಕೆಂಪಗಾದ ಕಣ್ಣುಗಳೊಂದಿಗೆ ಶ್ಯಾಮಲೆ ನಿಂತಿರುವಳು. ದೇವಿ ಬೆರಗಿನಿಂದ ದಿಟ್ಟಿಸಿದಳು. ಶ್ಯಾಮಲೆ ಅತ್ತದ್ದು ಅವಳು ಕಂಡದ್ದು ಇದೇ ಮೊದಲು. ಸಿಟ್ಟು ಅಸಹಾಯಕತೆ, ವ್ಯಥೆ ಮುಂತಾದವುಗಳೆಲ್ಲ ಸಮಿಶ್ರಗೊಂಡ ಭಾವನೆಯೊಂದು ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

ದೇವಿಯನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅವಳು ಫಕ್ಕನೆ ಅಂಗೈಯಿಂದ ಮುಖ ಒರೆಸಿಕೊಂಡಳು.

“ಏನಾಯ್ತೆ ಹುಡ್ಗಿ?” ದೇವಿ ಕೇಳಿದಳು.

ಶ್ಯಾಮಲೆ ತತ್ಕ್ಷಣ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ರೋಷ ಹರಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ದೇವಿ ಕಂಡಳು.

ತುಸು ತಡೆದು ಅವಳು ಕೇಳಿದಳು : “ಅತ್ತಿಗೇ, ಏನೆಂದುಕೊಂಡು ನೀವೀಗ

ಹೊರಟಿರೋದು?”

“ಅಂದರೆ?”

“ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ವಾದ ಮಾಡಲು ನಾನಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಹೇಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ನನಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನಂತೂ ಮರೀಬೇಡಿ. ಈತ ಬಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದು ದಿನ ಹೊರಟುಹೋಗ್ತಾನೆ. ನಾವು ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕಬೇಡವೆ?”

“ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ.”

“ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೂ ವಿರೋಧ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆ ಅದಕ್ಕೆ?”

“ನಾನು ಯಾರೊಂದಿಗೂ ವಿರೋಧ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೆಲವರಿಗೆ ವಿರೋಧ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂಬ ಹಟವಿದ್ದರೆ ನಾನೇನು ಮಾಡ್ತಿ? ನಾನು ನನ್ನ ವಿಷಯವನ್ನಷ್ಟೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೇನೆ, ಇನ್ಯಾರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ತಲೆ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇತರರು ಯಾಕೆ ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಹಾಕಬೇಕು?”

“ಅತ್ತಿಗೇ, ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ನಾನು ವಾದಿಸಲಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಮರ್ಜಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು.” ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಮೌನವಹಿಸಿದ ಅವಳು ದೃಢ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು : “ನನಗೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಸಿರು ಕಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಶಾಪಗ್ರಸ್ತ ಮನೆ ಇದು. ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಒಂದಿಷ್ಟು ನಿದ್ರೆ ಕೂಡ ಮಾಡದೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳಾದವು! ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಕಾಣುವುದು ಭಯಾನಕ ಕನಸುಗಳೇ. ನನಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಕಾಗಿವೆ. ಬಹುಶಃ ಮುಂದೆ ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ನೋಡುವಾಗ ನಾನೂ ಕಾಣೆಯಾದೇನು ಅತ್ತಿಗೇ.”

“ಶ್ಯಾಮಲೇ, ಏನು ಹುಚ್ಚು ಮಾತು ಹೇಳಿಯೇ?”

“ನನಗೆ ರೋಸಿಹೋಗಿದೆ ಅತ್ತಿಗೇ. ಇತರರ ಕುಹಕದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿನ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯ? ಉಪವಾಸ-ಗಿಪವಾಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ಸಹಿಸಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಮನಸ್ಸಮಾಧಾನವೇ ಇಲ್ಲವಾದರೆ...”

ದೇವಿ ಶ್ಯಾಮಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕನಿಕರವೆನಿಸಿತು. ಅವಳ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿರಿಸುತ್ತ ದೇವಿ ಹೇಳಿದಳು :

“ಮಗೂ, ನೀನು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಮಗೂ ನೀನಾದರೂ ನನ್ನನ್ನು ನಂಬು. ನನ್ನ ಮತ್ತು ಆ ಮನುಷ್ಯನ ನಡುವೆ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವಂಥ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಒಂದು ಸಂಬಂಧವಂತೂ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಅದು ಹೇಳಿದರೆ ನಿನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದು. ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಾನು ಆತನಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಆತನ ಬರುವಿಕೆಯ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ನಾನು ಬದುಕಿದ್ದೆ. ನಾನು ವ್ರತಾಚರಣೆ ಮಾಡಿ, ವಶೀಕರಣ ಮಂತ್ರ ಉರುಹೊಡೆದು, ಆತನನ್ನು ಆವಾಹನೆ ಮಾಡಿಯೇ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬೇರೆ ಯಾವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ನನಗೆ ಆತನನ್ನು ಸೋಲಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆತನ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಮುರಿದು ನುಚ್ಚುನೂರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ನಾನು ಆತನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಗಂಡಸರನ್ನೂ ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಣ್ಣನನ್ನು ಸಹ.”

“ಹಾಗಾದರೆ, ಆತನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿಯಾಯ್ತು?” ಶ್ಯಾಮಲೆ ತಿರಸ್ಕಾರದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ಇಲ್ಲ” ದೇವಿ ಹೇಳಿದಳು : “ಆತ ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ತಲೆಹುದುಗಿಸಿ ಶರಣಾದನು. ಸೋಲೊಪ್ಪಿದನು.”

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅವಳ ಧ್ವನಿ ಪುನಃ ಗಡುಸಾಯ್ತು. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಪಸರಿಸಿತು. ಆವೇಶದೊಂದಿಗೆ ಅವಳೆಂದಳು :

“ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಸಮಯವಿದೆ. ನಾನು ಆತನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗಲು ಬಿಡಲಾರೆ. ಆತನ ಪುರುಷತ್ವದ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಪುನಃ ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕವಿಡುತ್ತಲೇ ರಪರಪನೆ ಒದೆಯುತ್ತೇನೆ. ಒದ್ದು, ಒದ್ದು ಆ ಹೆಡೆಯನ್ನು ಕೆಸರು ಹೊಂಡದ ತಳಕ್ಕೆ ದಬ್ಬುತ್ತೇನೆ.”

ಆತ ಇದನ್ನು ತನ್ನ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಕುಳಿತು ಆಲಿಸಿದ. ನುಡಗಿದ. ಆ ಹಳೆಯ ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಹುಚ್ಚು ಕನಸಿನಂತೆ ಈಗಲೂ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಅದು ಪುನಃ ಮರುಕಳಿಸಬಹುದೇ? ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ರಳಾಯಿಸುತ್ತ ಭಯದೊಂದಿಗೇ ಆತ ಯೋಚಿಸಿದ. ಯಾಕೆ ನಾನು ಈ ನರಕಕುಳಿಗೆ ಬಂದೆ? ಯಾವ ಕಷ್ಟಶಕ್ತಿ ಕರಿಕುಣಿಕೆ ಬೀಸಿ ಎಸೆದು ನನ್ನನ್ನು ಸಿಲುಕಿಸಿ, ಕಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎಳೆತಂದದ್ದು?

ಯಾಕೆ? ಯಾಕೆ?

ಆತ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗದೆ ತೊಳಲುತ್ತಾ ಪುನಃ ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಅತ್ತ, ಇತ್ತ ರಳಾಯಿಸಿದ. ನಸು ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಆತನ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳು ರಾಶಿ ಬಿದ್ದವು.

ಮುಳ್ಳು ಬೇಲಿಗಳ ಆಚೆ ಗದ್ದೆಗಳ ಮಧ್ಯದ ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ ದೀಪಗಳು ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟವು. ಬಾನದಳದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶಗಂಗೆ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಮೆತ್ತಗಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ದನಿಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಆಗಮಿಸಿತು. ಈ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಇದು ತನ್ನ ಕೊನೆಯ ರಾತ್ರಿ ಎಂದು ಆತ ಅಂದುಕೊಂಡನು. ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಊರ ಜನರ ತಂಡ ಅಬ್ಬರಿಸುತ್ತ ಬರಲಿದೆ. ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸವಾಲೆಸೆಯಲಿದೆ. “ಲೋ ಹೆಂಗಸರ ಹಾಗೆ ಒಳಗೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಬಾರೊ ಹೊರಗೆ ಧೈರ್ಯವಿದ್ದರೆ ! ಐದಾರು ಮಂದಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿ ಎದುರಿಸಲು ಈ ಶರೀರ ಸಾಕು. ಆದರೆ ಹುಚ್ಚೆದ್ದು ಗರ್ಜಿಸುವ ಒಂದು ಜನಸಮೂಹವನ್ನು ಹೇಗೆ ಎದುರಿಸುವುದು? ಅವರು ಒಂದು ಬೊಬ್ಬುಳಿ ತೆರೆಯ ಹಾಗೆ ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಿಯಾರು. ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದೆಳೆದು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿಯಾರು. ಹರ್ಷಾರವ ಮತ್ತು ವಾದ್ಯಘೋಷಗಳ ಸಹಿತ ಜನರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೆ ಎಳೆದೊಯ್ದು ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಳ್ಳಿಯಾರು.

ಹಿಂದೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸಿದ್ದೆ ಧೈರ್ಯ ಕೂಡ ಈಗ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಆ

ಭಯಾನಕ ರಾತ್ರಿಯ ಸೋಲಿನ ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲಾ ಕಸುವೂ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯ ಹಾಗೆ ಕರಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಊರಿನ ಪುಂಡರಿಗೆ ಸವಾಲೆಸೆದಿದ್ದ ಈ ಕೈಗಳಿಗೆ ಈಗ ಪಿಶಾಚಿಯ ಹಾಗೆ ಅಂಟಿ ಹಿಡಿಯುವ, ಹೊತ್ತಿ ಉರಿಯುವ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕಿತ್ತು ದೂರ ಸರಿಸಬಲ್ಲ ಬಲವು ಕೂಡ ಉಳಿದಿಲ್ಲ.

ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರಾತ್ರಿಯೇ ಇಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಆತ ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಉರುಹೊಡೆದ. ಒಂದೊಂದು ಬಾರಿ ಉರು ಹೊಡೆದಾಗಲೂ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಕುಗ್ಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ ಆತನಿಗೇ ವೇದ್ಯವಾಯ್ತು. ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕಸುವಿಲ್ಲವೆಂದು. ಈ ಕೋಣೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಅವಳ ಮಾಂತ್ರಿಕ ವಲಯವಿದೆ. ಈ ಹಿತ್ತಲಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಕೂಡ ಅವಳ ಮಾಂತ್ರಿಕ ವಲಯವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮುರಿದು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ನನ್ನ ಬಂದೀಖಾನೆ ಈ ಕೋಣೆ. ಅವಳ ಗುಲಾಮನಾಗಿ ನಾನು ಒಂದು ಜೀವಮಾನವಿಡೀ ಈ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಕೊಳೆಯಬೇಕಾದೀತು. ಕೆಲವು ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳು ಕೂದಲು ಬಿಚ್ಚಿ ಹಾಕಿ, ಕೆಂಪು ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಸಿಂಧೂರ ಹರಡಿರುವ ಮುಖ ಮತ್ತು ಹೊರಚಾಚಿದ ಕೆನ್ನಾಲಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುವಳು. ಅಷ್ಟಿ ಹಿಡಿದು ನನ್ನ ಮೈಮೇಲೆ ಹತ್ತುವಳು. ನನ್ನನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೆಡವಿ ಸೋಲಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುವಳು.

ಹಾಗೆ ಈ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮೈ ಕ್ರಮೇಣ ಮುಪ್ಪಡರುತ್ತದೆ. ಮುಪ್ಪಿನಿಂದ ಬಿಳುಚಿ ಬೆಳ್ಳಗಾಗುತ್ತದೆ; ಬಳಿಕ ಹುಡಿಯಾಗತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಮೆಲು ಗಾಳಿ ಬೀಸಿದಾಗ ಮನುಷ್ಯ ವಾಸನೆಯಿರುವ ಹುಡಿ ಈ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹರಡುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆಗೆ ಆ ಹುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆಗುರುತುಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತ ರಕ್ತ, ಮಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಯುವಕ ಪಾಂಡವಪುರದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಜಾರ ಬಂದು ತಲುಪುತ್ತಾನೆ. ಅವಳು ಅವನನ್ನು ವಶೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ; ವಶೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಅಧೀನಗೊಳಿಸಿ ಸೋಲಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಅವನೂ ಹುಡಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಅನೇಕ ವಾಸನೆಗಳ ಹುಡಿಯ ಗುಪ್ತೆಗಳು ರಾಶಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ವಿವಿಧ ಗಾತ್ರಗಳ ಮೂಳೆ ತುಣುಕುಗಳು ಬಿದ್ದಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಕೂದಲು ಬಿಚ್ಚಿ ಹಾಕಿ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಪಾಲ ಹಿಡಿದು ಚಾಮುಂಡಿಯ ಹಾಗೆ ನರ್ತಿಸಲಿದ್ದಾಳೆ.

ಯೋಚಿಸಿದಷ್ಟೂ ಆತ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬಳಲುತ್ತಿರುವನು.

ಪಾಂಡವಪುರವೆಂಬ ಮಾಯಾಜಗತ್ತು ಆತನ ನೆನಪುಗಳಿಂದ ಮಾಸಿಹೋಗಿತ್ತು. ಅವಾಸ್ತವಿಕವಾದ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕನಸುಗಳ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಕೂಡ ಧೂಳು ಮುಚ್ಚಿ ಮರೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಣ್ಣುಮಂದೆ ಇರುವ ವಾಸ್ತವ ಒಂದೇ; ದಾಟಲಾಗದ ಈ ಮಾಯಾವಲಯ ಮಾತ್ರವೇ. ಅದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವವಳು ದೇವಿ; ಅವಳ ಉದ್ಧನೆಯ ಬೆರಳುಗಳು. ನೆತ್ತರು ಜಿನುಗುವ ಚೂಪು ಉಗುರುಗಳು. ಈಗ ಅವಳಿಗೆ ಇರುವುದು ಹದ್ದಿನ ಮೂತಿ. ನೆತ್ತರು ರಂಗಿನ ಕೊಕ್ಕುಗಳೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೂದಲೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಬಿಡಲಾದ ಕಪ್ಪು ಪದರದ ಹಾಗೆ ಜೋತಾಡುತ್ತಿದೆ ಒಂದು ಜೀವ.

ಆತನಿಗೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಳಬೇಕೆನಿಸಿತು; ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಹೊರಗೆ ಆಗಸದ ಸೀಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮರೆಮಾಡುತ್ತ ಕಾರ್ಮೋಡಗಳು ಒಟ್ಟಾದವು. ತಾಳೆಮರಗಳೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಲು ಮಿಂಚಿತು, ಕೆಳಸ್ತರಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಗುಡುಗಿತು. ಮಿಂಚಿನ ವಿಲಕ್ಷಣ ಹೊಳಪಿನಲ್ಲಿ ಬಂಡೆಕಲ್ಲುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾಳೆ ವೃಕ್ಷಗಳು ತೊನೆದಾಡಿದವು. ಹಾಲೆ ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಮಂಪರಿಗೊಳಗಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದ ನಾಗಗಳು ಬೆಚ್ಚಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ಜೋರಾಗಿ ಬುಸುಗುಡ ತೊಡಗಿದವು. ಹಾವಿನ ವಿಷದ, ಹಾಲೆಹೂವಿನ ವಾಸನೆಯಿರುವ ಗಾಳಿ ಕಿಟಕಿಗೆ ಬಂದು ಬಡಿಯಿತು.

ಬೇಣು ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ ಹೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಮಳೆ ಹನಿಗಳು ಬಂದು ಬೀಳತೊಡಗಿದವು.

ಫಕ್ಕನೆ, ಮಿಂಚಿನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಓಣಿ ಶುರುವಾಗುವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಪ್ಪು ಆಕೃತಿ ಚಲಿಸುವುದನ್ನು ಆತ ಕಂಡ. ನಡುಗುತ್ತಲೇ ಆತ ಯೋಚಿಸಿದ :

ಅವನು!

ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಬೇಕಾದವನು. ನನ್ನ ತರುವಾಯ ಈ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಮುಪ್ಪಡರಿ ಹುಡಿಯಾಗಬೇಕಾದವನು.

ಅವನಿಗೆ ದಾರಿ ಒದಗಿಸಿ. ಅವನು ನನ್ನ ರಕ್ಷಕ. ಆತ ಕಿಟಕಿ ಕಂಬಿಗಳಿಗೆ ಮುಖ ಒತ್ತಿಕೊಂಡು ಮಳೆಯೊಡನೆ, ಗಾಳಿಯೊಡನೆ ಸಿಡಲು ಮಿಂಚಿನೊಡನೆ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದ. ಗಂಟಲಿನ ತನಕವೂ ಅಳು ಬಂದಿತು. ಗಂಟಲು ಬತ್ತಿತ್ತು.

ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ, ಎಲ್ಲವೂ ಶಮನಗೊಂಡಾಗ ಆತ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಚಕ್ಕಳ ಬಕ್ಕಳ ಹಾಕಿ ತುಸುಹೊತ್ತು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ.

ಆಮೇಲೆ ಅವಸರಿಸುತ್ತ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಎತ್ತಲು ಮುಂದಾದ.

ಹದಿನೆಂಟು

ನಸು ಚಳಿಯತ್ತ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟ ದೇವಿ ಸುತ್ತಲೂ ದಿಟ್ಟಿಸಿದಳು. ಹೊತ್ತು ಬೆಳಗಾಗಿದೆ. ಬಳಲಿದ ಬಿಸಿಲು. ಪಕ್ಕದ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಅವಳು ದಡಬಡಿಸಿ ಎದ್ದು ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆಯತ್ತ ನಡೆದಳು. ಶ್ಯಾಮಲೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕುಕ್ಕುರುಕುಳಿತು ಚಹಾ ಹೀರುತ್ತಿರುವಳು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ರಘುವೂ ಇರುವನು.

“ಎಂಥಾ ನಿಧ್ರೆ ಅಮ್ಮಾ?” ರಘು ಕೇಳಿದ.

“ಉಮಿ ಮಸಿ ತೆಗೆದು ಹಲ್ಲು ಉಜ್ಜುವಾಗ ದೇವಿ ಶ್ಯಾಮಲೆಗೆ ಹೇಳಿದಳು :

“ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ನಿದ್ರಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ. ಆತನಿಗೆ ಚಹಾ ಕೊಟ್ಟೆಯಾ?”

“ಯಾರಿಗೆ?” ಶ್ಯಾಮಲೆ ಧ್ವನಿಯೆತ್ತಿರಿಸಿದಳು.

“ಆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿರುವಾತನಿಗೆ.”

ಶ್ಯಾಮಲೆ ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಲಿಸಿದಳು :

“ಆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ?”

ದೇವಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು.

“ಏನು, ಬೆಳಗ್ಗೆನೇ ತಲೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲವಾ? ಆತ ಎದ್ದೊಡನೆ ಚಹಾ ಕುಡಿಯುವ ರೂಢಿಯವನೆಂದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವಾ?”

ರಘುವಿಗೆ ನಗೆ ಬಂದು :

“ಅಮ್ಮ, ಯಾರ ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಾ?”

“ಅತ್ತಿಗೆಗೆ ಯಾವುದಾದ್ರೂ ಕನಸು ಬಿದ್ದಿರಬಹುದು.”

“ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ನನ್ನನ್ನು ಆಟವಾಡಿಸಲು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಾ? ಆತ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಾ? ಆತ ಹೋದನೇ?”

ಅವಳು ಮುಖ ತೊಳೆಯಲು ಕೂಡ ಸಮಯ ಕಳೆಯದೆ ಆತನ ಕೋಣೆಯತ್ತ ಧಾವಿಸಿದಳು.

ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದುಕೊಂಡೇ ಇದೆ. ಕಾಲು ಸಡಲಾದ ಮರದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸುರುಳಿ ಮಾಡಿ ಇರಿಸಲಾದ ಮೆತ್ತೆ ಚಾಪೆಗಳು ಯಥಾಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲೇ ಇವೆ. ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.

ಆತ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದ?

ಅವಳು ಕಸಿವಿಸಿಯೊಂದಿಗೆ ಮರಳಿ ಬಂದಳು.

“ಆತ... ಆತ ಹೋದನೇ, ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಹೇಳದೆ?”

“ಅತ್ತಿಗೆ, ನೀವು ಯಾರ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಾ?”

“ಆ ಪಾಂಡವಪುರದಿಂದ ಬಂದಾತ.”

“ಪಾಂಡವಪುರದವಾ? ಅದು ಯಾವ ಸ್ಥಳ?” ಶ್ಯಾಮಲೆ ದಿಗಿಲು ಬಿದ್ದಳು : ಅಲ್ಲಿಂದ ಜನ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ?”

ಶ್ಯಾಮಲೆ ನಂಬಲಾಗದ ಹಾಗೆ ಅವಳ ಮುಖದತ್ತ ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡಿದಳು. ರಘು ತೆರೆದ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚದೆಯೇ ಕುಳಿತಿರುವನು.

ಎಲ್ಲೋ ಏನೂ ತಪ್ಪಿರಬೇಕೆಂದು ದೇವಿಗನಿಸಿತು. ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿಯ ಆ ದೀರ್ಘ ಮಳೆ ಕೊನೆಗೊಂಡ ಬಳಿಕ, ಯಾವುದೋ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆತ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟಿರಬಹುದು.

ಆದರೆ, ಹೇಗೆ?

ಹೇಗೆ ಆತನಿಗೆ ನನ್ನ ಮಾಯಾವಲಯವನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು?

ದೇವಿ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಮುಖ ತೊಳೆದು ಹಜಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ತೋಯ್ದು

ತೊಪ್ಪೆಯಾಗಿರುವ ಮಣ್ಣಿನತ್ತ ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದಳು. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚೆ ಗುರುತುಗಳಿಲ್ಲ. ತೂಬಿನಿಂದ ನೀರು ಬೀಳುವಲ್ಲಿ, ನಿನ್ನೆ ಸಂಜೆ ಆತ ಸೇದಿ ಬಿಸುಟ ಸಿಗರೇಟ್ ತುಂಡುಗಳೂ ಕಾಣೆ. ತೊಳೆದು ಶುಭ್ರಗೊಂಡ ಆಗಸದ ಕೆಳಗೆ ನಸುಶೈತ್ಯದ ಗಾಳಿ ಮಾತ್ರ ಸುಯಿಲಿಡುತ್ತ ನಲಿದಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಆದರೂ... ಆದರೂ...

ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ನನಗೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ನನಗೇ ಹೆದರಿ ಓಡಿ ಹೋಗಿರಬಹುದೆ? ಅಥವಾ ಇವತ್ತು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಊರವರು ಬಂದು ಹೊರಗುಟ್ಟುವರೆಂದು ಹೆದರಿದ್ದರಿಂದರಬಹುದೆ?

ರಘು ಹಿಂದೆ ಬಂದು ಕಂಬವನ್ನು ತಬ್ಬಿ ಹಿಡಿದು ಅವಳನ್ನೇ ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಇರುವನು. ತುಸು ಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ ಅವನು ಕೇಳಿದ : “ಅಮ್ಮಾ, ಏನ್ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಾ?”

ಓಣಿಗುಂಟ ಮೀನಿನ ಬುಟ್ಟಿ ಸಹಿತ ಮೀನುಗಾರ್ತಿಯರು ಬಡಗಣದತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿರುವರು.

“ದೇವಿಯತ್ತಿಗೇ...!” ಶ್ಯಾಮಲೆ ಅವಳನ್ನು ಕುಲುಕಿ ಕರೆದಳು.

“ನಿಮಗೇನಾಗಿದೆ ಅತ್ತಿಗೆ?”

ಶ್ಯಾಮಲೆಯ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿರಿಸಿ, ಕಣ್ಣುಗಳತ್ತ ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡುತ್ತ ಅವಳು ಕೇಳಿದಳು :

“ಶ್ಯಾಮಲೇ, ಸತ್ಯ ಹೇಳಿಕು, ನಿನಗೆ ತಿಳಿದೇ ಆತ ಓಡಿ ಹೋದದ್ದೇನು?”

“ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾತಾವುದೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಅತ್ತಿಗೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರು ಬಂದರೆಂದು ನೀವು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಾ?”

“ಪಾಂಡವಪುರದಿಂದ, ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಣ್ಣನ ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ಥಳದಿಂದ, ಒಬ್ಬಾತ ಇಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲವಾ? ಸಾದಾ ಬಣ್ಣದ, ಕಟ್ಟುಮಸ್ತು ಮೈಯ ಒಬ್ಬಾತ?”

“ಇಲ್ಲ.”

“ಆತ ನಮ್ಮ ಬಡಗಣದ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಸುಮಾರು ದಿನ ಉಳಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವಾ?”

“ಅತ್ತಿಗೆ, ಏನ್ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ನೀವು? ಓ ದೇವರೇ...”

“ಹೋಗಲಿ, ನನಗೇನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಆತ ತನ್ನ ಬಗೆಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅರಿವುಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅಳಿಸಿಹಾಕಿರುವನು. ನಿಮಗಾಗಿ ಇನ್ನು ಆತನನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ; ಎಲ್ಲವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ. ಒಂಟಿಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ನಾನು ಆತನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ಅದು ಕೂಡ ಎಷ್ಟೊ ದಿನಗಳ ಕಾದಿರುವಿಕೆಯ ಬಳಿಕ.”

“ಅತ್ತಿಗೆ, ನಿಮಗೆ ಆತನ ಪರಿಚಯವಿದೆಯೆ?”

“ಇದೆ. ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಸ್‌ನ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆತ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ. ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಣ್ಣ ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಈತ ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿ ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದುತ್ತ ನನ್ನ ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ ನೆಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾ ಇದ್ದ. ಮುಂದೆ ನಾವು ಪರಿಚಿತರಾದವು. ಹೇಗೆಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ತೀರ ಸಲುಗೆಯವರೂ ಆದವು. ಅದು ಹಲವು ನಮೂನೆಯ ಸಲುಗೆಗಳಾಗಿದ್ದವು. ವಿವರಿಸುವುದೂ ಕಷ್ಟವೇ... ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಣ್ಣನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದ ಹಾಗೆ ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಡ್ಡಾಡಲು ಹೋದವು. ರೈಲು ಹಳಿಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲನ್ನು ದಾಟಿ, ಕಿತ್ತಲೆ ತೋಟಗಳ ನಡುವಿನ ಮಂಜುಬಿದ್ದ ಒದ್ದೆ ರಸ್ತೆ ಗುಂಡ ನಾವು ಕೈ ಕೈ ಪೋಣಿಸಿ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ನಾನು ಆತನನ್ನು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದೆ.”

“ಅದಕ್ಕೆ” ಶ್ಯಾಮಲೆ ವಿಸ್ಮಿತಳಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು : “ಅತ್ತಿಗೇ, ನೀವು ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ? ಈ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆಲ್ಲೂ ಹೋಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ?”

“ಶ್ ಶ್...” ದೇವಿ ತುಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿರಿಸಿ ತಡೆದಳು. “ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರೀತಿಯ ನೂರರಲ್ಲೊಂದೂ ಆತ ನನಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆತನೊಬ್ಬ ಹೇಡಿ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ. ನಾನು ಸಮೀಪಿಸಲು ಹವಣಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಆತ ಭಯದಿಂದ ದೂರದಲ್ಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಜಾರನೊಬ್ಬನ ಮತ್ತರ ಕೂಡ ಆತನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆತನನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನನಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಕುಂಜುಕುಟ್ಟಣ್ಣನು ನನ್ನನ್ನು ಅಪಾರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ನನ್ನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಆಗ... ಆಗ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಆ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಕರ ಮುಂದೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆತ ಹೇಡಿಯಾಗಿದ್ದ.”

“ಅತ್ತಿಗೇ...” ಶ್ಯಾಮಲೆ ನೋವಿನೊಂದಿಗೆ ಕರೆದಳು : “ಬನೇನ್ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದೀರಾ ನೀವು? ಎಲ್ಲಿ ದೊರೆತದ್ದು ನಿಮಗೆ ಈ ಇಲ್ಲದ ಕತೆಗಳು?”

ಅದು ಕೇಳಿಯೂ ಕೇಳದ ಹಾಗೆ ದೇವಿ ಅವೇಶದಿಂದ ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು.

“ಹಾಗಾಗಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಗಲೂ ಆತನಷ್ಟೇ ಇದ್ದ. ರಾತ್ರಿ ನಿద್ರೆ ಬರದೆ ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು ಮಲಗಿದಾಗ, ಗಾಳಿಗೆ ತರಗೆಲೆಗಳು ಚಲಿಸುವ ಸಪ್ಪಳ ಕೇಳಿಸುವಾಗ ನಾನು ಆತನ ಕಾಲಸಪ್ಪಳಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕಿವಿಗೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ವರ್ಷಗಳೇ ಹಾದುಹೋದವು. ಆತ ನನ್ನನ್ನರಸುತ್ತ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಆತನ ಬಗೆಗಿದ್ದ ಅರ್ಧಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬತ್ತಿ ಬರಿದಾದವು. ನಾನು ಆತನನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸತೊಡಗಿದೆ. ನಾನು ಆತನ ಮೇಲೆ ಸೇಡು ತೀರಿಸಲು ತವಕಿಸಿದೆ. ಆತನನ್ನು ಅವಾಹಿಸಿ ಈ ಮನೆಗೆ, ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳೊಳಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಆತನ ಅಹಂಕಾರದ ಹೆಡೆಯನ್ನು ರಪರಪನೆ ಒದ್ದು ಸೋಲಿಸಿ ಆತನನ್ನು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಪ್ಪಡರಿ ಹುಡಿಯಾಗಲು ಬಿಟ್ಟು, ಆ ಹುಡಿ ತೆಗೆದು ನನ್ನ ನೆತ್ತಿಗಿಡಲು ನಾನು ಬಯಸಿದೆ. ಹಾಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದೆ... ಆದಿ ಅಂತ್ಯಗಳರಿಯದ ತಪಸ್ಸು.”

ನೋವಿನೊಂದಿಗೆ ದೇವಿ ಕೇಳಿದಳು :

“ಆತನನ್ನು ಇಷ್ಟು ಪಕ್ಕನೆ ನೀನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟೆಯಾ? ಆ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಎಷ್ಟೋ

ದಿನ ಆತ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಕಳೆದಿದ್ದ.”

ಅವಳಿಗೆ ಆ ಬಳಿಕ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತರಾಳದಿಂದ ಹೇಗೋ ಒಂದು ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆ ಮೇಲಕ್ಕಿದ್ದಿತು. ಗಂಟಲು ಕಟ್ಟಿತು. ಯಾಕೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಈ ವಂಚನೆ? ಪ್ರತಾಚರಣೆ ಮಾಡಿ ಕಾಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದು, ಬಲೆ ಹೆಣೆದು, ಆಕರ್ಷಿಸಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಸಿದೆ. ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ ನನ್ನನ್ನು ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಹೋಗುವಾಗ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಅಳಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ. “ನೀವು ಬಂದದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ್ದೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾರೂ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರರು. ಅವೆಲ್ಲವೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಗೆರೆಗಳ ಹಾಗೆ ಅಳಿಸಿಹೋಗಿವೆ.”

ಶ್ಯಾಮಲೆ ಏನೂ ಹೇಳದೆ ಕಣ್ಣೊರೆಸುತ್ತ ಒಳಗಡೆಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅವಳಿಗೆ ನಗು ಬಂತು. ಪಾಪ! ಅವಳ ಅರಿವನ್ನು ಆತ ಒರೆಸಿ ಅಳಿಸಿದ್ದ.

ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುರುಪ್ ಅಣ್ಣ ಕಾಣಿಸಿದರು. ಆತ ಕೊಡೆ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಗ್ ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ತುರುಕಿ ಗೂಡಂಗಡಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ನಿಂತಿರುವರು. ಅವಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

“ದೇವಿ ಟೀಚರ್ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದು?” ಆತ ಕೇಳಿದರು.

“ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ.”

“ಯಾಕೆ?”

“ಒಂದು ಜನ ಬರಲಿಕ್ಕಿದೆ.”

ಆತ ಸುಮ್ಮನೆ ಒಮ್ಮೆ ಹುಂಟುಟ್ಟಿದರು.

ಆಗ ಅವಳು ಧಟ್ಟನೆ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಡಳು. ಆತ ಹೋದ ಸುದ್ದಿ ಕುರುಪ್ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು. ಅವಳದನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ಶ್ಯಾಮಲೆಯ ಹಾಗೆ. ರಘುವಿನ ಹಾಗೆ ಆತ ಕೂಡ ಬಾಯಗಲಿಸಿದ.

ಅವಳು ವಿವರಿಸಲು ಹವಣಿಸಿದಳು :

“ನಿನ್ನೆ ನೀವು ಬೇರೊಬ್ಬರನ್ನು ಜತೆಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದದ್ದು ನೆನಪಿಲ್ಲವಾ?”

ಕುರುಪ್ ಆಗಲೂ ದಂಗಾಗಿಯೇ ನಿಂತಿದ್ದರು.

“ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವಾ? ಯಾಕೆ?”

“ಆತನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಹೊರಗೆ ಹಾಕದಿದ್ದರೆ ಇವತ್ತು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬಲಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವಿರೆಂದು...”

“ಯಾರನ್ನು?”

“ಪಾಂಡವಪುರದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಆ ಯುವಕನನ್ನು.”

ಕುರುಪ್ ಅಣ್ಣನ ಮುಖದಿಂದ ಅಚ್ಚರಿ ಮಾಯವಾಯ್ತು. ಅದರ ಬದಲು ಒಂದು

ಪೆದ್ದುನಗೆ ಅರಳಿತು :

“ಪಾಂಡವಪುರವಾ? ಅದು ಯಾವ ಸ್ಥಳ?”

ದೇವಿ ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಹೇಳಲು ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಹೋಗುವಾಗ ಆತ ತನಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೂ ಅಳಿಸಿಹಾಕಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಈತನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಾರದು. ಯಾರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಲಾರದು. ಎಲ್ಲರೂ ಕತ್ತೆಕಿರುಬನ ಹಾಗೆ ನಗುವರು. ಪ್ರಾಯಶಃ ನನಗೆ ಹುಚ್ಚು ಎಂದು ಕೂಡ ತೀರ್ಪಿತ್ತಾರು. ನಾಲ್ಕಾರು ಮಂದಿ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಾಯಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಕಷ್ಟವಾಗದು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸು ಬಂತು. ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗುವವರು ಒತ್ತೊತ್ತಾಗಿ ನುಗ್ಗುತ್ತಾ ಬಸ್ ಹತ್ತಿದರು.

ಪುನಃ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ತಲುಪಿದಳು. ಹಣ್ಣಿನ ಸಿಪ್ಪೆಗಳು, ಉಗುಳು, ಕಫ ಮುಂತಾದುವುಗಳೆಲ್ಲ ಚದುರಿ ಬಿದ್ದಿರುವ, ಜನಸಂದಣಿಯಿಲ್ಲದ ಅದೇ ಫ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂ. ಅದೇ ತಣ್ಣಗಿನ ಸಿಮೆಂಟ್ ಬೆಂಚ್. ಅವಳು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಳು. ಕೆಂಪಗಿನ ಅಂಗಿ ತೊಟ್ಟ ಮುದಿ ಪೋರ್ಟರ್ ಇಳಿಬಿಸಿಲು ಬಂದು ಬೀಳುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಕುಕ್ಕರು ಕುಳಿತು ಬೀಡಿ ಸೇದುತ್ತಿರುವನು.

ದಿವಸಗಳ ಅಂತರದ ಬಳಿಕ ಪುನಃ ಅದೇ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಇಗೋ ಬಂದಿರುವನು.

ಪ್ರಯಾಣದ ವಾಸನೆ ಹೊತ್ತು, ತೇಕುತ್ತ ನೊರೆಯುಗುಳುತ್ತ, ಬಂದು ತಲುಪುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದರ ಒಳಗಿನಿಂದ ಇಳಿಯುವ ಅಪರಿಚಿತ ಪ್ರಯಾಣಿಕನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ.

ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯಾಣಿಗಳೂ ಇಲ್ಲಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ.

ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯಾಣಿಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಮೊದಲನೆಯಾತ ಬಂದ ದಿನ ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ನಾನಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆತ ದೂರು ಹೇಳದವನಿದ್ದ.

ಇನ್ನು ಮುಂದಿನವನು? ಆತನ ಮರ್ಜಿ ಹೇಗಿರುತ್ತದೋ ಏನೋ?

ಪಾಂಡವಪುರದ ಜಾರರ ಸಾಲು ನಿಡುದಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ.

ಸ್ವೇಷನ್ ಮೇಷ್ಟರ ಕೊಠಡಿಯಿಂದ ಸದ್ದು, ಸಪ್ಪಳಗಳು ಕೇಳಿಸಿದವು.

ತುಸು ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯಿತು. ಸುರುಳಿ ಮಾಡಿ ಹಿಡಿಯಲಾದ ನಿಶಾನೆಗಳ ಸಹಿತ ತರಾತುರಿಯಿಂದ ಯೂನಿಫಾರ್ಮ್‌ನ ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸುತ್ತ ಸ್ವೇಷನ್ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಹೊರಗೆ ಬಂದರು. ಗುರುವಾಯೂರಪ್ಪಾ ! ಎನ್ನುತ್ತಾ ಪೋರ್ಟರ್‌ನ್ನು ನೋಡಿ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದರು. ಪೋರ್ಟರ್ ಆಣಿಯಿಲ್ಲದ ಕಾಲಿನ ಹಿಮ್ಮಡಿಗೆ ಬಲಕೊಟ್ಟು ತೂರಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಮೇಲಿನಿಂದ ಮೇಲೆ ಫಂಟೆ ಬಾರಿಸಿದ. ಸಾಕೆನಿಸದಿದ್ದರೂ ನಿಲ್ಲಸಲೇಬೇಕಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ. ಫ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್‌ನ ಅಂಚಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಳೆಯತ್ತ ಪಚಕನೆ ಉಗುಳಿದ.

ಹೊಗೆಯುಗುಳುತ್ತಿರುವ ರೈಲು ತೆವಳುತ್ತ ಬಂತು.

ಹಲವು ಮಂದಿ ಇಳಿದರು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬುತ್ತಿ ಸಹಿತ ಬಡಗೋದತ್ತ ಹೋದವರು. ಐದಾರು ಮಂದಿ ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಮೀನಿನ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತ ಮೀನುಗಾರರು. ಶೇವಂತಿ ಹೂಗಳನ್ನು ಮುಡಿದ, ತಂಬಾಕಿ ವಾಸನೆ ಹಬ್ಬಿಸುತ್ತಿರುವ, ಕರಿ ಮೈಯ ತಮಿಳತ್ತಿಯರು.

ಅವಳು ಅಂದುಕೊಂಡಳು. ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅವಳು ಅಂದುಕೊಂಡಳು ಯಾವತ್ತೂ ಇವೇ ಮರುಕಳಿಸುತ್ತಾ ಇವೆ – ಅವೇ ಬಳಲಿದ ಮುಖಗಳು, ಅವೇ ಸವೆದ ಹಿಮ್ಮಡಿಗಳು.

ಅವಳು ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲಿಂದ ಕದಲಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಕಣ್ಣುಗಳು ಹುಡುಕುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವಪುರದಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವ ಒಬ್ಬ ಯುವಕನಿರುವನೇ? ಹೆಗಲತನಕ ಇಳಿಬಿಡಲಾದ ಕೂದಲು. ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣದ ಉದ್ದನೆಯ ದೊಡ್ಡ ಬುಟ್ಟಿ. ಕಪ್ಪಗಿನ ಪ್ಯಾಂಟ್.

ಜನರು ದೂರವಾದರು. ಇಲ್ಲ, ಆತ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತೂ ಇಲ್ಲ.

ಅವಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಎದ್ದಳು. ಗೇಟ್ ದಾಟುವಾಗ, ಬಿಳಿ ಅಂಗಿ ತೊಟ್ಟ ಕಪ್ಪಗಿನ ಸಪೂರ ಮೈಯ ಟಿಕೆಟ್ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಪುನಃ ಪರಿಚಿತಭಾವವೊಂದಿಗೆ ನಕ್ಕ :

“ಇವತ್ತೂ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಟೀಚರ್?”

ಅವಳು ತಲೆಯಾಡಿಸಿದಳು.

“ಬರುವುದು ಯಾವತ್ತು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕಾದು ಕುಳಿತಿರುವುದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ?”

ಅವಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳದೆ ಅವಸರಪಡುತ್ತ ನಡೆದಳು.

ಹಿಂದೆಯೇ ಆತನೂ ಬಂದ.

“ಮಾಲೂ ಇವತ್ತೂ ಹೇಳಿದ್ದಳು. ದೇವಿ ಟೀಚರ್ ಈಗ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು.”

“ಉಂ!”

“ಏನಾಗಿದೆ ಟೀಚರ್? ಏನಾದರೂ ಅಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವಿದೆಯೇ?”

ಅವಳು ಆಗಲೂ ಹುಂಗೆಟ್ಟಿದಳು.

ಉತ್ತರಕ್ಕಾಗಿ ಕಾದು ನಿಲ್ಲದೆ ಆತ ಮತ್ತೂ ಹೇಳಿದ :

“ನಾನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳೋನೆ. ಟೀಚರ್ ಅಪಾರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ನೀವು ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತಿರುತ್ತಿದ್ದ ವಿಷಯ ನನಗೊಬ್ಬನಿಗಷ್ಟೇ ಗೊತ್ತು. ನಾನು ಯಾರಿಗೂ ಇದನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ... ನೀವು ನಿತ್ಯವೂ ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತಿರಬೇಡಿ. ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದರೆ...”

ದೇವಿಗೆ ನಗು ಬಂತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗುವ ಅಡಚಣೆಗಳು ಅನೇಕ. ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕಾದಿರಕೂಡದು. ಬಹಳ ಕಾಲ ಕಾಯುತ್ತ ಕಳೆದ ಬಳಿಕ, ಬಂದು ತಲುಪುವ ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಕೂಡದು.

ಯಾರು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರ್ಧರಿಸುವವರು? ಯಾರಿಗಿದೆ ನನ್ನ ಕೈಕಾಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೋಳ ತೊಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ?

ಬಸ್ ಚಲಿಸಿತು?

ಆತ ಈಗ ರೈಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು ಎಂದುಕೊಂಡಳು ದೇವಿ. ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ತಲುಪಲು ಮೂರು ದಿನ ಬೇಕಲ್ಲ?

ಹೋಗಲಿ. ಹೋಗಿ ತೊಲಗಲಿ. ಹೇಡಿ! ಹೇಡಿ! ಅವಳು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಉರು ಹೊಡೆದಳು.

ಅಂತೂ ನಾನು ನಿನ್ನ ಹೆಡೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ಆಳವಾದ ಗಾಯವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀನು ಜಾರನ ವೇಷ ತೊಟ್ಟು ಪಾಂಡವಪುರದ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬ ಮೆರೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ, ಬೇರೆಯೂ ಇರುವರಲ್ಲ ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿ ಜಾರರು.

ಇರಲಿ, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನನ್ನೇ ಆಗಿ ನಾನು ಆವಾಹಿಸಿ ಬರಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ವಿಷದ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿ ರಾತ್ರೋರಾತ್ರಿ ಗಂಟುಮೂಟೆ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದ ಹಾಗೆ.

ಪಾಂಡವಪುರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಹಿಮ ಬೀಳತೊಡಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಹಗಲಿನ ದುಡಿಮೆಯ ಬಳಿಕ ಉದಾಸ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ದಣಿದ ಶರೀರದೊಳಗೆ ಮುದುಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಗಂಡಂದಿರು ಅಜ್ಜಿನಲ್ಲಿ ಎರಕಹೊಯ್ದಿರಿಸಿರುವಂಥ ಕಟ್ಟಡಗಳೊಳಗೆ ನುಸುಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಹೆಂಡಂದಿರು ಜಾರರ ವಿಷ ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡ ತುಟಿಗಳಿಂದೊತ್ತಲ್ಪಟ್ಟು ಉಬ್ಬಿದ್ದ ಮುಖಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರಬಹುದು. ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವಾಗ, ಆಮೇಲೆ ರಾತ್ರಿ ಅವರ ತಣ್ಣಗಿನ ಮೈಗೆ ಅಂಟಿ ಮಲಗಿರುವಾಗ ಅವರು ಜಾರರು ಕೊಟ್ಟ ಸುಖವನ್ನು ಒಳಗಿಂದೊಳಗೇ ಮೆಲುಕಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು.

ಇರಲಿ, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಆಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿ. ದೇವಿ ಹಲ್ ಕಡಿದಳು.

ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ಕಂಬಕ್ಕೆ ಒರಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಶ್ಯಾಮಲೆಯ ಮುಖ ಅತ್ತು ಊದಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಲಕಿ ಕೆಂಪಾಗುವೆ.

“ಅತ್ತಿಗೆ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಿರಿ?” ಅವಳು ನಡುಗುವ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ.”

“ಯಾಕೆ?”

“ಆತನನ್ನು ಎದುರ್ಗೊಳ್ಳಲು.”

“ಯಾರನ್ನು?”

“ಪಾಂಡವಪುರದ ಜಾರನನ್ನು...”

ಶ್ಯಾಮಲೆ ಆಮೇಲೇನೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೊರೆಸುತ್ತ ಒಳಗಡೆಗೆ ನಡೆದಳು.

ಬರುವನು ; ಬಾರದೆ ಇರಲಾರನು ; ಎಂದುಕೊಂಡಳು ದೇವಿ : ಮೊದಲನೆಯವನು ರೈಲಿನಿಂದ ಇಳಿದದ್ದು ನಾನು ಕಾದು ಕುಳಿತ ದಿನ ಅಲ್ಲವಲ್ಲ.

ಎರಡನೆಯವನೂ ಬರುವನು.

ಬಾರದೆ ಇರಲಾರನು.

ಒಂದೋ ನಾಳೆ, ಅಲ್ಲವಾದರೆ ನಾಡಿದ್ದು.